[Autor]

[Titlu]

Volumul – [Nr. volum] *(opţional)*
Seria [nume serie] *(opţional)*

[Autor]
[Titlu Orig]
[Editura Orig], [Anorig]

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:
Autor
Titlu / Autor;
trad:
...
...
...
...

Versiune ebook: [X. x]

СТАРННHМЕ ОТОНСКНЕ IIОВЕСТН
MocKBA, 1976
Editma UNIVERS.
FRUMOASA OTIKUBO

Traducere şi prefaţă de ALEXANDRU IVĂNESCU

Editura UNIVERS
BUCUREŞTI. 1986

Închin această traducere memoriei mamei mele

A. I.

În loc de prefaţă

I

Începutul veacului al III-lea e.n. consemnează în Japonia existenţa unei uniuni gentilice cuprinzând teritoriul provinciilor de mai târziu Iamato, Koti şi Setsu. Aceasta uniune, care a stat la baza formării statului japonez, a fost frământată de-a lungul timpului de lupta pentru putere dintre grupările care o constituiau. În a doua jumătate a secolului al IV-lea, reprezentanţii neamului Iamato înlătură de la cânră pe rivali ţi devin hegemonii. Ţarii Iamato. În tot acest timp, a avut loc un proces de diferenţiere şi stratificare a societăţii, ca urmare a destrămării formaţiei gentilice. S-au schimbat structurile şi relaţiile economice, precum şi raporturile din interiorul obştilor, dintre diversele pături sociale şi exponenţii acestora. S-a produs treptat o ierarhizare a straturilor, indivizilor şi funcţiilor, atât în cadrul diverselor triburi, cât şi în cadrul statului în formare. Exponenţii neamului Iamato devin şefii statului, iar căpeteniile diverselor grupări gentilice – supuşii acestora şi reprezentanţi ai puterii centrale în obştile de baştină.

Toate aceste schimbări s-au oglindit într-un fel sau altul în diversele legende, „cântece de descălecare1 şi mituri consemnate în cronicile Kodziki (sec. VIII). Astfel, în *„Cuvine despre Haya-Susanoo”*, se povesteşte cum eroul vine în ţara Idzumo, ucide prin videşug zmeul cu opt capete, stăpânul acelor ţinuturi şi mâncător de oameni, scoate din trupul lui spada fermecată pe care şi-o însuşeşte şi ia de nevastă pe Kusinadahime fata destinată a fi

mâncată de zmeu în acea zi. După victorie, Susan oo se stabilet se în acel ţinut şi construieşte pentru el şi soţia sa un „palat cu opt caturi, în localitatea Suga.

În *Cuvânt despre Okuninusi*, se povesteşte cum eroul (Marele gospodar al ţării*) a trebuit să lupte cu fraţii săi şi cu alţi vrăjmaşi. Okuninu? i i-a învins pe toţi, datorită ajutorului primit de la un şobolan fermecat şi de la o mică zeitate, Sukunohikona, venită de undeva de peste mare. Astfel, obţine victoria şi pe frumoasele Suferihime şi Ialşamihime, care-i devin soţii. În legendă se foloseşte şi cuvântvd. konidzukuri*, care înseamnă. dregător de ţară”.

Fapte asemănătoare se povestesc şi în legendeie *Ninigi* ţi *însoţitorii lui*. *Lupta dintre fraţii Hoderi* II *Hoori*, *Campania lui Ivarebiko în lamato* – acel Ivarebiko căruia în secolul al VII-lea i s-a spus. împăratul Dzimmu”. Diversele aspecte ale luptei pentru putere se reflecta şi în *Cuvânt despre campaniile lui lamatotakeru*. Eroul este fiul căpeteniei tribului lamato. El luptă cu alte triburi vrăjmaşe şi le învinge. Povestirea conţine multe elemente de basm, cum ar fi spada fermecată, visul vrăjit care trimite asupra eroului farmece rele, de asemenea transformarea lui după moarte în pasăre.

Legenda campaniei împărătesei Dzingu împotriva împărăţiei Silla din peninsula Coreea pare a corespunde adevărului istoric şi totuşi elementele de basm abundă cu prisosinţă.

*

m *

În secolul al V-lea e.n., primele semne ale feudalismului timpuriu în Japonia au devenit realitate. Locul darurilor constând din o parte din vânat şi produse domestice pe care membru obştii îl ofereau din cele mai vechi timpuri căpeteniei lor îl ia obrocul în grâne (*tatikaro*) şi în produse meşteşugăreşti (*mitsugi*). Apare

obligativitatea corvezilor (*etati*) constând în muncile de construcţii, irigaţii şi desecare a terenurilor mlăştinoase.

Treptat, pământul încetează a mai fi proprietatea comună a obştii detaşându-se loturi aparte (*aţa*) căpeteniei şi altor membri ai nobilimii genţi lice. Aceste loturi erau lucrate de acei agricultori, membri ai obştii, care în virtutea unor diverse împrejurări sărăceau şi deveneau dependenţi de foştii şefi tribali, acum proprietari feudali de terenuri din ce în ce mai intiose. Ţăranii sărăciţi aveau statut de oameni semiliberi (*tobe*). De sclavi, care apăruseră în Japonia cu mult înainte şi care erau folosiţi numai în calitate de slugi domestice (*iatsuko*) îi deosebea doar faptul că îşi păstrau avutul şi nu puteau fi vânduţi sau ucişi. Prosperitatea societăţii acelor vremuri se baza pe munca acestor *tobe*. Statut de oameni semiliberi aveau şi majoritatea coreenilor (*tomobe*) şi chinezilor (*kakibe*) migraţi în ţara insulară sau capturaţi în timpul campaniilor întreprinse de japonezi în Coreea. Aceştia erau purtătorii unei culturi şi în special ai unei tehnici agricole mult mai evoluate decât băştinaşii insulari. Parte dintre ei erau meşteşugari: tâmplari, fierari, olari, ţesători, croitori etc. Aristocraţia gentilică locala, sub a cărei dependenţă erau, le oferea posibili* tea să-şi înjghebeze avere proprie şi să posede uneltele necesare meşteşugului, obligându-i însă să trăiască în grupuri compacte şi numai în locuri anume desemnate. Întregul produs al muncii lor era luat de stăpâni, încât aveau un statut foarte apropiat de cel al sclavilor, fără a putea fi vânduţi sau ucişi. Situaţia lor se apropia de aceea a ţăranilor semiliberi.

Astfel, feudalismul timpuria care se dezvoha în Japonia nu era lipsit de unele aspecte de sclavagism, fără însă ca acesta să fi constituit baza societăţii japoneze de atunci.

Baza economiei era agricultura, care se afla în cea

mai mare parte în mâinile membrilor obştilor. Într-o ţară muntoasă cu puţin teren arabil cum este Japonia nu existau condiţii prielnice pentru dezvoltarea marilor latifundii şi prin urmare nici condiţii prielnice pentru folosirea muncii sclavilor. Feudalismul se instaura aici pe fundalul destrămării societăţii gentilice fără a trece prin orânduirea sclavagistă cum a fost cazul Chinei, Indiei, Greciei, Romei etc.

La sfârşitul secolului al VI-lea, începutul secolului al VII-lea, cârmuitorii Japoniei promovează tendinţa de a considera puterea pe care o exercitau ca fiind în esenţa diferită de a tuturor exponenţilor celorlalte grupări gentilice. Prinţul regent Umaiado proclamă în anul 605 *Legea celor 17 articole* cunoscută şi sub denumirea de *Proclamaţia împăraţilor Iamato*.

Ca urmare a dorinţei acestor cârmuitori de a şi consolida puterea sunt trimise nenumărate misiuni diplomotice în China, la curtea nou instalatei dinastii Sun. În documentele oficiale ale acestor misiuni, şeful statului japonez foloseşte pentru prima oară titlul *termo* (de origine chineză), carr se păstrează până în prezent în relaţiile externe şi se traduce în limbile europene prin cuvântul «împărat”.

*

* *

În anul 645, are loc aşa numita. revoluţie Taika”, când prinţul Nakanoe distruge neamul Soga, care reuşise să înlăture pentru un timp scurt familia imperială de la conducerea statului. Nakanoe a fost ajutat de neamul Nakatomi, adică de neamul care furniza din tata-n fiu preoţii religiei băştinaşe Sinto. După revoluţia Taika, acest neam a primit numele de familie Fudzivara

Sprijinul esenţial însă pentru reuşita revoluţiei a venit din partea acelor *tobe, tomobe* şi *kakibe,* care

năzuiau să se elibereze de situaţia de semisclavaj în care se aflau.

Imediat după revoluţie, a fost proclamat manifestul care aducea libertate acestei categorii de oameni semiliberi şi care le acorda drepturi egale cu acelea ale ţăranilor feudali. Acelaşi manifest anula în întreaga ţară dreptul de proprietate personală asupra terenurilor ţi tot pământul trece în proprietatea statului. Întreaga populaţie s-a transformat din proprietari în deţinători ai loturilor de pământ, care aparţinea statului, fapt caracteristic feudalismului timpuriu. Aceasta a jucat un rol important în stabilizarea noii situaţii social-economice, în întărirea puterii monarhiei, ca factor unificator al ţării. Marea majoritate a populaţiei, constituita din ţărani, a primit loturi în funcţie de numărul membrilor familiei. fixându-se în acelaşi timp un impozit pe grâne (se cultiva orez, griu, mei), pe produse ale meşteşugului domestic şi obligativitatea' de a participa un anumit număr de zile pe an la lucrări cu caracter obştesc în construcţii, irigaţii etc. Fosta nobilime egntilică şi-a păstrat domeniile, acum însă ca atribute ale rangului sau funcţiei. Astfel ca, pentru feudali, stăpânirea pământului era condiţionată de slujbă şi avea un caracter beneficia! Ţăranii, din punct de vedere formal, erau liberi, dar nu aveau dreptul să-şi părăsească loturile de pământ. Nu dispăruseră complet nici vestigiile robiei, întrucât sclavii domestici (*iatsuko*), care de împt nu participau la viaţa economică, au fost menţinuţi, ba a mai apărut o categorie de sclavi ai instituţiilor de stat, cu acelaşi rol şi statut ca *iatvtko* însă sursa principală a acestei categorii de oameni dispărea, într-un stat în care puterea centralizată se consolidase, în care întreg teritoriul ţării era proprietatea împăratului şi luptele dintre triburi nu mai iveau sens. Totuşi, stăpânii de sclavi primeau în plus pentru fiecare din ei (conform noii

legislaţii) jumătate din suprafaţa distribuită unui ţăran. Loturile tk pământ acordate nobilimii, pentru rang şi funcţie, rămâneau în folosinţa persoanelor respective atâta timp cât îşi păstrau funcţia sau rangul, adică pe timp limitat, şi erau de patruzeci până la o mie două sute cincizeci de ori mai mari decât lotul unui ţăran. Mai erau şi donaţiile, pe care împăratul le făcea nobililor pentru merite deosebite (ca, de exemplufamiliei Fudzivara, pentru sprijinul primit în timpul revoluţiei Taika) şi care intrau în proprietatea definitivă a aristocratului respectiv. Cu timpul, dreptul de folosire pe timp limitat a pământului începe să capt K un caracter formal şi se transformă de fapt în proprietatea definitivă a feudalului – moşie, feudă (*seen*). Terenurile defrişate deveneau, dt asemenea, proprietatea definitivă a feudalului care întreprindea acest lucru, fapt legiferat în 743, deci la circa o sută de ani de la revoluţia Taika.

În afara terenurilor pe care le primeau în stăpânire temporară sau definitivă, nobilii, în funcţie de merite, mai primeau în calitate de „donaţii pentru întreţinere” (*dzikifu*) şi sate întregi, totalizând, în funcţie de rang, între o sută şi cinci sute de curţi ţărăneşti, iar pentru slujbe între opt sute şi trei mii de curţi. Jumătate din impozitul în grâne ţăranii din aceste sate îl vărsau în visteria statului, iar cealaltă jumătate feudalului de care aparţineau, în timp ce impozitul în produsele meşteşugului îi reveneau în întregime. Casa imperială încasa venituri nu numai

(lin terenurile proprii, ci ţi din întreaga ţara, venituri pe care le folosea pentru nevoile curţii ţi pentru întreţinerea aparatului (administrativ şi militar) central ţi-a celui din provincii.

Ca urmare a acestor transformări, se constituise statul feudal-timpuriu japonez care, după cum am menţionat, avea la bază proprietatea de stat asupra

pământului (fapt caracteristic feudalismului timpuriu de pretutindeni), dar care purta în germene evoluţia spre feudalismul mediu caracterizat prin înlocuirea proprietăţii de stat asupra pământului prin proprietatea feudalilor.

Ţara a fost împărţită în provincii (*kuni*) şi judeţe (*kori*). Este creatun aparat administrativ extins, constând din organe centrale şi din organe locale (guvernatori de provincii, şefi de judeţe). Se introduce învăţământul laic pentru pregătirea funcţionarilor, după model chinez. Limba chineză devine limba oficială a aparatului de stat şi intra în uzul curent al. curţii, al aristocraţiei de cel mai înalt rang, care gravita în jurul casei imperiale... Odraslele acestei nobilimi învăţau în şcoli precum *Daygahure* (*Bunyano tsukasa*) – şcoală de învăţământ. superior, ţinând de Departamentul ceremonialului (*Sikibu-no tsukasa*) şi având patru facultăţi: de chineza clasică (patru sute de locuri), de drept, istorie şi matematica (fiecare cu câte zece locuri). În capitală mai era şi o instituţie specială de învăţământ „pentru promovarea ştiinţei” (*Kangakiăn*), înfiinţată în anul 825 şi destinată în exclusivitate membrilor neamului Fudzivara.

Tinerii aristocraţi trebuiau să ştie la perfecţie să scrie şi să citească în limba chineza, să cunoască pe de rost multe din operele clasicilor confucianismului şi din sutrele budiste, să cunoască istoria Chinei şi a Japoniei şi bazele dreptului, să compună cu îndemânare poezii şi să cânte la diverse instrumente muzicale, să se descurce în fineţurile etichetei de curte.

În anul 702, apare codexul *Tayhore* prin care se inuituie patru grupe de ranguri pentru prinţii de sânge şi treizeci de ranguri împărţite în patru grupe *fkami, suke, die şi sakon*) pentru funcţionarii proveniţi din aristocraţie. Se instituie organul guvernamental central Consiliul de Stat (*Daydzekan*) în frunte cu Primul ministru (*Daydze*

daydzin), apoi în ordine descrescândă venea Ministrul de stânga (*Sadaydlin*), Ministrul de dreapta, Ministrul curţii, câţiva consilieri superiori (*dayriagoni*), consilieri (*tiunagoni*) şi consilieri de rang mai mic (*senagoni*). Consiliul de Stat avea în subordine opt departamente care se ocupau cu diverse probleme, ca de exemplu relaţiile dintre împărat şi guvern, întocmirea scrierilor cu caracter istoric, geografic (cronici, anale), precum şi culegerea de poezii, selecţionarea şi întocmirea de antologii oficiale. Unul din departamente se ocupa cu ghicitul şi prezicerile după stele şi alte corpuri cereşti şi se numea Departamentul începutului întunecat şi luminos (*Onere*). În acest departament, lucrau funcţionari care cunoşteau la perfecţie cerul înstelat, întocmeau hărţi ale bolţii şi urmăreau mişcarea corpurilor cereşti – paralel cu observaţiile ştiinţifice, se vehiculau bineînţeles fantezii de toate felurile.

Codexul *Tayhore* prevedea şi organizarea gărzilor imperiale, gradele comandanţilor militari etc.

În anul 710, a fost terminată construcţia oraşului Nara (după modelul capitalei chineze din acel timp), prima aşezare de tip orăşenesc din Japonia, fiind şi prima capitală cu sediu fix a ţarii timp de aproape un secol, Nara a fost centrul politic şi cultural, sediul guvernului şi al cârmuitorului suprem care şi-a atribuit titlul de „rege celest” (*termo*). Perioada Nara este marcată de mari realizări în plan economic (ţăranii erau stimulaţi, prin reforme, să producă mai mult), administrativ, cultural şi spiritual. Au fost construite temple, mânăsdri budiste, palate, decorate cu fresce, bronzuri, obiecte de aur şi de lemn lăcuit, statui, precum celebra statuie de bronz a lui Buddha (Daybutsu) înaltă de şaisprezece metri, din mănăstirea Toidze, construită în anul 728.

În această perioadă apare *Kodziki* (*Istoria din*

vechime), a cărei întocmire a fost iniţiată de împăratul Temmo (673 – 688) ţi terminată în anul 712, în timpul împărătesei Gemme. Cartea a fost scrisă de membri ai casei imperiale şi conţine cosmogonia sinto, datini, mituri, legende istorice, însemnări cronologice (de la împăraţii legendari, până în ziler când a fost scrisă). Autorii atribuie origine divină împăraţilor niponi, cart descind direct din zeiţa soarelui, Amaterasu, „cea care străluceşte din ceruri”. În acest fapt străbat pe undeva reminiscenţele matriarhatului. *Kodziki* a contribuit la întărirea autorităţii împăraţilor, a puterii centrale, în plan istoric, politic ţi religios, fiind nu numai cartea sfântă a şintoismului, dar şi a poporului japonez în totalitate. Cartea constituie nu numai cheia de aqces la mitologia, religiaistoria şi literatura niponă, ci la înţelegerea Japoniei însăşi şi a japonezilor.

În 720 apare *Nihongi*, *Analele Japoniei*, scrisă de prinţul Toneri, cu aproximativ acelaşi conţinut şi destinaţie ca şi *Kodziki*. În afară de (latele menţionate mai sus, ambele cărţi includ şi culegeri de poezie niponă din vechime.

Între anii 750 – 780 apare prima culegere de poezie japoneză *Maniesyu*, *Culegerea miriadelor de petale*, care este un monument literar unic (nu numai pentru epoca respectivă şi nu numai în planul literaturii nipone), o adevărată antologie a poeziei naţionale şi în acelaşi timp o enciclopedie a culturii, vieţii materiale şi spirituale a Japoniei antice. În această antologie sunt reprezentate toate paturile societăţii nipone „de la tăietorul de lemne până la împărat”. Ea cuprinde 4496 cântece şi poezii populare (*nagauta fi sedoka*) ţi culte (*tanka*), începând din secolul al IV-lea până în anul 759, creaţie a unor poeţi mari ca Iamabe-no Akahito şi Otomo Iakamoti, precum ţi-a altora – Naga-no Imiki Okimaro, Mu* radzi Musimaro,

Sukune Tabito, Iamanoe-no Okura, etc. În antologic figurează un număr mare de femei-poete, precum prinţesa Nukada – toţia împăratului Tenti, prinţesa Oku – soţia împăratului Gen se sora poetului Tabito ţi mătuşa poetului, Iakamoti – poeta Otomo Sakanoe-no iratsume, Sanu-no Tigami, Kasa-no iratsume, Ki-no iratsume ţi multe altele. Numele poetei Sakanoe poate sta în rând cu al celebrelor prozatoare Murasaki-sikibu şi Sei-senagon.

În anul 814, apare antologia imperială *Renusimyu* şi *Bunka-tyureityu*, în anul 835, *Seresyu*, în anul 851 *Komatsi-syu*, în 880 *Naribirasytt*.

Japonezii n-au cunoscut scrisul până în secolul al IV-lea, când l-au preluat din China. Scrierea ieroglifică chineză nu răspundea particularităţilor graiului nipon şi de aceea, la început, japonezii foloseau ca limbă scrisă nu limba lor proprie, ci chineza – *kambun* (scrierea *han*”). *Kambun* a fost limba seri» oficială, precum ţi limba ştiinţei până la sfârşitul perioadei Heian (sec. XII). Dar, de la începutul secolului al VII-lea, se fac încercări de a adapta ieroglifele şi pentru cuvintele proprii limbii japoneze, precum ţi pentru particularităţile gramaticii limbii nipone, modificând grafia semnelor ideografice ţi atribuind semnelor modificate sens de silabe. Astfel apare posibilitatea scrierii (silabice) în limba japoneză, fără folosirea icroglifelor. Ulterior, scrierea silabică s-a combinat cu cea ieroglifică ţi s-a elaborat acea heterografie, care în principiu dăinuie ţi astăzi.

Japonezii n-au cunoscut pergamentul. Ei au început să produci hârtia prin secolul al VII-lea, folosind resurse proprii. Hârtia făcută din salbă (*Euonymus sieboldianns*) era folosită pentru scrisori, poezii, pentru texte de ceremonial, pentru treburile concelariei curţii ţi copierea textelor budiste. Hârtia destinată ceremonialului sau nevoilor curţii ce pudra în prealabil cu pulbere de aur sau

de argint. Hârtia cea mai rezistentă în timp s-a dovedit a fi cea făcută din scoarţa arborelui de hârtie (*Broussonetia kajinoki*) ţi calitatea ei varia după localitatea în care te făcea. Cea mai fină din aceasta hârtie era folosită de doamnele din înalta aristocraţie pentru scrisori, poezii, jurnale personale ţi pentru proza literară. Această hârtie a rezistat circa un mileniu.

Coaja arborelui de hârtie era lăsată să se înmoaie în butoaie cu apă sau în apa râurilor (precum cânepa de la noi), apoi se înlătura partea exterioara, rămânând fibra alba, care era uscata la soare. Aceasta se toca într-o piuă, se amesteca cu substanţe speciale înglobate în cleiul obţinut din făină alba de orez, iar coca obţinută era întinsă pe nişte grătare speciale, ale căror urme se pot vedea şi astăzi pe colile de hârtie astfel obţinntă. În acea epocă, hârtia era rodul muncii meşteşugului domestic, practicat de ţărani, fără a fi scutiţi de munca câmpului, fapt caracteristic feudalismului timpuriu de pretutindeni.

Apartenenţa la pătura aristocratică era marcată şi prin aspectul îmbrăcăm în ţii, în primul rând prin culoarea ei (fapt stabilit şi prin lege, şi prin tradiţia neconsemnată în scripte). Anturajul curţii avea dreptul să folosească haine colorate doar în şapte culori stabilite cu mare stricteţe, cele mai reprezentative fiind violetul, roşul, verdele şi albul. Astfel, funcţionarii curţii de rangul 1 purtau îmbrăcăminte colorata în violet închis, cei de rangul II-V, în roz-pal, cei de rangul VI în albastru etc. Pânza brodată putea fi folosită numai la confecţionarea îmbrăcăminţii purtate de funcţionarii de rangul al cincilea în sus.

Doar o singură dată pe an, în cea de a doua zi a lunii a patra, în timpul praznicului din templul şintoist Kamo, toţi locuitorii capitalei aveau dreptul să poarte haine colorate în culorile curţii”, însă cu condiţia să nu fie

confecţionate din mătase brodată.

Mai erau ţi alte semne distinctive ale apartenenţei la aristacraţia de curte. Decorarea trăsurii cu ciucuri, şireturi etc. Înălţimea porţii, viteza de deplasare a caleştii care, fapt paradoxal, cu cât aristocratul era de rang ixai înalt, se deplasa mai încet, mai fără grabă. Trăsurile, caleştile erau trase de boi, nu de cai.

Perioada Nara reprezintă un timp de înflorire deosebită a culturii.

În Japonia, pătrunde vijelios civilizaţia chineză şi, prin ea, iar id parte ţi direct, civilizaţia indiană (până în prezent, în ceremonialul curţii imperiale s-au păstrat spectacolele de dans *nrdngaku* aduse din India, iar despre gradul în care japonezii cunoşteau literatura Indiei ţi limba ei pledează alfabetul nipon *godzinott,* elaborat de sanscritologii japonezi

— „sittan-gakusia”).

Ar fi greşit să credem că japonezii acestor vremuri, cuprinzând circa un secol şi jumătate (de la revoluţia Taika şi continuând cu perioada Nara), ar fi fost încă un fel de semibarbari. Prinţul Nakanoe, autorul revoluţiei Taika, şi anturajul lui, erau oameni de o înaltă cultură, cu concepţii înaintate pentru acel timp şi cu un mod de viaţă absolut nou. Generaţia Taika era la nivelul civilizaţiei chineze şi indiene. Dar să nu uităm că această civilizaţie nu a fost creată de ei. Meritul lor a fost numai de a o aduce în ţară. Această cultură le-a pus la dispoziţie şcoala, instruirea* dar nu le-a schimbat esenţa. Prin simplitatea percepţiei şi caracterul elementar (nemijlocit) al simţurilor, japonezii perioadei Nara au rămas aceiaşi, fiind în multe privinţe copiii naturii. În ei s-a păstrat integral sentimentul legăturii indisolubile cu natura, atât de viu prezent la predecesorii lor.

Aria acestei civilizaţii şi culturi în perioada Nara, la

fel ca şi în perioada următoare (Heian), a fost foarte restrânsă atât în plan social, cât şi în plan geografic, cuprinzând doar vârfurile cele mai înalte ale aristocraţiei din capitali. Celelalte pături din restul ţării au rămas aproape neatinse de fenomen, ca pe vremuri.

*

Secolul al VIII-lea aduce întărirea proprietăţii de stat asupra pământului în Japonia, a monarhiei statului feudal timpuriu, a puterii centralizate şi aparatului administrativ. Evoluţia spre stadiul feudalismului mediu-dezvoltat (în care proprietatea asupra pământului trece în mâinile feudalilor) şi al cărui germene se afla acum. În devenire, avea să se desăvârşească abia pe la mijlocul secolului al X-lea.

Lupta sordl, dar acerbă, în sânul piturilor conducătoare n-a contenit să se desfăşoare în epoca Nara. Unii reprezentanţi ai vechii aristocraţii gentilice (în frunte cu neamul Otomo), înlăturaţi de la putere după revoluta Taika, aspirau să-şi recâştige poziţiile pierdute, având drept adversar gruparea care a beneficiat de revoluţie şi care era condusa de familia Fudzivara. În jurul anilor ’780, partida Otomo este zdrobită definitiv. După înfrângerea resturilor vechii nobilimi, clanul Fudzivara iniţiază o politică de subminare a puterii împăratului. În cadrul acestei politici, în anul 798, mikadoul este determinat să-şi transfere reşedinţa din oraşul Nara într-un alt oraş (construit şi el după modelul capitalei chineze de atunci), în provincia Imaşiro, provincie în care se aflau domeniile Fudzivara. Această nouă capitală a Japoniei a primit denumirea Heâan-ke sau Heian (Capitala liniştii şi a păcii). Şi într-adevăr, se inaugurează o epocă de circa patru secole de linişte şi pace pentru Tara Soarelui Răsare, China, fiind măcinată de răzmeriţe interne, este sustrasa –

dorinţei şi putinţei de a ataca insulele nipone. În acelaşi timp, se diminuează continuu şi fluxul impetuos al influenţei culturale chineze. Relaţiile diplomatice se reduc până la întrerupere completa. Japonia obţine răgazul necesar pentru a putea da replică valului civilizator venit din exterior şi să-l asimileze pe datul ei. În acest context, urmează o epocă de mare strălucire culturală, epoca Heian, sau epoca Fudzivara. Heianul, «are ulterior s-a numit Kioto, rămâne capitala Japoniei până în anul 1868.

Lipsindu-i pe împăraţi de puterea reali, Fudzivara urmăresc şi în bună parte reuşesc sa de sacralizeze conceptul „originii divine* a mikadoului, fapt oglindit în literatura secolelor IX-XI, în care nu se mai află nici urmă din concepţia întâlnită în *Kodziki* şi *Nihonghi*.

Devenind cârmuitorii de fapt ai ţării, Fudzivara au căutat să-şi oficializeze puterea, atribuindu-şi posturile de regenţi, când împăraţii erau minori şi de cancelari, când suveranii deveneau majori (în pofida faptului că aceste funcţii nu erau prevăzute în codexul *Taybore*). Astfel, membrii casei Fudzivara au cârmuit ţara de pe la mijlocul secolului al iX-lea, până la jumătatea secolului al XI-lea. În tot acest timp, împărătesele Japoniei au fost fiicele clanului Fudzivara, iar moştenitorii tronului, nepoţii acestei familii.

*

*

Pierderea puterii efective de către monarhi a fost şi consecinţa trecerii în timp şi din ce în ce mai masiv a proprietăţii pământului în mâinile feudalilor. Prin împroprietărirea necontenită, sub o formă sau alta, a funcţionarilor provenind din aristocraţie, pământurile statului se împuţinau şi odată cu ele şi veniturile casei imperiale, astfel că pentru acoperirea nevoilor crescânde pentru întreţinerea aparatului administrativ (foarte numeros) central şi periferic, trebuiau mărite impozitele şi

intensificată exploatarea ţăranilor. Ajunşi în sapă de lemn, aceştia îşi părăseau loturile, pribegind prin ţara sau aciuindu-se pe moşiile feudalilor, care fiind scutiţi de impozite, îşi puteau permite să creeze condiţii de viaţă mai puţin haine ţăranilor transfugi.

Istoria acestei epoci este plină de răscoale ţărăneşti care uneori cuprindeau provincii întregi, cum a fost cazul provinciei Tikugo în anii *97*7 – 884. Alteori, răscoalele se extindeau ajungând până în împrejurimile capitalei.

Bineînţeles că în asemenea condiţii, drumurile ţării nu erau lipsite de primejdii pentru călători.

„Nimic mai paradoxal în Japonia decât tabloul acestei epoci. Pe de o parte o înflorire strălucită a civilizaţiei, un nivel înalt al învăţământului şi culturii, un fast şi rafinament al vieţii şi comportamentului de fiecare zi, o dezvoltare ieşită din comun a raporturilor reciproce în plan social, un aparat politic complicat şi diversificat, înflorirea artelor şi o strălucire cu nimic comparabilă a literaturii, iar pe de altă parte o decădere a tehnicii şi economiei, înăsprirea moravurilor, uneori frizând sălbăticia, ignoranţa, incultura şi situaţia cu adevărat dezastruoasă a maselor populare. În epoca Heian, stau faţă-n faţă barbaria şi rafinamentul, fastul şi sărăcia, o instrucţie foarte înaltă şi o incultură crasă, lucrări admirabile de artă aplicată şi cele mai primitive obiecte necesare vieţii de fiece zi, căleşti elegante şi drumuri de necrecut, palate strălucite şi bordeie şubrede, un singur oraş înfloritor, planificat şi construit duj» ultimul cuvânt al urbanisticii şi tehnicii construcţiilor şi ţara întreagă – un sal ca din epoca primitivă, titluri sonore de «miniştri», «cancelarii, «mareşali ai curţii», «doamne de onoare» etc., etc. Şi populaţia care-ţi cunoştea doar superiorul imediat, apropiată organic numai de ierarhia gentilică proprie. A fost timpul celor mai frapante contraste, al celor mai

incongruente extreme, fără egal în istoria Japoniei. * (N. I. Konrad).

II

Fste greu, dacă nu imposibil, a înţelege climatul spiritual al epocii, societatea, oamenii acelor timpuri, psihologia şi felul lor de a fi, fără a cunoaşte convingerile lor religioase, modul de a privi lumea şi viaţa.

Religia de baştină a Ţării Iamato a fost şintoismul, care ulterior, în păturile culte ale societăţii nipone, a făcut casă bună cu budismul

Şintoismul, expresie a unui animism primitiv, nu era de fapt o religie în adevăratul sens al cuvântului, neavând o doctrină teologică închegată. El reprezenta însumarea credinţelor populare locale din diferite regiuni ale ţării, care apoi, sub influenţa curţii şi a templelor sinto din provincia I se, au concurat la organizarea cultului împăratului. Acest cult nu avea un substrat teologic şi nu se baza pe niciun text canonic. Oamenii se închinau aţa numitelor zeităţi *kami*, duhuri protectoare alt fertilităţii, creşterii, duhuri ale fenomenelor naturale, cum ar fi cele alt vântului, ploii, furtunii, ale corpurilor cereşti (soare, lună), ale naturii neînsufleţite (râuri, munţi, văi, stând, căderi de apă), ale plantelor, animalelor, duhurilor strămoşilor etc.

Fiecare familie, clan, localitate îşi avea duhul său protector, un *kami* al său. împăraţii decedaţi, oamenii de artă, scriitorii, poeţii, savanţii, erau ridicaţi la rang de *kami*, fie în mod oficial, de către preoţii templelor sinto, fie în mod spontan, stihinic (ca de exemplu savantul şi poeţii Sugavara Mitidzane, care după moarte a început să fie considerat zeu protector al literaturii).

Zeităţile locale ale antecesorilor neamului imperial au devenit obiectu! cultului tuturor japonezilor (zeiţa soarelui, Amaterasu Omikami; zeu! furtunilor, Susanoo-no-

mikoto; strămoşii insulelor Japoniei, Idzanami şi Idzanaghi ţi alţii).

Fiinţa umană, conform şintoismului, trăieşte într-o lume guvernata *ăc* zeităţile *kami*. Lumea le aparţine lor, şi obligaţia omului este să trăiască aşa fel în această lume, încât să nu le jignească şi să le ofere lucruri plăcute. Duhurile depind de oameni, fiindcă numai oamenii le hrănesc şi fe fac pe plac. La rândul lor, oamenii depind de *kami*, fiindcă ei sânc atotputernici... Zeităţile *kami* (ple bune au populat lumea coborând din Câmpia cerului înalt (*Takamagahara*), iar cele rele au ieşit din Ţara în tunericului (*Eominokuni*).

Ca totul să meargă bine şi *kam*i să fie mulţumite, ele trebuie venerate în temple şi în viaţa de toate zilele, prin aducere de jertfe, priit rrăji, printr-o mulţime de ritualuri şi acţiuni cu caracter ritual: muzica „lâans, procesiuni pitoreşti etc.» fără a fi neapărat aceleaşi în toate templele sinto şi în toate regiunile.

Şintoismul are particularâtătea de a nu respinge nicio alta religie închinându-se zeităţilor-kami omul putea fi în acelaşi timp călugăr budist.

Budismul, care pătrunde în Japonia începând din secolul al III-lea, din Coreea şi China, şi care îşi are rădăcinile în India* este credinţa căreia i-a fost sortit să fie aproape singura religie demnă de acest nume în întregul Orient.

Budismul, în toate variantele lui, consideră universul o entitate fără început în timp, şi fără limite în plan spaţial. Tot ce compune această silitate; inclusiv, omul cu tot ce-l înconjoară, inclusiv natura neînsufleţită, constă din particule (*dharme*) organizate într-un anume fel. Aceste particule şi formele concrete alcătuite de ele, precum şi universul în totalitatea lui, se afla în continuă mişcare. Realitatea se schimbă în orice moment, dar elementele ce

o formează sunt veşnice şi fără început. Pe acea. sta concepţie se bazează şi ideea budistă a naşterilor succesive (aşa numitele reîncarnări). Conform acestei concepţii, omul, ca toc ce există, nu provine din nimic, şi nu trece după moarte în nimic. Naşterea lui semnifica un nou mod de combinare a dharmelor fără-de-început, iar moartea – disponibilitatea lor de a se organiza într-alt fel. Astfel încât viaţa fiinţei umane nu constituie decât o scurtă clipă, o foarte mica veriga: „În lanţul nesfârşit al naşterilor şi morţilor succesive. Modul în să cum, se organizează dharmele semnificând naşterea unui anume om concret, cu toate caracteristicile lui de ordin social, moral etc., este predeterminat de legitatea generală, morală şi fizică a cauzalităţii: faptele bune sau rele din vieţile anterioare. În funcţie de aceasta, omul se poate naşte om sau planta, insecta, animal etc. Şi existenţa lui se află sub semnul celor săvârvite în vieţile anterioare ca o răsplata a acestor fapte. Aceasta constituie ideea de *karma*.

Din toate învăţăturile budiste, în Japonia perioadei Heian, au prins doar două: ideea efemerului vieţii şi ideea de *karma*.

Sincretismul religios budisto-sintoist a apărut chiar de la începuturile răspândirii budismului în Japonia şi se păstrează până în zilele noastre. Japonezii nu erau deloc dispuşi să-ţi ignoreze zeii lor naţionali. În conştiinţa budiştilor niponi, zeii şi numenoşii Buddha trăiesc Iaci alta, şi omul trebuie în permanenţi să ţină seama de acest lucru.

Niponii îi considerau, în acelaşi timp, pe cei morţi şi renâsejţi în alte lumi budiste, sau sub altă înfăţişare fizică trăind în această lume, ci îţi continuă ftdstenţa aflându-se alături de ei în calitate de *kami*. Soarta (imului depinde în acelaşi timp. şi de propria lui *karma*, şi de n-tritele strămoşilor direcţi.

În viaţa de toate zilele, sincretismul îşi găseşte

expresia în îndeplinirea concomitentă a ritualelor de provenienţă diferită, a respectării interdicţiilor impuse de ambele religii. Judecând după consemnările *Jurnalului Sarasin*, destinul omului este stabilit de *karnia* lui, dar în acelaşi timp, autorul implică şi participarea zeităţilor-feumi în stabilirea sorţii individului uman.

Familia imperială împărtăşea şi şintoismul, şi budismul. împăratul, zeitate şintoistă în carne şi oase, era supus legilor karmei. Astfel în *Legenda despre casa Taira* (capitolul. Moartea suveranului”), împărăteasamamă, aflându-se împreună cu fiul ei, împăratul-copil Antoku, pe corabia înconjurată de flota vrăjmaşă a familiei Minamoto, hotărăşte să se arunce în mare împreună cu fiul ei, pentru a nu se preda duşmanului. La întrebarea copilului: „Unde doriţi să mă duceţi împărăteasa nspunde: „Oare împăratul încă nu ştie aceasta? În viaţa trecută. Dumneavoastră aţi respectat cu sfinţenie toate cele zece porunci, şi iată, drept răsplată, v-aţi născut „Stăpânitor al celor o sută de mii de cvadrigi”. Însă asupra-Vă planează un destin rău, şi zilele Dumneavoastră se vor sfârşi azi. Îndreptaţi-Vă privirea spre răsărit şi luaţi-Vă rămas bun de la templul sfânt I se (sintoast – n.n.).

Apoi, îndreptaţi-Vă privirea spre apus şi încredinţaţi – Vă lui Buddha şi slinţilor, care vor ieşi din „Pământul curat al apusului să ne întâmpine… Eu am să vă conduc în pământul fericit – în rai!”

Şintoismul cuprindea toate păturile sociale ale Japoniei, (ară excepţie; budismul doar cercurile culte, iar doctrina confucianistă, aristocraţia ce curte şi familia imperială.

În *frumoasa Otikubo* ecoul confucianismului străbate în simţul datoriei faţă de părinţi, atât de viu la eroina romanului.

Femeia epocii Heian se bucura de un statut de

libertate necunoscut nicaicri în lumea feudală.

Relaţiile matrimoniale aveau unele particularităţi. Aristi: iaţii erau' – sadesca poligami, aveau uneori mai multe soţii (în afară ne ţiitoare), dintre – care una era principală şi se numea. doamna dili odăile dinspre miaiunoapte* (*kitanokata*), întrucât locuia, conform obiceiului, în pavilionul septentrional al palatului familiei, pe când celelalte – în câte o clădire – separată primită de la părinţii lor".

De obicei, tinerii căsătoriţi locuiau la părinţii soţiei, în sarcina cărora rămânea întreţinerea familiei nou înjghebate. Alteori, fiecare memt; ru al tânărului cuplu locuia la părinţii lui, soţul venind să-ţi viziteze – soţia (aşa-numitul obicei matrimonial *tsumadni*). Încetarea vizitelor era echivalenta cu divorţul. Mai rareori tinerii se mutau într-o casă nouă – care nu era nici a părinţilor fetei şi nici a băiatului. Dar şi în vest caz sarcina întreţinerii cuplului revenea tot părinţilor fetei, iar casa primea numele ei, nu pe al băiatului. Părinţii lăsau moştenire casa fiicei, nu băieţilor. Într-o societate feudală care provenea direct din stadiul gentilic, fără a trece prin formaţia sclavagistă, toate acestea semnificau reminiscenţe ale matriarhatului. Poate de aceea sistemul chinez de supunere oarbă a femeii faţă de bărbat nu a avut niciun răsunet în Japonia acelor vremuri.

Femeia epocii Heian şi-a păstrat independenţa materială, având dreptul de a poseda bunuri, moşii şi palate, de a le moşteni şi transmite urmaşilor. Ea nu putea fi măritată împotriva voinţei ei. Ea îşi putea părăsi – soţul şi alege nestingherită pe altul, sau fără a-şi părăsi soţul să aibă amant cunoscut de anturaj. Se comporta liber în relaţii, chiar şi cu bărbaţi de rang înalt. Încă înainte de Heian, femeia nu era stingherită în manifestările ei. Ea beneficia în egală măsură cu bărbatul de învăţământ şi

cultura, de participare la ceremoniile laier şi religioase, etc. Printre poeţii antologiilor oficiale şi neoficiale întocmite în secolele VIII-IX, figurează numeroase femei. Încă înainte de perioada Htian, deci, rolul femeii în cultură era considerabil. În perioada Heian însă, femeia cucereşte şi în literatură, şi în viaţă o poziţie de prim rang. Ea devine elementul necesar întregii vieţi a Heianului. În jurul femeilor era concentrat întregul estetism şi rafinament al emoţiei, caracteristic. Capitalei linişții şi a picii, în mare măsuri ele dând tonul şi creând atmosfera vieţii de atunci. Apar poete şi prozatoare, unele geniale, care compun *tanka*, scriu povestiri şi romane, observă cu mare fineţe şi consemnează în însemnările.

jurnalele de zi şi eseurile lor cele mai diverse şi neaşteptate aspecte ale vieţii şi psihologiei individuale şi sociale, contemporane lor.

În cadrul curţii, pentru femei era previ/.-ulă o scară de ranguri, titluri, funcţii, similara cu cea a bărbaţilor.

Dacă în ce priveşte poezia, femeile erau pe deplin egale cu bărbaţii, ca talent şi faimă literară, în proză supremajia femeilor a fost zdrobitoare. În epoca Heian au apărut circa două sute romane, povestiri, jurnale personale, memorii, eseuri, majoritatea fiind scrise de femei, iai capodoperele – numai de femei. Din această producţie s-au păstrat circa douăzeci de titluri.

Cine au fost femeile care le-au scris? Despre autoarea jurnalului personal cunoscut sub denumirea *Jurnalul unei vieţi efemere*, apărut! a sfârşitul secolului al X-lea, se ştie între ce ani a trăit (935 – 995), se ştie cine a fost tatăl ei, cu cine a fost căsătorită, prin ce s-au remarcat fraţii ei, cu cine au tot căsătorite surorile ci, când l-a cunoscut pentru prima dată pe soţul ei şi ce obiceiuri avea acesta, ce rol avea la curte socrul etc. Se cunosc poeziile ei incluse în antologii celebre, sau cu care a participat la

întrecerile de poezie de la curte, se cunosc chinurile geloziei faţa de soţ, aventurile amoroase ale prietenelor ei etc., etc. Un lucru nu se ştie: numele ei.

Aristocraţilor din Heian, de obicei, nu li se spunea pe nume. Ei erau numiţi după localitatea unde trăiau sau unde s-au născut, dupî vreun eveniment mai însemnat din viaţa respectivului, după rangul sau funcţia de la curte. Astfel că porecla se schimba destul de des. Nici numele de botez japonezul medieval nu-l purta toată viaţa, având un nume când era copil, altul la maturitate şi altul în eventualitatea că se călugărea. Scriitorii foloseau pseudonime, uneori foarte multe. Orice nume nou, pseudonim, poreclă, titlu, se trecea în tabelele genealogice, registrele templelor, în cronici şi alte documente oficiale. Aceasta în ce priveşte bărbaţii. Copilul de sex feminin însă nu era înregistrat în niciun act oficial. Astfel că numele adevărat al autoarei acestui jurnal a rămas până azi necunoscut. Cazul ei nu constituie o excepţie, ba din contra. Niciuna din scriitoarele epocii nu-şi pomeneşte în> scrieri numele, de asemenea nici vârsta. Doamnele erau numite după poreclă, la care se adăuga eventual titlul, alteori se folosea numai ticlui, funcţia, domiciliul. Titid *fsikllm*, *senagon*, *emon*, *daybu* etc.) care se aduuga la poreclă era de fapt al tatălui sau al soţului.

Autoarea *Jurnalului unei vieţi efemere*, primai jurnal personal dii istoria literaturii japoneze, scris de o femeie, se numea *Mititttuna-no hahi* (*mama lui Mititsuna*), după numele singurului ei fiu, Fudzivara Mititsuna, funcţionar la curte şi poet. Mititsuna-no haha nu era numai una din cele mai frumoase femei ale timpului, ci şi una din cele 34 poete considerate a fi cele mai bune din întreaga epoca Heian. Ea făcea, porte din acea categorie de oameni, care din frageda copilărie şi până la sprşitul vieţii aveau contingenţe cu literatura, dar şi cu politica. Unul din fraţi a

ajuns guvernator, iar fratele mai mic, Fudi ivara Nagato, a fost un poet cunoscut al Heianului. Nepoata de frate a Mâtitsunci haha a devenit cunoscuta scriitoare al cărei nume de asemenea nu se cunoaşte, autoarea *Jtfâtialtdtu Sarasin*.

Soţul Mititsunei haha, Kaneie Fud/ivara, care nu era lipsit de talent poetic, ajunge prim-ministru (în 977), o căsătoreşte pe fiică-sa Sensi (de la o alta soţie) cu împăratul En-yu (959-u91) şi prin protecţia ei devine regent (*sesse*) *t* iar în anul 989, prim-ministru.

Al cincilea fiu al lui Kaneie (tot de la alta soţie) este celebrul Fudzivara Mitinaga (966 – 1027), el a realizat peiformanţa de a da pe rând de soţie împăraţilor niponi trei din fetele sale, cârmuind de fapt Japonia timp de treizeci de ani în calitate de regent sau cancelar al auguştilor să-i nepoţi.

Mitisuna-no haha s-a căsătorit la 18 – 19 ani, fiind a doua soţie a lui Kaneie Fudzivara. La un an după căsătorie, naşte pe singurul ei fiu, Mititsuna, iar după 2 – 3 luni soţul ci încetea-i, de a o mai vizita, fiind prins în mrejele unei curtezane. Tot restul vieţii acestei lemei este plin de grija şi dragostea pentru fiul ei şi de avatarurile vieţii conjugale cu un soţ infidel aproape până la moarte.

Despre autoarea *Jurnalului lui*] *dzurni-siklbnt* scris cel mai probabil la începutul sec. al XI-lea, se cunosc mult mai puţine lucruri. Idzumisikibu nu este mai puţin celebra decât mama lui Mititsuna. Ea este considerată „drept unul din cele trei genii ale literaturii Heian* (celelalte douu fiind Sei-senagon şi Murasaki-sikibu), iar viaţa ei personală a stârnit multe discuţii în cercurile capitalei.

Anii când s-a născut şi a murit scriitoarea se presupun a fi 980 şi 1030. Locul naşterii nu se cunoaşte. Tatăl ei se numea Ce-no Masamune şi a fost guvernator în mai multe provincii, apoi funcţionar superior ţinând de

suita lui Masako, soţia ex-împăratului Reydzei, şi iar guvernator. Fiica lui Masamune, al cărei nume de copil era Omotomaro, a crescut în anturajul curţii. În anul 999, fiind deja o poetă cunoscuta, se căsătoreşte cu Tatibana Mitisada, un prieten al tatălui ei, mai în vârstă cu 12 – 14 ani, guvernator şi el în provincia Idzumi, de unde şi porecla poetei – Idzumi-sikibn. După doi ani, scriitoarea se întoarce în capitală, părăsindu-şi soţul definitiv. Urmează aventura amoroasă cu frivolul prinţ Tametaka (977 – 1002), fiul fostului împărat Reydzei. Prinţul a uitat de soţie, iar Idzumi-sikibu trebuia să se întoarcă la bărbat. În anul 1002, prinţul Tametaka moare, soţia prinţului se călugăreşte, iar Idzumi-sikibu poartă doliu timp de un an. La parastasul de un an, se lansează într-o nouă aventură amoroasă cu fratele mai mic al decedatului, prinţul Atsumiti, aventură care durează timp de patru ani. În anul 1007, Atsumiti moare, fapt care constituie o adevărată tragedie pentru scriitoare. În anul 1C09, ea este primită în suita împărătesei Akiko, fata lui Fudzivara Mitinaga. În aceeaşi suită erau Murasaki-sikibu şi alte scriitoare. După 3 – 4 ani, Idzumi-sikibu se căsătoreşte cu vasalul lui Fudzivara Mitinaga, Fudzivara Iasumasa; i pleacă împreună cu el în provincia-unde fusese numit guvernator. În 1018, singura fiică a poetti (de la primul ei soţ) naşte un fiu provenit de la Fudzivara Norimiti (fiul lui Fudzivara Mitinaga, atotputernicul stăpân al Japoniei).

Nu mult înainte de a muri, Idzumi-sikibu divorţează de ultimul ei soţ.

Moştenirea literară a scriitoarei este enormă. A lăsat, în afară de *furnalul lui Idzumi-fikibu*, peste 1500 de poezii.

Celebra Murasaki-sikibu este creatoarea nu mai puţin celebrului roman *Genzi monogatari*, capodoperă a literaturii japoneze şi pisc de neatins al limbii nipone (*vabun*), capodopera a renaşterii antice orientale, operă

fără egal în lumea asiatică şi europeană din acele timpuri şi unul din monumentele literare de vârf ale umanităţii din toate timpurile, un roman global fără tendinţe moralizatoare, unul dintre marile romane ale lumii. Autoarei nu i se cunoaşte numele adevărat (nici de copil, nici de adult). Nu se cunoaşte când s-a născut nici când a murit. Se presupune că a părăsit această lume în jurul vârstei de 36 de ani. Provine dintr-o familie aristocratică de rang mediu (ramura nordică a familiei Fudzivara) cu vechi tradiţii literare pe linie maternă şi paternă. Copilăria şi-o petrece într-un mediu de înaltă elevaţie culturală. Cunoaşte la perfecţie tradiţiile şi literatura japoneză de limbă niponă (*vabun*) şi de limbă chineza (*kambun*). Cunoaşte perfect limba chineză şi literatura clasică chineză. În anul 999, se căsătoreşte cu Fudzivara Nobutaka (funcţionar la curte), ca având (se presupune) 21 ani, iar el 47. Se pare că la început a fost fericită în căsnicie (după cum ar reieşi din versurile scrise atunci). La un an după nuntă, se naşte fiica lor Kensi. Iar anul următor, soţul ei devine „un oaspete care nu mai vine acasă” şi scriitoarea rămâne văduvă (prin divorţ). Pentru ea, faptul constituie o tragedie. Intenţionează să se călugărească dar o împiedică copilul.

Fire liniştită, introvertită, cunoscătoare perfectă a micilor şiretlicuri feminine ale prietenelor ei, detaşat-binevoitoare şi cuprinsă din când în când de pesimism, începe să lucreze la povestirea care avea să devină *Genii monogatari*. Primele capitole se citesc din mâna-n mină, scriitoarea ajunge foarte cunoscută şi este invitată să facă parte din suita împărătesei Akiko, unde rămâne între anii 1005 – 1007. Aici este numită To-sikibu (*To* fiind pronunţarea niponizată a primului semn din cuvântul Fudzivara), apoi, la propunerea împăratului Itidze, a primit porecla Nihongino-mitsubone (ad litieram: Doamna Analele

Japoniei). Faptul este relatat chiar de scriitoare în jurnalul ei:

„Mikadoul a poruncit să se citească *Gemi monogatari*. Toţi ascultau, iar el binevoi să spună:

— Se pare că ea a citit *Analele Japoniei*. Este într-adevăr un talent.

Exprimând această opinie, suveranul a spus, adresându-se demnitarilor:

— Este un talent uimitor.

Şi m-au poreclit Nihongi-no-mitsubone – „Doamna Analele Japoniei”.

Romanul *Genzi monogatari*, o uriaşa frescă literară, cuprinzând *54* capitole, este terminat în juiul anului 1010. Scriitoarea a mai lăsat posterităţii multe *tanka* şi două caiete din *Jurnalul lui Murasaki-sikibu*.

Numele rămas în istorie îi vine de la una din eroinele romanului

— Murasaki.

În capitolul al XXV-lea al romanului, autoarea (prin intermediul eroului) spune:

„Da I Femeile se nasc pe lume doar pentru a fi amăgite de bărbaţi!

În altă ordine de idei, în acelaşi capitol spune:

„Povestirile ne descriu totul, ce s-a întâmplat pe lume începând din însuşi secolul zeilor. Analele Japoniei (*Nihongi*) abordează numai o faţă a lucrurilor.

Iar povestirile conţin cele mai felurite amănunte.

Autorul, desigur, nu povesteşte aşa cum este în realitate, spunând fiecărui lucru pe nume. El transmite numai ceea ce nu mai poate ţine ascuns în inima lui; tot ce a văzut şi auzit într-o viaţă de om în lumea asta – şi bun, şi rău.

*

Este unanim recunoscut că în epoca Heian, literatura şi în special proza scrisă de femei (exclusiv în limba maternă – *vabun*), atinge culmi necunoscute nicăieri în lume, nici atunci şi nici ulterior, în Orient sau Occident.

Paradoxul este dublu: renaşterea antică a Orientului, pregătită şi realizata de indieni; i chinezi, îşi află capodoperele nu în China, ci în Japonia, şi anume în proza, în proza scrisă de femei (în limba niponă).

De ce anume scrisă de femei?

De ce numai atunci, şi acolo?

Răspunsul nu este simplu.

În primul rând nu se poate trece cu vederea faptul că Japonia secolului al VII-lea, aflată în plină orânduire gentilică, intră direct şi masiv în contact cu civilizaţia şi cultura cea mai evoluată a timpului, cultura chineză. Din punct de vedere social-economic, China se afla în plin feudalism. Iar feudalismul în China venea după o lungă perioadă de orânduire sclavagistă, în cursul căreia, în planul psihologiei sociale şi individuale, s-a pierdut orice urmă de matriarhat, orice urmă de egalitate între sexe caracteristică societăţii de tip gentilic.

În Japonia, feudalismul a fost introdus „brutal”, într-o scuttă perioadă de timp, urmând direct orânduirii gentilice şi fără a trece prin secole de sclavagism. În aceste condiţii, aristocraţia feudală japoneză nou creată (de fapt transformată din nobilimea gentilică), se adaptează la noile realităţi economice, sociale, administrative, adoptă eticheta curţii precum şi semnele exterioare ale civilizaţiei noi (îmbrăcăminte, comportament, etc.), adoptă scrisul şi limba chineză ca limbă oficială şi a administraţiei de stat, însă păstrează, aproape nealterat, în planul psihologiei individuale şi sociale, în planul trăirii şi a felului de a concepe lumea, vestigiile matriarhatului, sentimentul egalităţii dintre sexe, prezent la obştile gentilice.

Animismul, religia de baştină – sinto, în care vestigiile matriarhatului sunt vii (vezi cosmogonia sinto), rămân adânc ancorate în sufletul japonezului, inclusiv a noii arstocraţii feudale.

Spre deosebire de ce se întâmpla atunci în China (şi ce avea să se întâmple şi în Japonia în perioadele următoare epocii Heian), nobilimea Heianului nu conferea femeii rolul de sclav al bărbatului, ci dimpotrivă, considera femeia elementul *sine qua non* al vieţii Heianului. Asupra femeilor şi în jurul lor se concentra acel estetism şi acea emoţionalitate (strunită) care plutea pretutindeni înatmosfera „Capitalei liniştii şi a păcii”. Iar în condiţiile în care fiicele clanului Fudzivara deveniseră elementul absolut necesar în mecanismul menţinerii puterii efective în mâinile acestui clan, ele fiind în decurs de câteva secole neîntrerupt soţii; i mame de împăraţi (consideraţi zeităţi vii ale religiei sinto), aristocraţia capitalei nu-şi putea permite luxul desconsiderării femeii în niciun plan (social, psihologic, economic, politic, cultural şi în special estetic).

În acest climat al Heianului „în care limba oficială, limba administraţiei şi ştiinţei era chineza, femeile, având aceeaşi cultură cu a bărbaţilor, dar fiind şi rămânând sursa vie a limbii materne, o cultivau intens în corespondenţa intimă, în poezie (care era nelipsită în scrisori, în conversaţia galanta particulară, sau din cadrul ceremonialului curţii), în jurnalele şi însemnările personale în care consemnau evenimentele zilei, cancanurile, bârfele, comportarea diverselor cunoştinţe şi personalităţi, relatări asupra turnirelor şi întâmplări de la ceremoniile şi procesiunile religioase «au laice etc., dând dovadă de un simţ de observaţie deosebit şi de o capacitate ieşită din comun de a pătrunde în cele mai fine meandre ale sufletului omenesc…

Aceste însemnări, aceste jurnale, au format din

aristocratele Heianului prozatoare de prim rang. Şi daci Heianul ar fi dat literaturii lumii numai pe Murasaki-sikibu şi pe Sei-senagon, ar fi fost suficient ca să fie considerat epoca de aur a literaturii nipone, iar fenomenul ca fiind unic în istoria culturii pe plan mondial.

IV

Romanele din acest volum sunt produse ale epocii Heian.

POVESTEA BĂTRÂNULUI TAKETORI (*Taketori monogatari*) este considerată a fi prima proză literară japoneză, scrisă în limba niponă, ajunsă până la noi. Autorul nu se cunoaşte. Nu se ştie exact când a fost scrisă (839?).

Deja la începutul secolului al VI-lea, se bucură de aura vechimii, fiind considerată „strămoşul romanului japonez”. Fără îndoială, autorul a fost un om cult, bun cunoscător al basmului popular japonez, al budismului şi legendelor daoiste (populate cu zâne cereşti, elixirul nemuririi, călugări vrăjitori, insula vrăjită Horai care ne trimite la grădinile Hesperidelor şi la insulele fermecate din legendele celtice etc.), precum şi al vieţii de fiece zi din perioada Nara (personajele romanului poartă numele real al unor persoane care au trăit în această epoci). Romanul este un amestec de basm şi scene de mare realism, nelipsit de umor şi satiră, fapt care ne face să presupunem că scriitorul provenea din tagma funcţionărimii de rang modest (care nu-şi pierduse legăturile cu „păturile de jos”), dispus să-şi manifeste atitudinea critică faţă de diverşi potentaţi ironizaţi cu savoare în carte.

POVESTEA FRUMOASEI OTIKUBO (*CJtikubo monogami*) este scrisă în a doua jumătate a secolului al IX-lea, la numai câteva decenii după *Taketori monogatari*. Autorul este necunoscut. Aceste câteva decenii au fost suficiente pentru ca în roman elementele de basm să fi

dispărut complet, nerămânând nici urmă dejniracol. afară de miracolul iubirii.

Şi cu toate că Otikubo ne trimite cu gândul la Cenuşăreasa din basmele europene, romanul prezintă personaje vii care trăiesc în societatea reală a timpului respectiv, motivaţia acţiunilor fiind veridică în planul existenţei reale, descrise cu multe amănunte.

Tehnica scrisului este cu totul alta, nouă. Autorul apelează la dialog, la corespondenţa scrisă, în locul abuzului de descrieri, fapt care conferă prozei sale un caracter viu. Adesea scriitorul se adresează cititorului, fie pentru a-i solicita atenţia, fie avertizându-l că va trece peste amănuntele inutile.

Aceste elemente conferă prozei însuşirea de a fi citită şi azi fără sentimentul distanţei în timp.

Romanul *Otikubo monogatari* reprezint! o treaptă importantă în evoluţia prozei literare japoneze, spre marele roman al epocii Heian (scris de femei), intrat definitiv în panteonul capodoperelor literaturii universale.

AL. IVĂNESCU

Notă

Surse bibliografice folosite: N.I. Konrad, *laponskaia literatura*, Izd. „Nauka*, Moskva, 1974; V.N. Goregliad, *Dnevniki i esse v iaponskoi literature X-XIII vezi.*, Izd. „Nauka% Moskva, 1975; *Vsemirnaia istoria*, tom III, G.I. P.L., Moskva, 1957; *Kratkaia literaturmuaenţiklopedia*, tom 8, Izd. Sov. enţiklopedia, Moskva, 1975; *Mifi narodov mira*, Izd. Sov. Enţiklopedia-Moskva, 1980 – 1982.

POVESTEA BĂTRÂNULUI TAKETORI

Naşterea miraculoasă a strălucitoarei Kaguehime

Nu în zilele noastre, ci demult, tare demult a trăit bătrânul Taketori. Cutreiera dealuri şi văi, tăia bambus şi meşterea din el fel de fel de lucruri, pe care apoi le vindea. De aceea a şi fost poreclit Taketori – adică „acela care dobândeşte bambusul”. Dar numele lui adevărat era Sanuki-no Miatsukomaro.

Iată că, odată, bătrânul Taketori se afundă în adâncul neumblat al unui hăţiş de bambus şi văzu cum dintr-o mlădiţă se revărsa o lumină, de parcă acolo ardea un foc. Minunându-se, bătrânul se apropie mai mult, şi... ce-i văzură ochii! La subsuoara unei frunze strălucea ca o lumină un prunc – o minunăţie de fetiţă, nu cu mult mai mare decât un lat de palmă.

Atunci bătrânul zise: „Din zori până-n noapte strâng bambus din pădure ca să împletesc coşuri şi colivii, şi acum iată că am nu o colivie, ci o copiliţă vie, şi nu un coş împletit, ci un gingaş gângurit. Pesemne că i-a fost sortit

să fie copilul meu!”

Luă fetiţa cu multă grijă, o duse acasă şi o încredinţă babei lui spre a o creşte cu dragoste.

Fetiţa era de o frumuseţe nemaivăzută, dar era aşa de mică încât nici n-au mai pus-o în leagăn, ci într-o colivie de păsări cântătoare.

De atunci, ori de câte ori se ducea în pădure, bătrânul Taketori trecea pe la bambusul fermecat, şi găsea la fiecare nod al tulpinii lui câte un bănuţ de aur. Încât, cu vremea, începu să se îmbogăţească.

Fetiţa creştea repede-repede, se înălţa ca o tulpină tânără. Nici nu trecuseră trei luni că se şi făcuse mare, ajunsese fată de măritat. I-au pieptănat părul ca la domnişoare şi, după tipicul îndătinat, au îmbrăcat-o în rochia cea lungă numită *mo*.

O ţineau ascunsă după un paravan de mătase, ferită de orice privire străină – atât de mult o păzeau şi o iubeau. Nimeni pe lume nu se putea asemui cu ea în ce priveşte frumuseţea chipului. Uneori, când pe bătrân îl cuprindea vreo tristeţe, era destul să-şi privească fiica şi orice mohoreală îi trecea ca luată cu mâna. Dacă se întâmpla să fie necăjit, ori să se supere pe ceva, de cum

Mult timp încă a mai umblat bătrânul Taketori în a vedea îi şi trecea supărarea…

pădure după bambus. De fiecare dată găsea copacul plin de galbeni şi a ajuns bogat cum nu s-a mai pomenit.

Când fetiţa găsită a ajuns la vârsta cuvenită, bătrânul Taketori l-a chemat pe preotul Ymbe-no Akita din Mimurado, şi Akita a botezat-o cu numele de Nayotake-no Kaguehime, ceea ce înseamnă „Fecioara care revarsă lumină şi care e zveltă ca bambusul”.

Trei zile a durat fericitul praznic. Bătrânul a poftit la ospăţ pe toată lumea, fără nicio deosebire. Şi toţi au petrecut minunat!

II

Vin în peţit mulţi oameni de vază

Oameni de tot felul, şi mai de rând, şi mai de neam, auzind de frumuseţea neasemuită a strălucitoarei Kaguehime, se îndrăgosteau de ea numai din auzite şi se tot gândeau cum s-o ia de soţie, cum să facă s-o poată vedea măcar o singură dată. Chiar şi megieşii, care îşi aveau curţile gard în gard cu moşneagul, nici ei nu dovedeau s-o zărească pe Kaguehime. Dar îndrăgostiţii umblau în jurul ogrăzii nopţi întregi fără a închide un ochi şi, făcând găuri prin gard, se uitau în curte şi oftau: „Unde-o fi? Unde-o fi?” Şi multora li se năzărea că aud: „Care mi-e soţul? Care mi-e soţul?” îndrăgostiţii oftau: „Noi ne perpelim, plângem, iar ea nici că ne ia în seamă, nu ne dă niciun semn, nicio veste...” Iar oamenilor li se părea că aud: „Dorim o nevastă, o nevastă...”

Aşa s-au născut cuvintele „soţie” şi „nevastă”.

Peţitori de neam veneau cârduri-cârduri în sătucul acela amărât, unde părea că nici nu ar fi cu putinţă să se ascundă vreo frumuseţe vrednică de dragostea lor, dar truda li se dovedi zadarnică.

Şi totuşi mulţi încăpăţânaţi nu s-au dat duşi. Zile şi nopţi întregi s-au tot foit pe acolo. Cei cu suflete mai mărunte s-au dumirit însă repede: „Nu e nicio scofală să umbli aşa fără rost”. Şi s-au lăsat păgubaşi.

Doar cinci din liota cea multă de peţitori, subjugaţi de dragoste, n-au vrut să se dea biruiţi. Unul dintre ei era prinţul Isitsikuri, altul era prinţul Kuramoti, al treilea era ministrul de dreapta Abe-no Mimuradzi, al patrulea era marele sfetnic Otomo-no Mlyuki şi, în sfârşit, al cincilea era sfetnicul Isonokami-no Maro.

Iată, dar, ce oameni erau cei cinci peţitori.

În lume sunt multe femei, dar îndată ce se întâmpla ca aceşti admiratori ai frumuseţii femeieşti să audă de vreo

femeie frumoasă pe undeva, nu-şi mai găseau astâmpărul, căutând să dea ochii cu ea. Abia le-a ajuns la ureche zvonul despre frumoasa fecioară Kaguehime, că au şi fost cuprinşi de dorinţa s-o vadă, încât nu mai puteau nici să doarmă, nici să bea, nici să mănânce, pierzându-şi minţile din pricina dragostei. Şi au plecat spre casa ei. Dar oricât au stat în faţa porţilor, oricât s-au învârtit ei împrejurul casei, totul a fost zadarnic. Apoi s-au apucat să-i trimită scrisori, dar tot n-au primit niciun răspuns.

Au compus stihuri triste despre dragostea lor nefericită, dar nici la ele n-au primit răspuns. Ci nimic n-a putut să-i facă să plece şi au venit mai departe în casa nevăzutei Kaguehime şi în „luna lui brumar”, când drumurile sunt troienite de zăpezi şi acoperite de gheaţă, şi în „luna lui cuptor”, când tună sau prin cer soarele arde nemilos.

Odată, peţitorii l-au chemat pe moş Taketori şi, închinându-i-se până la pământ, cu palmele aduse a rugăciune, se străduiau să-l înduplece, spunându-i:

— Dă fata unuia dintre noi!

Bătrânul le-a răspuns:

— Nu îmi este fiică de sânge, aşa că nu o pot sili.

Trişti, îndrăgostiţii s-au întors la casele lor şi au început să invoce zeii, rugându-i să le trimită dezlegare de chinul iubirii, dar chinul nu-i slăbea. „Odată şi odată va trebui şi îndărătnica asta să-şi aleagă un soţ”, gândeau peţitorii, pe care nădejdea tot nu-i părăsise, şi iar se întorceau să bată drumul în jurul casei nevăzutei Kaguehime, ca ea să-i vadă mereu acolo. Aşa trecură eile şi luni în şir.

Văzându-i pe peţitori la porţile casei sale, bătrânul *i-a* spus odată frumoasei Kaguehime;

— Copila mea nepreţuită! Tu eşti o zeiţă cu chip de om, iar eu nu-ţi sunt tată de-adevăratelea. Totuşi m-am

străduit mult ca să te cresc. Vrei să asculţi ce aş avea să-ţi spun?

Kaguehime îi răspunse:

— Vorbeşte, sunt gata să ascult tot ce-mi spui. Eu n-am ştiut că sunt zeiţă şi gândeam că tii eşti tatăl meu adevărat.

— M-ai liniştit cu vorba ta cea bună! exclamă bătrânul. Ascultă deci! Eu am trecut de şaptezeci, zilele-mi sunt numărate. În lumea asta aşa-s jinduite lucrurile 4 bărbatul peţeşte fata, iar fata se mărită. După aceea tinerii îşi clădesc vatra; familia lor creşte, casa înfloreşte. Şi tu, de asemenea, nu vei rămâne nemăritată.

Kaguehime îi spuse:

— De ce trebuie să mă mărit? Nu mă ispiteşte acest obicei.

— Stai să vezi. Cu toate că eşti tu zeiţă, te-ai născut eu chip de femeie. Atâta vreme cât voi fi eu pe lume, aşa bătrân cum sunt, totul poate să urmeze ca şi până acum. Dar ce are să se întâmple cu tine după ce am să mor? Iar aceşti cinci domni de neam ales iacătă-i că tot vin lună de lună şi an de an să te peţească. Gândeşte-te bine şi alege-ţi-l pe unul dintre ei ca soţ.

Kaguehime îi răspunse:

— Mi-e teamă să nu fac un măritiş nechibzuit. Şi apoi nici nu sunt chiar aşa de frumoasă De unde să ştiu cât de mare e dragostea lor? Să n-ajung să mă căiesc mai pe urmă. Oricât de falnic ar fi mirele şi oricât de mare i-ar fi neamul, tot n-am să-l iau de soţ până când n-am să ştiu ce inimă are.

— Vorbeşti de parcă mi-ai citi gândul! Dintâi vrei să afli cât de mult te îndrăgeşte cel care îţi este sortit. Da să ştii că toţi peţitorii tăi îţi sunt tare credincioşi, tare statornici… De bună seamă că iubirea lor nu-i lucru de nimic.

— Cum poţi să-ţi dai seama de asta? răspunse Kaguehime. Trebuie mai întâi să-şi dovedească iubirea prin fapte. S-ar părea că toţi mă îndrăgesc deopotrivă. Cum aş putea şti care dintre ei mă iubeşte cel mai mult? Aşa că, tată, spune-le hotărârea mea: Acela dintre ei care va fi în stare să dobândească lucrul dorit de mine, acela mă iubeşte mai mult decât ceilalţi şi pe el mi-l voi alege de soţ.

— Aşa să fie, spuse bătrânul Taketori.

În aceeaşi seară, abia începuse să se întunece, peţitorii sau şi ivit, ca de obicei, în faţa casei. Unul cânta la flaut, altul zdrăngănea din strune, al treilea îngâna un cântec de dragoste, al patrulea îi ţinea isonul cu jumătate de glas, iar ultimul îşi făcea pur şi simplu vânt cu evantaiul… Bătrânul Veni la ei şi le spuse:

— La drept vorbind, mă simt vinovat faţă de domniile-voastre. De câtă vreme veniţi la bordeiul meu pricăjit, şi tot fără niciun folos. I-am spus fiicei mele; „în curând am să mor. Zilele-mi sunt numărate. Au venit să te peţească oameni de neam mare. Alegeţi pe unul dintre ei după porunca inimii”.

— Iar ea de colo: „Vreau să-i pun la încercare, ca să mă încredinţez că iubirea lor este aşa de mare cum se jură ei”. La asta n-ai ce să-i răspunzi! Şi a mai zis încă: „S-ar părea că toţi mă iubesc la fel de mult. Vreau să aflu care mă iubeşte mai mult decât toţi. Spune-le, tată, cuvintele mele: Cine va şti să dobândească ce îl voi ruga eu, cu acela am să mă mărit”. Eu am lăudat-o că bine s-a gândit. Ceilalţi nu vor avea de ce să se supere.

Peţitorii au încuviinţat şi ei – „Bine s-a gândit” –, şi bătrânul s-a dus să-i spună fiicei sale: „Uite aşa şi-aşa.

Se învoiesc să-ţi aducă ce vei porunci”.

Kaguehime zise:

— Spune-i prinţului Isitsikuri că se află în India un potir de piatră, ca acelea în care călugării adună pomenile.

Dar nu-i un potir de rând, ei. e făcător de minuni – însuşi Buddha; s-a slujit de el. Să-l caute şi să mi-l aducă în dar. Prinţului Kuramoti spune-i că în Oceanul de la răsărit se află muntele Horai cel vrăjit. Pe acel munte creşte un copac ale cărui rădăcini sunt de argint, tulpina îi este de aur, iar fructele lui sunt mărgăritare albe. Să se ducă să rupă din el un ram şi să mi-l aducă. Apoi, după ce se gândi un pic, urmă: ministrului de dreapta. Abe-no Mimuradzi, porunceşte-i să-mi facă rost din îndepărtata Chină de veşmântul ţesut din lâna Şoareceluide-foc. Dainagonul 1 Otomo să dobândească pentru mine piatra care străluceşte în cinci culori şi pe care o poartă la gât un dragon. Este undeva o rândunică; rândunica aceea are o scoiculiţă care ajută femeile să nască uşor, fără chinuri; tiunagonul2 Isonokami-no Maro să-mi aducă scoiculiţă în dar.

— Grele însărcinări le-ai dat, se cutremură bătrânul. Asemenea minunăţii n-o să găsească nimeni. Cum să le spun ce le ceri?

— Da’ ce mari vitejii le cer? zâmbi Kaguehime.

— Bine, fie! Mă duc să le spun.

Se duse la peţitori şi le spuse:

— Uite-aşa şi-aşa. Iată ce vă cere Kaguehime.

Prinţii şi dregătorii cei mari se burzuluiră:

— De ce ne-a dat însărcinări aşa de grele şi care nu se pot îndeplini? Mai bine ne-ar fi spus să nu mai dăm pe-aici – şi plecară mohorâţi.

III

Potirul de piatră al lui Buddha

Pentru prinţul Isitsikuri viaţa nu mai era viaţă fără Kaguehime. Îşi puse mintea să chibzuiască la ce e de făcut. „Chiar şi acolo, în India cea îndepărtată, potirul acela este un lucru fără de pereche, se gândi el. Şi de m-aş duce acolo chiar şi de-o sută de mii de ori, cine poate să ştie dacă l-aş găsi?”

Prinţul era om descurcăreţ, isteţ la minte şi viclean. „Plec în India să caut potirul vrăjit14, porunci el să i se spună frumoasei Kaguehime, şi se ascunse într-un loc ferit de priviri străine.

Peste trei ani, luă la întâmplare un potir vechi, din cele pentru strâns pomeni, care-i căzu la îndemână. Plin de negreală, potirul afumat zăcea în faţa statuii smeritului Pindola, în templul din Muntele Negru, judeţul Toţi, provincia Yamato. Prinţul Isitsikuri puse potirul într-un săculeţ de atlaz, îl legă de o crenguţă cu flori de hârtie şi-l duse în dar luminoasei Kaguehime.

„E oare cu putinţă!” se gândi Kaguehime uimită.

Se uită şi văzu în potir o scrisoare. O desfăcu şi citi:

Am trecut prin multe Pustiuri şi mări, căutând Acest sfânt potir...

Zi şi noapte n-am coborât din şa:

Lacrimi de sânge genele-mi scăldau...

Kaguehime privi potirul să vadă dacă nu cumva luminează, dar nu văzu nicio licărire de lumină, nici măcar cât a unui licurici.

Şi trimise vasul îndărăt, împreună cu următoarele stihuri:

Un singur strop de rouă Străluceşte mai limpede în zori

Decât potirul acesta minune.

De ce-o fi trebuit să-l căutaţi Ani în şir prin Muntele Negru?

Prinţul trânti potirul în faţa porţii şi, plin de ciudă, declamă:

În razele Muntelui Alb[1] *Păli minunatul potir – Ce vină am eu*?

Sorbii din potirul ruşinii.

Speranţa însă *mi-e vie*.

---

1 Kague-hime este comparată cu Muntele Alb — Saraiama.

De atunci se spune despre asemenea neruşinaţi: *nA* sorbit din potirul ruşinii”.

IV

Ramul de mărgăritar de pe muntele Horai

Prinţul Kuramoti era un om cu minte ageră. Şi-a cerut învoire de la curtea împărătească spunând că se duce să facă o cură de ape termale la feredeele de pe insula Tsukusi. Iar frumoasei Kaguehime a poruncit să i se spună: „Plec să caut ramul de mărgăritar de pe muntele Horai”[2], şi a părăsit capitala. Slugile l-au petrecut până la portul Naniva, unde prinţul le-a spus că pleacă într-o solie tainică şi că nu are nevoie de alai. Şi-a oprit numai câţiva dintre slujitorii cei mai apropiaţi, iar celorlalţi le-a poruncit să se întoarcă acasă.

Spusese că plea<Să pe insula Tsukusi numai ca să-şi piardă urma. Peste trei zile, s-a întors în ascuns cu aceeaşi corabie în portul Naniva. A poruncit apoi să fie aduşi şase meşteri giuvaiergii dintre cei mai buni din ţară. A construit pentru ei o casă într-un loc ferit, unde nu putea să pătrundă nimeni, şi a înălţat în jurul ei trei rânduri de garduri. Acolo i-a dus pe meşteri. Prinţul însuşi locuia acolo, ferit de ochii lumii. Înălţând rugăciuni pentru reuşita tertipului, ticluit, a făcut danii zeilor şaisprezece moşii de-ale sale, apoi le-a poruncit meşterilor să purceadă la lucru cu ajutorul Celui-de-Sus. Şi meşterii au izvodit pentru prinţ un ram de mărgăritar întocmai precum cel pe care şi-l dorea Kaguehime. Isteţ a mai fost şiretlicul de care s-a slujit prinţul.

Peste trei ani, s-a prefăcut că se întoarce în portul Naniva după o lungă călătorie, trimiţând ştire la propriul

---

2 Con fonii legendelor daoiste, Muntele vrăjit Horai se află pe insula fericirii, care pluteşte în ocean, purtată pe capul unei broaşte ţestoase uriaşe. Pe acest munte cresc copaci de jad şi de mărgăritar. (O variantă a grădinii Hesperidclor sau a insulelor fermecate din legendele celtice.).

lui palat: „Corabia mea a sosit”. Se făcea că e istovit de moarte în urma îndelungatelor peregrinări! O mare mulţime venise să-l întâmpine.

Prinţul a aşezat preţiosul ram într-o ladă de călătorie, pe care a învelit-o în pânză, şi l-a dus în dar la Kaguehime”.

Lumea a început să vorbească:

„Prinţul Kuramoti s-a întors din ţări îndepărtate şi a adus floarea udumbară cea vrăjită...”

Ajunse ştirea la urechile fetei, căreia începu să-i bată inima atât de tare, încât era gata să-i sară din piept, aşa era de amărâtă şi de speriată: cine ştie, poate că prinţul Kuramoti a dobândit într-adevăr victoria asupra ei!

În acest timp, se auziră bătăi în poartă: „A sosit prinţul Kuramoti14.

— Sunt îmbrăcat ca de la drum! îi spuse prinţul bătrânului venit grabnic să-l întâmpine. Nu mi-am cruţat nici viaţa ca să dobândesc acest ram de mărgăritar. Arătaţi-l frumoasei Kaguehime.»

Bătrânul luă ramul şi i-l duse fetei. Pe ram era prinsă o scrisoare cu următoarele stihuri:

Chiar de-ar fi trebuit
Să pier de o moarte cumplită
Prin ţări depărtate şi străine, *
Tot nu m-aş fi întors
Fără ramul acesta de mărgăritar...

Frumos era darul, dar Kaguehime nici nu voia să-l privească.

Bătrânul însă se grăbi să vină în iatacul ei-şi încercă s-o înduplece.

— Uite, prinţul ţi-a adus ramul de mărgăritar de pe muntele Horai, precum ai poruncit tu, n-ai de ce să te îndoieşti. Cum să-ţi iei acuma vorba îndărăt? Prinţul a venit drept la noi, nici nu a trecut pe-acasă, nici hainele nu

şi le-a schimbat de la drum. Hai, nu te încăpăţâna, ieşi să-l întâmpini degrabă!

Fără a scoate un cuvânt, Kaguehime îşi sprijini obrazul în mână şi se lăsă pradă gândurilor triste.

Iar prinţul urcă pe verandă, cu înfăţişarea unui învingător care parcă spunea: „Acum nu mai poate să mă refuzee.

Bătrânul sări şi el cu gura:

— Arbori de mărgăritar în ţara noastră nu cresc, spuse el către Kaguehime. Chiar n-a fost uşor să găsească asemenea minunăţie. Cum ai să poţi să-l refuzi? Şi unde mai pui că e şi frumos cum. nu se mai poate!

— N-aş fi dorit să răspund stăruinţelor tatălui meu printr-o împotrivire hotărâtă, se tânguia Kaguehime, şi de aceea i-am cerut prinţului cel dintâi lucru care mi-a trecut prin minte. Nu-mi trebuie ramul de mărgăritar, nici măcar nu vreau să mă ating de el. Nu speram că; are să-l dobândească. Acum ce să fac? Ce să fac?

Dar bătrânul Taketori, fără să ia în seamă ce spunea iată, începu să pregătească dormitorul pentru tineri.

Apoi îl întrebă pe prinţul Kuramoti:

— Unde cresc aceşti arbori minunaţi, nemaivăzuţi, *să o* asemenea frumuseţe cerească?

Prinţul începu să povestească:

— Cu doi ani în urmă, în a zecea zi a celei de-a doua luni, am plecat cu o corabie din portul Naniva. Corabia a ieşit în largul mării, dar nu ştiam încotro să plutesc Atunci m-au năpădit fel de fel de gânduri: „De ce să mai trăiesc, dacă n-am să ajung la ţinta visurilor mele? Mai bine să las corabia în voia valurilor şi a vântului! Dacă mi-e scris să mor, am să mor! Dar dacă soarta va vrea să trăiesc, atunci de bună seamă că voi întâlni undeva în cale acea vrăjită insulă Horai”. Corabia plutea pe luciul nemărginit al oceanului, departe de pământul natal. Multe nenorociri ne-

a fost dat să întâlnim în cale. Stihia valurilor dezlănţuite ne făcea uneori să credem că dintr-o clipă în alta ne va înghiţi abisul mării. Alteori valul izbea Corabia de ţărmuri necunoscute. Ne împresurau fiinţe înspăimântătoare ca nişte demoni, gata să ne mănânce de vii. Se întâmpla să pierdem şi direcţia* neînţelegând de unde şi încotro plutim purtaţi de valuri. Când terminam merindele, adunam ierburi şi rădăcini pe insule necunoscute, ca să nu murim de foame. Iar odată ne-am trezit ca din senin cu o dihanie – nu se poate zugrăvi în vorbe înfăţişarea ei înfricoşătoare –, gata-gata să ne înghită şi pe mine şi pe însoţitorii mei. Au fost zile când nu ne-am hrănit decât cu scoici de mare. Câtă suferinţă am îndurat noi în acele rătăciri sub cerul nemărginit, unde nu ai de aşteptat niciun ajutor de nicăieri! Nu ştiam încotro ne poartă valurile, sufletul ni se cutremura de spaime…

Aşa plutea corabia noastră dusă de curgerea apelor, şi iată că în cea de-a cinci suta zi… chiar în a cinci suta zi, dimineaţa, la ora dragonului, se ivi deodată la orizont muntele! Noi toţi, cei de pe corabie, ne-am înghesuit pe punte şi ne uitam la el cu ochi vrăjiţi. Muntele cel mare parcă plutea spre noi. Ce minunat era piscul lui! „Iată muntele pe care-l caut!” m-am gândit eu, şi sufletu-mi era cuprins de teamă şi de bucurie.

Două-trei zile am tot plutit în jurul muntelui, minunându-ne.

Deodată, am văzut cum se iveşte din adâncul lui o tânără fecioară în odăjdii de zână cerească. Se ducea să-şi umple ulciorul de argint cu apă de izvor. Atunci am coborât de pe corabie pe ţărm şi am întrebat-o: „Cum se numeşte acest munte?” Fecioara mi-a răspuns: „Se numeşte Horai”. Nu am cum să zugrăvesc bucuria care m-a cuprins în clipa aceea. Pe urmă am întrebat-o: „Care este numele tău, slăvito?” Ea mi-a răspuns: „Numele meu este Ukanuri –

Coroniţă de peruzea”. Şi, spunând acestea, pieri în bezna muntelui.

Iar muntele era prăpăstios, nicăieri nu se vedea vreo cărare care să urce spre vârf. Am început să cutreier insula.

Peste tot, pe povârnişurile prăvălatice, se înălţau copaci, ninşi de flori de o frumuseţe nemaivăzută. Susurând alergau în jos izvoarele şi pâraiele de aur, de argintaşi de azur, iar deasupra lor atârnau poduri împodobite ci pietre scumpe de toate culorile curcubeului. Arborii dii preajmă revărsau lumini strălucitoare! Printre ei, ar borele cu ramuri de mărgăritar era cel mai nearâtos, da’ n-am – vrut să mă abat de la porunca dată de Kague-himaşa că m-am mulţumit să rup un ram din el. Munte li Horai este, frumos de neînchipuit! Nu are seamăn p lume – ai tot sta şi l-ai tot privi. Eu însă, de îndată a am rupt rămurica, m-am şi grăbit să mă întorc pe corabie. Inima îmi da zor să mă întorc cât mai repedi acasă. Din. fericire, am avut vânt prielnic şi, după patri sute de zile şi ceva, am zărit ţărmul natal. Drept râs puns la rugăciunile mele fierbinţi, zeii mi-au hărăzi o înapoiere fericită acasă. Chiar ieri m-am întors în capitală şi, fără să-mi schimb măcar hainele pline încă de bura sărată a mării, m-am grăbit să ajung aici. Ş iată-mă!

Bătrânul îşi mărturisi înţelegerea prietenească în următorul cântec:

Bambus am căutat mereu în păduri întunecoase şi nodurile lui tari le-am despicat.

Dar tu mai multe necazuri, ai întâlnit.

Despicând ale sorţii noduri.

Prinţul îi răspunse:

— Da, mult amar am îndurat, dar astăzi în sfârşit inima mea chinuită şi-a găsit liniştea.

Şi ticlui un cântec:

Azi s-a uscat mâneca mea Udată de roua lacrimilor mele.

De roua otrăvii iubirii…

O, ierburi din luncile verii.

Fără de număr sunteţi, precum chinurile mele!

Dar, ca un făcut, în clipa aceea năvăli în curte un pâlc de oameni. Erau şase inşi. Unul dintre ei purta o jalbă, în vârful unei prăjini lungi, despicate la capăt, cum e obiceiul.

— Eu sunt mai-marele meşterilor aurari din atelierele împărăteşti, glăsui el. Mă numesc Aiabe-no Ultimaro. împreună cu calfele mele am închipuit ramul de mărgăritar. Mai mult de o mie de zile am asudat fără răgaz, în trudă şi ajunare, fără să punem în gură boabă de orez sau altceva, până n-am terminat lucrul, dar răsplată pentru munca noastră n-am primit. Cer să mi se plătească, spre a putea şi eu să-i răsplătesc cât mai degrabă pe lucrătorii mei.

— Ce tot spune omul acesta? întrebă bătrânul Taketori, nedumerit.

Prinţul se pierdu cu firea; de tulburat ce era, sufletul sta să-i sară din trup.

Kaguehime nu auzise decât cuvintele: „… am închipuit ramul de mărgăritar”.

Aşa că porunci:

— Daţi-mi jalba aceea!

Deschise jalba şi citi:

„Milostive domnule prinţ! mai mult de o mie de zile, noi, nemernicii meşteşugari, am stat ascunşi împreună cu domnia voastră într-o casă dosită. În acest timp, cu multă osârdie am meşterit, după porunca domniei voastre, ramul de mărgăritar. Ne-aţi făgăduit pentru munca noastră că, în afară de o bogată răsplată în bani, ne veţi ridica în slujbe aducătoare de venituri bune, însă nu ne-aţi plătit cu nimic. Cât am stat să ne gândim ** ce să facem, ne-a ajuns la

urechi vestea că ramul de mărgăritar este menit ca dar viitoarei soţii a domniei voastre, Kaguehime. Am venit aici! în nădejdea că vom căpăta de la; sufletul ei milostiv plata făgăduită”.

Când Kaguehime citi aceste rânduri, faţa ei cea întunecată de tristeţe se lumină deodată. Zâmbi fericită şi-l chemă pe bătrân la ea:

— Eu chiar am crezut că ramul ar fi din copacul de pe muntele Horai! Dar n-a fost decât o minciună josnică. Să-i dai numaidecât îndărăt darul mincinos!

— Ei, dacă e mincinos, se învoi bătrânul, atunci se înţelege de la sine că trebuie să-l înapoiem mincinosului.

Kaguehime îşi simţi inima uşurată. Înapoind ramul de mărgăritar, adăugă şi următoarele stihuri:

Gândisem: *e chiar ramu-adevărat*!
Şi am crezut…
Totul a fost minciună:
Şi vorbele.
Şi mărgăritarele, şi ramul.

Iar bătrânul Taketori, care până atunci vorbise tare prietenos cu prinţul, se prefăcu că se culcă. Prinţul nu mai ştia ce să facă şi unde să se ascundă de ruşine. În sfârşit, se înseră, aşa că putu să părăsească pe furiş casa fetei.

Kaguehime îi chemă pe meşteri şi, drept recunoştinţă că picaseră tocmai la timp cu jalba, îi răsplăti bogat ca pe nişte izbăvitori.

Meşterii nu mai puteau de bucurie: „Am primit tot ce am nădăjduit!”

Mulţumiţi, plecară acasă, însă pe drum prinţul Kuramoti cu oamenii săi le aţinu calea şi-i snopi în bătăi. Aşa că meşterii nu s-au prea bucurat de răsplata primită – au aruncat banii şi-au fugit, plini de sânge.

Iar prinţul Kuramoti oftă:

— Ce ocară amarnică! mai rău nici că se poate! Mi-

am pierdut iubita, iar pe deasupra mi-e şi ruşine să dau ochii cu lumea!

Şi se afundă de unul singur în ascunzişurile munţilor.

Slujitorii şi toţi ceilalţi din alaiul lui se împărţiră în pâlcuri şi porniră să-şi caute stăpânul peste tot, dar nu-l găsiră. Pierise fără urmă... Poate că nici nu mai este pe lume.

Dar poate că, ruşinându-se până şi de slugile lui, prinţul s-o fi ascuns atâta de bine, încât să nu mai poată fi găsit.

De atunci se spune despre astfel de păguboşi: „Degeaba a risipit mărgăritarele palavrelor sale”.

Veşmântul făcut din lâna Şoarecelui-de-foc

Ministrul de dreapta Abe-no Mimuradzi se trăgea dintr-un neam puternic şi stăpânea bogăţii mari. Chiar în anul când Kaguehime i-a cerut în dar veşmântul ţesut din lâna Şoarecelui-de-foc, s-a nimerit să vină, cu o corabie, în ospeţie la noi, un negustor din China, pe nume Van Tsin. Abe-no Mimuradzi îi trimise lui Van Tsin o scrisoare în care îl ruga să-i cumpere din China marfa aceea rară.

Scrisoarea şi banii le-a încredinţat slujitorului său celui mai de nădejde, Ono-no Fusamori. Fusamori a plecat în portul neguţătoresc Hakata, unde se afla oaspetele chinez, căruia i-a înmânat totul cum se cuvine. Van Tsin i-a dat răspuns printr-o scrisoare:

„Pânză ţesută din lâna Şoarecelui-de-foc nu se află nici în ţara mea. Zvonuri despre o asemenea minunăţie au mai ajuns la urechile mele, dar ochilor mei nu le-a fost dat s-o vadă niciodată. Mă gândesc că, dacă aşa ceva s-ar fi aflat undeva pe lume, oamenii ar fi adus-o şi în Japonia. E o însărcinare greu de îndeplinit. Totuşi voi încerca să-i iscodesc pe negustorii cei mai vestiţi din ţara mea, dacă nu cumva marfa dorită s-ar găsi în India. Dacă nici acolo nu se găseşte, am să vă întorc banii prin trimisul

dumneavoastră.*

Aşa că Van Tsin şi Ono-no Fusamori au plecat pe mare în China. După destulă vreme corabia lor s-a întors în Japonia. Fusamori a dat de ştire că în curând vor sosi în capitală, însă ministrul de dreapta, Abe-no Mimuradzi era atâta de năpădit de nerăbdare, încât i-a trimis în întâmpinare calul cel mai iute de picior pe care-l avea.

Cu acel cal, Fusamori ajunse din ţinutul Tsukusi în capitală numai în şapte zile şi înmână stăpânului său scrisoarea lui Van Tsin:

„Trimiţând soli în toate părţile, cu mare trudă am găsit veşmântul făcut din lâna Şoarecelui-de-foc. Ca şi în vechime, nici în zilele noastre nu este deloc uşor să găseşti veşminte din lâna acestui animal rar. Auzisem cândva că, pe vremuri, un înţelept sfânt a adus de pe meleagurile Indiei în China un asemenea veşmânt, care s-ar afla acum într-un templu, undeva, prin munţii dinspre soare-apune. Am cerut de la curtea împărătească dezlegare pentru a-l cumpăra. Slujbaşul care a plecat să cumpere minunea mi-a dat de ştire că nu-i ajung banii, şi i-am trimis încă cincizeci de galbeni. Rog să-mi trimiteţi banii fără întârziere, sau să-mi înapoiaţi haina din lâna Şoarecelui-de-foc în cea mai deplină pază4.

De fericire, ministrul de dreapta, Abe-no Mimuradzi, s-a pierdut cu firea.

— Mai încape vorbă! Parcă ăştia-s bani! îi trimit neîntârziat. Sunt fericit cum nu se mai poate!

Şi împreunându-şi mâinile a rugăciune, făcu o plecăciune adâncă cu faţa spre pământurile ţării Chitai.

Lada care adăpostea minunata podoabă era înstelată măiestru cu pietre scumpe de toate culorile curcubeului. Veşmântul era de culoarea azurului, iar capetele firelor de lână erau înciucurate cu aur. Nicio haină de pe lume nu s-ar fi putut asemui cu ea. Era o comoară fără de preţ!

Lâna Şoarecelui-de-foc nu se spală în apă, ci în flăcări, din care iese şi mai frumoasă ca înainte. Scump şi minunat era darul, dar şi mai scumpă frumuseţea fetei!

— Ce minunăţie, ce minunăţie! Acum pricep eu de ce şi-a dorit Kaguehime atât de mult asemenea veşmânt, şopti tulburat Abe-no Mimuradzi.

Puse la loc în ladă podoaba cea scumpă, prinse de sipet o rămurică de pom înflorit, se îmbrăcă cu hainele lui cele mai alese, gândind că noaptea aceea o va petrece numaidecât lângă Kaguehime. Şi ticlui pentru ea cântecul următor:

Teamă mi-a fost că-n focul Iubirii mele fără margini va arde această podoabă.

Dar iat-o! *Primeşte-o*!

Străluceşte ca para de foc…

Abe-no Mimuradzi ajunse la porţile casei lui Taketori şi aşteptă să fie primit. Îi ieşi în întâmpinare bătrânul Taketori, luă din mâinile lui minunata podoabă şi se duse să i-o arate fetei.

— O, chiar că e minunată! Şi totuşi, nu ştiu dacă este făcută chiar din lâna Şoarecelui-de-foc.

— Orice-ai spune, eu am să-l invit pe oaspete în casă, hotărî bătrânul. Cât e lumea nu s-a pomenit o ţesătură atât de minunată. Crede-mă, e făcută chiar din lâna Şoarecelui-de-foc. Nu e bine să chinui aşa oamenii, o dojeni bătrânul pe fată şi-l pofti pe Abe-no Mimuradzi în casă.

„Ei, de data asta, Kaguehime pe semne că va primi să se mărite”, se bucura în sinea ei băbuţa lui Taketori.

De moşneag, ce să mai vorbesc! Mereu îl chinuise gândul că fiică-sa stă singură, nemăritată, şi dorea din tot sufletul s-o dea de soaţă unui om de treabă, însă ea se împotrivea cu îndârjire măritişului, iar el nu vrea s-o silească.

— Trebuie să trecem veşmântul prin foc, îi spuse

Kaguehime bătrânului. Dacă nu va arde în flăcări, voi fi încredinţată că este adevărată şi mă voi supune dorinţei ministrului de dreapta. Zici că nicăieri pe lume nu se mai află o podoabă aşa de minunată şi socoţi că este cu adevărat ţesută din lâna Şoarecelui-de-foc. În ce mă priveşte, socotesc că trebuie s-o trecem măcar o singură dată prin flăcări.

— Fie, ai dreptate! se învoi bătrânul, şi duse vorbele fetei la ministrul de dreapta.

— Lâna Şoarecelui-de-foc nu se găseşte nici în ţinuturile Chinei, răspunse el. Abia am dat de ea! Ce îndoieli mai pot fi? Dacă însă Kaguehime doreşte, bine, fie şi-aşa! Aruncaţi-o în foc!

Haina fu aruncată în focul aprins. Sfâr! şi arse toată.

— O, ce înşelătorie! Vedeţi şi voi! strigă triumfătoare Kaguehime.

Iar faţa ministrului de dreapta se făcu mai verde ca iarba.

Nebună de fericire, Kaguehime îi înapoie sipetul gol, în care puse drept răspuns o scrisoare cu următoarele stihuri:

Ştiai de la bun început că *va arde cu totul în foc Podoaba ta cea minunată*.

De ce-ai păstrat atâta timp în tine flacăra iubirii?

Nefericitul peţitor a trebuit să se întoarcă acasă ruşinat. În popor s-au iscat vorbe. Oamenii şuşoteau:

— Ministrul de dreapta Abe-no Mimuradzi a adus minunata haină din lâna Şoarecelui-de-foc şi i-a dăruit-o frumoasei Kaguehime, drept care era datoare să-l ia de bărbat. Nu ştiţi cumva, el acum locuieşte în casa ei?

Iar ceilalţi răspundeau:

— Nicidecum, haina a fost trecută prin foc şi a ars toată. Kaguehime l-a alungat pe ministrul de dreapta.

De atunci s-a iscat zicala: „Miroase a scrum, s-a ars

sărmanul! tt

VI

Piatra nestemată a dragonyJ.ui

Dainagonul Otomo-no Miyuki i-a chemat pe toţi slujitorii şi pe toţi oamenii de la curtea lui şi le-a dat de ştire:

— Un dragon are la gât o piatră preţioasă care străluceşte în cinci culori. Celui care îmi va aduce piatra, îi dau tot ce va pofti.

— Dorinţa stăpânului e lege pentru toţi, au răspuns într-un glas oamenii. Dar a dobândi acea piatră nu e treabă uşoară. De unde să-l iei pe dragon?

Dainagonul se înfurie şi începu să-i dojenească:

— Sluga credincioasă e datoare să îndeplinească orice poruncă a stăpânului, chiar şi cu preţul vieţii. Iar voi?… Ar fi vremea să vă cunoaşteţi îndatoririle. Chiar dacă dragonul nu s-ar afla decât hăt în ţara Chinei sau a Indiei, iar la noi în Japonia nu s-ar găsi niciunul, tot nu vă puteţi spăla aşa pe mâini. Dar şi în adâncurile mărilor şi munţilor noştri sunt o sumedenie de dragoni, care ies de acolo şi zboară prin văzduh. Ce-mi puteţi răspunde la asta? Oare e o treabă atât de grea să străpungeţi cu săgeata un dragon şi să-i iei de la gât piatra nestemată?

— Ne supunem, n-avem încotro! Nu-i o treabă uşoară, dar, dacă asta-i voinţa stăpânului, ne ducem să căutăm piatra minunată, răspunseră ei.

— Aşa! zâmbi dainagonul. Toată lumea vă ştie de slugi credincioase casei mele. Bine v-ar sta să vă împotriviţi poruncii pe care v-o dau?

Ce să facă slugile? Începură să se pregătească de drum. Ca să aibă cu ce să-şi cumpere hrană în lunga lor călătorie, li s-au dat toptane de pânzeturi de mătase şi de bumbac, şi bani câţi s-au aflat în casă. Nu s-a precupeţit nimic.

— Până la întoarcerea voastră, am să postesc cu evlavie. Dar dacă n-o să faceţi rost de nestemata dragonului, nici să nu cutezaţi să vă mai întoarceţi acasă!

Aşa că oamenii ieşiră pe poartă de-a valma. Nu se mai puteau întoarce acasă dacă nu găseau piatra fermecată. Dar unde s-o afle? Ieşind din curte, se împrăştiară care încotro, afurisindu-şi în sinea lor stăpânul: „Auzi ce i-a mai trecut prin minte!”

Şi-au împărţit între ei lucrurile primite pentru drum, apoi unii s-au ascuns pe la casele lor, alţii pe unde s-a nimerit.

— Tată să-mi fie, nu doar stăpân, şi tot nu să cade să-mi poruncească orice prostie îi trece prin cap, bombăneau ei.

Între timp, fără să ştie nimic de toate acestea, dainagonul se gândea: „Nu se cuvine ca frumoasa Kaguehime să locuiască într-o casă obişnuită”. Şi porunci să se construiască pentru ea un palat minunat. Pereţii palatului au fost acoperiţi cu lemn lăcuit şi încrustat cu desene în aur şi argint. Acoperişul a fost împodobit cu ciucuri de toate culorile, ca un covor de preţ. În toate odăile au fost atârnate ţesături de atlaz nemaivăzut de frumoase, pictate de meşteri iscusiţi.

Iar pe toate soţiile şi ţiitoarele de până atunci, dainagonul le-a alungat, să piară din faţa ochilor lui.

„În curând, Kaguehime va fi a mea! Negreşit a mea!” se gândea el şi, pregătindu-se s-o primească cum se cuvine, îşi petrecea zilele într-o singurătate deplină.

Zi şi noapte aştepta dainagonul să se întoarcă cei trimişi după piatra năzdrăvană, dar iată că anul vechi se încheie, începu un an nou, iar de la ei nicio veste. Nemaiavând răbdare să aştepte, plecă, în mare taină, însoţit numai de doi slujitori credincioşi, spre portul Ninava. Acolo îl întrebă pe un pescar întâlnit în cale:

— Ia spune-mi, nu cumva ţi s-a întâmplat să auzi de vreun slujitor de-al dainagonului Otomo plecat peste mări să se lupte cu dragonul şi să-i ia de la gât nestemata cu cinci culori?

Pescarul începu să râdă:

— Ciudat mai vorbeşti, domnia-ta! Nicio corabie nu s-ar încumeta să plece pe mare la o astfel de vânătoare.

Dainagonul îşi zise în sinea lui: „Fleacuri! mai sunt şi marinari cutezători… Pescarul ăsta habar n-are cine sunt eu, de aceea e aşa de obraznic!

Şi le spuse însoţitorilor săi:

— Săgeata trimisă de arcul meu puternic va prăvăli din zbor orice dragon. Pe urmă e o nimica toată să-i iau nestemata. Nu mai am răbdare să aştept până s-or întoarce nevolnicii aceia, prea zăbovesc…

Zis şi făcut. Dainagonul Otomo se sui pe corabie şi purcese să cutreiere mările. Tot mai mult se depărta de ţărmurile natale. Aşa ajunse în marea din faţa golfului Tsukusi.

Deodată, ca din pământ, se stârni un vânt puternic. Zarea toată fu cuprinsă de întuneric, corabia era purtată nu se ştie încotro şi părea că dintr-o clipă în alta va fi înghiţită de hăul apelor. Valurile răzvrătite ameninţau s-o răstoarne, rotind-o în viitori clocotitoare. Deasupra se spărgeau tunetele, iar fulgerele scăpărau orbitor. Dainagonul îşi pierdu capul de frică.

— Ce grozăvie! Niciodată n-am mai dat de asemenea necaz. Ce să mă fac, ce să mă fac?

Cârmaciul îşi pierduse şi el cumpătul: „De mulţi ani umblu pe mare, dar încă n-am mai văzut o furtună ca asta. Înghiţiţi de valuri, ori loviţi de trăsnet, dar de moarte nu mai scăpăm! Şi chiar dacă zeii s-or milostivi de noi şi ne vor cruţa, corabia ne va duce departe, cine ştie unde, spre mările sudului… O, pesemne că mi-e dat să-mi găsesc

sfârşitul aici, din pricină că m-am pus în slujba acestui pângăritor cumplit, care vrea să ucidă dragonul”.

Şi cârmaciul, năpădit de deznădejde, începu să plângă amarnic.

Dainagonul se răsti la el:

— Întotdeauna cârmaciul îi îmbărbătează pe călători, iar ei au încredere nestrămutată în il. Da’ tu le iei şi ultima nădejde!

Şi începu să verse venin.

Cârmaciul îi răspunse burzuluit:

— Şi cu ce aş putea eu să-l ajut pe un hulitor al zeilor? Vârtejul ne roteşte pe loc, valurile ameninţă să înghită corabia, trăsnetul ne poate lovi dintr-o clipă în alta, şi toate numai fiindcă ţi-ai pus în cap să omori dragonul! mai bine, roagă-te de el să ne ierte!

— Adevăr spui! ţipă dainagonul şi începu să se roage cu glas tare: O, zeule ocrotitor al călătorilor pe mare şi al cârmacilor, ascultă-mă, rogu-te. Din prostie şi din nechibzuinţă mi-a trecut prin minte să omor dragonul. Mă jur ţie acum că n-am să mă ating de el! Milostiveşte-te! Apără-mă şi mă iartă!

Năpădit de lacrimi şi deznădăjduit cum nu se mai poate, repetă de mii de ori rugăciunea. Şi, ce poţi să ştii? poate că, într-adevăr, drept urmare a rugăciunilor lui, tunetele se potoliră. Cerul se mai lumină, iar vântul începu să se domolească.

— Iată, vezi că furtuna ne-a fost trimisă de dragon? zise cârmaciul. Noroc că acum s-a pornit un vânt prielnic care nu ne mai duce spre pieire, ci ne întoarce spre ţărmul nostru.

Dainagonul era atât de istovit de spaimă, că nici nu mai da crezare cuvintelor liniştitoare. Vântul prielnic nu-şi mai schimbă direcţia câteva zile în şir şi într-adevăr duse corabia la ţărm, în golful Akasi din provincia Harima.

Dainagonul însă îşi închipuia că au ajuns la vreo insulă necunoscută din înspăimântătoarele mări ale sudului, şi căzu cu faţa la pământ cuprins de groază. Cei doi însoţitori ai lui se duseră la chinuitorul ţinutului să-l înştiinţeze de sosirea înaltului demnitar.

Cârmuitorul se prezentă neîntârziat la faţa locului, dar dainagonul nu îndrăznea să se ridice de jos, şi sta prăbuşit în rugăciuni pe puntea vasului. Ce era de făcut? Aşternură rogojini într-o poiană înconjurată de brazi de pe malul mării şi, luându-l pe dainagon pe sus, îl culcară pe ele. Numai atunci pricepu în sfârşit dainagonul că nu se află pe o necunoscută insulă cu canibali, şi izbuti să se ridice în picioare. Dar să fi văzut ce înfăţişare avea! Vântul îl îmbolnăvise de o boală necunoscută. Burta lui, şi aşa destul de mare, se umflă cât un munte, iar ochii înroşiţi i se bulbucară, de parcă pe amândouă laturile nasului îi atârnau două prune roşii. Cârmuitorul ţinutului nu se putu stăpâni să nu zâmbească.

Dainagonul porunci să i se pregătească un palanchin nu prea înalt şi se urcă în el bombănind şi oftând. Cu greu îl duseră acasă. Cei cărora li se poruncise să plece după piatra năzdrăvană aflaseră, nu se ştie pe ce căi, dispreţ toate acestea şi de îndată se înapoiară cu toţii acasă, şi începură a se căina:

— N-am putut să aducem nestemata dragonului şi n-am îndrăznit să ne întoarcem fără ea. Dar acum, când stăpânul nostru a văzut cât de greu e s-o dobândeşti, ne-am gândit că nu are să ne certe, şi iată că ne-am înfăţişat să ne mărturisim vina.

Dainagonul se ridică din pat, ieşi la ei şi le spuse:

— Bine că n-aţi ajuns la nestemata dragonului. Dragonul e unul dintre zeii tunetului. Dacă l-aţi fi atacat, nu numai că aţi fi pierit cu toţii, dar ce-i mai rău, mi-aş fi pierdut şi eu viaţa. Vă mulţumesc că nu l-aţi prins pe

dragon! Acum văd că această ticăloasă Kaguehime punea la cale pieirea mea. Cât voi trăi, nici măcar n-am să mă mai apropii de pragul casei ei, şi nici voi să nu călcaţi pe-acolo, m-aţi auzit?

Şi, de bucurie că oameni lui nu dobândiseră nestemata dragonului, dainagonul le dărui puţinul ce-i mai rămăsese prin casă.

Au auzit aceasta şi soţiile alungate, şi mai să ples: nească de râs. Iar ciucurii cei scumpi care împodobeau acoperişul palatului menit miresei i-au destrămat vrăbiile şi ciorile, ducându-le la cuiburile lor.

În popor sau şi iscat vorbe:

— Aţi auzit? ziceau oamenii. Dainagonul a doborât dragonul şi i-a luat nestemata în cinci culori!

— I-a luat piatra în cinci culori? Da' de unde! El însuşi s-a ales cu două prune roşii în loc de ochi!

Se spune că de atunci s-ar fi născocit cuvântul „fricos", pentru că dainagonul îşi freca întruna ochii roşii ca prunele. Parcă poţi să-i spui altfel!

VII

Scoica tămăduitoare a rândunicii

Tiunagonul Isonokami-no Maro a poruncit slujitorilor săi:

— Să-mi daţi – de ştire când vor începe rândunelele să-şi facă cuib.

Oamenii s-au mirat.

— Da' pentru ce?

— Am auzit, le-a răspuns tiunagonul, că rândunicile au o scoiculiţă tămăduitoare, care face ca femeile să nască uşor. Vreau să fac rost de ea.

— Am doborât multe rândunele cu săgeata, i-au răspuns slujitorii, dar n-am văzut, niciodată o asemenea scoică.

— Poate că rândunica n-o ţine în cioc decât atunci

când îşi cloceşte ouăle… Rândunica, după cum se ştie, este o pasăre sperioasă, cum vede omul, îşi şi ia zborul!

Un slujitor l-a sfătuit:

— Trebuie să mergeţi la bucătăria palatului, unde se fierbe orezul. Acolo, sub streaşină, sunt o mulţime de cuiburi de rândunică. Alege-ţi, stăpâne, nişte oameni de nădejde şi porunceşte să le ridice nişte turnuri de pază în jurul bucătăriei. Pune-i pe câţiva să vegheze de acolo, de sus, rândunelele. Acolo-s câtă frunză şi iarbă. De îndată ce una dintre ele va începe să se ouă, să-i şi luăm scoiculiţă.

Tiunagonul se bucură de sfatul primit:

— Grozav! Bine te-ai gândit.

Fără a întârzia nicio clipă, tiunagonul alese douăzeci de oameni de nădejde şi porunci să se ridice turnurile de veghe. Oamenii aleşi se cocoţară în ele la pândă, nescăpând din ochi nicio rândunică. Iar tiunagonul altceva nu făcea decât să trimită la ei iscoade care să-i întrebe: – Ei, cum e, ce-aţi făcut, aţi pus mâna pe scoiculiţă?

De atâta larmă şi văzând mulţime de oameni lângă streaşina casei, rândunelele nici nu mai îndrăzneau să se apropie de cuiburile lor. Tiunagonul se mohorî: „Acum ce ne facem?”

La care un bătrân, pe nume Kuratsumaro, paznicul hambarului de grâne de la palat, veni la el şi îi spuse:

— Am să te învăţ eu cum se poate căpăta scoica tămăduitoare a rândunicii.

Tiunagonul îl pofti pe bătrân să stea jos în faţa lui şi începură un sfat însufleţit, ca de la om. la om.

— Nu e bun îndemnul pe care ţi l-au dat, zise Kuratsumaro. Aşa nu dobândeşti scoiculiţă. Păi, ia gândeşte-te! Când douăzeci de oameni se caţără în turnuri, se stârneşte zarvă – atâţia oameni, ce-i glumă? – rândunelele se sperie, de bună seamă. Iată însă cum să faci! Porunceşte pândarilor să «coboare jos, iar turlele să

fie dărâmate. Alege-l dintre oamenii tăi pe cel mai isteţ, pune într-o coşniţă cu ochiuri mari, leagă coşniţa cu o frânghie, aşa fel încât să poată fi uşor urcată şi coborâtă. De îndată ce pândarul va băga de seamă că una din rândunici se pregăteşte să se ouă, în aceeaşi clipă să se şi tragă de frânghie şi coşul să se ridice. Şi aşa, cel din coşniţă are să pună repede mâna pe scoiculiţă. Rândunica are s-o lase în cuib numaidecât după ce se ouă. Asta-i sfatul meu.

— Bine gândit! exclamă tiunagonul.

Şi porunci pe loc să fie dărâmate turlele de pază.

— Dar de unde să ştii când se pregăteşte rândunica să se ouă? îl întrebă el pe bătrânul Kuratsumaro. Orice clipă e preţioasă, altminteri nu vom izbuti să ridicăm la timp omul din coşniţă.

— Când rândunica e gata să se ouă, îşi ridică băţ codiţa şi începe să se învârtească repede-repede de şapte ori… Asta-i cel mai bun semn. Îndată ce veţi vedea că rândunica s-a rotit de şapte ori, să ridicaţi repede coşul. Aşa veţi dobândi scoiculiţă.

Tiunagonul se bucură.

Tare îl mai lăuda pe bătrânul Kuratsumaro pentru mintea şi isteţimea lui:

— Tu nu faci parte dintre slujitorii mei şi totuşi te-ai străduit din tot sufletul să-mi îndeplineşti dorinţa… Pentru asta te preţuiesc! Şi scoţându-şi de pe umeri îmbrăcămintea cea scumpă, i-o dărui lui Kuratsumaro, poruncindu-i: Nu cumva diseară să nu vii la bucătărie. S-ar putea să ne fii de folos.

Tiunagonul se îndreptă spre bucătărie. De-a lungul streşinilor se înşiruiau cuiburile de rândunici. La un moment dat, se uită, şi într-adevăr, întocmai cum spusese bătrânul Kuratsumaro, o rândunică îşi ridică băţ codiţa şi începu să se învârtească repede-repede, o dată, de două,

de trei ori… În acea clipă, coşniţa cu insul din ea fu repede trasă în sus cu frânghia. Cât ai clipi din ochi, coşul ajunse sub streaşină, omul băgă mâna în cuibul rândunicii, căută ce căută şi spuse:

— Nu se află niciun fel de scoică în cuib

Tiunagonul se înfurie:

— Cum nu se află? înseamnă că n-ai căutat cum trebuie! Văd că n-am pe cine mă bizui decât pe mine însumi. Mă urc eu în coşniţă să caut cu mâna mea.

Se sui în coş şi strigă

— Ridicaţi-mă!

Îl ridicară pe tiunagon până în dreptul streşinii de la bucătărie. Începu să cerceteze cuiburile de rândunele prin împletitura coşniţei. Deodată, vede că o rândunică îşi ridică băţ codiţa şi începe să se învârtească. Fără a pierde timpul, tiunagonul bagă mâna în cuib şi începe să caute. Dă cu degetele de ceva tare şi lat.

— Hei, am găsit-o, am găsit-o, o am în mână! Coborâţi-mă repede. Hei, bătrâne, am găsit scoiculiţă! striga tiunagonul cât îl ţinea gura.

Toţi slujitorii pun mâna pe frânghie şi încep să tragă, dar cu atâta străşnicie, încât frânghia se rupe! Tiunagonul zboară cu picioarele în sus şi cade drept pe capacul unui cazan mare în care fierbea orezul – poc!

Iată-aşa se încheie toată cazna lui.

Slujitorii, speriaţi, sar în grabă, îl ridică, îl cercetează, dar el zace cu ochii daţi peste cap, iar de suflat abia mai suflă, îi toarnă apă pe faţă. Treptat-treptat, dezmeticeşte. Luându-l de mâini şi de picioare, slujitorii îl coboară cu băgare de seamă de pe capac pe pământ.

— Cum binevoiţi a vă simţi? îl întreabă ei.

Tiunagonul abia îngaimă, trăgându-şi sufletul:

— Mi-am revenit oleacă, dar nu pot să-mi îndrept şalele. Şi totuşi mă bucur din suflet că, în sfârşit, am găsit

scoiculiţă. Abia aştept s-o văd.

Spunând acestea, îşi ridică anevoie capul, desface pumnul, se uită şi, ce-i văd ochii! Ţine în mină nu scoiculiţă[3]. ci un bulz de găinaţ uscat.

Geme cu jale tiunagonul:

— O, scoică afurisită! M-am căţărat şi am dat de bucluc...

Iar oamenilor li se pare că aud: „O, asta-i vina destinului, vina destinului. N-ai ce face!"

De-atunci, când în vreo împrejurare se dă vina pe soartă, şi nu pe propria nechibzuinţă, se i-pune: „O, este vina destinului! N-ai ce face!"

Când se dumiri ce scoică găsise, tiunagonui îşi pierdu toată nădejdea. Un asemenea dar nu se poate pune în sipet şi nu poate fi trimis frumoasei Kague-liime. Şi, spre deplinătatea nenorocirii sale, se alese şi cu spinarea frântă. Numai de n-ar afla oamenii că s-a betejit din propria-i prostie, se gândea îngrozit tiunagonul şi se topea văzând cu ochii de tristeţe şi îngrijorare.

Zi şi noapte se frământa că nu găsise scoica rijită. Şi, pe deasupra se mai şi făcuse de râsul tuturor. Dar, oricât de rău îi părea că moare fără rost, şi mai greu îi era la gândul că oamenii îşi bat joc de el.

A aflat de nenorocirea tiunagonului şi Kaguehime şi i-a trimis următoarele Versuri:

Să fie-adevărat
Că aştepţi zadarnic, cu anii.
Chinuindu-ţi inima.
Cum valul neobosit Loveşte-n ţărmul Suminoe?

Când i-au citit aceste versuri, tiunagonul şi-a ridicat capul cu foarte mare greutate, a poruncit să i se aducă hârtie şi, cu mâna tremurândă, a scris drept răspuns:

O, cât de mult am visat Nepreţuitul dar să-l găsesc!

3

Dar totul a fost în zadar.

Lovit de soartă.

Au *mai am scăpare*…

Terminând de scris, se şi despărţi de cele lumeşti.

Kaguehime auzi de sfârşitul trist al tiunagonului şi i se făcu milă de el.

De atunci, când se întâmplă ca, după multe strădanii grele, vreun om să aibă o mică izbândă se spune: „A avut noroc cât încape într-o scoiculiţă 1”.

VIII

Vine în peţit mikadoul

Şi iată că, în sfârşit, însuşi mikadoul auzi de frumuseţea fără de asemuire a strălucitoarei Kaguehime. O chemă la el pe prima doamnă de onoare, Nakatrimi-no Fusako, şi-i porunci:

— Am auzit că este undeva o fată care se numeşte Kaguehime. Se spune că a respins dragostea multor oameni bogaţi şi de neam mare, nu vrea să ştie de nimeni. Du-te şi vezi ce este cu frumuseţea aceea.

Dând ascultare poruncii imperiale, Fusako plecă îndată la casa bătrânului Taketori. Acolo fu primită respectuos, ca o trimisă a împăratului. Fusako îi spuse bătrânei:

— Împăratul a auzit că nimeni pe lume nu se poate asemui ca frumuseţe cu fiica ta, Kaguehime. Mi-a poruncit s-o cercetez cu luare-aminte şi să aflu dacă zvonul este adevărat.

— Mă duc îndată să-i spun, se grăbi bătrâna.

Şi începu să se roage de fată 3

— A sosit o trimisă a împăratului. Ieşi, le rog, cât mai repede.

Dar Kaguehime, şi de data aceasta, se împotrivi cu hotărâre:

— Nu, n-am să ies pentru nimic în lume. Îmi e ruşine

să mă arăt privirii trimisei împărăteşti.

— Uf, nu fi rea şi încăpăţânată. Oare se poate să nu asculţi de porunca mikadoului? se îngrozi bătrâna.

Kaguehime nici nu clipi măcar:

— Vorba mikadoului nici n-o iau în seamă!

Şi nu ieşi la vedere din odăile sale.

Pentru bătrână, Kaguehime era ca şi o fiică adevărată, dar când o auzi cât de trufaş vorbeşte – de te apuca groaza numai s-o asculţi – bătrâna se zăpăci de-a binelea. Cum s-o faci pe una ca ea să se supună?

Nu mai era nimic de făcut, aşa că se întoarse la trimisă şi-i spuse:

— Mă rog din suflet de iertare, dar fata noastră, prea tânără fiind şi proastă, nu vrea să mă asculte. De felul ei e tare încăpăţânată. Nu se în voieşte să vi se înfăţişeze.

Doamna de la curte îi spuse bătrânei cu toată asprimea:

— Împăratul mi-a poruncit s-o cercetez pe Kaguehime. Cum să mă întorc la el fără da s-o fi zărit măcar o dată? Gândeşte-te şi tu, este oare cu putinţă ca vreun om din ţara noastră să nu ţină seama de porunca împărătească? Te rog să nu mai spui asemenea vorbe necugetate.

Dar Kaguehime se încăpăţână şi mai tare:

— Dacă încalc voinţa împăratului, să fiu osândită. Asta-i tot.

Trimisa fu nevoită să-i comunice mikadoului insuccesul său.

Împăratul exclamă:

— Într-adevăr, pe mulţi i-a prăpădit încăpăţânarea acestei fete!

S-ar fi zis că renunţa la orice intenţie, de fapt însă gândul la Kaguehime se cuibărise adânc în inima lui. N-ar fi dorit însă ca fata să-l înfrângă şi pe el la fel ca pe toţi

ceilalţi cu îndârjirea ei. îl pofti la dânsul pe bătrânul Taketori şi îi spus

— Adu-o la mine pe fiica ta, Kaguehime. Am auzit că e frumoasă la chip şi, de aceea, cu câteva zile în urmă, am trimis o doamnă de onoare s-o vadă şi să se convingă dacă oamenii spun adevărul, dar fiica ta s-a împotrivit cu încăpăţânare să i se înfăţişeze. Rău fac părinţii care le îngăduie copiilor lor să se poarte aşa de nesăbuit.

Bătrânul Taketori răspunse cuviincios:

— Fiica mea, Kaguehime, nu vrea să slujească la curte, iar eu nu pot în niciun fel să-i înfrâng îndărătnicia. Dar am să mă întorc numaidecât acasă şi încă o dată am să-i spun voinţa împăratului.

— Aşa să faci! zise mikadoul. Doar tu ai crescut-o, cum să nu te asculte! înduplec-o pe Kaguehime să vină la curte, şi am să te răsplătesc, dându-ţi însemnul de slujbaş de rangul al cincilea.

Bucuros, bătrânul Taketori se întoarse acasă şi încercă în fel şi chip s-o înduplece pe fată.

— Iată ce a spus mikadoul. Oare şi acum vei sta să te împotriveşti?

— Orice-ai spune, eu hotărârea nu mi-o schimb: n-am să mă duc la curte să-l slujesc pe împăiat, stăruia în neclintirea ei Kaguehime. Dacă mă sileşti, îmi pun căpat zilelor, aşa să ştii. Să-ţi dea mai întâi rangul de curtean, dacă îţi este atât de scump, dar eu, pe urmă, voi muri.

— Ce-i cu tine, ce-i cu tine? se sperie bătrânul. *La* ce-mi trebuie ranguri şi onoruri, dacă n-am să-mi mai văd copilul drag? Totuşi, spune-mi: chiar nu vrei nicidecum să-l slujeşti pe împărat? Ce e rău în asta? Mentă să-ţi curmi viaţa pentru aşa ceva?

— Tu crezi că eu vorbesc în vânt? îi răspunse Kaguehime. Sileşte-mă numai să-i fiu soţie impâratului şi atunci ai să vezi dacă o să-mi pun capăt zilelor sau nu.

Mulţi până acum m-au iubit cu dragoste neprefăcută, şi i-am alungat pe toţi. Mikadoul îşi face o toană cu mine. Ce vor spune oamenii dacă am să mă supun pornirii lui de-o clipă? Are să-mi fie ruşine.

— Chiar dacă te-ar osândi o lume întreagă, ce-ţi pasă ţie? o contrazise bătrânul. Dar n-am ce face, mă duc la curte să-i duc împăratului refuzul tău.

Ajunse la palat şi-i spuse mikadoului:

— Eu, bietul de mine, dăruit cu bunăvoinţa împărătească, m-am străduit în fel şi chip s-o înduplec pe Kaguehime să vină în slujba împăratului. Dar încăpăţânata şi nevrednica mi-a spus: „Dacă mă vei sili, îmi voi pune capăt zilelor”. Ea nici nu-mi este fiică de-adevărateiea. Am găsit-o, micuţă de tot, în desişul unei păduri de bambus. Felul ei de-a fi nu este ca al celorlalte fete.

— Aşa-i! se minună mikadoul. Casa ta, bătrâne, e aşezată chiar la poalele munţilor. Ce-ar fi să mă prefac că mă duc la vânătoare? Poate voi izbuti s-o văd pe Kaguehime, ca din întâmplare!

— Bun gând! îl încurajă bătrânul Taketori. Numai că tu, împărate, prefă-te că ai nimerit întâmplător în ţinuturile noastre, fără niciun scop anume… Vei intra în căsuţa mea şi ai să dai peste fată pe neaşteptate.

Mikadoul hotărî fără întârziere ziua vânătorii. Dintr-odată, fără nicio vestire, intră în casa bătrânului şi văzu fata, care revărsa o lumină aşa de curată, încât se lumina totul împrejur.

„Ea e!” gândi mikadoul, şi se apropie de Kaguehime. Fata vru să fugă, dar mikadoul o prinse de mână. Ea îşi acoperi repede faţa cu faldul mânecii celeilalte, dar prea târzi.u. împăratul izbutise s-o vadă. „N-are seamăn pe lume!” cugetă el şi – exclamând „N-am să mă despart de tine!” – încercă s-o ia cu el.

Kaguehime îi spuse:

— Dacă m-aş fi născut aici, în această ţară, nu m-aş fi împotrivit să vin la palat şi să te slujesc Dar sunt o făptură din altă lume, iar tu vei săvârşi o faptă necugetată dacă mă vei duce la curte cu sila.

Mikadoul nici nu vru să asculte:

— Sfârşeşte cu vorba! Hai, vino cu mine, hai!

Fu adus palanchinul, dar când s-o suie pe Kaguehime în el, se petrecu o minune. Treptat-treptat, fata începu să pălească şi se preschimbă într-o umbră.

„Aşadar Kaguehime este chiar o făptură din altă lume”, gândi mikadoul şi o imploră:

— N-am să te mai silesc să vii la mine, numai întoarce-te la înfăţişarea ta de mai înainte” Lasă-mă să te mai văd o dată şi plec.

Nu termină bine vorba, că fecioara cea vrăjită îşi şi luă înfăţişarea de mai înainte, arătându-se şi mai ademenitoare. împăratului îi venea şi mai greu să-şi smulgă din inimă dragostea pentru ea. îl răsplăti din belşug pe bătrânul Taketori pentru faptul că-i oferise bucuria de a o vedea pe Kaguehime. Iar moşul orândui un ospăţ plin de strălucire pentru sutele de curteni care îl însoţeau pe împărat la vânătoare.

Mikadoul se pregătea de plecare cu inima grea, şi despărţindu-se de Kaguehime, i se părea că îşi lasă acolo şi sufletul. Aşezându-se în palanchin, compuse următoarele stihuri:

Sosi şi clipa despărţirii;
Nehotărât, tot caut s-o amin…
Ah, simt că picioarele Nu vor să mă asculte.
Îndărătnice ca şi *tine, Kaguehime*!

Iar fata îi trimise răspuns:

Sub biata streaşină sătească.
Acoperită cu ierburi aspre.
Mi-am petrecut copilăria.

Inima-mi nu râvneşte s-ajungă în marele palat imperial.

Când citi aceste rânduri, mikadoului îi veni şi mai greu s-o părăsească pe Kaguehime. Inima îl îndemna să mai rămână, dar nu-şi putea petrece toată ntraptea în acel loc. Şi, împotriva voinţei sale, se întoarse la curte.

De atunci, toate soţiile lui i se păreau lipsite de strălucirea de mai înainte. „Niciuna nu mai preţuieşte nimic în comparaţie cu ea!” se gândea mikadoul. Chiar şi cele mai frumoase i se păreau acum urâte, şi parcă nici nu mai aduceau a femei. Numai Kaguehime, singură, domnea peste inima lui. Astfel, însingurat, îşi ducea traiul visând la ea. Uită cărarea spre odăile femeieşti, şi din zori până-n noapte compunea răvaşe de dragoste. Iar fata la fel: cu toate că se împotrivea voinţei lui, îi răspundea cu scrisori pline de sentimente alânci. Privind cum se perindau anotimpurile, mikadoul compunea versuri minunate despre ierburi şi arbori, pe care le trimitea frumoasei Kaguehime. Vreme de trei ani, tare lungi ani, aşa se mângâiară ei unul pe altul.

IX

Veşmântul ceresc din pene de pasăre

Pe la începutul celei de-a treia primăveri, oamenii începură să bage de seamă că de fiecare dată când luna plină se ivea pe cer, Kaguehime devenea atât de îngândurată şi de tristă cum nu mai fusese văzută niciodată.

Slujitorii veneau s-o înveţe:

— Nu trebuie să priveşti prea mult faţa lunii. Nu-i bine!

Dar îndată ce rămânea singură, Kaguehime începea să se uite iarăşi la lună, iar ochii i se umpleau de lacrimi.

Şi iată, în cea de-a cincisprezecea nuapte a celei de-a şaptea luni, fata ieşi pe verandă, cum îi era obiceiul, tristă,

şi căzu pe gânduri, ridicându-şi ochii spre luna care strălucea ciudat.

Cei ai casei îi spuseră bătrânului Taketori;

— S-a mai întâmplat şi altă dată ca, privind luna, Kaguehime să fie tristă, totuşi nu ca acuma. Trebuie să fie ceva la mijloc ţ, Are ceva pe inimă, prea e tristă şi îngândurată. Ar trebui să aflăm pricina.

Moşul începu s-o descoasă pe Kaguehime:

— Spune-mi, ce ai pe suflet? De ce te uiţi cu atâta tristeţe la lună? Tânjeşti după ceva? La anii tăi trebuie să te bucuri de viaţă!

— Nu tânjesc după nimic, răspunse Kaguehime. Dar, când privesc luna, lumea noastră pământească, nici eu nu ştiu de ce, mi se pare tare întunecată şi tristă!

Bătrânul parcă se mai linişti. Dar, peste o vreme, se duse iar la Kaguehime în odaie şi iar o găsi pe fată tristă şi dusă pe gânduri.

Moşul se sperie:

— Scumpa mea fată, zeiţa mea, la ce te gândeşti iar, ce-ţi tulbură inima?

— Nu mă gândesc la nimic deosebit, răspunse Kaguehime. Ia, privesc şi eu luna.

— Te rog, nu te mai uita la lună! Ori le câte ori te uiţi la ea, faţa ta este tare tristă.

— Dar cum să nu mă uit? oftă fata.

Şi de fiecare dată, în nopţile senine, ieşea pe verandă şi se uita la lună neîntrerupt, cu o privire lungă şi tristă. Numai în nopţile întunecate Kaguehime era netulburată, ca înainte. Dar de îndată ce, seara, se ivea pe cer luna, începea să ofteze şi tristeţea îi învăluia chipul.

Slujitorii începură să şuşotească:

— Ia uite, iar a căzut pe gânduri!

Nu numai străinii, dar nici părinţii ei nu pricepeau ce i se întâmplă.

Odată, nu mult înainte de cea de-a cincisprezecea noapte din cea de-a opta lună, Kaguehime ieşi pe verandă şi, văzând luna plină, o podidiră lacrimile ca niciodată până atunci. Speriaţi, moşul şi bătrâna se învârteau în jurul ei.

— Ce-i cu tine? Ce s-a întâmplat?

Kaguehime le răspunse printre lacrimi:

— O, eu de mult am tot dat să vă mărturisesc totul, dar n-am vrut să vă amărăsc şi de aceea am tot amânat. Dar mai mult n-am voie s-ascund. Aflaţi că eu nu sunt din această lume pământească. Eu m-am născut în Lună, în cetatea ei de scaun, însă am fost izgonită din ceruri pe pământ ca să-mi răscumpăr un păcat pe care l-am săvârşit într-una din existenţele mele anterioare. A venit, vremea să mă întorc. În cea de-a cincisprezecea noapte a acestei luni, pe vreme de lună plină, vor veni să mă ia cei asemenea mie, trimişii cerului. Trebuie să plec din lumea voastră, dar, încă de astă primăvară, gândindu-mă cât de mult veţi suferi după mine, nu încetez să plâng şi să fiu tristă.

Şi Kaguehime înţepu să plângă şi mai tare.

— Ce se întâmplă cu tine? Ce tot spui? izbucni bătrânul Taketori. Cine va îndrăzni să te ia de lângă noi? Când te-am găsit în tulpina de bambus erai micuţă cât un pai de răpită, iar acum uite ce mare ai crescut, eşti înaltă cât mine. Nu, nu, n-am să te dau nimănui!

Şi plângea în hohote:

— N-am să îndur despărţirea de tine, am să mor!

Te cuprindea mila să-l vezi cât era de amărât.

Kaguehime începu să-i vorbească blând:

— Acolo, în cetatea I.unii, se află părinţii mei. Pentru ei despărţirea de mine a durat doar o clipă, dar aici pe pământ s-au scurs ani în şir. Eu v-am iubit din tot sufletul, uitând să mă mai gândesc şi la părinţii mei adevăraţi. Nu mă bucură faptul că trebuie să mă întorc în lumea

selenară, dimpotrivă, tare mă întristează. Dar orice s-ar petrece în inima mea, trebuie să mă întorc oricum acolo.

Şi, după ce spuse acestea, Kaguehime şi bătrânul vărsară râuri de lacrimi.

Chiar şi slujitorii cei mai de rând o îndrăgiseră atât de mult pe Kaguehime şi atât de mult ţineau la ea pentru curăţenia sufletească şi pentru frumuseţea ei neîntrecută, încât acum, gândul că se vor despărţi le era aşa de amarnic încât nu mai erau în stare nici apă să bea.

Când află de cele ce se petreceau în casa bătrânului, mikadoul trimise în mare grabă un sol la Taketori. Moşul îl întâmpină pe sol plângând fără contenire. Durerea lui era atât de mare, încât în câteva zile bietul de el albise de tot, spatele i se încovoiase, ochii i se înroşiseră de atâta plâns.

Până atunci se ţinuse destul de bine, arăta ca la cincizeci de ani, nu mai mult, şi deodată, din pricina mâhnirii şi a zbuciumului, îmbătrânise şi se scofâlcise.

Trimisul îl întrebă din partea împăratului:

— Este adevărat că în ultimul timp Kaguehime e tristă şi îngândurată?

Bătrânul răspunse, neîncetând să verse şiroaie de lacrimi:

— Spune-i împăratului că în cea de-a cincisprezecea noapte din această lună vor sosi aici din cetatea Lunii nişte făpturi potrivnice dumnezeirii, să ne-o răpească pe Kaguehime. Spune-i împăratului să-mi trimită în acea noapte oaste multă cu porunca să-i alunge pe răpitori.

Trimisul îi duse mikadoului rugămintea bătrânului Taketori şi îi povesti cât de tare se uscase moşneagul.

Împăratul exclamă:

— Nu-i de mirare! Eu numai o dată am văzut-o pe Kaguehime, şi nu mai sunt în stare s-o uit! Bătrânul se desfăta privindu-i frumuseţea în fiecare zi, din zori până-n noapte. Ce trebuie să simtă el, aflând că vor să-i răpească

bucuria vieţii, pe Kaguehime?

Când fu cea de-a cincisprezecea zi. din luna a opta* împăratul porunci comandanţilor tuturor celor şase regimente din garda imperială să trimită ostaşi înarmaţi; se alcătui o oaste de două mii de oameni. împăratul puse în fruntea lor un comandant cu multă pricepere, pe nume Taka-no Okuni, şi îi trimise la casa bătrânului Taketori.

Acolo oastea se împărţi în două: o mie de ostaşi înconjurară casa bătrânului, făcând roată împrejur, veghind pe metereze de pământ, iar cealaltă mie luă în pază acoperişul casei. Slujitorii străjuiau pe la toate intrările, ca nimeni să nu poată pătrunde nici măcar printr-o crăpătură. Toţi erau înarmaţi cu arcuri şi cu săgeţi. În odăile femeilor din interiorul casei păzeau slujitoarele. Ţinând-o strâns îmbrăţişată pe fată, bătrâna se ascunse împreună cu ea în tainiţa cu pereţi de pământ. Moşneagul încuie cu lacăt uşa ascunzătorii şi se postă de veghe.

— Avem o pază de nădejde! se bucura el. N-o să dăm îndărăt nici dinaintea oştilor cereşti.

Iar celor de pe acoperişul casei le strigă:

— Trageţi în tot ce veţi vedea pe cer, oricât de mic ar fi. Să nu vă scape nimic!

Ostaşii care străjuiau acoperişul îi strigară:

— Nu-ţi fie teamă, suntem cu ochii în patru! Orice s-ar ivi pe cer, nu va scăpa de săgeata noastră, chiar şi un ac de-ar fi.

Bătrânul îşi simţi sufletul mai uşurat. Dar Kaguehime îi spuse din ascunzătoare:

— Oricât v-aţi strădui, oricât de vitejeşte staţi gata să-i înfruntaţi, nu veţi putea să luptaţi cu cei ce vin din împărăţia lunară. Săgeţile voastre nu-i vor atinge, şi nici ascunzătoarea aceasta nu este de vreun folos. De cum vor apărea, toate lacătele se vor descuia şi uşile se vor deschide singure. Acum ostaşii sunt gata să intre în luptă

cu oricine, dar, când îi vor vedea pe selenari, până şi cei mai viteji dintre ei îşi vor pierde curajul.

Bătrânul strigă plin de mânie:

— Fie! Atunci, eu singur, cu unghiile astea lungi ale mele am să le scot ochii nemernicilor! Am să-i iau de păr şi am să-i bag în pământ. Am să rup straiele de pe ei, am să-i las goi până la buric, făcându-i de ocară în faţa tuturor oamenilor de treabă.

— Of, nu rosti asemenea vorbe grele, îl imploră Kaguehime. Vor auzi ostaşii de pe acoperiş. Oare crezi că mie nu mi-e greu să mă despart de voi, nişte bieţi bătrâni singuri, uitând de îngrijirea plină de iubire cu care m-aţi crescut? Ce bucuroasă aş fi să mai pot rămâne oaspete pe pământul vostru! Vai! Ceasul hotărât a venit şi trebuie să ne despărţim. Dar nu pot să plec cu inima uşoară când ştiu că nici pe departe nu v-am răsplătit pentru dragostea pe care mimaţi dăruit-o. De aceea, cu multe luni în urmă, am început să ies pe verandă când răsărea luna, ca să mă rog la ea: „O, îngăduie-rhi să mai stau aici măcar un an, numai atât, un an!” Dar nici atât nu mi s-a îngăduit… Iată, de aceea m-a chinuit tristeţea în tot acest răstimp. Tare mă doare să ştiu că v-am pricinuit, vouă, părinţii mei dragi, numai necazuri, şi că vă părăsesc nemângâiaţi. Făpturile din împărăţia lunii au înfăţişare măreaţă, ei nu cunosc nici patimi, nici griji, nici amărăciuni. Eu însă nu mă bucur că mă întorc în ţara lor fericită. Când văd cât aţi îmbătrânit în aceste câteva zile, nu mai am putere să vă părăsesc. O, tare mi-e milă de voi, dragii mei!

— Nu-mi sfâşia inima cu asemenea vorbe, se tânguia bătrânul. Şi ce dacă-s măreţi? Eu tot n-am să-i las nici să se atingă de tine.

Şi, mânios, ameninţa cerul.

Între timp, trecuse prima jumătate a nopţii, se apropia ora şoarecelui. Dintr-odată, casa bătrânului

Taketori fu învăluită de o lumină de zece ori mai puternică decât lumina lunii pline. Se vedea mai bine ca ziua. Puteai să distingi feţele oamenilor, chiar şi gropiţele din care ies firele de păr.

Pe neaşteptate, din înălţimile bolţilor cereşti coborâră pe nori nişte fiinţe fosforescente nemaivăzute, care se rânduiră într-un şir ce se îndrepta prin văzduh drept către pământ. La priveliştea aceea, toţi oştenii care străjuiau casa pe dinafară şi toţi slujitorii care păzeau ieşirile şi Intrările pe dinăuntru amuţiră de spaimă, şi orice poftă de-a se lupta îi părăsi, ca la porunca unei puteri nepământene. Izbutiseră cu greu să apuce în mâini arcurile şi săgeţile, dar braţele le atârnau lipsite de vlagă. Cei mai curajoşi, biruindu-şi toropeala care îi năpădise, sloboziră câteva săgeţi spre oaspeţii cereşti, dar săgeţile lor se abătură în lături fără să-şi atingă ţinta. Nefiind în stare să lupte, ostaşii, tulburaţi până în adâncul sufletului, se uitau năuci la cei ce coborau din lună, înveşmântaţi în haine de lumină cum nu s-au mai văzut nicăieri pe pământ. Veneau însoţiţi de o cvadrigă zburătoare, care aluneca lin prin văzduh, strălucind din acoperământul ei de mătase subţire.

Unul din trimişii cerului, care părea căpetenia celorlalţi, ieşi în faţă şi vorbi poruncitor, cu glas de tunet, aşa încât se auzi în întreaga casă:

— Hei, Miatsukomaro! Vino afară!

În clipa aceea, bătrânul Taketori, care până aici se ţinuse plin de curaj, ieşi de după uşă şi se prăbuşi cu faţa la pământ.

Oaspetele din împărăţia lunară îi spuse:

— Ascultă, om nechibzuit! Pentru micile tale merite, ţi-a fost dăruită o bucurie fără seamăn: s-o adăposteşti în casa ta un scurt răstimp de vreme pe Kaguehime. Fapt pentru care ţi s-a trimis destul aur! Spune şi tur oare

acuma trăieşti la fel ca înainte? jla să răscumpere un păcat vechi, săvârşit de ea într-o existenţă anterioară, Kaguehime a fost osândită să trăiască o vreme în casa unui om amărât ca tine. Păcatul acela a fost răscumpărat pe deplin, iar eu am fost trimis s-o iau înapoi în cer. Zadarnice sunt lacrimile şi tânguielile tale! Acum, numaidecât, să ne-o dai pe Kaguehime!

— Zici că a fost osândită să trăiască pe pământ un scurt răstimp de vreme, îl înfruntă bătrânul Taketori. Cum adică? Douăzeci de ani i-am purtat de grijă ca unei fiice adevărate… Poate cauţi o altă Kaguehime?

Şi adăugă:

— Kaguehime a mea zace greu bolnavă şi nu poate să iasă din casă.

Lăsându-l fără răspuns, căpetenia oaspeţilor din lună porunci să fie coborâtă cvadriga cerească pe acoperişul casei.

— Grăbeşte-te, nu întârzia, Kaguehime! strigă el. Nu îţi mai este îngăduit să zăboveşti în acest loc necurat.

Şi deodată, toate uşile zăvorâte se deschiseră larg singure. Zăbrelele de la ferestre căzură fără a fi atinse de vreo mână. Şi Kaguehime, desprinzându-se din îmbrăţişarea bătrânei, ieşi din casă. Bătrâna se uita speriată în sus, fără nicio putere şi plângând cu lacrimi amare. Moşneagul, frânt la pământ, plângea şi el cuprins de deznădejde. Kaguehime veni la el şi îi spuse:

— Nici eu nu vreau să mă despart de voi, dar trebuie să vă las, împotriva inimii mele. Te rog mult, măcar uită-te cum am să mă înalţ la cer şi trimite-mi cea din urmă privire în semn de rămas-bun.

— Ce tot spui? Oare sunt eu în stare să-mi iau rămas-bun de la tine? Durerea mea e fără de margini. Ce am să mă fac eu de aci înainte? Mă laşi tu, acum când sunt bătrân, şi te duci în cer… O, ia-mă cu tine, ia-mă cu tine!

Kaguehime, lângă el, nu ştia ce să facă.

— Stai puţin! spuse ea deodată. Am să vă las o scrisoare spre mângâiere. S-o citiţi când vă va fi dor de mine. S-o aveţi ca amintire scumpă.

Şi cu lacrimi amare în ochi scrise:

„Dacă m-aş fi născut în lumea voastră, în mijlocul vostru, al pământenilor, aş fi rămas bucuroasă cu voi, părinţii mei dragi, ca să vă risipesc amarul. Niciodată, niciodată nu v-aş fi părăsit. Dar, vai! Nu îmi este cu putinţă să rămân! Voi dezbrăca hainele pe care le-am purtat în casa voastră şi vi le voi lăsa ca amintire. În nopţi senine, să ieşiţi afară din casă şi să priviţi luna. Ah, îmi este atât de greu să vă părăsesc, încât mi-e teamă că la jumătatea drumului am să cad din cer pe pământ!”

Unul din oaspeţii cereşti ţinea în mână un sipet cu nişte odăjdii din pene de pasăre. Altul ţinea o lădiţă în care se afla un vas cu o băutură fermecată: cine bea din băutura aceea nu mai moare niciodată.

— Fecioară, soarbe din băutura nemuririi, spuse nepământeanul. Te-ai hrănit cu hrana pământească, necurată, şi trebuie să te tămăduieşti.

Cu aceste cuvinte, trimisul ceresc ridică vasul cu băutura fermecată la buzele fetei. Kaguehime doar atinse cu buzele licoarea şi încercă să strecoare vasul în hainele pământene pe care abia şi le scosese de pe ea, ca să i-l lase în dar bătrânului Taketori. Dar trimisul o văzu şi luă vasul. Pe urmă trimisul scoase din sipet odăjdiile cereşti din pene de pasăre şi, când să le pună pe fată, fata îl rugă:

— Mai aşteaptă o clipă. După ce voi îmbrăca aceste haine, vor muri în mine toate simţămintele omeneşti, iar eu sunt datoare să aştern pe hârtie câteva cuvinte de rămas-bun pentru încă un om.

Trimişii nu mai aveau răbdare să aştepte.

— De ce zăboveşti zadarnic? exclamară ei.

Kaguehime le răspunse:

— Nu judecăţi ceea ce nu vă e dat să înţelegeţi!

Şi, liniştită, fără grabă, începu să scrie scrisoarea de rămas-bun către mikadou:

„Aţi binevoit să trimiteţi o oaste întreagă ca: să mă păstreze pe pământ, dar au venit după mine trimişii cerului, cărora nu este cu putinţă să nu li se dea ascultare. Sunt nevoită să-i urmez. Îmi pare rău şi sunt tristă că mă despart de pământ. M-am împotrivit să vin în slujba voastră numai pentru că sunt o făptură din alte lumi. Chiar dacă nu aveaţi cum să înţelegeţi pricina împotrivirii mele, şi poate că aţi gândit altceva despre mine, eu nu aveam îngăduinţa să mă supun dorinţei voastre. Mi-e inima grea de gândul că am părut îndărătnică şi fără simţire faţă de voi.

A venit ceasul despărţirii.

Acum, voi îmbrăca odăjdiile din pene.

Dar mi se frânge inima când *mă gândesc la voi.a*

Terminând de scris, Kaguehime îl chemă pe comandantul gărzii imperiale şi-i porunci să ducă mikadoului scrisoarea de rămas-bun şi licoarea nemuririi. Unul din ea trimişii cerului i le înmână comandantului gărzii. O înveli apoi pe Kaguehime în hainele din pene de pasăre şi dintr-odată se stinseră în ea toate trăirile omeneşti. Nu mai simţi nicio milă faţă de bătrânul Taketori şi nu se mai întristă de soarta lui, fiindcă acela care îmbracă haina cerească din pene de pasăre uită tot ce e pământesc. Kaguehime se sui în cvadriga cerească şi, înconjurată de sutele de trimişi ai lumii selenare, zbură în cer.

X

Muntele nemuririi – Fuji

Taketori şi bătrâna lui plângeau cu lacrimi de sânge, atât de mare le era durerea. Cei din casă le-au citit, ca să-i

mângâie, scrisoarea de rămas-bun lăsată de Kaguehime, bătrânii însă doar repetau întruna:

— De ce trebuie să mai trăim? Cui îi mai trebuie viaţa noastră? Nu mai avem pentru ce să trăim!

Şi nu voiau să primească niciun leac, şi, în curând, se topiră, că nici nu mai puteau să se dea jos din pat.

Comandantul gărzii imperiale s-a întors la palat şi i-a raportat totul împăratului. Pe urmă i-a înmânat scrisoarea de la Kaguehime şi vasul cu licoarea vieţii veşnice. Mikadoul a desfăcut scrisoarea, a citit-o şi s-a întristat atât de tare, încât n-a mai vrut să mănânce nimic şi a dat uitării până şi plăcerile lui cele mai dragi: versurile şi muzica.

Mai apoi i-a chemat la el pe miniştri şi pe demnitarii cei mai de vază şi i-a întrebat:

— Care este muntele cel mai apropiat de cer?

Unul dintre demnitari i-a răspuns:

— În provincia Suruga este un munte foarte înalt. Nu e departe de capitală, şi e cel mai aproape de cer.

Atunci mikadoul a scris următoarele stihuri:

Nu ne vom mai întâlni niciodată!

Atunci de ce să mai trăiesc pe lume?

Lumina ta s-a stins.

Vai, darul tău – licoarea nemuririi – Mi le-ai trimis zadarnic.

Legă mesajul cu aceste versuri de vasul cu licoarea nemuririi, apoi chemă un om pe nume Tsuki-no Ivakasa, ceea ce înseamnă „Stâncă în lumina iunii”, şi, înmânindu-i vasul cel scump, îi porunci amănunţit ce avea de făcut cu el. Tsuki-no Ivasaka, însoţit de o mulţime de ostaşi, urcă pe muntele acela şi aprinse licoarea nemuririi. Băutura fermecată izbucni cu o flacără strălucitoare, care nu se mai stinge de atunci. De aceea se şi numeşte muntele acela „Muntele nemuririi” – Fuji. Fumul veşnic se înalţă ca un pilastru spre norii îndepărtaţi, spre împărăţia

luminoasă a Lunii, ducând cu el solia de bun-rămas a mikadoului. Aşa spune legenda străbună.

POVESTEA FRUMOASEI OTIKUBO

Nu în zilele noastre, ci demult, tare demult, trăia un tiunagon, pe cara îl chema Minafnoto-no Tadeiori, şi care avea patru fete frumoase.

Pe două, cele mai mari, le-a măritat cu toate onorurile, punându-le la dispoziţie apartamente luxoase în palatul familiei – uneia în pavilionul de la apus, iar celeilalte în cel de la răsărit. Pe celelalte două, mai mici, le-a înconjurat cu cea mai gingaşă grijă părifitească, pregătindu-se să sărbătorească în curând ritualul solemn al majoratului lor, când vor îmbrăca pentru prima dată rochia cea lungă numită *mo*.

În afară de ele tiunagonul mai avea o fiică. Pe vremuri, el petrecuse zile frumoase cu mama ei, care se trăgea dintr-o familie scăpătată, înrudită cu neamul imperial, dar femeia aceea, draga lui, a plecat de tânără dintre cei vii.

Soţia legitimă a tiunagonului, Kitanokata, „Doamna din odăile dinspre miazănoapte”, avea o inimă aspră. N-o iubea deloc pe fiica ei vitregă, se purta cu ea mai rău decât cu slujnicele şi îi rânduise să locuiască hăt departe de clădirile principale ale palatului, într-o căsuţă mică, lângă poartă. Căsuţa aceea era denumită pur şi simplu *otikubo* – odăiţă – fiindcă avea podeaua aproape la nivelul solului.

Se înţelege că fiica vitregă nu avea de ce să fie cinstită cum erau cinstite celelalte surori cu titlul de nobilă doamnă, sau cu oricare alt titlu. Doamnei din odăile dinspre miazănoapte i-ar fi plăcut să-i dea chiar un nume de slujnică, dar i-a fost teamă că soţul are să se supere şi atunci a poruncit: „Dacă tot locuieşte în *otikubo*, Otikubo să i se zică”. Aşa că fata a rămas cu acest nume.

Nici tiunagonul nu dovedise prea multă gingăşie

părintească faţă de fiica aceea a lui. Încă de pe când era micuţă, tătâne-său se arătase nepăsător faţă de ea, şi fetiţa se pomenise cu totul părăsită sub oblăduirea maniei vitrege, şi tare se mai simţea singură şi fără apărare. Că n-avea pe lume nicio rudă, nici măcar o dădacă, pe nimeni care să-i fie sprijin în viaţă, afară de o tânără slujnică. Aceasta era o fată cu mintea ageră, pe nume Usiromi, şi o îngrijise încă de pe când mama ei mai trăia. Amândouă fetele sufereau din toată inima una pentru cealaltă şi nu se despărţeau nici măcar pentru o clipă.

În ce priveşte frumuseţea, Otikubo nu era cu nimic mai prejos decât răsfăţatele şi alintatele ei surori, dar nu se arătase niciodată în lume, şi de aceea nimeni nu ştia nimic despre ea.

Pe măsură ce creştea, pe măsură ce-şi deschidea ochii, Otikubo suferea tot mai mult când pricepea că viaţa e tare nemiloasă cu ea şi că partea ei pe lume sunt numai amărăciunile. Şi îşi jelea soarta în cântece tare triste:

Fiecare dimineaţă Tot amaruri îmi aduce.
Tot necazuri îmi aduce.
Ce-mi aşterne mie lumea?
Unde voi găsi un bine?

Aşa că Otikubo era mereu abătută. Înfăţişarea-i mohorâtă spunea fără cuvinte cât de adânc simţea ea nedreptatea omenească.

Ce folos că se născuse înzestrată cu o minte luminoasă şi cu multe haruri. Ar fi putut să cânte frumos la citera cu şapte strune, dar cine s-o înveţe? Numai pe la începuturile copilăriei, când avea vreo şase-şapte anişori, apucase să deprindă de la mama ei tainele citerei cu treisprezece strune, şi iacătă că ajunsese să cânte dejsăvârşit la acest instrument…

Când fratele ei mai mic, Saburo, fiul soţiei legitime, a tiunagonului, a împlinit zece ani, a îndrăgit şi el mult de tot

citera.

— Învaţă-l, i-a poruncit maştera.

Şi Otikubo l-a învăţat pe băiat să cânte la citeră.

Ca să-şi umple timpul, s-a apucat de cusut şi în scurt timp a învăţat să mânuiâscă acul în chip măiestru.

— Iată, asta e de lăudat! s-a bucurat maştera. Fetele nu prea arătoase trebuie să deprindă bine o meserie oarecare.

Şi a. pus-o pe fiică-sa vitregă la lucru, fără a-i da o clipă de răgaz. Otikubo trebuia să coasă singură toate toaletele pentru soţii surorilor sale mai mari. Uneori nu închidea ochii nopţi întregi. Era de-ajuns să întârzie cu vreo lucrare, că maştera şi căşuna asupra ei cu certurile:

— Destul s-o rogi pe năzuroasa asta să-ţi facă o nimica toată, că şi începe să facă mofturi. Da’ ce muncă socoate ea că i s-ar potrivi?

Fata plângea pe ascuns şi ofta:

— O, tare mult aş vrea să mor!

Între timp au sărbătorit cu mare alai majoratul celei de a treia fiice Sannokimi, şi nu peste mult au şi măritat-o cu un tânăr care avea rangul de *kurado-nosese*[4]. Iar Otikubo se alese cu alte angarale: acum trebuia să coasă haine noi şi pentru ginerele cel proaspăt.

Casa nu ducea lipsă de slujnice tinere şi frumoase, dar care din ele s-ar fi înhămat la o muncă atât de migăloasă? Adesea, slujnicele îşi băteau joc de Otikubo, iar ea, vărsând lacrimi în timp ce cosea, se tânguia:

Zadarnic caut calea să părăsesc pentru totdeauna Această lume rea.

Port o povară grea:

Trista mea viaţă.

---

4 Curtean din anturajul imediat al împăratului, folosit pentru servicii personale. Soţul lui Sanokimi mai avea ţi gradul militar de Sese- — şef inferior în garda imperială.

Usiromi putea să se înfrunte ca înfăţişare cu oricine
— Era tare frumoasă şi avea nişte plete lungi şi minunate. De aceea au şi trecut-o în slujba tinerei doamne proaspăt căsătorită. Şi n-a avut încotro, a trebuit să se supună. Era tristă Usiromi, dar ce să facă?
— Dorinţa mea cea mai mare era să nu mă despart niciodată de dumneavoastră. Când mătuşa mea bună mi-a trimis vorbă să mă mut la ea, nu m-am îndurat să vă părăsesc. De ce mi-a hărăzit soarta asemenea pedepssă? De ce trebuie să nu vă slujesc pe dumneavoastră, stăpâna mea dragă, ci pe o străină?
— Nu-i nimic, lasă! Doar noi două vom trăi ca şi înainte, în aceeaşi casă. Chiar sunt bucuroasă, nu vezi în ce cârpe amărâte eşti îmbrăcată? De-aici încolo îţi vor da o îmbrăcăminte nouă.
Usiromi era plină de dragoste faţă de tânăra ei stăpână pentru bunătatea inimii ei. Şi-i era greu să vadă cum Otikubo îşi trăieşte tinereţea în singurătate. Suferea pentru ea din tot sufletul, şi se folosea de orice clipă liberă ca să treacă pe la ea, măcar că pentru asta avea de pătimit destule.
— Otikubo o ţine întruna pe lângă ea, ca şi înainte, pe slujnica asta! s-a supărat stăpâna casei, Kitanokata.
Aşa că acum cele două prietene rareori mai aveau răgaz să stea de vorbă de la suflet la suflet. Până şi numele de Usiromi l-au schimbat. Maştera a hotărât că, dacă fata slujeşte unei alte stăpâne, nici numele vechi nu i se mai potriveşte, şi i-a dat un nume nou, Akogi.
În alaiul noului ginere, soţul lui Sannokimi, era şi un purtător de spadă, un tânăr tare isteţ, pe nume Korenari. Acestuia îi căzu dragă Akogi. Multă vreme şi-au trimis răvaşe de dragoste unul altaia şi, până la urmă, s-au căsătorit. Soţii tăifăsuiau între ei sincer şi deschis despre toate. Akogi îi povestea adesea soţului despre stăpâna ei

dragă, despre ce inimă bună are Otikubo, ce frumoasă e, şi câte năpaste şi umiliri nemeritate trebuie să îndure din partea afurisitei de maştere.

Plângând cu foc, Akogi îl ruga:

— Ajută-mă să-i găsim fericirea! Iată, ar fi bine dacă pe domnişoara mea ar fura-o din casă un bărbat de seamă şi s-ar căsători cu ea.

Akogi şi purtătorul de spadă vorbeau mereu între ei despre soarta cea tristă a lui Otikubo, compătimind-o din suflet şi căutând să găsească vreun chip de-a o ajuta.

Mama purtătorului de spadă era doica unui tânăr de neam pe nume Mitiori, fiul comandantului şef al Gărzii din stânga şi avea titlul de *sakon-nosese*: comandant adjunct al Gărzii din stânga. Tânărul nu era căsătorit încă şi iscodea pe toţi ce fete de măritat sunt prin familiile nobile.

S-a întâmplat ca odată purtătorul de spadă să aducă vorba, de faţă cu el, despre soarta tristă a frumoasei Otikubo, şi vorba aceea a lăsat urme în inima flăcăului.

Mai apoi, Mitiori, rămânând singur cu purtătorul de spadă, a început să-i ceară mai multe amănunte despre fată.

— Ah, biata de ea, ce tristă trebuie să fie! a exclamat flăcăul. Zici că se trage din neam imperial… Aranjează-mi în taină o întâlnire cu ea!

— Cum, aşa dintr-odată? Păi ei nici prin cap nu-i trece să se mărite. Se cade să-i comunic mai întâi intenţia voastră şi să aflu răspunsul ei.

— Du-mă la iatacul ei, du-mă numajdecât, doar locuieşte separat de familie, chiar lângă poartă…

Purtătorul de spadă i-a povestit lui Akogi totul.

— Stăpânei mele numai de asta nu-i arde acum. Pe deasupra, am auzit că tânărul acela e cam fluşturatir, replică Akogi. Cum s-o îndemn să se încreadă într-un fluieră-vânt?

Când însă a văzut că soţul se supărase din pricina refuzului ei, a început să cedeze.

— Bine, la cel dintâi prilej, am să vorbesc cu stăpâna mea.

Lui Akogi îi dăduseră drept locuinţă o mică încăpere, înghesuită alături de căsuţa lui Otikubo. Dar Akogi socotea că ei, ca servitoare, nu i se cuvenea să-şi întindă aşternutul la acelaşi nivel cu cel al stăpânei, aşa că se ducea să doarmă într-un cotlonaş, unde podeaua era ceva mai joasă decât în odăile tinerei ei stăpâne.

Era prima zi din cea de-a opta lună a anului. Otikubo sta singurică în patul ei. Nefiind în stare să închidă ochii, trimise o rugăciune umilă mamei sale, celei plecate demult din viaţă:

Mamă, ia-mă la tine.
Că-mi este tare greu.
O, dacă mai ai Milă dentine.
Întoarce-te şi ia-mă unde eşti.
Nu mă lăsa pradă
Tristelor amărăciuni ale pământului.

Astfel îşi căuta mângâierea în tânguiri amare.

În dimineaţa zilei următoare, Akogi încercă să aducă vorba despre intenţiile tânărului nobil:

— Soţul meu mi-a vorbit ba despre una, ba despre alta… Ce părere aveţi? N-ar trebui să rămâneţi singură până la sfârşitul zilelor voastre.

Fata tăcu. Akogi se tulbură şi nu mai ştiu ce să îndruge mai departe, până ce se auzi strigată:

— Du-i apă stăpânei tale Sannokimi să se spele!

Aşa că trebui să plece fără niciun răspuns.

În străfundul sufletului, Otikubo era încredinţată, că nu mai are ce aştepta de la viaţă. Biata orfană, care încă de mică îşi pierduse mama, se gândea numai la moarte. Chiar dacă ar fi vrut să se călugărească, tot n-ar fi izbutit

să scape din casa maşterei, unde toţi se poartă cu ea atât de crud. O, nu, mai bine moartea.

Între timp, purtătorul de spadă se duse la palatul tatălui lui Mitiori.

— Ei, ce se aude cu treaba aceea? îl întrebă nerăbdător tânărul.

— Am vorbit cu soţia mea, iar ea spune: „Aşa, dintr-odată, nu se poate obţine nimic!” În mod obişnuit, dacă fata are părinţi, peţitul se poate grăbi cumva, dar tatăl tinerei stăpâne se află până într-atât sub călcâiul soţiei, încât e îndoielnic să te poţi înţelege cu el.

— Eu ţi-am spus de la bun început: înlesneşte-ne o întâlnire tainică. Într-o asemenea familie nu e tocmai potrivit să intri cu drepturi de ginere legitim. Dacă are să-mi placă fata, am s-o aduc la mine acasă. Iar dacă n-o să-mi placă, legătura se poate desface pe motiv că lumea a început să vorbească.

— Am să aflu părerea ei şi am să v-o comunic, spuse purtătorul de spadă.

— Stai puţin! Ar trebui mai întâi să văd fata, până a mă hotărî definitiv. Cum aş putea să-mi dau cuvântul, înainte de-a o vedea? Tu spune-i aşa: că sunt un om de cuvânt, n-am s-o părăsesc repede.

— N-o s-o părăsiţi repede? Şi asta ziceţi dumneavoastră că este o declaraţie de dragoste? se mâhni purtătorul de spadă.

— Am vrut să spun „niciodată14, dar am greşit.

Şi Mitiori, râzând, îi înmână purtătorului de spadă o scrisoare de dragoste:

— Ia-o şi du-i-o!

Purtătorul de spadă luă scrisoarea în silă şi o dădu lui Akogi:

— Iată un răvaş pentru stăpâna ta.

— O, ce mârşăvie! Gruţă-mă, te rog! Nu vreau s-o

îndemn pe domnişoara mea la lucruri necugetate.

— Îndeamn-o numai să-i scrie un răspuns. Asta nu înseamnă nimic.

Akogi îi duse frumoasei Otikubo scrisoarea:

— Iată un răvaş de la flăcăul despre care v-am vorbit nu demult.

— Ce-ai făcut? Dacă va afla maştera, crezi că are să mă laude? se înfioră Otikubo.

— Dar când a spus maştera vreo vorbă bună despre dumneavoastră? N-are rost să ţineţi seama de ea!

Otikubo nu răspunse nimic. Akogi aprinse luminarea şi citi scrisoarea. Nu cuprindea decât următoarea poezie:

Abia am aflat că exişti pe lume.

Şi inima mea te-a şi îndrăgit.

O, izvor din muntele Tsukuba.

Neprihănit de niciun călător, *spune-mi*: *Unde e cheia iubirii mele nevăzute*?

— Ce frumos! exclamă Akogi încet, plină de admiraţie. Dar văzând că Otikubo nu dă niciun semn, împături scrisoarea, o ascunse în sipet şi ieşi din odaie.

— Ei, cum e? A citit stăpâna ta scrisoarea? întrebă curios purtătorul de spadă.

— Nu, nici măcar nu s-a uitat la ea. Am ascuns-o fără s-o fi citit.

— Nu înţeleg de ce. Oricum, ar fi mai bine decât să trăiască aşa cum trăieşte acum... Iar nouă, o atare dragoste s-ar prea putea să ne fie de folos.

A doua zi dimineaţă, tiunagonul, când să plece de acasă, îşi aruncă o privire în odaia fiicei sale. Şi o văzu pe Otikubo îmbrăcată tare sărăcăcios. Numai părul negru şi lung al fetei, revărsându-se frumos pe umeri, îi mai ascundea întrucâtva urâţenia hainelor. Tatălui i se făcu milă:

— Rău mai eşti îmbrăcată! Tart mi-e milă de tine, că

eşti oropsită de toţi, dar ce să fac, trebuie să mă îngrijesc mai întâi de fetele mele legitime. Dacă ţi se va ivi vreun prilej să-ţi căpătuieşti viaţa, te rog să faci aşa cum crezi că e mai bine, fără să-ţi pese de nimic. Bnta de tine, n-ai o viaţă dulce!

De emoţie, Otikubo n-a fost în stare să scoată o vorbă…

Încă tulburat de întâlnirea cu fata, tiunagonul îi spuse soţiei sale:

— Am văzut-o pe Otikubo. Nu are pe ea decât o rochie subţirică şi prăpădită din pânză necolorată. Nu s-o găsi pe la fiicele noastre vreo rochie veche, care nu le mai trebuie? Nopţile acum sunt cam reci…

— Uf, eu i-am tot dăruit o mulţime de haine. Ce-o fi făcând cu ele? Nu ştie deloc să şi le îngrijească!

— Vai de capul ei! De mică n-a avut parte de o îngrijire de mamă, şi pe deasupra, după câte se pare, mai are şi o fire delăsătoare, pufni mohorât tiunagonul.

Doamna Kitanokata porunci fiicei sale vitrege să coasă o *hakama*[5] pentru ginerele ei cel mic.

— Străduieşte-te, te rog, să o coşi cât se poate mai bine, şi am să-ţi dăruiesc o rochie frumoasă.

Bucuria fetei nu mai avea margini. Făcu o *hakama* atât de repede şi atât de frumoasă, că maştera se arătă mulţumită şi-i dărui o rochie veche de mătase, căptuşită cu vată şi împodobită cu desene ţesute, care fusese chiar a ei.

Era toamnă, când vântul rece pătrunde până la oase şi nici nu mai ştii cum să te aperi de frig. Pe Otikubo o chinuia frigul, aşa încât darul amărâc pe care îl primise o umplu de bucurie. Viaţa cea nenorocită parcă îi marinase mândria.

Ginerele cel mic avea o fire tare deschisă. îl scotea

5 Pantaloni de diferite culori, purtaţi de barbaţi şi femei. In epoca Heian erau un fel de şalvari, uneori gofraţi ca fustele.

din sărite orice răutate, în schimb nu mai contenea să ridice în slăvi tot ce era bun. Iată că şi acum nu mai prididea cu vorbe de laudă:

— Strălucită lucrătură! Minunată cusătură!

Slujnicele i-au transmis vorbele maşterei:

— Potoliţi-vă, mai încet! Să nu cumva să vă audă Otikubo. Ea şi aşa face pe grozava. Cei ca ea trebuie struniţi cât se poate. Norocul ei este că are posibilitatea să-i slujească pe alţii, altfel prea şi-ar lua-o în cap.

Femeile şuşoteau între ele:

— Cum de nu-i e ruşine stăpânei să vorbească cu atâta răutate despre o copilă atât de bună şi de sfioasă!

Între timp, Mitiori, hotărându-se să nu dea înapoi, i-a trimis lui Otikubo a doua scrisoare de dragoste, prinsă într-un buchet de flori de câmp.

A dat în spic firul
Iubirii din inima mea.
O, floare de câmp minunată!
Foşneşte dar.
Înclină capu-ncet drept *răspuns*”.

Dar nu primi niciun răspuns.

Într-una din zile, pe o ploaie de toamnă, îi trimise altă scrisoare:

„Am auzit că aveţi un suflet gingaş, văd însă că nu ştiţi ce e mila.

În nori nicio rază de lumină…
Cerne o nesfârşită ploaie…
Şi, ca o zi de toamnă.
Se-ntunecă, tristă.
Inima care te iubeşte.

Şi iar niciun răspuns.

Mitiori însă îi scrise din nou:

Puntea norilor şubredă e Deasupra râului ceresc.
Tu eşti pe celălalt mal.

Nu-mi pierd nădejdea – Sclipi-va-mi raza de răspuns şi mie.

Aşa îi scria el aproape zilnic, iar Otikubo tot nu-i răspundea. În sfârşit, Mitiori îi spuse purtătorului de spadă:

— Se pare că fata asta e tare sfioasă. Se vede că n-a primit niciodată scrisori de dragoste, şi pesemne că nu ştie cum să răspundă la ele. Dar tu mi-ai spus că are inimă bună, plină de duioşie... Atunci de ce nu-mi trimite un răspuns cât de mic?

— La asta nu-ţi pot eu răspunde. Poate se teme. Maştera ei e o adevărată scorpie. Tânăra domnişoară trăieşte într-o teamă necurmată, mereu se gândeşte să n-o supere cu ceva pe stăpâna din odăile dinspre miazănoapte, care stă gata s-o alunge din casă.

— Păi nu-ţi spun eu mereu să mă duci numaidecât în odaia fetei, stărui Mitiori.

Iar purtătorul de spadă nu mai găsi cu cale să se împotrivească. Rămase numai să găsească prilejul potrivit.

Vreme de vreo zece zile n-a mai venit nicio ştire de la îndrăgostit. În sfârşit, scrise:

„*E timpul să-mi pun întrebarea*:

De ce să mai scriu în zadar?

Cruzimea ta creşte precum. Se *îndesesc algele în lacul Măsuţa*!

Am încercat să-mi potolesc iubirea, dar în zadar! Nu mai sunt în stare să îndur atâta, vă scriu din nou, cu toate că înţeleg limpede că astfel încalc regula bunei cuviinţe...”

Purtătorul de spadă îi spuse lui Akogi.

— De data aceasta trebuie să i se răspundă cu orice preţ. Caută s-o înduplеci pe domnişoara, altfel tânărul domn are să mă certe că nu mă străduiesc îndeajuns...

— Stăpâna mea spune că nu ştie să scrie scrisori de dragoste, îi aduse răspuns Akogi. Dacă ai fi văzut cât de

tare s-a tulburat!

Îi arătase lui Otikubo scrisoarea, dar tocmai atunci soţul celei de-a doua surori se pregătea să plece într-o călătorie. Otikubo cosea în grabă pentru el o haină de paradă, aşa că iar n-a putut să răspundă la scrisoare.

Mitiori gândi că fata într-adevăr, cum spune Akogi, nu ştie să scrie scrisori de dragoste, dar atât de multe auzise despre faptul că Otikubo are inimă bună şi duioasă, încât nu pierdea speranţa. Ba mai curând îi plăcea sfiiciunea aceea a fetei.

— Ce tot pregeţi! îl grăbea el pe purtătorul de spadă.

Însă în curtea stăpânilor era mereu mare vânzoleală, şi încă nu se întrezărea un prilej potrivit.

Mitiori se perpelea de chinul iubirii. Iată însă că tiunagonul va pleca la templul Isiyama spre a-şi împlini un vechi legământ. Toţi ai casei l-au năpădit pe tiunagon rugându-i-se să-i ia şi pe ei. Până şi pe femeile în vârstă s-a sfiit să le lase acasă. Dar pe Otikubo au lăsat-o în odăiţa ei.

Ce-i drept, Nakonokimi, cea de-a doua fiică, încercase să pună o vorbă bună pentru sora ei vitregă:

— S-o luăm şi pe Otikubo. E păcat s-o lăsăm singură acasă, sărmana de ea.

Însă stăpâna din încăperile dinspre miazănoapte nici n-a vrut să audă aşa ceva:

— Ia te uită poznă! Otikubo nici măcar n-a trecut de pragul casei vreodată. Şi-apoi cum o să coasă în timp ce călătoreşte? N-are niciun rost s-o deprindem cu distracţii care nu-i trebuie, las-o mai bine să stea cuminte acasă.

Pe Akogi, ca servitoare a celei de a treia fiice, Sannokimi, au vrut s-o îmbrace frumos şi s-o ia cu ei, însă lui Akogi i s-a făcut milă de fosta ei stăpână şi a renunţat la călătorie sub pretext că pe neaşteptate a devenit „impură” şi nu are voie să intre în templu.

— Ce născoceală! s-a supărat Kitanokata. Spui asta

înadins, pentru că nu vrei s-o laşi singură pe Otikubo.

— Ah, ba dimpotrivă, îmi pare tare rău că s-a întâiri – plat aşa. Dar în curând are să-mi treacă. Şi, dacă veţi îngădui, am să vin atunci cu bucurie. Cine s-ar lepăda de bunăvoie de o călătorie aşa de aleasă? Până şi bătrânele s-au rugat să meargă, spunea Akogi atât de convingător, încât până la urmă stăpâna din încăperile dinspre miazănoapte i-a dat crezare şi a poruncit ca o altă fată, muncitoare de rând, să fie îmbrăcată cât mai frumos şi să fie luată cu ei la drum, iar pe Akogi s-a îndurat s-„lase acasă.

În casă au început cu mare zarvă pregătirile. În sfârşit, au plecat toţi, iar Akogi, în deplină tihnă, s-a aşezat la vorbă cu tânăra ei stăpână, ca să-i mai risipească tristeţea. În acest timp, Akogi a primit un răvăşel de la purtătorul de spadă:

„Am auzit că tu nu ai plecat la templu împreună cu ceilalţi. Dacă e adevărat, voi veni îndată la tine”.

Akogi i-a răspuns:

„Stăpâna mea nu s-a simţit bine şi a rămas acasă. Puteam s-o părăsesc tocmai eu? Ne plictisim de moarte. Vino să ne faci o vizită şi adu cu tine acele tabiduii pe care ai făgăduit să ni le arăţi”.

Şi mai trebuie spus că sora cea mică a lui Mitiori, care era onorată cu înaltul titlu de „mica împărăteasă14, avea o sumedenie de suluri cu tablouri foarte frumoase. Purtătorul de spadă îi spusese odată lui Akogi că, dacă tânărul domn va fi primit să o viziteze pe Otikubo, are să le arate numaidecât acele suluri.

Aşa că purtătorul de spadă îi arătă lui Mitiori răvâşelul pe care. îl primise de la Akogi.

— Acesta-i răvăşelul de la soţia ta, Korenari? Are un scris foarte frumos. Iată prilejul pe care îl aşteptam. Du-te la ele şi pregăteşte totul.

— Daţi-mi pentru un timp un sul din cele pictate.

— Nu, am să i le arăt eu însumi precum m-ai sfătuit cândva chiar tu. Când voi fi la ea...

— Se pare că acum s-a ivit într-adevăr un ceas potrivit, se învoi purtătorul de spadă.

Râzând, Mitiori se duse în odăile sale şi desenă pte o hârtie albă chipul posomorât al unui bărbat: degetu-n gură, buzele strânse. Iar jos scrise:

$.

„Aţi vrut să admiraţi nişte tablouri, poftiţi, vă trimit unul:

— *O gură tristă*.

Ochii privind obosiţi.

Cum s-ar putea altfel?

Nu au parte de bucurii în viaţă Cei bătuţi de urgie.

De altfel, această scrisoare e o copilărie din partea mea”.

Pregătindu-se să ducă mesajul stăpânului, purtătorul de spadă îi spuse mamei sale, care cândva fusese doida lui Mitiori:

— Pregăteşte nişte mâncăruri gustoase şi nişte dulciuri, şi pune-mi-le într-un coş. Am să trimit pe cineva după ele.

Şi a pornit spre casa tiunagonului, unde a strigat-o pe Akogi.

— Dar unde-s tablourile? întrebă ea curioasă.

— Iată-le aici. Dă-i scrisoarea aceasta domnişoarei şi vei afla totul.

— Iar vii cu vreo amăgire „se posomorî Akogi. îi duse totuşi tinerei sale stăpâne scrisoarea.

— Ce-i asta? Ai cerut tu suluri cu tablouri? se minună ea.

— Da, i-am scris purtătorului de spadă, şi pesemne domnul sakon-nosese o fi văzut scrisoarea mea.

— Tare nu-mi place! E ca şi cum cineva şi-ar fi furişat privirea în adâncul inimii mele. O oropsită ca mine *e* mai bine să nu cunoască nimic din ce este bucurie pe lume, spuse Otikubo mohorându-se.

Purtătorul de spadă o chemă pe Akogi:

— Cine a mai rămas de pază acasă? întrebă el ca într-o doară. Tare-i trist şi pustiu aici la voi! Aş vrea să trimit pe cineva la bătrânica mea după nişte bucate.

Şi trimise la maică-sa un om de-al lui, cu poruncă să-i aducă tot ce va găsi mai gustos în casă.

Bătrânica orândui cât mai frumos fel de fel de bunătăţi în două coşuri. Coşul cel mai mare îl umplu până în vârf cu mâncăruri de orez, şi roşii şi albe, rând peste rând. Nu uită să adauge şi o crăticioară cu boabe de orez prăjite. Şi trimise şi o scrisoare de însoţire:

„Asemenea bucate se mănâncă de obicei chiar şi în casele cele mai sărace. Mă tem că persoanelor ce locuiesc în palat n-o să le placă prea mult. Acest orez prăjit rog să fie dat fetei care vă serveşte, şi pe care, dacă nu greşesc, o cheamă Tsuiu”.

Ştiind ce viaţă tristă duce Otikubo, părăsită de toţi, bătrâna se străduia în fel şi chip să arate că e bucuroasă s-o ajute măcar cât de cât.

Când văzu coşurile cu bunătăţi, Akogi se minună:

— Ciudată poveste! Cu ce prilej oare şi orezul ăsta prăjit, şi dulciurile? Ce ţi-ai pus în gând?

Purtătorul de spadă râse:

— Nu mi-am pus nimic în gând! Ce gând să am cu asemenea fleacuri? Bătrânei mele i s-a năzărit să mi le trimită. Hei, Tsuiu! Vezi de le pune bine.

Şi Akogi, ca de obicei, începu să discute cu purtătorul de spadă despre stăpânii lor. Socotiră că pe o astfel de noapte ploioasă e îndoielnic că tânărul domn se va mai îndura să vină, aşa că se culcară.

Otikubo la rându-i se întinse în pat şi, singură, în întunericul nopţii, atinse strunele citerei sale. Se revărsă o melodie minunată, frumoasă, plină de o tristeţe adâncă.

Purtătorul de spadă ciuli urechea:

— Ce frumos cântă!

— Cântă bine, nu-i aşa? Şi când te gândeşti că maică-sa i-a dat numai câteva lecţii de muzică, pe când fetiţa nu avea decât şase ani…

În timp ce sporovăiau liniştit între ei, Mitiori se apropia într-ascuns de casă. îl trimise pe unul dintre slujitorii lui să-i spună purtătorului de spadă:

— Vino până afară, să-ţi spun ceva important.

Purtătorul de spadă înţelese, totuşi tulburat, răspunse r

— Ascult, vin numaidecât! şi ieşi grăbit.

Estimp Akogi se duse la stăpâna ei.

— Ei, cum e treaba? întrebă Mitiori. Am venit pe ploaia asta năprasnică, oare mi-e dat să mă întorc păgubaş?”

— Aţi venit atât *Ce* pe neaşteptate, nici măcar nu m-aţi prevenit din vreme. Ce să fac aşa dintr-odată? îi reproşă purtătorul de spadă. Cine să ştie ce-o să spună tânăra stăpână! E îndoielnic că astăzi va ieşi ceva.

— Ia nu mai sta cu mutra asta acră! Şi Mitori îl înghionti pe purtătorul de spadă.

Acesta zâmbi strâmb:

— N-am încotro. Haideţi, vă rog, coborâţi din trăsură.

Şi-i arătă lui Mitiori drumul spre casă.

Slugilor li se porunci să vină îndărăt cu trăsura mai către dimineaţă, înainte de a se lumina.

Purtătorul de spadă se opri lângă uşa odăii sale şi începu să-i şoptească tânărului nişte sfaturi cum să procedeze mai departe. La un ceas aşa de târziu nimeni nu se mai gândea la sosirea vreunor oaspeţi.

— Mai întâi aş vrea s-o văd măcar prin crăpătura ferestrei, spuse Mitiori.

Purtătorul de spadă îl prinse de mânecă:

— Staţi puţin! Dar dacă nu o să vi se pară atât de frumoasă pe cât vă aşteptaţi? Atunci? Cum scrie în romane, curtezanul o văzu – iar ea era o pocitanie…

— Ei, atunci, 111 loc de pălărie o să-mi ascund capul sub mânecă şi am să fug, râse Mitiori.

Purtătorul de spadă îl aduse tiptil până lângă fereastra cu gratii şi se hotărî să stea de strajă prin preajmă, temându-se ca nu cumva slugile – rămase acasă să dea peste musafirul cel nepoftit.

Mitiori se uită înăuntru. Mica odaie abia era lumimată de flacăra plăpândă a unui opaiţ, în schimb nicio perdea falnică, niciun paravan nu împiedica privirea – se vedea totul.

Cu faţa întoarsă spre fereastră şedea o femeie drăgălaşă, cu un păr lung, minunat, pesemne Akogi. Peste rochia albă şi subţire, avea o alta de mătase roşie strălucitoare.

În faţa ei, sprijinită într-un cot, sta întinsă pe pat o copilă. Fesemne ea! Rochia albă cădea în falduri pe trupu-i gingaş. Picioarele îi erau acoperite cu un halat din mătase roşie vătuită… Fata avea privirile îndreptate spre partea cealaltă, faţa aproape că nici nu i se vedea. Căpşorul ei părea minunat, părul uimitor de frumos îi cădea pe umeri, dar Mitiori nu apucă să se bucure de frumuseţea râvnită, că, deodată lumina se stinse.

„Ce păcat!” gândi Mitiori, şi în sufletul lui izbucni hotărârea de a dobândi comoara cu orice preţ.

— Uf, ce beznă! ziceai că ţi-a venit soţul. Du-te la el, nu mai zăbovi!

Vocea atât de gingaşă şi de frumoasă a fetei alinta auzul…

— Soţul meu are un musafir, aşa că mai stau cu dumneavoastră. În toată casa nu a mai rămas aproape nimeni, poate că vă e frică singură, răspunse Akogi.

— De multe oii mi-e frică, aşa că m-am şi obişnuit.

Când Mitiori ieşi din ascunzătoarea lui, purtătorul de spadă începu să-l tachineze:

— Ei, ce ziceţi? Să vă conduc îndărăt acasă? Dar unde vă e pălăria? Nu cumva de spaimă aţi binevoit s-o uitaţi?

— Răutăciosule! Tu râzi, care eşti până peste urechi îndrăgostit de soţia ta? răspunse zâmbind Mitiori. Şi se gândea: „Ce rochie veche şi ponosită are, sărmana! O să-i fie ruşine de mine...”

— Cheamă-ţi mai repede soţia şi du-te de te culcă, îi porunci el nerăbdător purtătorului de spadă.

Acesta intră în nucul lor dormitor şi o chemă pe Akogi.

— Nu vin, nu! Noaptea asta o voi petrece lângă stăpână. Culcă-te aci în odăiţa noastră, sau unde vrei tu încercă Akogi să scape de el.

— Vreau să-ţi spun numaidecât ce mi-a mărturisit musafirul meu. E o treabă serioasă. Vino numai pentru o clipă, o rugă el.

În sfârşit, Akogi împinse uşa în lături şi strigă:

— Ce este? Ce faci atâta zarvă?

Purtătorul de spadă o îmbrăţişa:

— Oaspetele mi-a spus: „Să nu dormi singur în noaptea asta ploioasă”. Hai încoace!

Akogi râse:

— Auzi la el! Şi-a găsit sfetnic!

Dar purtătorul de spadă nu o mai lăsă să plece şi, fără a scoate o vorbă, se prefăcu că doarme.

Lui Otikubo însă nu-i era somn. Culcată în patul ei, atinse strunele citerei şi cântă încet:

Când toată lumea pârrânteană îmi pare tristă.
Aş vrea să-mi aflu adăpost Sus, printre stânci.
Pe veci să mă ascund de oameni.

Mitiori, sătul de îndelungata aşteptare şi gândind că acum s-a ivit clipa potrivită – în jur nu era nimeni – abil, cu ajutorul unei bucăţi de lemn, împinse în sus canatul ferestrei cu grile şi pătrunse în odaie.

Speriată, Otikubo dădu să fugă, dar el o prinse strâns în braţe.

Akogi, care dormea împreună cu purtătorul de spadă în camera vecină, auzise pocnetul ferestrei. „Ce-i acolo!” gândi ea speriată şi încercă să sară din pat, dar purtătorul de spadă o ţinu vârtos.

— Lasă-mă! A pocnit canatul ferestrei. Mă duc să văd ce s-a întâmplat.

— O fi câinele. Sau vreun şobolan. Nu-ţi fie teamă. Ce te-ai speriat aşa? o linişti el pe soţie.

— Nu, nu, nu e bine! Pesemne că tu ai pus la cale ceva. De aceea nu mă laşi.

— Ce să pun la cale? Linişteşte-te şi culcă-te!

Cuprinzându-şi soţia în braţe, o culcă la loc.

Teţnându-se pentru stăpâna sa, Akogi începu să plângă amarnic şi să se zbată, dar nu izbuti să se smulgă din îmbrăţişarea soţului.

— Vai şi vai! N-ai pic de inimă!

Între timp, Mitiori, ţinând fata îmbrăţişată, îi desfăcu brâul şi se întinse pe pat alături de ea. Nemaiştiind de sine din cauza spaimei şi a deznădejdii, Otikubo se îneca în lacrimi, tremurând din toată făptura ei.

— Tare mai sunteţi tristă! Vi se pare lumea un tărâm al jalei. Doriţi să vă ascundeţi în adâncul munţilor, unde să nu vă ajungă veşti despre amărăciunile pământene, încercă Mitiori să intre în vorbă cu ea.

„Cine să fie cel ce vorbeşte aşa cu mine? se întrebă

Otikubo. Ah, probabil că e acel tânăr nobil!”

Şi deodată îşi aduse aminte că nu are pe ea decât *o* rochie veche şi o *hakama* ponosită! îi venea să moară de ruşine, şi începu să plângă amarnic. Deznădejdea ei îl înduioşă şi îl tulbură cu totul pe Mitiori, care nu găsea cuvinte s-o liniştească.

Akogi era alături, după perete, şi la urechile ei ajunse sunetul înfundat al plânsului stăpânei. „Asta-i!” gândi ea şi, alarmată, vru să-i sară în ajutor, dar purtătorul de spadă o opri din nou…

— De ce nu mă laşi? Ai dat-o nenorocirii pe stăpâna mea, iar pe mine mă ţii cu sila! O, nu mi s-a părut mie degeaba că ceva nu-i a bine, eşti un om rău şi josnic!

Akogi, furioasă peste fire, se zbuciuma în braţele purtătorului de spadă.

Iar acesta doar chicotea:

— Nu ştiu nimic, de ce mă învinuieşti degeaba! N-avea cum să se strecoare niciun hoţ în odaia stăpânei tale. Înseamnă că e drăguţul ei. Ce rost are să dai peste ei, gândeşte-te şi tu.

— Nu te mai preface că nu ştii nimic! plângea Akogi. Spune-mi numaidecât, cine e acolo! Uf, ce nenorocire! Biata mea domnişoară!

— Mare comedie! se desfăta purtătorul de spadă.

Akogi se mânie şi mai tare:

— Ia uite cum m-am încredinţat eu unui om lipsit de inimă! strigă ea zdrobită.

Purtătorului de spadă i se făcu milă:

— La drept vorbind, tânărul domn a venit aici să stea de vorbă cu stăpâna ta. Ce-i rău în asta? De ce atâta gălăgie? Poate că unirea lor o fi fost hotărâtă încă în vreo existenţă anterioară! Cu soarta nu poţi să te înfrunţi.

— Nu mi-ai spus nimic, iar stăpâna mea are să creadă că m-am învoit cu tine, iată ce mă doare! Of, de ce n-am

rămas lângă ea în noaptea asta! se tânguia Akogi, supărată pe soţul ei.

— Nu te mai frământa, are să priceapă ea că n-ai ştiut nimic. De ce te superi aşa pe mine?

Şi, fără a-i da răgaz să pornească iar cu jeluirile, purtătorul de spadă îşi strânse din nou soţia în braţe.

Mitiori îi vorbea încet fetei:

— De ce sunteţi atât de nepăsătoare faţă de iubirea mea? Chiar dacă nu sunt un om de neam mare, mi se pare că nu aveţi totuşi de ce să fiţi atât de neînduplecată. De câte ori v-am trimis scrisori, nu m-aţi cinstit niciodată cu vreun răspuns! Hotărâsem să nu vă mai supăr, dacă vă sunt atât de respingător. Dar fără să ştiu nici eu pentru ce, din clipa în care am început să vă scriu mi-aţi devenit tare dragă. Ah, ploate că ura dumneavoastră faţă de mine să fi fost predestinată încă dintr-o existenţă anterioară, şi de aceea mă mângâi pentru faptul că vă purtaţi atât de aspru cu mine.

Otikubo simţea că moare de ruşine. Nu avea pe ea decât rochia aceea subţire şi nenorocita de *hakama*, atât de ponosite, încât pe alocuri i se vedea trupul gol. Nu se poate spune în cuvinte cât de greu îi era. Obrajii îi erau scăldaţi mai mult de o sudoare rece decât de lacrimi. Observând starea ei, Mitiori fu cuprins de un sentiment de milă şi de duioşie faţă de ea. Se strădui în fel şi chip s-o linişte ască şi s-o îmbărbăteze, dar Otikubo nu izbutea să scoată niciun cuvânt”.

Topită de ruşine, o învinuia în sinea ei pe Akogi. În sfârşit se termină şi noaptea aceea tristă. Se auzi cântecul cocoşilor.

În plină amărăciune a despărţirii, Mitiori exclamă:

Întreaga noapte, până dimineaţa.
Ai vărsat lacrimi necontenit…
Sunt plin de tristeţe şi totuşi urăsc Cântecul

cocoşilor în zori.

Vă implor, răspundeţi-mi măcar din când în când, altfel am să cred că sunteţi o sălbatică şi o străină de lume.

Şi deodată Otikubo, fără să vrea şi parcă prin vis, şopti:

Eşti năpădit de tristeţe…

Răspunsul meu a îngheţat pe buze.

Ison al plânsului E cântecul cocoşului în zori…

Nu mi se va usca lacrima curând.

Glasul ei desfăta auzul. Până în clipa aceea, Mitiori nu era chiar îndrăgostit, acuma însă se îndrăgostise de-a binelea.

— A sosit trăsura! se auzi din stradă.

— Du-te şi dă-le de ştire! îi porunci purtătorul de spadă soţiei sale.

— Toată noaptea m-am prefăcut că nu aud nimic, dacă mă duc la ei acum, atât de devreme, stăpâna mea va pricepe că am ştiut tot. Tare josnic mai eşti! Din cauza ta, domnişoara are să mă urască.

În furia ei copilărească, Akogi îi păru soţului ei şi mai dulce ca până atunci.

— Ce să-i faci! Dacă stăpâna te va urî, eu în schimb am să te iubesc şi mai tare, glumi purtătorul de spadă şi, apropiindu-se de fereastra odăii Otikubei, dădu semnalul convenit, tuşind de două-trei ori.

Mitiori sări din pat şi se grăbi s-o ajute pe Otikubo să-şi pună îmbrăcămintea de zi. Când văzu că fata dârdâie de frig, fiindcă nu avea nici măcar rochia cea subţire *hitoe* x, Mitiori îşi scoase haina şi i-o puse pe umeri. Otikubo se tulbură de tot.

*

*

Akogi se simţea teribil de încurcată. Nu îndrăzni să rămână în cameră mai departe aşa, fără niciun motiv, şi se

înfăţişă dinaintea stăpânei. Otikubo şedea culcată în pat. În vreme ce Akogi se tot gândea cum să înceapă vorba, sosiră două scrisori – una de la soţul ei, alta de la Mitiori.

În scrisoarea purtătorului de spadă se spunea:

„Nu este drept să-mi aduci învinuiri atât de aspre pentru ceea ce s-a petrecut azi-noapte fără ştirea mea. De-acum înainte n-am să-l mai însoţesc pe tânărul domn, dacă stăpâna ta va fi cât de cât în primejdie să nu fie respectată. Uluită de cele ce s-au petrecut ieri, îţi este teamă ca nu cumva pe viitor să se întâmple ceva şi mai rău, şi pesemne că mă afuriseşti, zicându-ţi: – «Mare ticălos! A fost în stare s-o jignească până şi pe blândi mea stăpână!» Din această pricină mi-a devenit de nesuferit până şi gândul la vreo legătură de dragoste între cei doi stăpâni ai noştri. Dar ce pot eu să fac? Tânărul domn îi trimite o scrisoare. Trebuie să i se dea un răspuns. Aşa se cade. Iar tu, din partea ta, scrie-mi despre tot ce te frământă”.

Akogi i-a dat lui Otikubo scrisoarea de dragoste de la Mitiori:

— Iată o scrisoare pentru dumneavoastră. E ciudat ce somn adânc m-a cuprins, de nici nu mi-am dat seama cum a trecut noaptea… Probabil credeţi că-mi născocesc scuze.

Akogi încerca să afle ce este în sufletul tinerei sale stăpâne.

— Dacă aş fi bănuit că veţi avea vreo supărare, oare aş fi pregetat eu să vă sar în ajutor? se străduia ea să-şi arate nevinovăţia, dar nu primea niciun răspuns. Otikubo continua să zacă nemişcată.

— Oare socotiţi că am ştiut ceva? Vai, vai, vai! Eu, care v-am slujit ani de-a rândul în deplină credinţă! Mă credeţi în stare de vreo faptă necinstită faţă de dumneavoastră? Când toţi au plecat şi v-au lăsat singură în casă, eu nu m-am îndurat să vă părăsesc şi am renunţat la călătorie, iar acum iată răsplata! Nici nu vreţi să vă plecaţi

urechea la cele ce vă spun. Dacă inima vă rămâne împietrită, atunci cum aş mai putea să rămân în slujba voastră? Plec încotro oi vedea cu ochii! plângea Akogi.

Lui Otikubo i se făcu milă de ea:

— O, nicidecum, nu cred că ai ştiut ceva despre necazul meu. Totul s-a întâmplat atât de neaşteptat, atât de repede! Dar oricât de mare mi-e deznădejdea, se mai adaugă şi ruşinea că m-a văzut îmbrăcată în zdrenţe. Dacă ar mai fi fost în viaţă mama mea, oare s-ar fi putut să mi se întâmple asemenea ocară? suspină Otikubo.

— Asta aşa e! Maştera e cât se poate de rea. Poate că domnul sakon-nosese o fi auzit cât e ea de crudă, şi acum vă compătimeşte soarta. Înţeleg ce-i în inima dumneavoastră. Dar dacă sentimentele tânărului domn faţă de dumneavoastră vor rămâne neschimbate, atunci trebuie să ne bucurăm de cele ce s-au întâmplat, nu să plângem.

— Ah, ce-aş putea eu să sper? M-a văzut îmbrăcată în zdrenţe… Cine poate iubi o sperietoare? Şi ce va spune maştera mea cea haină, când vor ajunge la urechile ei clevetelile? „Dacă şi-a găsit un soţ şi dacă vrea. fără îngăduinţa mea, să coasă haine pentru o familie străină – aşa are să spună –, atunci nu mai are ce căuta în casa mea”.

Văzând cât de speriată e Otikubo, Akogi încercă s-o liniştească:

— Ei şi ce, nu-i nicio nenorocire! Oare trebuie ca dumneavoastră să vă petreceţi viaţa chinuindu-vă aici?! Ar fi o fericire să vă alunge! Da până când o să mai puteţi răbda? Nu vă sperie gândul că trebuie să coaseţi mereu pentru ginerii ei?

În acest timp, mesagerul rugă să i se dea răspuns la scrisoare.

— Mai bine hai să citim răvaşul. Cu plânsul tot nu

mâi schimbăm nimic.

Akogi desfăcu scrisoarea şi i-o arătă stăpânei sale. Otikubo o parcurse cu privirea, fără a-şi sălta capul.

Cine mi-ar putea spune de ce Azi te iubesc într-alt fel?

Dragostea mea de ieri Era doar o scânteie firavă Faţă de pojarul de-acum/*1*

Scrisoarea nu cuprindea decât această poezie, nimic mai mult. Otikubo nu se apucă să-i răspundă, pretextând că e bolnavă.

Akogi îi scrise atunci purtătorului de spadă:

„Faptele tale nu-mi bucură inima. Ce înseamnă toate acestea? Purtarea ta a fost urâtă, ticăloasă, murdară! Ai dovedit atâta neagră prefăcătorie, încât n-am să mai pot. avea încredere în tine niciodată. Stăpâna mea suferă atât de cumplit, că nici acum nu se poate ridica din pat. Scrisoarea tânărului domn a rămas necitită. Mi-e tare milă de stăpâna mea. Mi se rupe inima când mă uit la dânsa!”

Purtătorul de spadă se grăbi să-i relateze totul lui Miitiori. Acestuia nu-i venea să creadă că-i este atât de nesuferit fetei. Îşi zise că Otikubo se ruşinează de îmbrăcă, mintea ei prăpădită şi o compătimi, iar dorul de ea îl cuprinse şi mai tare.

În aceeaşi zi îi scrise a doua scrisoare:

„Ce să fac oare? Sunteţi, ca şi mai înainte, tot aspră cu mine, iar între timp dragostea mea faţă de dumneavoastră a sporit mereu.

Iubesc mai înfocat.
Ci răspunzi doar: «*da*?»
Inima ta de gheaţă
Nu îngheaţă
Flacăra dragostei meleu.

Iar purtătorul de spadă îi scrise şi el lui Akogi:

„Ar fi foarte rău dacă domnişoara ta nu ar răspunde

riici de data aceasta. Trebuie să ne străduim ca ei să se iubească din tot sufletul. Dragostea tânărului domn, din câte văd, nu se stinge de la o zi la alta. El însuşi o spune”.

Ak-gi începu să se roage de stăpâna ei ca de data aceasta să răspundă numaidecât la scrisoare. Dar Otikubo, copleşită de ruşine şi de deznădejde, gândindu-se ce impresie jalnică îi va fi produs lui Mitiori înfăţişarea sa, nu se putea hotărî nicidecum să-i răspundă. Sta întinsă pe pat, acoperită cu pătura până peste cap.

Akogi, obosită de atâtea rugăminţi zadarnice, îi scrise până la urmă soţului ei:

„Stăpâna mea a citit scrisoarea, dar e atât de necăjită, încât nici nu mai are puteri să răspundă. Scrii că iubirea tânărului domn e statornică şi temeinică. Dar rum se poate dovedi acest lucru? Că n-a trecut decât o zi de la prima lor întâlnire... Dacă domnul sakon-nosese se va supăra că nu primeşte răspuns nici de data aceasta, încearcă tu să-i potoleşti cumva supărarea”.

Purtătorul de spadă îi arătă lui Mitiori scrisoarea de la soţia sa.

— Ai o soţie deşteaptă, ştie să spună o vorbă când trebuie, zâmbi Mitiori. Iar Himegimi se pare că de prea multă modestie şi din cauza tulburării nu se simte în apele ei...

În acest timp, Akogi, singură, nu avea cu cine se sfătui. Inima i se rupea în mii de bucăţi, de îngrijorată ce era. Nu-şi mai găsea locul. Se apucă să şteargă praful, dar nu izbuti în niciun fel să aranjeze cât de cât odaia lui Otikubo: nu avea nici paravan, nici perdele.

Otikubo zăcea mereu nemişcată. Akogi încercă s-o ridice din aşternut, ca să deretice. Obrazul fetei era umflat de plâns, ochii i se înroşiseră până într-atât, încât, biata de ea, n-o mai puteai recunoaşte. Făcându-i-se milă de ea, Akogi îi spuse îngrijorată, cu tonul uneia ce era mai în

vârstă:

— Pieptănaţi-vă!

Otikubo zise doar:

— Mi-e tare rău, şi nici nu-şi ridică fruntea.

Otikubo avea câteva lucruşoare mai de preţ, rămase moştenire de la mama ei. Printre ele era şi o oglindă foarte frumoasă.

„Bine că măcar avem oglindă!” se gândi Akogi, ştergând-o, şi o puse la capul patului lângă Otikubo. Akogi ostenea făcând o muncă dublă, şi de cameristă şi de servitoare. „Azi va veni negreşit44, îşi zise ea îngândurată.

— Iertaţi-mi îndrăzneala, dar am o *hakama* încă nouă… La prima întâlnire, e păcat să vă vadă îmbrăcată în haine aşa de ponosite…

Akogi avea o *hakama* frumoasă, pe care nu o îmbrăcase decât o dată sau de două ori, când şezuse de strajă noaptea în încăperile stăpânilor. Şi se gândi să i-o dăruiască lui Otikubo.

— E, bineînţeles, o mare îndrăzneală din partea mea… Dar nu va afla nimeni! Vă rog să nu mă refuzaţi.

Otikubo se ruşina să primească darul, totodată însă îi era tare greu gândul că şi noaptea următoare ar putea să se înfăţişeze iubitului ei tot în hainele acelea amărâte. Aşa că, mulţumind, o îmbrăcă de voie, de nevoie.

— La sărbătoarea prilejuită de majoratul surorii dumneavoastră Sannokimi, am primit în dar vreo două-trei beţişoare îmbălsămate. Acum au să ne prindă bine.

Akogi aprinse beţişoarele şi parfumă rochia lui Otikubo în aburul fumului. „E nevoie de o perdea lată cu care să împrejmuim patul, se gândi ea. Nu mă duce capul de unde să fac rost. Poate să iau cu împrumut de la cineva? Veşmintele ei de noapte sunt tare ponosite şi subţirele… Oare de la cine aş putea să cer nişte veşminte frumoase? …”

Lui Akogi i se învârtea capul de atâtea gânduri. Se hotărî să trimită cât mai repede o scrisoare mătuşii sale, al cărei soţ slujise cândva la curtea imperială, iar acum fusese numit cârmuitor al provinciei Idzumi:

„Vă rog să nu-mi refuzaţi rugămintea urgentă pe care v-o fac.

O persoană importantă trebuie să-şi petreacă noaptea în casa noastră, fiindcă a-şi continua călătoria ar însemna să înfrunte mari primejdii. Am nevoie de o perdea. Iar îmbrăcămintea de noapte a stăpânei mele mi se pare cu totul nepotrivită pentru un oaspete atât de ynportant. Nu cumva aveţi ceva bun? Vă rog să ne împrumutaţi pentru puţină vreme. Nu v-aş deranja pentru fleacuri…” scrise în grabă Akogi.

Mătuşa-sa îi răspunse:

„Am fost atât de amărâtă de tăcerea ta îndelungată, încât mă bucură tare mult prilejul ce s-a ivit. Mai târziu am să-ţi scriu despre toate, însă acum să mă întorc la ale noastre. îmbrăcămintea mea de noapte e cam grosolană, făcută pentru una ca mine. În casa voastră poate că mai aveţi multe ca aceasta. Îţi trimit şi un paravan”. Veşmântul cald, vătuit, avea faţa de culoare purpurie, iar căptuşeala albastră. Akogi îi arătă solemn noua îmbrăcăminte stăpânei sale. Dar chiar în clipa când Akogi dezlega şiretul perdelei, se ivi Mitiori, şi Akogi îl conduse la stăpâna sa. Otikubo tot mai şedea culcată în pat. Când îl văzu pe oaspete, încercă din delicateţe să se ridice.

— De ce vă ridicaţi, doar sunteţi bolnavă? îi spuse Mitiori cu blândeţe.

Veşmintele fetei degajau parfum. Avea pe ea şi un *hitoe* frumos şi o *hakama* elegantă. Ştiindu-se îmbrăcată nu mai rău decât altele, Otikubo nu mai era stăpânită de acea ruşine cumplită, şi nici Mitiori nu mai părea aşa de stânjenit. În noaptea aceea, Otikubo îndrăzni de câteva ori

să îngaime nişte cuvinte de răspuns iubitului ei.

Se iviră zorile, care puseră capăt vorbelor de iubire ale tânărului.

I se dădu de ştire că sosise trăsura.

— Ce-i asta? Parcă plouă. Aşteptaţi puţin, bolborosi el, fără a se ridica din aşternut.

Trebuia să se aducă apă de spălat şi micul dejun pentru tinerii stăpâni. Akogi dădu fuga la bucătărie. De obicei, când stăpânii lipseau, în casă nu se gătea nimic, dar ea încercă s-o roage pe bucătăreasă să-i dea ceva.

— Noaptea trecută a venit la soţul meu un prieten, ca să discute nişte afaceri, şi din cauza ploii torenţiale a trebuit să doarmă la noi. Aş fi dorit să-i servesc micul dejun, dar, din nefericire, nu am nimic. Iartă-mă că te rog, nu cumva poţi să-mi dai puţin vin? Şi nu cumva ţi-au rămas nişte alge uscate pentru «gustare? Dă-mi măcar puţin.

— Ah, te compătimesc din suflet. Ţi-e ciudă desigur că n-ai cu ce să-ţi cinsteşti oaspetele. Socot că am ceva bunătăţi pe aici. Le păstram pentru când vor sosi stăpânii.

— T), când vor veni stăpânii, cu siguranţă că se va aranja pe dată un ospăţ în cinstea sosirii lor. La aşa ceva te pricepi, nu glumă!

Akogi văzu cum bucătăreasa se luminează de plăcere şi cum fără alte vorbe umple cu vin un ulcioraş pe care 11 avea, la îndemână.

— Lasă-mi, te rog, măcar niţel şi mie.

— Bine, bine! răspunse Akogi şi înveli în hârtie nişte alge uscate şi boabele de orez, puse pachetul în coşul pentru cărbuni şi-l duse în odaia ei. Chemând-o pe slujnica Tsuiu îi spuse: Pregăteşte dejunul, şi vezi să fie cât mai gustos; iar ea se duse să caute o tavă frumoasă.

Dar, în primul rând, se gândi de unde să ia un lighenaş pentru spălat.

Stăpâna mea fireşte că nu are aşa ceva. Am să iau,

pentru moment, ligheanul lui Sannokimi, şi am să le aduc apă în el, spuse ea vorbind de una singură şi îşi desfăcu părul prins în coc, ca să se prezinte în faţa stăpânilor aşa cum se cuvine.

Otikubo sta culcată în pat, istovită de chinuri sufleteşti. Apăru Akogi îmbrăcată într-un veşmânt frumos, gătită ca de sărbătoare, cu brâul înnodat elegant... Din spate i se vedea părul negru şi lung, revărsându-se până la călcâie. Purtătorul de spadă îşi petrecu soţia cu ochi de îndrăgostit.

În drum spre odaia lui Otikubo, Akogi spuse ca pentru sine:

Oare să las trase jaluzelele de la fereastră?

Mitiori o auzi şi dori să-şi vadă iubita la lumina zilei.

— Stăpâna a poruncit să deschid fereastra. Aici e întuneric, spuse el.

Akogi îşi puse sub picioare o lădiţă care se găsea întâmplător pe verandă şi ridică jaluzelele.

Mitiori se sculă din aşternut, se îmbrăcă şi întrebă:

— Unde e trăsura?

— Aşteaptă în faţa porţii.

Era gata să plece, când Akogi aduse micul dejun pe tava aranjată cu mult gust. Nu lipsea nici ligheanul pentru spălat pe mâini.

— Mare minune! se miră Mitiori, care auzise atâtea despre sărăcia în care trăia fata. Nu putea pricepe de unde apăruseră toate astea.

Din fericire, ploaia se schimbă într-o burniţă potolită. În preajma casei nu era nimeni şi totul părea liniştit. Pregătindu-se de plecare, Mitiori se mai uită o dată la iubita lui. În lumina clară a dimineţii i se păru de o frumuseţe ameţitoare şi încă şi mai de dorit ca înainte. Când Mitiori plecă, Otikubo mai gustă din bunătăţile servite la micul dejun şi fie urmă se culcă la loc.

*

Se apropia cea de-a treia noapte de întâlniri, când se obişnuieşte ca tinerilor să li se servească bunătăţi deosebite. Ce se putea face?

„Neîndoielnic că Mitiori va veni", se gândea neliniştită Akogi, dar nu avea cu cine se sfătui, şi iar îi scrise mătuşii sale:

„Vă mulţumesc din tot sufletul că mi-aţi trimis tot ce v-am rugat. Mă tem să nu vă plictisesc cu multele mele rugăminţi, dar s-a întâmplat că în această seară trebuie neapărat să le servesc oaspeţilor câteva lipii de orez – *moti*. Vă rog să-mi trimiteţi împreună cu ele şi câte ceva din alte bunătăţi. Am crezut că oaspetele va rămâne doar o zi-două, dar va trebui să aştepte patruzeci şi cinci zile până să-şi poată continua călătoria. Îngăduiţi-mi să mai ţin încă o bucată de vreme lucrurile pe care mi le-aţi trimis. Între altele, oare nu s-ar găsi la dumneavoastră vreun lighenaş frumos pentru spălat pe mâini? Iertaţi-mă că vă necăjesc cu atâtea rugăminţi, dar dumneavoastră, mătuşă, întotdeauna mi-aţi fost singurul sprijin în viaţă..."

De la Mitiori sosi un răvaş de dragoste:

„*Departe de tine, în singurătate, Nedespărţit de tine aş vrea să fiu mereu, Cum însoţit e trupul De chipu-i răsfrânt în apele oglinziiu*.

Otikubo, pentru prima dată, trimise iubitului ei un cântec de răspuns:

„*Fie imaginea răsfrântă însoţitor credincios*.
Dar prea-i schimbătoare oglinda:
Multe chipuri pot să apară în luciul clar al apelor era.

Avea un scris de o eleganţă uluitoare. Privirea plină de admiraţie cu care se uita Mitiori, citindu-i scrisoarea, vorbea de la sine despre proaspetele tării pe care dragostea le clădea în inima lui.

Akogi primi de la mătuşa ei următorul răspuns:

„Întotdeauna mi-am închipuit că voi izbuti s-o înlocuiesc în sufletul tău pe răposata ta mamă, pentru că eu nu am alţi copii. A mă îngriji de tine ca de propriul meu copil, a-ţi acorda cea mai gingaşă grijă, pentru că viaţa ta să decurgă uşor şi în bucurii – iată care a fost întotdeauna dorinţa mea cea mai scumpă. Însă de câte ori am trimis după tine, nu mi-ai răspuns decât cu refuzuri. Cum să nu mă supăr pe tine? Fă ce doreşti cu lucrurile pe care ţi le-am trimis. Îţi trimit şi lighenaşul. Dar tare mă mir! în palatul unde slujeşti, asemenea lucruri ar trebui să se găsească din belşug... De ce nu m-ai rugat mai de mult să ţi le trimit? Este neplăcut şi umilitor să-ţi lipsească strictul necesar. Cum e cu putinţă aşa ceva? Cu *moti* să n-ai nicio grijă, ţi le fac imediat. Rugăminţile tale însă mă îndeamnă să bănuiesc că în casa voastră s-a ivit un nou ginere. Cred că pregătiţi ospăţul în cinstea celei de a treia nopţi. Orice-ar fi, vreau să te văd, mi-e dor de tine.

Cere-mi tot ce ţi-ar putea fi de folosinţă. Bărbatul meu cârmuieşte domenii care ne aduc un venit foarte bun, şi-ţi pot trimite orice lucru de care ai nevoie”.

Când primi această scrisoare atât de duioasă şi de mângâietoare, Akogi se simţi în culmea fericirii. Îi arătă şi stăpânei sale scrisoarea.

— Da’ pentru ce acest ospăţ? întrebă nedumerită Otikubo.

— Aşa, există un mic motiv, zâmbi şiret Akogi.

Curând din casa mătuşii sale i se aduse un *o-dzen*[6]

minunat. Lighenaşul pentru spălat pe mâini bucura şi el ochii. Într-un coş mare se lăfăia un orez sclipitor de alb şi, învelite atent în hârtie, diverse dulciuri şi gustări.

„Azi e a treia noapte de la prima lor întâlnire, îşi zicea Akogi în gând, pe când scotea din coşniţă şi aşeza pe

---

6 Măsuţă joasă, pe cate japonezii servesc masa. Aceste măsuţe se aţază în faţa fiecărui oaspete.

măsuţă bunătăţile: peşte uscat, fructe, castane. Am să pot servi o masă minunată, întocmai cum cere datina”.

Dar când ziua începu să încline către seară, ploaia, care între timp se mai potolise, porni din nou, ameninţând să facă drumurile impracticabile. Akogi îşi simţea inima topită de teamă că „prăjitura celei de a treia nopţi”, făgăduită de mătuşă, nu va putea să fie adusă la timp. Dar iată că un slujitor cu o umbrelă mare deasupra capului sosi cu lădiţa din lemn de magnolie. Nu-s cuvinte care să exprime cât de mult se bucură Akogi.

Deschise capacul, se uită… Da’ când a izbutit să le facă? Erau acolo două feluri de prăjituri cu ierburi are mate şi două feluri de prăjituri obişnuite, şi toate de dimensiuni miniaturale, iar pe deasupra frumos ornamentate în felurite culori… Iar într-un bileţel alăturat se spunea:

„Am preparat aceste prăjituri în grabă. Mă îndoiesc că vor fi pe gustul delicat al oaspeţilor tăi. Regret foarte mult că n-am avut răgazul să dovedesc pe deplin dragostea mea”.

Trimisul se grăbea să se întoarcă mai înainte ca ploaia să facă drumurile de neumblat, aşa că refuză invitaţia de a servi ceva, bău numai puţin vin.

Plină de bucurie, Akogi aşternu în fugă câteva vorbe pe hârtie:

„Nu am cuvinte să vă mulţumesc!”

În sfârşit, toate pregătirile se încheiară. Ce fericire!

Puse apoi câteva prăjituri într-o cănuţă cu capac şi le duse stăpânei sale.

Odată cu lăsarea întunericului, ploaia se dezlănţui cu atâta furie, încât nu-ţi venea să scoţi nici nasul afară.

Mitiori îi spuse purtătorului de spadă:

— Îmi pare rău, dar se vede că nu voi putea să plec. Ia te uită ce e afară.

— Dumneavoastră se cheamă că sunteţi legat de acea casă, răspunse purtătorul de spadă, îngrijorat, de vreme ce aţi fost acolo nu o dată, ci de două ori. Mare păcat ar fi să nu mergeţi. Din nefericire, uite că plouă cu găleata... Ce să facem, nu-i vina dumneavoastră. Poftiţi numai de-i scrieţi doamnei pricina pentru care nu puteţi fi astăzi la ea.

— Asta aşa e.

Mitiori luă grăbit pensula în mână şi scrise:

„Gândeam să vă fac o vizită în noaptea aceasta, dar ploaia torenţială nu-mi îngăduie. Să nu bănuiţi altceva. Inima mea este credincioasă ca întotdeauna.11

Purtătorul de spadă trimise şi el lui Akogi o scrisorică:

„Voi veni în curând. Tânărul domn de asemenea se pregăteşte să vină la voi şi este foarte amărât că drumul a devenit de neumblat”.

Toate pregătirile lui Akogi se dovediseră zadarnice. Supărată foc, îi răspunse purtătorului de spadă:

„Va să zică aşa? L-a împiedicat ploaia! Dar cântecul vechi ce spune?

Poate să plouă şi mai tare.

Eu tot am să mă întâlnesc cu *iubita mea*.

Însă domnul sakon-nosese n-are inimă. Tu scrii cu nepăsare că vei veni la noi singur. Ai atras prăpădul asupra stăpânei mele, şi-acum nici că-ţi mai pasă. Nu degeaba zice cântecul:

Dar dacă în noaptea asta Nu vei veni la mine.

Se mai cuvine oare să te-aştept?

Va să zică el nu binevoieşte să vină, măcar că ştie ce înseamnă cea de-a treia noapte? Fie!”

Otikubo nu scrise decât:

„*Adesea şi-n trecut Vărsăm, lacrimi de rouă şi moartea* mi-o *doream*.

Dar ploaia tristă din această noapte îmi va uda

mâneca şi mai tare”.

Cele două scrisori ajunseră seara târziu, mult după ce trecuse ora Câinelui[7].

Când, la flacăra focului, Mitiori îşi aruncă ochii pe scrisoarea de la Otikubo, inima i se umplu de milă. Citind apoi şi scrisoarea de la soţia purtătorului de spadă, rosti:

— Aici sunt multe reproşuri nedrepte, dar într-adevăr acum este cea de a treia noapte. Nu se cade să n-o cinstim!

Ploua şi mai tare. Năpădit de gânduri, tânărul sta culcat cu obrazul sprijinit în palmă.

Purtătorul de spadă, oftând adânc, se ridică să plece acasă de unul singur. Dar Mitiori îl strigă din urmă:

— Stai! Ce vrei să faci? Te duci la ele?

— Da, vreau să le spun câteva cuvinte de mângâiere.

— Dacă-i aşa, merg cu tine!

— Minunat!

— Adu-mi umbrela cea mare. Mă schimb numaidecât.

Şi, după ce spuse aceste cuvinte, Mitiori se duse în fundul locuinţei să se schimbe, iar purtătorul de spadă aduse umbrela.

Între timp, Akogi, neştiind că Mitiori se hotărâse să vină pe jos, fără a ţine seama de nimic, se văicărea cu voce tare:

— Ce ploaie păcătoasă.

Otikubo văzu că Akogi nu-şi mai găseşte locul de ciudă şi, căutând să-şi ascundă amărăciunea, întrebă:

— De ce te văicăreşti atâta?

— Înţeleg să burniţeze un pic. Dar plouă cu găleata, parcă în ciudă.

Otikubo şopti abia auzit cuvintele unui vechi cântec de dragoste:

Aflându-mi tristeţea.
Ploaia varsă căldări de lacrimi.

---

7 Intervalul de timp dintre orele 20—22.

„Ce-o fi în sufletul ei?" gândi tulburată Akogi şi se întinse pe pat, cu capul sprijinit în palmă.

În vremea asta, Mitiori îşi schimbase îmbrăcămintea, îmbrăcă o haină simplă, necolorată, şi porni la drum, însoţit de purtătorul de spadă. Ghemuindu-se amândoi sub umbrela cea mare, deschiseră încetişor poarta şi, furişându-se, ieşiră în stradă.

Era întuneric beznă. Împiedicându-se, înaintau anevoie pe drumul desfundat, presărat cu gropi, când, deodată, la o răscruce, le năvăli în cale o ceată de străjeri cu facle în mâini.

Uliţa era aşa de îngustă, încât nu era chip să te ascunzi de ei. Mitiori şi purtătorul de spadă încercară să se furişeze pe lângă zid, ascunzându-se sub umbrelă ca să nu fie recunoscuţi, dar larma străjerilor se înteţi:

— Hei, voi de colo, trecătorilor! încotro vă strecuraţi noaptea, pe o ploaie ca asta? Şi de ce sunteţi numai doi? Staţi aşa!

Ce să facă? Au fost nevoiţi să se oprească, precum li se poruncea. Străjerii îşi fluturau făcliile chiar pe la nasul lor şi urlau:

— Ia uitaţi-vă la ei, au picioarele albe de tot! înseamnă că nu sunt tâlhari de drumul mare.

Însă unul strigă:

— Dar ce să fie? Cum de îndrăzniţi să staţi în picioare dinaintea noastră?! Ia plecaţi-vă până la pământ, repede-repede!

Şi liota începu să bată cu pumnii în umbrelă.

Cum-necum, trebuiră să-şi plece fruntea în noroiul şi în ticăloşia de pe drum.

Dar bădăranii nici gând să se potolească:

— A, vă pitiţi mutrele pe după umbrelă!

Şi, furioşi, împing umbrela într-o parte, aşa fel încât amândoi tinerii alunecă şi cad în mocirla drumului.

Iar străjerii, luminându-i cu para făcliilor, îşi băteau joc de ei:

— Ia-n uitaţi-vă la ăsta, şi-a pus nădragi de mătase.

O fi vreun servitor care s-a dichisit să meargă la mândruţa lui.

Până la urmă, străjerii îşi iau tălpăşiţa, iar drumeţii noştri pot să se ridice în picioare.

— A fost pesemne şeful străjii palatului, care îşi făcea rondul de noapte, îşi dădeau ei cu presupusul, râzând. „Servitori cu picioarele albe”. La ce s-or fi gândit oare? Să mori de râs!

— Acum haidem îndărăt, oftă Mitiori. Suntem plini de noroi! Dacă ne înfăţişăm aşa dinaintea iubitelor noastre, n-avem să ne bucurăm de o primire prea frumoasă. Ba s-ar putea să ne întoarcă şi spatele.

Purtătorul de spadă izbucni în râs:

— Ba nu! Dacă ne ducem pe o ploaie torenţială ca asta, le dovedim devotamentul nostru. O să li se pară că mirosim nu a noroi, ci a cel mai ales parfum. Unde pui că am făcut mai bine de jumătate de drum! Drumul îndărăt e şi mai lung. Rogu-vă, haideţi să n-o urmăm calea!

Mitiori îşi făcu socoteala că ar fi păcat să scape un astfel de prilej pentru a-i dovedi lui Otikubo, cât de temeinică este dragostea lui, aşa că porni la drum mai departe.

Când ajunseră, porţile erau de mult închise, şi abia izbutiră să se facă auziţi.

Purtătorul de spadă îl duse în camera sa pe tânărul domn.

— Mai întâi ne trebuie apă, spuse el. Şi, după ce îl spălă pe Mitiori pe picioare, se spălă şi el.

„Ne vom scula dimineaţă mai devreme, ca să plecăm pe întuneric. N-are rost s-o tărăgănăm. Avem o înfăţişare din cele mai jalnice”, gândi Mitiori, şi bătu la fereastra

iubitei sale.

Otikubo era tare tristă, gândind că a fost părăsită atât de repede şi atât de crud. Dar cel mai mult se temea că maştera va afla totul…

Sărmana, nu închisese o clipă ochii. Cu capul în pernă, vărsa şiroaie de lacrimi.

Amărâtă că toată truda i se irosise în van, Akogi stătea culcată, sprijinită în cot, dinaintea stăpâne-şi. Când auziră bătăile, amândouă săriră imediat.

— Ce să fie? Parcă a bătut cineva la geam.

— Deschideţi! se auzi o voce.

Zăpăcită, Akogi ridică jaluzeaua de la uşă, şi Mitiori intră în cameră. Dar în ce hal era! Era ud până la piele.

„Te pomeneşti că au venit pe jos!” se gândi Akogi. Sentimentul recunoştinţei pline de bucurie îi umplu inima până peste margini.

— Ce s-a întâmplat de sunteţi ud leoarcă? întrebă ea.

— Soţul tău, Korenari, îşi tot făcea griji din pricina stăpânei tale, şi mi s-a făcut milă de el. Mi-am suflecat *haicama* până ia genunchi, am legat-o cu şireturile şi am pornit. Dar pe drum am căzut în noroi, spuse el, dezbrăcându-se în grabă. Akogi îl acoperi cu o haină de-a stăpânei sale.

— Daţi-mi-le să le usuc! spuse ea, luându-i hainele ude.

Mitiori se apropie de iubita lui şi-i spuse cu reproş:

— Oare nu merit să mă îmbrăţişaţi şi să-mi spuneţi: „Ah, în ce hal ai venit, sărmanul meu!”

Îşi întinse mâinile spre ea şi simţi că mânecile hainei ei sunt jilave. „Înseamnă că într-adevăr a plâns”. Mitiori se simţi mişcat şi corrtpuse acestei trei versuri:

Cât de tristă ai fost îmi povestesc fără cuvinte Mânecile tale.

Otikubo încheie versurile *tanka*, adăugând următorul

răspuns:

Ah, ploaia e tristă, aflând De soarta mea.

— Spuneţi că ploaia e tristă din pricina sorţii ce v-a fost hărăzită? Atunci de ce mai curge degeaba? Nu sunt eu aici?

Şi se lăsă pe pat lângă ea.

Akogi puse frumos prăjiturile pe capacul lădiţei şi le servi zicând:

— Gustaţi, vă rog!

Mitiori răspunse:

— Tare aş vrea să mă culc.

— Ah, ce spuneţi! în seara asta trebuie să gustaţi numaidecât din aceste prăjituri.

— De *ce*? ridică el capul, şi văzu „prăjiturile celei de-a treia nopţi”.

„Cine le-o fi pregătit aşa de frumos? gândi Mitiori. Înseamnă că am fost aşteptat!” Deodată îi veni să râdă:

— Ah, dar acestea sunt *moţi*. Am auzit că tinerilor căsătoriţi, conform unui ritual vechi, li se servesc asemenea prăjituri. Ce ritual mai e şi ăsta?

— Parcă dumneavoastră n-aţi şti! zise Akogi cu subînţeles.

— Fireşte că nu ştiu. Când să aibă prilej un burlac singuratic să guste prăjiturile de nuntă?

— Tânărul căsătorit e dator să mănânce trei bucăţi.

— Chiar aşa? Ia te uită! Trei bucăţi? Dar câte bucăţi e datoare să mănâhce tânăra căsătorită?

— Câte îi pofteşte inima, pentru ea nu sunt reguli, râse Akogi.

— Ei, atunci gustaţi şi dumneavoastră, îi spuse el lui Otikubo, dar ea refuză emoţionată.

Mitiori mâncă solemn trei bucăţi.

— Dar tânărul soţ al lui Sannokimi a mâncat şi el această prăjitură, la fel ca mine?

— De bună seamă! I s-au servit şi lui, zâmbi Akogi.

Se făcuse târziu şi tinerii adormiră repede.

Akogi se duse la purtătorul de spadă, care era încă ud şi sta zgribulit de frig.

— Ce ud eşti! N-aţi găsit şi voi o umbrelă?

Purtătorul de spadă îi povesti în şoaptă păţania cu straja de noapte.

— Ei, ce zici? O dragoste aşa de amarnică nu s-a mai pomenit pe lume, nici în zilele noastre şi nici în trecutul cel mai depărtat, spuse el râzând. Trebuie să admiţi că o iubire ca asta nu are pereche.

— Da, de bună seamă, tânărul s-a aprins, răspunse Akogi. E adevărat. Şi totuşi nu iubeşte atât de mult pe cât s-ar cuveni.

— „Nu atât de mult!” Asta-i bună! Uite aşa te sâcâie femeia, ea nu poate să înţeleagă nicidecum obligaţiile care-i revin bărbatului în situaţia pe care o are în lume. După mine însă, orice-ar fi făcut stăpânul meu, i se poate ierta totul în urma faptei înălţătoare pe care a săvârşit-o în noaptea asta.

— Tragi spuza pe turta ta, răspunse Akogi, aproape adormită. Şi dintr-odată se lumină: Pe sufletul meu, mare nenorocire ar fi fost dacă n-ar fi venit astăzi!

Tăifăsuind astfel, adormiră.

Noaptea se apropia de sfârşit. Începu să se lumineze. Lui Mitiori nu-i venea să se despartă de iubita lui: „De ce m-aş grăbi acasă? împrejur e încă linişte”, îşi spuse el.

Akogi nu-şi găsea astâmpăr de îngrijorată ce era. Fiindcă în ziua aceea urma să se întoarcă stăpânii ei din călătoria la Isiyama. Va fi hărmălaie mare şi s-ar putea ca cineva să-şi arunce ochiul din mers şi aici. Se repezi să servească mai repede micul dejun şi apa pentru spălat.

Purtătorul de spadă băgă de seamă faţa ei neliniştită.

— Ce te frământi aşa?

— Cum să nu mă frământ? Odaia lui Otikubo e atât de mică, încât nici nu ai unde să te ascunzi, se vede tot... Tremur de frică să nu cumva să vină cineva.

— Trimiteţi vorbă să mi se aducă trăsura, şi îndată voi ieşi încetişor, zise Mitiori.

Dar numaidecât se auziră o mulţime de glasuri. Se întorceau stăpânii, împreună cu slugile, din călătoria făcută la Isiyama, unde se duseseră să se închine.

Acum trăsura era de prisos, Mitiori nu mai putea să iasă din casă.

Otikubo simţea că-i plesneşte inima de spaimă la gândul că s-ar putea să intre acum cineva în odăiţa ei. Akogi, tot aşa, nu mai ştia, de frică, pe ce lume se află. Ou toată zăpăceala însă, nu uită să-i aducă tânărului domn tava cu micul dejun aranjat frumos şi apa pentru spălat pe mâini. Între timp, stăpânii care sosiseră aveau nevoie de slujnică. Maştera nici nu se dăduse jos din trăsură, că şi începu să strige cât o ţinea gura:

— Akogi! Akogi!

„Ce nenorocire!” Akogi trase repede într-o parte sedzi-ul care despărţea odăiţa ei de micul pavilion, şi ieşi în fugă, uitând să închidă în urmă uşa glisantă. Când ajunse pe veranda palatului, doamna Kitanokata îi spuse cu un aer îmbufnat:

— Toţi însoţitorii noştri sunt obosiţi de drum şi s-au dus să se odihnească. Dar tu, care ai stat acasă şi n-ai făcut nimic, nici măcar n-ai socotit de datoria ta să ne întâmpini. Ţine minte: slugile cele mai neplăcute sunt acelea care ţin partea altora împotriva stăpânilor lor şi care nu ştiu decât să cârtească. N-ai decât să te duci la Otikubo a ta.

În sinea ei, Akogi s-ar fi bucurat să fie alungată la Otikubo, dar se sili să ia înfăţişare de om vinovat.

— Vă rog să mă iertaţi. Aţi venit pe neaşteptate şi n-

am reuşit să mă schimb.

— Bine, bine. Du-te şi te schimbă!

Akogi se grăbi să plece, simţind că zboară de bucurie. Între timp veni vremea micului dejun. Akogi alergă la bucătărie, ceru bucătăresei câteva bunătăţi în schimbul orezului alb, primit de la mătuşa ei, şi îi servi lui Mitiori o gustare minunată. Mitiori, ştiind că iubita lui duce lipsă de toate, se minună în sine de masa aceea aşa de aleasă. „De unde o fi făcut rost Akogi de toate astea?" se întreba el.

Tânărul abia gusta din mâncăruri, iar Otikubo nu se atinse chiar de nimic. Akogi puse bucatele într-un vas lăcuit, cu capac, şi-l ospătă din plin pe purtătorul de spadă.

— De când umblu eu pe-aici, bucate ca astea n-am mai mâncat. Pesemne că toate sunt de bucurie că tânărul domn a binevoit să vină cu orice preţ noaptea trecută, îşi tachină purtătorul de rfpadă soţia.

— Ba ca să-ţi priască la drum şi ca să te desparţi de mine mai drăgăstos…

— Uf, te prinde spaima când o vezi cât e de şireată!

Asemenea glume schimbau între ei Akogi şi purtătorul de spadă.

Iar tinerii îndrăgostiţi nu se ridicară din pat decât pe la amiază. Şi, ca un făcut, tocmai atunci intră şi maştera în căsuţa lui Otikubo. Venea rar pe la fiica ei vitregă. Acuma i se năzări să împingă *sedzi*-ul în fundul încăperii. Sedzi-ul se deplasa foarte greu.

— Deschideţi! strigă autoritar doamna Kitanokata. La auzul glasului ei, tinerele se zăpăciră din cale-afară.

— Lăsaţi-o să intre. Dacă va da la o parte perdeaua şi se va uita aici, am să trag cearşaful peste cap, le linişti Mitiori.

Ele ştiau prea bine că maştera era în stare să-şi bage nasul în toate ungherele, dar nu aveau alt loc unde să-l

ascundă.

Otikubo, moartă de frică, se trase după perdea.

— De ce zăboviţi atâta? se supără maştera.

— Domnişoara s-a încuiat pentru două zile, azi şi mâine, ca să ţină „ritualul postului cumpătării”, răspunse Akogi.

— Ce toană aiurea! îşi dă importanţă. Unde s-a mai pomenit să săvârşeşti un asemenea ritual în casă străină.

— Deschide. Las-o să intre, rosti Otikubo.

Akogi împinse sedzi-ul, şi maştera, furioasă, intră ca o furtună, se aşeză picior peste picior chiar în mijlocul odăii şi începu să-şi rotească privirea ageră împrejur. De la început o izbi faptul că odaia era aranjată cu totul altfel de cum ştia ea. În faţa patului atârna perdeaua. Fata însăşi era dichisită, şi se simţea în aer mirosul unui parfum fin. Totul i se păru suspect maşterei.

— Ce-i cu schimbările astea? S-a întâmplat ceva în lipsa mea? întrebă ea.

Otikubo se înroşi toată:

— Nu, nimic deosebit.

Mitiori vru să ştie cum arată maştera despre care auzise atâtea, şi o privi pe furiş printre cele două părţi ale perdelei. Maştera purta o rochie de mătase albă cu desenuri, iar dedesubtul ei afle câteva rochii de mătase de cea mai bună calitate. Avea un chip lătăreţ. O adevărată doamnă din încăperile dinspre miazănoapte.

Gura-i nu era lipsită de un oarecare farmec, încât maştera ar fi putut chiar să pară destul de atrăgătoare, dacă n-ar fi avut nişte sprâncene groase ce dădeau chipului ei o expresie de răutate.

— Am venit să te rog ceva. Am cumpărat o oglindă minunată, care cred că se potriveşte ca mărime cu sipeţelul tău. împrumută-mi-l pentru o vreme.

— Cu plăcere, poftim, răspunse Otikubo.

— Tu dai întotdeauna cu plăcere tot ce ţi se cere. E foarte drăguţ din partea ta. Atunci am să iau sipeţelul.

Şi luă cutiuţa, scoase din ea oglinda lui Otikubo şi puse în locui oglinda ei nouă. Se potriveau de minune.

— Minunată oglindă am cumpărat. Şi sipetul e frumos, un astfel de lac *makie*[8] nu se mai face acum, spunea maştera privind încântată cutiuţa.

Lui Akogi îi era ciudă de nu mai putea.

— Dar acum domnişoara mea nu va mai avea în ce să-şi ţină oglinda. Ea ce să facă?

— Nu-i nimic, am să-i cumpăr un alt sipeţel, spuse maştera ridicându-se de pe scaun cu chipul strălucind de mulţumire.

— Dar perdeaua asta frumoasă de unde o ai? Mai ai şi alte lucruri, pe care nu le-am văzut la tine mai înainte… Of, mă prinde grija că astea nu-s pe de pomană. Nu, nu-s pe de pomană astea…

La gândul că Mitiori aude totul, Otikubo simţea că moare de ruşine. Răspunse doar:

— Am cerut să mi se aducă aceste lucruri din casa mamei mele, fără ele odaia pare goală.

Vorbele ei nu risipiră bănuielile maşterei. De cum ieşi, Akogi se dezlănţui cu mânie:

— Te apucă furiile, nu altceva. Las la o parte că zgârcita asta nu v-a făcut niciun dar vreodată, dar vrea să vă ia şi ultimul lucruşor. La nunta domnişoarei Sannokimi, v-a luat paravanele şi multe alte lucruri frumoase, cică împrumut. Şi ce de asigurări vă dădea: „Am să le repar pentru tine şi am să ţi le întorc”. Numai că paravanele stau şi acum la maştera dumneavoastră, de parcă ar fi ale ei. A luat totul: şi cănile, şi toate vasele, şi toate lucrurile… Iată, am să-l rog pe stăpân să dea poruncă să vi se înapoieze toate câte vi s-au luat şi am să le aduc înapoi. Că ea, fără

8 Lăcuire împodobită cu desene de aur argint.

pic de ruşine, le-a dat pe toate fiicelor ei. Domnişoara mea are suflet bun, iar maştera profită cu neruşinare. Cât despre vreun semn de recunoştinţă… apoi de aşa ceva nici vorbă.

— Nu vorbi cu păcat, mama mi le va înapoia când n-o să mai aibă nevoie de ele, o linişti Otikubo, pe care indignarea lui Akogi izbutise s-o mai înveselească.

Mitiori o asculta şi gândea: „*Ce* suflet bun are! s Dând perdeaua la o parte, o trase pe Otikubo la el şi o întrebă:

— Maştera ta arată destul de tânără încă. Fetele seamănă cumva cu mamă lor?

— Nu, ele sunt frumoase, răspunse Otikubo. Mama arată astăzi mai rău ca de obicei şi de atfeea s-ar putea să nu vi se fi părut atât de frumoasă. Dar de fapt nu este aşa.

Otikubo se simţi mai în largul ei şi gândi: „Ce mult aş fi regretat dacă m-aş fi lepădat de iubirea aceasta care nu făgăduia mai nimic. Ce noroc că a ieşit aşa!”

Nu trecu mult timp, şi maştera îi trimise alt sipeţe! pentru oglindă. Era o cutiuţă de model vechi acoperiţi cu lac negru şi având dimensiunile de câteva laturi de palmă în lăţime şi ceva mai puţin în înălţime, veche, atic de veche, încât pe alocuri lacul era căzut. Dar maştera poruncise să i se spună: „Acest sipeţel este foarte preţios. Nu-i pictat cu aur, în schimb lacul este opera unor meşteri din vechime”.

Akogi încercă să pună oglinda în cutiuţă, dar nu se potrivea deloc.

— O, ce porcărie! mai bine lasă oglinda să stea fără cutie. Nici nu-ţi vine să te uiţi la ea, aşa e de urâtă!

Otikubo, blindă, interveni:

— Te rog, nu spune aşa. Primesc cu mulţumire acest sipeţel minunat.

Şi cu asemenea răspuns o trimise îndărăt pe tânăra

slujnică.

Mitiori luă în mâini sipetul şi zâmbi:

— Unde o fi găsit maştera ta asemenea obiect antic? Dacă toate lucrurile ei seamănă cu acesta, atunci sunt fără egal în lume. Eu parcă şi simt un fel de freamăt sacru în faţa acestei relicve nobile a trecutului…

Pe urmă plecă acasă la el.

*

Otikubo se ridică de pe pat:

— Cum de ai izbutit să ascunzi de ochii tuturor a ruşinea mea? Mare noroc cu perdeaua asta.

Akogi îi istorisi totul. Era încă tânără, dar o ducea mintea la şiretlicuri. Otikubo fu cuprinsă de uimire, dar şi de admiraţie faţă de ea. „Nu întâmplător se numea înainte Usiromi – «Cea care te apără»”, gândi ea.

Povestind, din cele auzite de la purtătorul de spadă, ce li se întâmplase tinerilor noaptea trecută, Akogi exclamă:

— Vedeţi ce mult vă iubeşte tânărul domn? Of, dacă inima lui s-ar dovedi statornică, mare fericire ar fi! Nimeni pe lume nu va mai îndrăzni să vă umilească.

Noaptea următoare însă Mitiori n-a putut să vină, a trebuit să facă de gardă la palatul imperial.

Dimineaţa, a trimis o scrisoare, în care explica totul:

„Noaptea ce. a trecut am fost de gardă la palatul împăratului şi de aceea nu am avut putinţă să vă văd. Pesemne că Akogi s-a şi pornit cu dojenile asupra sărmanului Korenari. Parcă o şi aud! Cine o fi învăţat-o să fie atât de aprigă? În gânduri mi se năzăreşte ca vie maştera dumneavoastră, încât mă cuprinde şi frica!

O, cât *de neînsemnată mi se pare Dragostea ce ţi-o purtam mai înainte*.

mi-am adus aminte noaptea trecută de cuvintele acestui cântec vechi. Şi adaug:

Mai înainte, era altfel!
Mai înainte, departe de tine.
Dormeam liniştit, fără nicio grijă.
Acum, şi pentru o noapte doar.
Mi-e greu să mă despart de tine.

Nu credeţi că ar fi timpul să plecaţi din casa în care nu aţi avut parte decât de necazuri? Aş căuta pentru dumneavoastră un adăpost retras, unde viaţa să vă fie plină de bucurii”.

— Voi aduce răspunsul într-o clipă, făgădui purtătorul de spadă.

Citind scrisoarea lui Mitiori, Akogi îi spuse soţului său:

— Mare gură-spartă mai eşti. Ai trăncănit despre mine vrute şi nevrute! Eu am vorbit sincer cu tine, gândind că n-ai să spui nimănui pe lume nimic… Dar tu ţi-ai râs de mine…

Drept răspuns, Otikubo scrise:

„Noaptea trecută nu m-aţi vizitat. Un cântec vechi spune:

Cerul e încă senin.
Dar jilavă-i mânecă mea.
Parcă presimte sfârşitul iubirii…
Toamna îşi face intrarea.

Iar de la mine vă spun:

O, dar acum am aflat:
Pe lume nu-i inimă să poată Iubi neîntrerupt!
Ce-mi păstrează oare destinul?
Trista mea viaţă nu ştie.

Mă îndemnaţi să părăsesc casa tatălui meu. Dar vorba poetului:

Poarta-i închisă cu lacăt…

Din lumea tristeţii nu poţi fugi.

Eu nu am libertatea să plec de aici. Iar dumneavoastră, se pare, nu vă face plăcere să fiţi aici. Se pare că Akogi mi-a spus purul adevăr: «Cel vinovat faţă de dumneavoastră se teme de dumneavoastră.

Chiar în clipa când purtătorul de spadă se pregătea să plece cu scrisoarea, kuradoul îl chemă la el. Purtătorul de spadă se grăbi să dea ascultare poruncii stăpânului şi puse grăbit scrisoarea în sân.

Kuradoul îi ceru să-i aranjeze părul. Când să-i dea pletele pe spate, îşi înclină capul, şi purtătorul de spadă trebui să se aplece şi el, aşa că nici nu băgă de seamă când scrisoarea îi căzu din sân. Kuradoul o luă pe furiş. Pe urmă, când pieptănatul se încheie, kuradoul se duse în iatacurile de sus şi, plin de curiozitate, îi spuse lui Sannokimi:

— Ia vezi ce-i cu scrisoarea aceasta. A pierdut-o Korenari.

Şi, dând soţiei sale scrisoarea, se minună:

— Ce scris frumos!

— O, păi e scrisul lui Otikubo! exclamă Sannokimi.

— Cum ai spus? Otikubo? Ciudat nume. Cărei femei i s-a dat numele de Odăiţă?

— Există una la noi... Coase pentru familia noastră, răspunse scurt Sannokimi.

Şi luă scrisoarea, care i se păru foarte suspectă.

Între timp, purtătorul de spadă luă vasul cu apă pentru înmuiat părul şi, pregătindu-se să plece, căută cu mâna în sân: scrisoarea ia-o de unde nu-i! Speriat, începu să-şi scuture îmbrăcămintea, desfăcu şiretul de la piept, căută-căută, scrisoarea pierise, de parcă nici n-ar fi fost. „Unde să fie?” La acest gând, sângele îi năvăli în obraji. Doar n-a ieşit nicăieri din casă, scrisoarea nu putea să cadă decât aici. Korenari scotoci peste tot, ridică perna pe

care şezuse kuradoul – da scrisoarea, nicăieri. „Oare s-o fi găsit cineva? Ce are să mai fie acum?” gândi disperat purtătorul de spadă. Sprijinindu-şi capul în mâini, şedea ca pierdut.

În acest timp, intră kuradoul şi observă faţa abătută a purtătorului de spadă.

— Ce-i cu tine, Korenari? Eşti schimbat tot. Nu cumva ai pierdut ceva? îl întrebă el râzând.

„Iată cine a găsit scrisoarea!” La atare gând, purtătorul de spadă se simţi mai mult mort decât viu!

Începu să-l roage pe kuradou:

— Vă rog foarte mult, daţi-mi scrisoarea.

— În ce mă priveşte, nu ştiu nimic… Soţia mea îiibă a spus despre tine: „Se pare că n-a rezistat piscul inuntelui Sue-no Matsuiama…”

Purtătorul de spadă îşi aminti cântecul:

Mai curând valul mării va trece peste piscul Sue-no Matsuiama.

Decât inima mea să te trădeze pe tine!

Înţelese că asupra lui stă bănuiala de a o fi trădat pe Akogi pentru Otikubo.

Îi era ruşine să mărturisească soţiei vina, dar ce să facă? Se duse la ea şi începu să-i povestească plin de tulburare:

— În clipa în care mă pregăteam să duc scrisoarea la destinaţie, m-a strigat stăpânul meu, kuradoul, şi. mi-a poruncit să-i fac pieptănătura. Pe când îl pieptănam, mi-a scos scrisoarea din sân fără ca eu să simt. Iată. ce nenorocire s-a întâmplat!

Akogi înmărmuri:

— Vai, ce nenorocire! Poate să iasă mare necaz., vitrina doamnă şi aşa părea că bănuieşte ceva. Are să facă o zarvă ce nu s-a mai văzut.

De tulburare, pe amândoi îi trecură sudorile.

Şi într-adevăr Sannokimi îi arătă mamei sale scrisoarea:

— Ia uite ce scrisoare mi-a căzut în mână.

— Aaa, aşa!... Am băgat eu de seamă că e ceva nelalocul lui. Dar cine-o fi drăguţul ei? Zici că scrisoarea era la purtătorul de spadă? Pesemne că el este. Şi pesemne că i-a făgăduit s-o fure de-aici. Doar în scrisoare se spune că din casa asta este greu să fugi. Iar eu mă gândeam să n-o mărit niciodată. Dacă s-ar mărita, n-ar mai putea sta aici. S-ar muta cu bărbatu-său în altă iparte. De aceea fii cu ochii în patru. Şi niciun cuvânt, nimănui!

Stăpâna din încăperile dinspre miazănoapte ascunse scrisoarea de dragoste, hotărându-se s-o spioneze pe fiicăsa cea vitregă fără să ştie nimeni. Purtătorului de spadă şi lui Akogi li se păru foarte ciudat că, împotriva aşteptărilor lor, nu se dezlănţui nicio furtună.

— Scrisoarea dumneavoastră a fost furată. Îmi este ruşine să mărturisesc, dar ce să fac? Vă rog să scrieţi alta, o rugă Akogi pe tânăra sa stăpână.

Nu se poate spune ce tare se sperie Otikubo. La gândul că maştera a văzut scrisoarea simţea că i se face rău.

— Ăh, nu mai am putere să scriu alta, gemu ea.

Disperarea sa nu mai avea margini.

De ruşine, purtătorul de spadă nu îndrăzni să i se arate lui Mitiori, şi se ascunse în camera soţiei.

Aşa încât Mitiori nu află nimic şi se grăbi să vină de îndată ce se întunecă.

— De ce nu mi-aţi răspuns nimic? întrebă el.

— Din nenorocire, scrisoarea mea a ajuns în mâinile mamei, răspunse Otikubo.

Mitiori avusese de gând să plece îndată ce va începe să se lumineze, dar, când se trezi, afară era zi de-a binelea, mişunau oamenii peste tot, nici vorbă să se poată strecura

neobservat. Aşa că se întoarse la Otikubo.

Akogi, ca întotdeauna, se apucă să pregătească micul dejun, iar tinerii începură să sporovăiască între ei cu voce scăzută.

— Câţi ani a împlinit sora dumneavoastră cea mai mică, Sinokimi, întrebă între altele Mitiori.

— Treisprezece, sau paisprezece. E foarte drăguţă.

— Înseamnă că e adevărat. Mi s-a spus că tatăl dumneavoastră, tiunagonul, ar vrea s-o mărite cu mine. Doica ei cunoaşte câţiva slujitori din casa mea. Ea a adus o scrisoare de la voi, în care se pune problema peţitului. Maştera dumneavoastră vrea de asemenea foarte mult ca această căsătorie să aibă loc, iar doica a căşunai pe oamenii mei de casă, rugându-i s-o ajute. Eu intenţionez s-o rog să comunice familiei refuzul meu, întrucât mă căsătoresc cu dumneavoastră. Ce părere aveţi?

— Mamei, de bună seamă, nu-i va face plăcere, rosti Otikubo, şi răspunsul ei naiv, copilăresc, îl cuceri pe Mitiori.

— Să vin pe furiş aici la dumneavoasiră mi se pare umilitor. Aş dori să vă mut undeva, într-o casă bună. Sunteţi de acord?

— Cum veţi găsi de cuviinţă.

— Minunat!

*

Veni a douăzeci şi treia zi a celei de-a unsprezecea luni. Kuradoul – soţul celei de-a treia surori, Sannokimi – primi pe neaşteptate o sarcină destul de măgulitoare pentru el. împreună cu alţi tineri din familiile cele mai de vază urma să ia parte, în calitate de dansator, la dansul solemn de la Sărbătoarea Nalbei, în templul Kamo. Până la sărbătoare, zilele erau numărate. Doamna Kitanotaka îşi pierduse capul cu grijile ca toată costumaţia să fie gata la

timp.

„Ce belea”, se gândi Akogi, temându-se că iar o s-opună pe Otikubo să coasă. Teama ei nu întârzie să se adeverească. Kitanokata croi pentru ginerele ei o *hăkama* de paradă şi porunci slujnicei s-o ducă la Otikubo, spunându-i să-i transmită următoarele:

— Coase-o neîntârziat, fără nicio zăbavă. Avem mult de lucru.

Otikubo încă nu se sculase din pat. Răspunse Akogi în locul ei:

— Din seara trecută, domnişoara nu se prea simte bine. Am să-i transmit eu porunca stăpânei.

Slujnica plecă. Văzând că Otikubo vrea să se apuce xrumaidecât de lucru, Mitiori încercă s-o oprească.

— Are să-mi fie urât fără dumneavoastră.

Kitanokata, între timp, o întrebă pe slujnică:

— Ei, cum e? S-a apucat de lucru?

— Nu, Akogi a spus că domnişoara binevoieşte a se odihni încă.

— Ce-ai spus? „Binevoieşte a se odihni?” Alege-ţi cuvintele cum trebuie! Oare se potriveşte să vorbeşti despre o cusătoreasă de rând cum ai vorbi despre noi, stăpânii? Mi-e şi silă să te aud. Şi oare cum de nu-i e! ruşine leneşei să doarmă ziua în amiaza mare? Nu-şi cunoaşte lungul nasului, nevolnica? Pur şi simplu te apucă sila, se strâmbă acru doamna din odăile dinspre miazănoapte.

După ce croi un *sitagasane*[9], plecă ea însăşi să-l ducă la Otikubo.

Speriată „fata îi ieşi în întâmpinare.

Când văzu că Otikubo nu se apucase să coasă la *ha-Icama*, maştera îşi pierdu cumpătul:

---

9 Îmbrăcăminte de curte, parata sub cea exterioara, cu trenă, a cărei lungime se reglementa dnpă rang ţi funcţie.

— Dar tu nici nu te-ai atins de ele? Iar eu credeam că sunt gata cusute! Cuvintele mele sunt pentru tine nimica toată? În ultimul timp parcă ţi-ai ieşit din minţi, nu mai faci nimic. Stai doar să te uiţi în oglindă şi să iei sulemeneşti!

Lui Otikubo i se făcu inima cât un purice. La gândul că Mitiori aude tot, mai-mai să leşine.

— Nu mă simt prea bine şi am amânat lucrul pentru o oră-două… Dar în curând totul va fi gata.

Şi se puse pe lucru grăbită.

t-Ia uite-o, nici să te apropii de ca nu te lasă, parcă-i un→cât nărăvaş. N-am o altă cusătoreasă, că n-aş: sta eu să mă rog de o năzuroasă ca thle. Dacă n-ai să coşi numaidecât haina asta, poţi să te duci din casa ntrea!

Furioasă, aruncă pâfizetul în braţele lui Otik «bio, dar, când să plece, observă că de sub perdea ieşea rinfneca ftainei de mătase a lui Mitiori.

— Asta ce mai e? De unde-i haina asta? întrebă Kitanokata, ţintuită locului.

Dându-şi seama că s-ar putea descoperi totul, Akogi răspunse:

— Nişte oameni i-au dat-o domnişoarei s-o coasă.

— Aaa, aşa? Adică mai întâi coase pentru străini, iar pentru a-i ei – lasă-i să aştepte! Atunci de ce St-o mai ţin în casă? Ah, mironosiţele din ziua de azi nu mai ştiu ce e ruşinea!

Şi maştera ieşi, bombănind întruna. Privită din spate, arăta cumplit de caraghios. Din cauza multelor naşteri, părul i se rărise. Şuviţele-i rare, atârnau ca nişte cozi de şobolan. Iar ea însăşi era rotundă ca o minge. Mitiori o cerceta printre perdele.

Tremurând de emoţie, Otikubo se apucase de cusut.

Mitiori o trase de poala rochiei:

— Veniţi lângă mine.

De nevoie, Otikubo trebui să se supună.

— Scârboasă femeie. Să nu-i coaseţi nimic. Lăsaţi-o să se înfurie şi mai tare, lăsaţi-o să-şi piardă capul de tot... Dar ce cuvinte urâte şi-a permis să spună! Oare aşa a vorbit cu dumneavoastră totdeauna? Cum de aţi răbdat? întrebă indignat Mitiori.

— Vai, eu sunt „floare de păr sălbatic”, răspunse mâhnită Otikubo, şi spuse cântecul:

Tristă e lumea noastră...
Unde să caut scăpare?
Nu-s păduri nicăieri S-*ascundă amarul*.
Floare de păr sălbatic.

Se lăsase amurgul. Se trăseseră jaluzelele la ferestre, se aprinseseră opaiţele cu untdelemn. Chiar în clipa când Otikubo da zor să termine de cusut şi să scape cât mai repede, în uşă îşi făcu apariţia tiptil însăşi doarona din odăile dinspre miazănoapte. Era nerăbdătoare să afle cum înaintează lucrul.

Vede bucăţi de pânză aruncate peste tot în dezordine, focul aprins, iar în faţa patului perdeaua. „Ce-i asta? Te pomeneşti că doarme”. Maştera se înfurie şi începe să ţipe către soţul ei:

— Domnule soţ, pofteşte încoace. Otikubo îşi bate joc de mine, nimic nu face. Ceart-o cum se cuvine. Timpul ne zoreşte, iar ea zace după polog – şi de unde l-o fi luat? Nu l-am mai văzut niciodată...

Drept răspuns, se auzi vocea tiunagonului:

— Nu mai striga să te audă toţi. Vino mai aproape.

Treptat, vocile lor încep să se depărteze, încât ultimele cuvinte nu se mai pot desluşi.

Mitiori auzi pentru prima oară numele de Otikubo.

— Ce fel de nume e ăsta? Parcă pe dumneavoastră v-a numit Otikubo.

Tulburată, Otikubo abia şopti:

— Ah, nu ştiu…

— Cum a fost cu putinţă să-i dea fiicei sale asemenea nume? Otikubo – Odăiţă… Nici vorbă, atare nume nu se potriveşte decât pentru o fată de cea mai joasă condiţie. Nu-i o poreclă prea frumoasă. Maştera dumneavoastră şi-a ieşit din minţi. Se pot întâmplă mari necazuri.

Cu aceste cuvinte, se aşeză din nou în pat.

Otikubo termină de cusut cele două *hakama* şi se apucă ele *sitagaseme*.

Temându-se că nu va termina la timp, maştera s-a dat pe lângă tiunagon, sâcâindu-l cu rugămintea ea el însuşi să se ducă şi s-o certe pe fată.

Tiunagonul nici nu deschise bine uşa că şi începu, încă din prag, să strige la fiică-sa:

— Cum de-ţi îngădui, Otikubo, asemenea obrăznicii? N-o asculţi pe stăpâna casei, te lăfăi zile întregi în pat… Doar eşti orfană, n-ai mamă, şi s-ar zice că eşti datoare să te străduieşti să câştigi bunăvoinţa! Ştii bine că treaba e grabnică, iar tu iei de lucru de pe la străini, pentru a-i tăi nu vrei să faci nimic. Ce inimă ai? Şi mai spuse la sfârşit: Dacă până dimineaţă nu va fi totul gata, nu mai eşti fiica mea!

Otikubo nu fu în stare să-i răspundă nimic. O podidiră lacrimile. Tiunagonul se întoarse şi plecă.

Iubitul fetei auzise totul, cuvânt cu cuvânt! Poate fi oare umilinţă mai mare ca asta? Mitiori ştie acum că în loc de nume i-au pus o poreclă umilitoare – «Otikubo”. O, de-ar putea să moară acum, pe loc! Lucrul îi căzu din mână. Otikubo se întoarse cu spatele spre foc, căutând să-şi ascundă lacrimile.

Mitiori fu cuprins de o milă de nespus. Biata de ea! Greu trebuie să-i fie. El însuşi vrea lacrimi de compătimire.

— Culcă-te. Dormi puţin.

Îşi culcă iubita, cu forţa, în pat, liniştind-o cu cele mai

gingaşe cuvinte.

„Va să zică îi spun Otikubo. Cu siguranţă că s-a simţit jenată când m-a văzut atât de mirat... O, sărmana de ea! Nu-i destul că are o maşteră afurisită, dar până şi taică-său se poartă cu ea fără pic de gingăşie. Parcă nici pentru el fata nu preţuieşte nimic. Hei, aşteptaţi voi! Am să vă arăt eu cât preţuieşte!” gândi Mitiori.

Doamna din odăile dinspre miazănoapte socoti totuşi că fără ajutor Otikubo nu va termina cusutul la timp. Era prea mult de lucru pentru un singur om, lăsând la o parte faptul că, probabil, s-o mai fi şi supărat. De aceea maştera porunci unei slujnice:

— Du-te la Otikubo şi ajut-o la cusut.

Slujnica aceea, tare drăgălaşă ca înfăţişare, se numea Senagon. Se duse la Otikubo şi o întrebă:

— Cu ce vă pot ajuta? Spuneţi-mi, vă rog, de ce nu vă puteţi scula din pat? Sunteţi bolnavă? Doamna e foarte îngrijorată că lucrul nu va fi isprăvit la timp...

— M-am simţit tare rău... înainte de toate trebuietivite marginile acestor *hakama*, răspunse Otikubo.

Senagon se apucă de lucru.

— Dacă acum vă simţiţi mai bine, sculaţi-vă, vă rog. Nu prea ştiu unde trebuie să fac tivul.

Mitiori urmărea totul cu luare-aminte. Luminată de flacăra opaiţului, faţa tinerei Senagon i se părea deosebit de frumoasă. „Câte femei drăguţe în capitala noastră” „se gândi el.

Observând că ochii lui Otikubo erau roşii şi umflaţi „lui Senagon i se făcu milă de ea:

— Am să vă spun ce gândesc, dar să nu luaţi spusele mele drept linguşire... Iar dacă aş tăcea, n-aţi şti niciodată cât de mult vă compătimesc. Şi mi-ar părea foarte rău. Iată ce vreau să vă spun sincer. Mult mai mult mi-ar plăcea să vă slujesc pe dumneavoastră decât pe stăpâna cea bătrână

şi pe fiicele ei, pe lângă care trebuie să slugăresc. De-atâţia ani de când mă aflu aici, am cunoscut bine blândeţea şi bunătatea dumneavoastră, şi tari? aş dori să vă fiu de folos. Dar ce să fac? Lumea noastră e gură-spartă. Aşa că am fost nevoită să mă feresc a sta prin preajma dumneavoastră, neîndrăznind nici pe ascuns să vă fac vreun serviciu.

— Nici chiar prietenii vechi, răspunse Otikubo, nici chiar ei nu arată faţă de mine o umbră de compătimire. Tare mult mă bucură vorbele pe care mi le-aţi spus.

Senagon continuă:

— Ce e de neînţeles, nu e faptul că maştera se poartă cu dumneavoastră nedrept – asta-i în firea lucrurilor. Dar că până şi surorile dumneavoastră vă prigonesc, asta e prea de tot. Sunteţi aşa de frumoasă şi totuşi vă veştejiţi în singurătate... Câtă cruzime! Pe când familia aşteaptă să se întregească cu un ginere nou. Este vorba de căsătoria surorii dumneavoastră mai mici. Da, da. Totul se face precum vrea Kitanokata, cum vrea ea, cum porunceşte ea. În casa asta dorinţa bătrânei doamne este lege.

— Sunt tare bucuroasă pentru sora mea. Dar cine e mirele? întrebă Otikubo.

— După cum am auzit, e domnul sakon-nosese, fiul comandantului şef al Gărzii din Stânga. Toţi îl laudă grozav pe mire. Se spune că e frumos cum nu se mai poate şi că are să facă o carieră strălucită. împăratul ar avea o atitudine plină de bunăvoinţă faţă de el. El încă nu este însurat, astfel încât este greu să-ţi doreşti un ginere mai potrivit. Stăpânul nostru spune întruna: „Un ginere mal bun nici că există”. Iar stăpâna e copleşită cu totul. Doica domnişoarei Sinokimi e prietenă cu o femeie din casa tatălui mirelui. Stăpâna s-a bucurat de acest lucru nespus de mult. Toată ziua stau şi sporovăiesc între ele. Cred că a trimis şi o scrisoare prin ea...

— Şi care-i rezultatul? întrebă Otikubo, pe carie o înveseliseră cele auzite.

Petele trandafirii ale flăcăruiei opaiţului îi luminau ochii strălucind şi lăuzele uşor deschise într-un surâs abia creionat. Chipul lui Otikubo strălucea de splendoarea tinereţii şi, totodată, de nobleţe, încât Senagon fu cuprinsă fără să vrea de un oarecare sentiment de sfială.

— Şi care-i rezultatul? Ce-a răspuns domnul sakonnosese?

— Asta nu mai ştiu exact, dar se pare că şi-a dat con-imţământul. În casă la noi, pe ascuns, se fac în grabă pregătirile de nuntă.

Mitiori ar fi dorit să strige din ascunzătoarea lui: „Minciună!” Dar se stăpâni, ca să nu se dea de gol.

Senagon continuă:

— Mai vine un ginere în casă, aşa că pentru dumneavoastră are să fie şi mai greu. Dacă vă peţeşte vreun bărbat potrivit, să primiţi cât se poate de repede.

— Ce spui? Eu sunt tare urâtă, nici nu mă pot gândi la măritiş…

— Ah, ah, cum de nu vi se împleticeşte limba în gură? Ce tot vorbiţi? Surorile dumneavoastră sunt păzite ca luminile ochilor, dar nu e niciuna care să vă întreacă, se repezi Senagon. Iată ce vă spun eu acum: în capitala noastră s-a dus vestea despre cât de frumos este domnul ben-nosese[10]. Despre el chiar se spune: „E frumos ca renumitul erou de roman, domnul Kata-noM. Din întâmplare, verişoara mea lucrează chiar în casa lui. Nu de mult, am fost în vizită pe la ea şi chiar atunci s-a nimerit să intre în încăperile pentru femei însuşi domnul ben-nosese. El ştie în ce casă slujesc şi s-a arătat foarte atent cu mine.

10 Ben, funcţie civilă de cenzor ; sese, grad militar de şef inferior în garda imperiali — astfel de titluri duble se foloseau adesea în locul numelui persoanei respective.

M-a întrebat: „Se spune că tiunagonul în casa căruia lucraţi dumneavoastră are multe fete – cum arată ele?” Şi a început să mă descoasă despre fiecare în parte, începând cu cea mai mare. I-am spus despre fiecare câte ceva* pe urmă i-am povestit şi despre situaţia dumneavoastră tristă. Domnul ben-nosese s-a arătat plin de compătimire faţă de dumneavoastră. „O, întotdeauna am visat la una ca ea! „a exclamat el şi m-a rugat să vă transmit o scrisoare din partea lui. Iar eu de colo: „În casă sunt multe fete în afară de dânsa, dar, sărăcuţa de ea, ştiţi că nu are mamă, de aceea se şi simte atât de singură şi părăsită şi nu se gândeşte deloc la vreo dragoste”. Când a auzit că nu aveţi mamă, s-a înduioşat şi mai tare. „Eu, spunea el, nu-mi doresc de soţie o fată răsfăţată de succesele dobândite în societate, prefer una care cunoaşte bine tristeţile vieţii. Şi dacă fata aceea e şi frumoasă, atunci chiar că ea reprezintă încununarea visului meu. Pe una ca ea sunt gata s-o caut în toată Japonia şi chiar şi mai departe – în India şi în Chitai. Dumneavoastră spuneţi că este orfană. Dar, cu excepţia persoanelor aparţinând casei mele, se găseşte măcar una printre femeile din iatacurile domneşti care să aibă în viaţă ambii părinţi? Iată de ce această fată, pe care atât de mult o lăudaţi, e mai bine să-şi găsească un soţ şi protector, decât să ducă o viaţă care îi apasă inima. Am s-o iau în casă la mine şi am s-o păstrez ca pe o comoară scumpă”. A vorbit aşa până noaptea târziu. Mai apoi, de fiecare dată când mă duceam pe la ei, mă întreba: „Cum e cu treaba aceea? îi duci o scrisoare de la mine?” Iar eu îi răspundeam: „Nu am un prilej potrivit. Am să-i duc de îndată ce voi putea”.

Tot timpul, Otikubo nu scoase o vorbă. Deodată bătu la uşă o slujnică şi o chemă pe Senagon:

— Am o treabă urgentă cu dumneavoastră.

Senagon ieşi.

— A venit un oaspete la dumneavoastră şi doreşte să vă vadă. Zice că trebuie să vă spună ceva.

Senagon răspunse:

— Aşteaptă o clipă. Vin îndată.

Şi se întoarse în odaie la Otikubo:

— Voiam să vă ajut, dar a venit la mine pe neaşteptate cineva… Vă mai istorisesc eu altă dată despre ben-nosese… E o poveste prea însemnată, nu trebuie judecată în pripă. Vă rog să nu spuneţi stăpânei că am plecat înainte de vreme, pentru că are să se supere şi o să mă certe. Mai vin eu pe la dumneavoastră de îndată ce voi avea prilejul.

După ce Senagon plecă, Mitiori trase perdeaua în lături:

— O, fata asta ştie să vorbească frumos, am ascultat-o fără să vreau. Recunosc că e şi frumuşică, dar când a spus că acel domn Kata-no este neasemuit de frumos, mi s-a făcut nu ştiu cum să mă uit la ea. Iar dumneavoastră vă simţeaţi stânjenită să-i daţi un răspuns, vă tot uitaţi îngrijorată înspre partea mea. Dacă n-aş fi fost aici, de bună seamă că i-aţi fi trimis un răspuns plin de gingăşie acelui tânăr frumos. Îmi pare tare rău că vâain stat în cale. Când veţi primi o scrisoare de dragoste de la el, totul se va sfârşi între noi. Că frumosul acela are nişte farmece cu totul deosebite. E destul să-i scrie vreunei femei măcar un rând cu declaraţii de dragoste, şi gata

— De fiecare dată îşi atinge scopul. Nici el nu mai ştie câte legături a avut cu soţiile celor mai de vază dregători, ba se spune, chiar şi cu soţia mikadoului. Pare-se că din această pricină nici nu a mai obţinut vreo avansare de foarte mult timp. Dar dacă, din toată falnica sumedenie de femei, v-a ales tocmai pe dumneavoastră spre a vă face comoara lui de preţ, atunci cu siguranţă că-i meritaţi dragostea, spuse Mitiori mânios.

Uimită de furia lui neaşteptată, Otikubo amuţise cu totul.

— A, nici nu doriţi să-mi răspundeţi? îmi vine să şi râd de ceea ce vă interesează. Toate drăguţele capitalei, de la prima şi până la ultima, îl ridică în slăvi pe acel domn Kata-no. Poate fi invidiat.

— Eu însă nu fac parte dintre ele, spuse Otikubo cu voce abia auzită.

— Frumosul acela se trage dintr-un neam foarte puternic. O să aveţi în societate un rang egal cu cea de a doua soţie a mikadoului…

Neînţelegând limpede ce vrea să spună Mitiori, Otikubo continua să coasă tăcută. Ce frumoase erau mâinile ei albe ca zăpada, agitându-se deasupra lucrului.

Încredinţată că Senagon o va ajuta pe stăpână, Akogi se dusese pentru scurtă vreme în camera sa, la soţul ei. care nu se simţea prea bine. Otikubo termină de cusut *sitagasane* şi se pregătea să-i tivească marginile exterioare de mătase.

— Trebuie s-o chem pe Akogi, spuse ea. Am nevoie de cineva să-mi ţină cusutura.

— O ţin eu, se oferi Mitiori.

— Vai de mine! Nu se poate să vă ocupaţi de treburi femeieşti.

Fără s-o asculte, Mitiori ieşi de după perdea, se aşeză dinaintea fetei şi apucă marginea hainei, ţinând-o întinsă şi glumind:

— Vă ajut din toată inima. În treaba aceasta sunt mare meşter.

Se vedea că habar nu are cum se coase, <? a treaba care o făcea îi venea peste mână. Râzând, Otikubo începu să prindă tivul.

— Este adevărat că vor să vă peţească pentru sora mea Sinokimi? îl întrebă ea.

— Credeţi ce vreţi. Când veţi deveni comoara cea mai scumpă a domnului Kata-no, am să mă însor şi eu cu Sinokimi, râse Mitiori.

După un timp, începu s-o îndemne pe Otikubo:

— E foarte târziu. Culcaţi-vă să vă odihniţi.

— Termin numaidecât. Dumneavoastră culcaţi-vă, nu mă aşteptaţi. Mi-a mai rămas puţin… Doar un pic.

— Mi-ar părea rău ca din toată casa numai dumneavoastră să nu dormiţi, răspunse Mitiori şi rămase cu ea.

În vremea aceasta, doamna din odăile dinspre miazănoapte, temându-se că Otikubo, mai ştii, s-o fi culcat, veni tiptil prin întunericul nopţii la uşa odăiţei ei şi se lipi de crăpătura prin care o spiona de obicei pe fiica sa vitregă.

Dar ia uite! Perdeaua era dată la o parte, şi maştera putea să-şi arunce privirea până în fundul odăii. Otikubo, care stătea cu spatele, potrivea de zor un tiv de mătase, iar un tânăr necunoscut stătea în faţa fetei şi întindea cu grijă marginea ţesăturii.

Ochii maşterei, care se lipeau de somn, dintr-odată se făcură mari de curiozitate. Tânărul purta pe umeri o mantie frumoasă de mătase albă, peste o haină scumpă din mătase roşie cu tonuri aurii luminoase, de sub care, asemerti unei trene femeieşti, atârnau nişte franjuri de culoarea trandafirului galben de munte…

Laminată de flacăra purpurie a focului, faţa necunoscutului părea atât de frumoasă, încât doamna nu mai izbutea să-şi desprindă privirea de la ea.

Kitanokata se gândi uluită că necunoscutul îl întrece în frumuseţe până şi pe kuradou, ginerele ei mai mic, pe care; îl îndrăgise în mod deosebit, preferându-l celorlalţi gineri.

Bănuise ea de mult că fiică-sa vitregă ar putea să

aibă un drăguţ, dar, fireşte, dintre oamenii de rangul cel mai de jos… Pe când acesta se vede cât de colo că nu e un om de rând. Şi unde mai pui că este atât de legat de ea, încât o ajută la treburi femeieşti – mai mare ruşinea pentru un bărbat! Nu, aici nu e vorba de o poznă oarecare, ci de o iubire adevărată. Ce grozăvie! Dacă Otikubo va dobândi o poziţie înaltă în societate, atunci va ieşi de sub tutela ei şi n-o să-i mai îndeplinească poruncile. La atare gând, maştera îşi uită cu totul scopul pentru care venise şi înlemni pe loc, înfuriată la culme.

În vremea asta, în odaie avea loc următoarea discuţie:

— Eu am şi obosit făcând o treabă cu care nu sunt obişnuit, iar dumneavoastră probabil că vă topiţi de somn… Lăsaţi odată cusutul. Lăsaţi-o pe maşteră să se înfurie, ca de obicei. Faceţi-o să turbeze!

— Dar mă întristez când se supără pe mine, răspunse Otikubo blând, continuându-şi lucrul.

Însă necunoscutul, pierzându-şi răbdarea, fâlfâi din evantai şi stinse opaiţul.

— Ah, de ce l-aţi stins? Trebuie să pan bine hainele! exclamă Otikubo.

— Daţi-le-ncolo! Până mâine dimineaţă lăsaţi-le să zacă în ungher.

Tânărul strânse grămadă lucrurile şi le aruncă într-un colţ, apoi o cuprinse gingaş pe Otikubo. De ciudă, doamnei din încăperile dinspre miazănoapte, care auzise totul cum nu se poate mai bine, i se făcu negru în faţa ochilor.

„Ce spunea el? Las-o pe maşteră să se înfurie, las-o să turbeze…” Oare m-o fi auzit când am certat-o pe fiică-mea vitregă? Sau i-o fi spus Otikubo? Oricum ar fi, toată treaba aceasta este de nesuportat!” Cu astfel de gânduri maştera avu o noapte grea de nesomn, chinuită de ciudă.

Să se plângă soţului? Tânărul are o înfăţişare atât de nobilă, e îmbrăcat atât de strălucit, de bună seamă că face parte din societatea bună! „Te pomeneşti că până l-a urmă au să iasă lucrurile altfel decât doresc eu: soţul meu o să se bucure să aibă un asemenea ginere. Nu, mai bine să-i spun că Otikubo s-a înhăitat cu o slugă, cu purtătorul de spadă. Da, am să-i spun că totul s-a întâmplat din cauză că am lăsat-o pe fată să aibă locuinţa ei. Hai s-o închidem în magazie! Da, da. Aţi vrut să mă înfuriaţi, asta n-am să v-o iert! „Cuprinsă de turbare, maştera îşi făcea fel de fel de planuri. „Iacă aşa am să fac. Am s-o pun pe Otikubo sub lacăt! Cu vremea, drăguţul ei are s-o uite şi are să renunţe la ea. Noroc că îl am în casă pe unchiul meu, teniaku-no suke[11]. E om sărac, trecut de şaizeci de ani, dă-i cam plac tinerelele. Am să i-o dau lui pe Otikubo, să-şi facă cheful cu ea”.

Fără să bănuiască nimic, Otikubo şi Mitiori îşi urftiau sporovăiala lor de îndrăgostiţi. Dimineaţa, în zori, tânărul plecă. După ce îl petrecu, Otikubo se şi apucă de cusut, grăbindu-se să termine ce nu reuşise să isprăvească seara.

Kitanokata, la rându-i, de cum se trezi, îşi zise: „Dacă hainele nu sunt gata, am s-o cert pe Otikubo de o să mă ţină minte!” Şi-i trimise poruncă printr-o slujnică:

— Să-mi aduci hainele numaidecât!

Spre mirarea ei, slujnica se întoarse cu hainele gata. Toate ceaprazurile erau cusute minunat şi orânduite cu mult gust. Maştera nu-şi putea atinge scopul. Clocotea de venin, dar deocamdată fu nevoită s-o lase în pace pe Otikubo”.

De la Mitiori veni o scrisoare:

„Cum s-a încheiat povestea cu hainele la care aţi lucrat seara trecută? Aţi reuşit s-o mâniaţi pe maştera

11 Ajutorul şefului serviciului cuinii pentru plante medicinale — o funcţie neînsemnată.

dumneavoastră? Abia aştept să aflu toate amănuntele. Mi-am uitat la dumneavoastră flautul, vă rog să mi-l înapoiaţi prin trimisul meu. Astăzi trebuie să cânt la palatul imperial”.

Şi într-adevăr la capul patului sta flautul uitat. Otikubo îl înveli într-o pânză şi i-l dădu trimisului, împreună cu o scrisoare. Iată ce cuprindea scrisoarea:

„Ar fi de neiertat s-o supăr pe mama. Ce-ar spune oamenii când ar auzi asemenea ticăloşie? Vă rog să nu-mi mai pomeniţi de aşa ceva. De dimineaţă mama este bine dispusă. Vă trimit flautul. Înţeleg că uitaţi cam uşor până şi lucrurile pe care le iubiţi cel mai mult. Ah, fără să vreau îmi vine să spun:

Lacrimi, nu vă opriţi!

Iubirea e fum.

Ca flautul acesta de bambus Aş *vrea să cânt necontenit Cântecul dragostei meleu*.

Când citi scrisoarea, Mitiori fu cuprins de duioşie faţă de Otikubo şi se grăbi să-i răspundă:

„*Oare mă crezi Atât de nestatornic*?

Cu flautul acesta de bambus Aş vrea să cânt necontenit Cântecul iubirii melea.

În aceeaşi dimineaţă, chiar la ceasul când Mitiori se despărţea de iubita lui, Kitanokata se duse la bărbatul ei să se plângă:

— De mult bănuiam că se petrec nişte lucruri urâte. Fiica ta, Otikubo, ne-a făcut de ruşine în lume cu purtarea ei ticăloasă. Dacă ne-ar fi o străină, am izbuti noi cumva să descurcăm lucrurile fără zarvă, da aşa, ce să ne facem?

Tiunagonul rămase cu gura căscată:

— Ce s-a întâmplat?

— Mi s-a spus de către unul şi altul, şi m-am încredinţat şi eu, că un slujitor de-al ginerelui nostru, kuradoul, şi anume purtătorul de spadă Korenari, cel care

a luat-o de soţie pe Akogi, îi dă acum cu piciorul pentru Otikubo. Purtătorul ăsta de spadă e un tânăr cam. neisprăvit, a ascuns în sân o scrisoare de dragoste de la ea, şi scrisoarea i-a căzut pe când îl pieptăna pe ginerele nostru, kuradoul. Iar ginerele nostru, citind scrisoarea, a început să-l iscodească: „De la cine e scrisoarea?” Tânărul a mărturisit: „Iată, zice el, de la cine…” Drept care kuradoul mi-a înşirat un potop de reproşuri: „Ce să mai zicem, cu bun ginere s-a mai potcovit familia noastră! Avem cu ce ne mândri. Uf, ce ocară! Cum să mai dăm ochii cu lumea?” Şi mi-a cerut cu hotărâre: „S-o izgoniţi pe ticăloasa aia din casă”.

Tiunagonul pocni din deget cu atâta străşnicie cum nu te aşteptai de la un bătrân ca el:

— Rău a decăzut, netrebnica! Trăieşte în casa mea, toată lumea ştie că e fiica mea – şi pe cine şi-a ales? Un amărât de purtător de spadă! Păi, chiar dacă-i el de rangul şase, dar nu are nici măcar titlul de kurado. Inşii de teapa lui nici nu au acces la palatul imperial. Abia dacă a împlinit douăzeci de ani, şi barem nici nu e mai chipeş – o palmă de.om, un bondoc. Să te încurci cu un asemenea neisprăvit!? Şi eu care îmi făceam planuri că am să izbutesc în vreun fel s-o mărit tainic cu vreun funcţionar din provincie…

— Urâtă treabă a ieşit, oftă Kitanokata. Trebuie să ne grăbim, până nu află lumea, s-o încuiem în magazie şi s-o păzim straşnic. E aşa de îndrăgostită de Korenari, încât de bună seamă are să vrea să se întâlnească cu el. Între timp, poate că ne vine vreun gând mai bun.

— Bine te-ai gândit. Scoateţi-o neîntârziat din, casă şi încuiaţi-o în magazia dinspre miazănoapte. Şi s-o ţineţi nemâncată. Să moară de foame!

Din pricina bătrâneţii, tiunagonul de mult îşi cam pierduse minţile, nu mai era în stare să judece limpede, de

aceea dădu o poruncă aşa de lipsită de omenie. În sinea ei, Kitanokata se bucură grozav, îşi suflecă. poaln rochiei, se duse în odaia lui Otikubo şi, aşezând-u – e cu toată greutatea pe rogojină, începu să turuie:

— Ai săvârşit o faptă tare ruşinoasă. Tatăl tău este mâniat rău pe tine, fiindcă ai pătat cu necinstea ta byniil nume al fiicelor lui. A poruncit să fii alungată din odaia ta şi să fii ţinută sub cheie în magazie. „Am s-o păzesc eu însumi”, aşa a spus şi m-a trimis să te scot de aici.

Otikubo rămase năucă de cele ce auzea, fără a fi în stare să facă altceva decât să plângă. „Ce-o fi auzit tatăl ei despre dânsa? Ce i s-o fi spus?” La gândurile acestea i se părea că are să-şi dea sufletul.

Tulburată peste fire, Akogi năvăli în odaie:

— Ce tot spuneţi? Cum adică? Otikubo nu are nici cea mai mică vină!

— Aa, tu să nu te bagi! Ia uite cine-o apără! Păi Otikubo mi-a ascuns totul, bărbatul meu a auzit de la alţi oameni. Stăpâna ta, fără pic de sfială, se ţine de ticăloşii, iar tu o preţuieşti mai mult-cfecât pe scumpa şi dulcea mea fiică Sannokimi. Otikubo e pedepsită, aşa că nu mai ai voie s-o slujeşti. Şi nici prin casa noastră să nu-ţi mai calce piciorul. Ieşi afară, Otikubo! Asta-i porunca tatălui tău!

Şi luând-o de guler pe fiică-sa vitregă, doamna din încăperile dinspre miazănoapte o îmbrânci pe Otikubo afară din casă.

Akogi începu să plângă în hohote. Otikubo, zdrobită, nu-şi mai da seama ce se întâmplă.

După ce îi zvârli cu piciorul toate lucrurile pe podea, o înşfăcă de mânecă şi o târî după ea ca pe o cârpă.

Otikubo era îmbrăcată în rochia aceea veche, de culoare purpurie, pe care i-o dăduse maştera cândva. Peste rochie avea două *hitoe*, una simplă, albă, iar cealaltă dantelată, de la Mitiori. Părul ei negru şi ondulat, pe care

în ultimul timp şi-l îngrijea cu atenţie, îi cădea frumos pe umeri, alungindu-se ca o trenă în urma ei pe pământ. Akogi o petrecu cu privirea. Oare ce vor face cu ea? Akogi vedea negru în faţa ochilor, îi venea să ţipe, să urle, să sfâşie; îşi stăpâni însă mânia şi începu să adune lucrurile aruncate pe jos.

Otikubo aproape că îşi pierduse cunoştinţa. Când maştera o aduse la tatăl ei şi o aşeză în faţa lui pe podea, fata nu mai putu să se ţină pe picioare şi se prăbuşi la pământ.

— Iată, am adus-o. Cu sila am adus-o. Dacă n-aş fi silit-o, ea nici gând să vină! ţipa Kitanokata.

— S-o puneţi pe dată sub lacăt! Să n-o mai văd în ochi! porunci tiunagonul.

Kitanokata o înşfăcă din nou pe Otikubo şi o târi după ea în magazie. Nu, doamna nu avea inimă de femeie. Atât de groaznică era înfăţişarea maşterei, încât, de frică, sufletul sărmanei Otikubo parcă se stinsese cu totul.

Magazia, cu uşă glisantă, se afla în spatele casei, chiar sub streaşină. În magazie erau îngrămădite alandala tot felul de lucruri şi de provizii: butoaie cu vin şi cu oţet, peşte uscat… Kitanokata aruncă în prag o rogojină subţire.

— Iată ce îl aşteaptă pe acela care îndrăzneşte să se opună voinţei mele!

Cu aceste cuvinte, o îmbrânci pe Otikubo, aproape leşinată, în magazie, apoi încuie uşa cu un lacăt mare.

Treptat-treptat, Otikubo îşi reveni.

În magazie era un aer atât de stătut, încât nu se putea respira. Otikubo, înlemnită de amărăciune, nu mai avea lacrimi în ochi, nu era în stare nici să plângă. Pentru ce păcate era pedepsită atât de cumplit? Ah, de-ar putea să ia legătura cu Akogi! Dar cum?…

„Blestemată soartă <am!” ofta Otikubo în neştire.

După ce o puse sub lacăt pe fiică-sa vitregă,

Kitanokata se întoarse degrabă în odaia fetei.

— Unde l-o fi pus? Sipeţelul şi pieptenul erau aici. Numai obraznica aia de Akogi, care îşi bagă nasul peste tot, ea pesemne că a izbutit să-l ascundă.

Maştera ghicise.

— Da, eu am pus sipetul aici, spuse Akogi.

Kitanokata nu îndrăzni să ia sipetul de faţă cu ea, aşa că nu spuse decât:

— Îţi interzic să intri în această cameră!

Şi închise uşa cu un lacăt.

„Bine le-am potrivit pe toate! se umflă în pene doamna din odăile dinspre miazănoapte. Acuma să mă înţeleg degrabă cu teniaku-no suke, însă în aşa fel încât să nu ne audă nicio ureche străină”.

Akogi era tare înciudată că fusese alungată din slujbă. „Cum aş putea să plec de aici? gândi ea. Ce se va întâmplă cu biata mea stăpână? Oare ce pătimeşte ea acum? Trebuie s-o văd numaidecât, trebuie să aflu ce-i cu ea. Nu, nu pot să plec!”

Se duse în iatac la Sannokimi şi începu să se roage de stăpână-sa cea tânără:

— Mama dumneavoastră s-a supărat rău pe mine, dar habar n-am pentru ce. M-a alungat din casă. Mi-e tare greu să plec din slujba dumneavoastră. Vă rog să puneţi o vorbă pentru mine, rugaţi-o să-mi ierte greşeala, măcar de data aceasta. Am îngrijit-o pe sora dumneavoastră Otikubo de când era mică, iar acum ne-a despărţit. Nici nu ştiu ce vor să facă cu ea. O, tare-i trist! Aş vrea s-o văd măcar o dată. Şi cum să mă despart de dumneavoastră, după toată bunătatea pe care mi-aţi arătat-o? Cum să plec din slujba dumneavoastră, scumpa mea stăpână?...

Aşa se ruga Akogi, din toată inima.

Lui Sannokimi i se făcu milă de ea, luând drept bune toate spusele ei, încât se duse la maică-sa s-o roage:

— De ce ai pedepsit-o atât de aspru pe Akogi? E slujnica mea, m-aş descurca greu fără ea.

— E o ticăloasă care ţi-a intrat sub piele, spuse Kitanokata nemulţumită. E o vicleană cum nu s-a mai văzut. Şi-a băgat în cap să-i schimbe lui Otikubo soarta. Că Otikubo, de capul ei, nu s-ar fi apucat de ticăloşii!

— Mamă, iart-o de data aceasta pe Akogi. E tare necăjită, mi-e milă de ea, se rugă Sannokimi.

— Fie cum zici tu. Dar nu mă mai ameţi că te slujeşte bine. Mare prostie! zise Kitanokata, nemulţumită.

Sannokimi, fireşte, rămase tulburată de vorbele maică-sii şi o chemă repede pe Akogi:

— Va trebui să mai rabzi. Nu te arăta stăpânei, treptat am să aranjez eu totul, şi mama are să te ierte.

Akogi se gândi, se gândi, da' nu-i veni în minte niciun gând isteţ.

Închisă în magazie, Otikubo nici nu se mai socotea în lumea celor vii.

Sufletul lui Akogi se îmbolnăvi de dorul ei: „O ţin sub lacăt, o chinuie cu foamea. Nimeni din casa asta n-o să-i dea o coajă de pâine, dacă aşa a poruncit maştera. O fată aşa de blândă, aşa de bună, iată, o ţin închisă ca pe o ucigaşă…” Akogi nu putea să îndure atâta nedretate. „Uf, de-aş fi deopotrivă cu ei, să le plătesc cu vârf şi îndesat!” Gândul acesta făcu să-i bată inima mai tare. „La noapte, de bună seamă că tânărul domn va veni iar. Ce veste cumplită îl aşteaptă”. Akogi lăsă ochii în pământ, şi începu să plângă, de parcă i s-ar fi dat de ştire despre moartea cuiva drag. Tsuiu, slujnica ei, şedea alături, pierdută cu firea, neştiind ce să facă.

Otikubo, singură în magazie, gândea: „Treptat au să mă lase toate puterile şi voi muri aici, pe podea, în magazia asta înăbuşitoare. Şi n-am să mai ajung să mai vorbesc vreodată cu iubitul meu. Ne-am jurat credinţă

veşnică, şi iată cum se termină totul! Parcă-l văd în faţa mea, îl văd cum zâmbea seara trecută când ţinea pânza pe care o coseam. Ah, pesemne că am săvârşit cine ştie ce păcat cumplit în vreuna din vieţile mele anterioare, dacă îndur acum asemenea chinuri. Am auzit adeseş că ura mamelor vitrege faţă de copiii soţilor ar fi un lucru obişnuit în lumea noastră, dar iată că şi tatăl meu cel adevărat este la fel de neîndurător! O, tare-i dureros!”

Noaptea veni Mitiori şi, când află ce s-a întâmplat, se făcu galben ca ceara. Oare ce-o gândi Otikubo despre el acum? Ea îndură asemenea chinuri numai din pricina lui.

— Du-i veste de la mine, când nu vor mai fi oameni prin preajmă, o rugă el pe Akogi. Spune-i aşa: „Când am venit astăzi, ca să vă văd, am auzit de nenorocirea cea năprasnică. Să zic că sunt uluit e prea puţin. Sunt deznădăjduit cum nu se mai poate. Ce să fac ca să vă văd? M

Akogi îşi scoase rochia cea foşnitoare de mătase, îşi suflecă *hakama* şi se furişă tiptil spre magazie, pe lângă bucătărie. În casă dormeau de mult cu toţii, aşa i a îndrăzni să bată încetişor la uşa magaziei:

— Răspundeţi-mi!

Nu se auzi niciun răspuns.

— Dormiţi? Sunt eu, Akogi.

Otikubo îi auzi glasul abia şoptit şi se apropie de uşă.

— I Tu eşti, Akogi?

Vocea lui Otikubo se îneca de plâns.

— Încă de azi dimineaţă tot dau târcoale magaziei, dar n-a fost cu putinţă să ajung la dumneavoastră. Amarnică nenorocire! Iar maştera dumneavoastră iată ce spune…

Şi, printre lacrimi, Akogi începu să-i înşire tot ce auzise şi tot ce văzuse. Pe Otikubo o podidiră lacrimile şi mai tare.

— Tânărul domn a binevoit să vină. Când a auzit ce s-a întâmplat, s-a pornit pe plâns. Vai, ce mai plângea. Şi iată ce a spus… povesti mai departe Akogi.

Cuprinsă de o milă adâncă pentru iubitul ei, Otikubo oftă:

— Nu ştiu ce va fi cu mine, aşa că nu pot să-i răspund nimic. În ce priveşte viitoarea noastră întâlnire, iată ce să-i spui:

„*Simt că viaţa, mă părăseşte*.
Mai exist oare, nu mai exist?
Nici eu nu ştiu.
În inimă se stinge speranţa
De-a te mai vedea vreodată.

Magazia e ticsită cu tot felul de lucruri. Duhneşte aşa, de urât, că nici nu se poate respira. Tare mi-e greu. Of, de ce mai trăiesc pe lume…”

Şi plângea de ţi se rupea inima. Se poate presupune cam ce simţea în acest timp Akogi. Temându-se că discuţia lor ar putea fi auzită de cei din casă, Akogi, într-un sfârşit, plecă în cea mai deplină linişte.

Când auzi spusele lui Otikubo, Mitiori se întristă şi mai mult şi lacrimile-i porniră şiroaie. Nefiind în stare să se stăpânească, îşi acoperi faţa cu capătul mânecii. Akogi îi împărtăşea jalea. După ce rămase o vreme nehotărât, Mitiori grăi:

— Mai du-te o dată la ea şi spune-i din partea mea:

„Scumpa mea iubită! Inima mi-e plină de atâta amărăciune, că nu pot să-ţi transmit decât atâta:

Ai poruncit să mi se spună:
«*În inima mea se stinge speranţa*
De-a te mai vedea vreodată».
Cum să ajung până-n zori?
Simt că viaţa mă părăseşte…

Să nu mai gândeşti şi să nu mai vorbeşti aşa”.

Akogi plecă iar spre magazie, însă, pe întuneric, se împiedică de ceva şi făcu zgomot. Maştera se trezi şi se alarmă:

— Hoţii dau târcoale magaziei!

Akogi trebui să se grăbească. Îi şopti lui Otikubo, care plângea, cuvintele lui Mitiori, şi adăugă:

— Trebuie să plec cât mai repede.

— Atunci spune-i din partea mea:

„*Ah, mă gândeam*: «*Ce scurt – Mi-a fost norocul*!»

Nu mă încredeam în inima ta.

Şi iată că eu sunt aceea care

Am luat cea dintâi calea veşnicei despărţiri...*O*

Akogi fugi, fără a mai zăbovi să audă ce spunea Otikubo.

— Bătrâna doamnă s-a trezit şi-a alarmat lumea, spuse ea. N-am mai reuşit să aud nimic...

Mitiori fu cuprins de o disperare atât de cumplită, încât îi venea să năvălească în casă şi s-o sugrume pe maşteră.

Până la urmă, noaptea aceea neagră trecu. Tulburat până în adâncul sufletului, Mitiori se rugă de Akogi la plecare:

— Să-mi dai de ştire de îndată ce se va ivi vreo împrejurare prielnică de-a o salva pe iubita mea. Ah, cât de mult suferă, sărmana de ea!

Purtătorul de spadă îşi zise că, de bună seamă, tiunagonul a aflat de participarea lui la această poveste şi-i fu frică să mai rămână în casă, aşa că plecă şi el împreună cu Mitiori.

„Cum să-i duc stăpânei mele puţină mâncare? se frământa Akogi. De nemâncată ce e, s-o fi topit de tot”. Luă nişte orez fiert şi-l împachetă în aşa fel, ca pachetul să nu trezească nicio bănuială. Dar cum să-l ducă? Un timp, Akogi îşi frământă zadarnic mintea. Dar când dădu cu ochii

de micuţul Saburo, care venea adesea să mai pălăvrăgească cu ea, Akogi îi spuse:

— Pe sora dumneavoastră mai mare au închis-o în magazia întunecată. Ce ziceţi? Nu vă e milă de ea?

— Cum să nu-mi fie milă?

— Atunci duceţi-i pe furiş această scrisoare din partea mea.

— Bine!

Copilul luă scrisoarea şi pacheţelul cu orez, fugi la magazie şi începu să ţipe cât îl ţinea gura:

— Deschideţi-mi uşa de la magazie! Descuiaţuo! Descuiaţi-o! Daţi-mi drumul înăuntru!

Maică-sa strigă la el:

— De ce să ţi se deschidă uşa de la magazie? Ce te-a apucat?

— Acolo-s cizmuliţele mele. Vreau cizmuliţele mele! urla Saburo ca din gură de şarpe, izbind cu pumnii în uşă, din toate puterile.

Tiunagonul 11 iubea tare mult pe fiul lui cel mai mic.

— Băiatul o fi vrând să se fudulească cu cizmuliţele lui. Deschideţi-i îndată uşa, porunci el.

Doamna din odăile dinspre miazănoapte îi spuse cu severitate băiatului:

— Am să deschid uşa, dar numai pentru o clipă! Pofteşte de nu zăbovi prea mult.

Dar băiatul, alintându-se, continua să facă gălăgie i

— Deschideţi, că de nu, sparg uşa!

Până la urmă i se deschise.

— Unde-or fi oare?

Şi Saburo, lăsându-se pe vine şi prefăcându-se că îşi caută cizmele, îi strecură surorii sale scrisoarea şi pachetul.

— Mare minune! Nu sunt aici, spuse el ieşind din magazie.

— Ţi-arăt eu acuma ce înseamnă să te obrăzniceşti! îl ajunse Kitanokata din urmă pe băiat, dându-i o palmă zdravănă.

Otikubo se apropie de o crăpătură prin care pătrundea o geană de lumină şi citi scrisoarea. Scrisoarea era însoţită de orezul fierţ, dar sărmana fată nici nu se gândea la mâncare.

Până la urmă, doamna din odăile dinspre miazănoapte chibzui şi hotărî că totuşi trebuie să-i trimită mâncare lui Otikubo o dată pe zi. Fiica vitregă cosea cu aţă a măiestrie, încât nu era cuminte s-o lase să moară.

Apoi îl chemă pe unchiu-său şi, în mare taină, îi spuse că a încuiat-o pe Otikubo din cutare şi cutare pricind şi că, în ce-l priveş. e, i se cere cutare şi cutare lucru.

Ghiujul se bucură până peste poate de norocul ce dăduse peste el. Năucit de fericire, se hlizea cu gura până la urechi.

— Deci ai să-tx petreci noaptea care vine în magazia unde este încuiată Otikube, zise doamna Kitanokatfi.

Până a mai apuca să-i dea ea toate lămuririle, intră cineva în cameră şi trebuiră să se despartă.

Între timp, Akogi primi de la Mitiori următoarea scrisoare:

„Gând îmi amintesc de cuvintele tale pline de deznădejde, nici nu ştiu la ce să mă hotărăsc.

Cât încă mai sunt în viaţă.
În mine * *speranţa e vie.*
Ne vom vedea din nou.
Iar tu îmi spui: «*Am să m/*) *r.*»
Vai! *Ce vorbă cumplită*!

Iubita mea! Te rog să nu te pierzi cu firea. Ah, cât de mult aş vrea să fiu acum închis împreună cu tine ca să te pot linişti!”

Purtătorul de spadă îi scria şi el lui Akogi:

„Când mă gândesc la cele ce ni s-au întâmplat, mă ia cu frig. Zac în pat tot timpul. De bună seamă că tânăra noastră stăpână mă face vinovat de toate. Mi-e sufletul tare apăsat. Mă bate gândul să mă călugăresc”.

Akogi îi scrise drept răspuns lui Mitiori:

„Am citit cu cinstire scrisoarea dumneavoastră. Nu există nicio posibilitate să vă aranjez o întâlnire. Uşa rămâne închisă, au încuiat-o şi mai tare. Am să mă străduiesc să-i strecor stăpânei mele scrisoarea de la dumneavoastră şi să căpătaţi şi răspuns”.

Îi scrise şi purtătorului de spadă, împărtăşindu-i toate necazurile şi grijile ei.

În partea a doua se va povesti cu de-amănuntul ce s-a mai întâmplat apoi cu eroii noştri.

a

Akogi se tot învârtea prin preajma magaziei cu scrisoarea lui Mitiori în mână, bătându-şi capul cum să facă să i-o strecoare stăpânei sale, însă uşa era încuiată bine. Fir-ar să fie!” oftă Akogi.

Mitiori şi purtătorul de spadă, la rândul lor, îşi băteau şi ei capul cu fel de fel de închipuiri, care de care mai năstruşnice, cum s-o răpească pe Otikubo.

„Din cauza mea suferă ea asemenea chinuri”. La gândul acesta, pe Mitiori îl cuprinse o şi mai mare milă de Otikubo. Nu mai făcea altceva decât să tot plănuiască şi să tot chibzuiască cum să facă şi ce să facă s-o salveze cât mai repede pe iubita lui şi pe urmă să se răzbune atât de crunt pe maşteră, încât să nu-l mai uite îs vecii vecilor!

Mitiori era răzbunător din fire şi nu ştia să ierte jignirea.

Între timp, Senagon, cea care venise s-o ajute pe Otikubo, aduse un răvaş de la domnul Kata-no. Când auzi că Otikubo fusese alungată din casă şi încuiată în magazie, se mohorî cu totul.

„Ah, sărmana. Ce-o aşteaptă? Ce-o mai fi cu ea? Tare câinoşi sunt oamenii”. Aşa oftau, plângând amarnic, Senagon şi Akogi.

Se înserase, şi Akogi tot nu izbutise să găsească un prilej pentru a-i strecura lui Otikubo scrisoarea de la iubitul ei.

Iacătă însă că maştera le porunci slujnicelor din casă să coasă repede un săculeţ pentru flautul ginerelui ei, kuradoul, şi gândea că săculeţul e gata de mult, dar asemenea mâini dibace nu s-au găsit printre femeile acelea şi niciuna dintre ele nici măcar nu se atinsese de lucru.

Aşa că, până la urmă, Kitanokata descuie uşa de la magazie, intră acolo şi-i porunci lui Otikubo:

— Ia şi coase cât mai repede un săculeţ pentru flautul ăsta.

— Nu pot, abia mai răsuflu aici, răspunse Otikubo fără a ridica ochii.

— Dacă n-ai să faci imediat ce-ţi spun, am să te arunc în pivniţă. Te-am lăsat în viaţă numai pentru ca să poţi să coşi pentru mine, când îţi poruncesc, o ameninţă Kitanokata.

Otikubo se sperie că maştera chiar ar putea să-şi îndeplinească ameninţarea şi, oricât de rău se simţea, se ridică anevoie de pe podea şi se apucă de cusut.

Akogi ochise pe dată că uşa magaziei era deschisă, ÎI strigă pe Saburo şi începu să-l roage:

— Tinere domn, dumneavoastră aţi fost întotdeauna atât de bun şi întotdeauna aţi stat de vorbă cu mine cu atâta plăcere, îndepliniţi-mi vă rog o rugăminte. Strecuraţi surioarei dumneavoastră Otikubo această scrisoare, numai aveţi grijă ca mama dumneavoastră să nu bage de seamă.

— Bine, răspunse băiatul, fără a sta prea mult pe gânduri, şi alergă în magazie. Şezu jos lângă sora lui, se prefăcu că se uită la flaut şi strecură scrisoarea în pliurile

rochiei ei.

Otikubo ardea de nerăbdare să afle ce-i scrie Mitiori, dar mai întâi trebuia să isprăvească de cusut săculeţul, îndată ce Kitanokata îl luă să i-l ducă ginerelui, Otikubo citi mesajul lui Mitiori. Bucuria ei era fără margini. Dar cum să scrie răspunsul, când nu avea nici pensulă, nici tuş? Nu avea la îndemână decât acul de cusut.

Otikubo zgârie cu acul pe un petec de hârtie:

rAdânc în inimă păstrez
Iubirea mea.
Şi voi pieri
Cum piere roua dimineaţa.
Pe nesimţite.
Iată la ce mă gândesc eu acum, mereu!”

Între timp se întoarse maştera:

— Săculeţul pentru flaut l-ai cusut foarte bine, exact pe măsură. Însă tatăl tău s-a supărat că am descuiat uşa, zise ea trăgând uşa şi dând s-o încuie iarăşi cu lacătul.

Otikubo se rugă:

— Vă rog să-i porunciţi lui Akogi să aducă din odaia mea sipeţelul cu piepteni.

Maştera o chemă pe Akogi şi-i spuse:

— Otikubo te roagă să-i duci sipeţelul.

Akogi i-l duse. Când i-l dădu, Otikubo îi strecură în mână scrisoarea. Akogi o ascunse repede.

Când o trimise lui Mitiori, adăugă din parte-i:

„Scrisoarea e scrisă în grabă, în timpul cât a fost lăsată uşa deschisă pentru ca stăpâna mea să poată să coasă săculeţul de flaut”.

Rândurile acestea îl întristară şi mai rău pe tânărul domn.

Se apropie seara. Bătrânul unchi, cuprins de frigurile. dragostei, aştepta înfrigurat clipa fericită. Veni la Akogi şi-i spuse zâmbind semeţ:

— Hei, Akogi, de-acum ai grijă să mă cinsteşti şi să te dai bine pe lângă un bătrân ca mine.

Akogi se încruntă, părându-i ciudate vorbele lui.

— Adică cum să înţeleg spusele acestea? întrebă ea.

— Din porunca, stăpânei noastre, Otikubo mi-a fost dată cu totul în seamă. Iar tu, precum se ştie, eşti slujnica ei.

Akogi se cutremură, ochii i se umplură de lacrimi, se stăpâni însă şi se prefăcu că e foarte bucuroasă.

— Ah, aşa! Domnişoara mea s-o fi săturat să stea „încuiată de una singură. În doi are să-i fie mai vesel. Dar stăpânul, tatăl ei, şi-o fi dat încuviinţarea? Sau e vorba numai de voinţa stăpânei? întrebă ea.

— Păi da, a binevoit să-şi dea şi el încuviinţarea. Sât despre stăpână, soţia lui, nici nu mai încape vorbă…

Ghiujul era în culmea fericirii.

„Ce-i de făcut? se gândi Akogi. Pe Otikubo o paşte o nouă nenorocire. Trebuie să-l vestesc de îndată pe tânărul domn…”

— Când va avea loc fericitul eveniment? îl întrebă ea pe moşneag, căutând să-şi ascundă spaima.

— În seara aceasta, răspunse el.

— Cum în seara aceasta?… Păi, astăzi este tocmai ziua de post şi de rugăciune a domnişoarei Otikubo. Ar putea ea oare să se învoiască?

— Păi, s-a aflat că are un drăguţ. Aşa că ar fi primejdios să mai zăbovim. Cu cât vom face mai repede nunta, cu atât mai bine.

Şi spunând acestea, moşul plecă.

Nu se poate zugrăvi spaima care o cuprinse pe Akogi.

Profitând de faptul că Kitanokata tocmai îi servea cina tiunagonului, se apropie pe furiş de magazie şi bătu la uşă.

— Cine-i? se auzi dinăuntru vocea lui Otikubo.

— Vă pândeşte o nouă nenorocire, începu Akogi. Fiţi cu ochii în patru. Eu am izbutit să spun că astăzi e ziua dumneavoastră de post şi de rugăciune… Of, mare nenorocire! Ce-i de făcut?

Dar se auziră nişte paşi şi trebui să fugă.

Inima bietei Otikubo se frângea de deznădejde. Ce-o mai aşteaptă? Nu mai are nicio scăpare. Toate nenorocirile din trecut i se păreau acum o nimica toată. N-avea unde să fugă, n-avea unde să se ascundă. Nu-i mai rămânea decât un singur lucru: să moară. Să moară pe loc. „Ah, cum mă doare pieptul Apăsându-se cu mâinile peste sân, Otikubo începu să plângă în hohote.

Se înserase de-a binelea. După ce se aprinseră opaiţele, tiunagonul, cum avea de mult tabietul, se duse să se culce. Kitanokata, potrivit înţelegerii cu unchiul ei, descuie uşa de la magazie şi, când intră înăuntru, o văzu pe Otikubo cum zăcea cu faţa la podea, sughiţând de plâns.

— Ce-i cu tine? De ce gemi aşa? o întrebă maştera.

— Mă doare pieptul… Parcă am un cuţit înfipt în el, şopti abia auzit Otikubo.

— O, sărmana… Poate ai mâncat ceva ce nu ţi-a priit. Lasă-l pe unchiul meu să te examineze. Că e doctor priceput.

Otikubo înţelese gândul mârşav al maşterii.

— Nu, ce spuneţi, de ce? E o răceală obişnuită… N-am nevoie de doctor, se grăbi fata să răspundă.

— Dacă te doare pieptul, nu e bine deloc, stărui maştera, în timp ce unchiul se ivea şi el. Veniţi încoace! îl chemă Kitanokata.

Iar el numaidecât se apropie de Otikubo.

— Pe fata noastră o doare pieptul. Examinaţi-o şi daţi-i leacul potrivit, porunci doamna din odăile dinspre miazănoapte. Şi plecă, lăsând-o pe Otikubo în grija

moşneagului.

— Eu ţi-s doctorul. Te vindec îndată de orice boală- Incredinţează-mi-te pe de-a-ntregul, că din noapteaceasta eu am să-ţi port de grijă.

Teniaku-no suke îi băgă mâna în sân să-i pipăie pieptul. Otikubo plânse, ţipă, dar nu avea cine să-i sară în ajutor.

Primejdia o sili să fie isteaţă. Gemu printre lacrimi:

— Sunt bucuroasă că veţi avea grijă de mine. Acum însă mă chinuieşte o durere amarnică…

— Aşa, aşa. Te doare tare? Aş fi bucuros să mă doară pe mine în locul tău, spuse curtenitor bătrânul, strângând-o în braţe pe Otikubo.

După ce îl lăsase pe moşneag împreună cu Otikubo, Kitanokata se duse să se culce liniştită, fără să mai încuie uşa la magazie.

Akogi, la rându-i, mistuită de grijă, se apropie de magazie şi băgă de seamă că uşa este întredeschisă. Rămase cu gura căscată, dar se şi bucură totodată. împingând uşa la perete şi intrând în magazie, Akogi îl văzu pe teniaku-no suke cum şedea jos pe vine. Akogi simţi că i se opreşte inima. Iată că totuşi ghiujul cutezase să intre la Otikubo.

— Ce căutaţi aici? Nu v-am spus că astăzi domnişoara ţine post? De ce vă băgaţi aşa? îşi vărsă Akogi năduful.

— Nu-ţi fie teamă. Ori crezi că am venit aici cu vreun gând rău? Doamna din odăile dinspre miazănoapte mi-a poruncit s-o doftoricesc de junghiurile din piept, o lămuri moşul.

Akogi luă seama că moşneagul nu-şi dezbrăcase hainele de pe dânsul.

Pe Otikubo o chinuia o durere de nesuportat şi, pe deasupra, plângea întruna de spaimă şi de amărăciune. Akogi se sperie ca nu cumva Otikubo să se îmbolnăvească,

văzând-o cât de disperată era.

— Ce ziceţi de o piatră încălzită pe care s-o punem pe locul dureros? întrebă Akogi.

— Ar fi bine, zise Otikubo.

— N-avem pe nimeni în afară de dumneavoastră, care să ne poată ajuta, îi spuse Akogi moşului. Vă rugăm să încălziţi o piatră şi s-o aduceţi încoace. Toţi cei din casă dorm şi dacă aş cere eu să fie încălzită piatra, n-are să m-asculte nimeni. Acest prim serviciu din partea dumneavoastră i-ar dovedi tinerei mele stăpâne sinceritatea dragostei dumneavoastră.

Moşul râse plin de bucurie:

— Aşa e, aşa e. Nu mai am mult de trăit, dar dacă mă roagă cineva din tot sufletul, sunt gata să fac orice. Mişc şi munţii din loc. Iar să aduc o piatră încălzită e pentru mine o nimica toată. O pot încălzi şi cu focul inimii mele.

— Dacă-i aşa, atunci grăbiţi-vă, îl zori Akogi pe moşneag.

„Cum să rostuiesc treaba? Muierea asta prea îşi bagă nasul unde nu-i fierbe oala, da pe de altă parte trebuie să-i dovedesc miresei curăţenia dragostei mele”. Gândind aşa, teniaku-no suke se duse să facă rost de o piatră fierbinte.

— Multe necazuri aţi îndurat în casa asta, dar năpastă ca năpasta de-acum nu s-a mai pomenit. Ce scăpare mai aveţi? Oare pentru care păcate din vieţile dumneavoastră anterioare înduraţi atâtea chinuri? Iar maştera dumneavoastră ce înfăţişare va avea oare la o nouă reîncarnare? Mare păcat îşi face, bodogănea Akogi.

— Ah, mi se întunecă minţile, nu mai pricep nimic... De ce oi fi ajuns să mai trăiesc şi clipa aceasta? Mi-e rău, tare rău. Şi ticălosul de moşneag nu-mi dă pace! încuie uşa, să nu mai poată intra.

— Păi, atunci are să se mânie şi are să se facă şi mai sâcâitor. Mai bine străduiţi-vă să-l îmbunaţi cumva. De-aţi

fi avut vreun ocrotitor în această casă, atunci avea rost să vă încui aci, iar mâine dimineaţă îi cereaţi lui ocrotire. Dar aşa?… Iubitul dumneavoastră vă plânge din tot sufletul, dar nu are cum să răzbată până la dumneavoastră. Nu ne-a mai rămas decât să ne rugăm zeilor pentru mântuire! exclamă Akogi.

Aşa era, sărmana Otikubo nu avea pe nimeni care s-o apere. Surorile ei erau nepăsătoare şi n-avea ce să aştepte de la ele. Numai lacrimile fierbinţi şi vorbele lui Akogi îi mai uşurau sufletul.

— Nu mă părăsi, nu mă lăsa singură în noaptea asta! se rugă ea de Akogi, când veni teniaku-no suke cu piatra fierbinte, învelită într-o pătură.

Otikubo luă piatra fără pic de tragere de inimă. Sufletul îi era plin de spaimă şi de buimăceală.

Bătrânul se dezbrăcă şi se culcă, apoi o trase pe fată înspre el.

— Ah, vă rog, fiţi mai cu băgare de seamă! Am nişte junghiuri cumplite. Când stau în capul oaselor, mi-e mai uşor. Dacă chiar vă gândiţi la fericirea noastră viitoare, atunci daţi-mi pace măcar în noaptea aceasta, îl imploră Otikubo pe moşneag, cu glasul plin de suferinţă.

Akogi o susţinu:

— Doar nu aveţi cine ştie ce de aşteptat, numai până mâine seară. Stăpâna mea e bolnavă rău, şi-apoi mai este şi în zi de post.

„Asta aşa-i”, se gândi el.

— Atunci poate să aţipesc un pic cu capul sprijinit de dumneavoastră, zise moşul şi puse capul pe genunchii lui Otikubo.

Oricât de silă îi era lui Akogi să se uite la un asemenea mire, se bucură totuşi că datorită bătrânului putuse să pătrundă în magazie şi să stea toată noaptea lângă stăpâna ei scumpă.

Teniaku-no suke începu să sforăie de îndată.

„Nu seamănă deloc cu Mitiori când doarme!” îl compara Otikubo în gând cu iubitul ei, şi bătrânul i se păru şi mai nesuferit.

Akogi nu închise ochii toată noaptea, bătându-şi capul cum s-o scape de necaz pe tânăra ei stăpână.

Pe la miez de noapte, moşul, trezindu-se, văzu că Otikubo suferea de dureri încă şi mai rele decât seara.

— Of, sărmana de dumneata! Cum de s-o fi brodit să te îmbolnăveşti atât de rău chiar în prima noapte a nunţii noastre?

Şi spunând aceasta adormi la loc.

În sfârşit, se iviră şi zorile mult aşteptate. Amândouă femeile răsuflări uşurate.

Akogi îl zgâlţâi cu putere pe moşneagul care dormea dus:

— S-a luminat de-a binelea. Duceţi-vă la dumneavoastră. Şi ţineţi-vă gura, niciun cuvânt nimănui! Dacă doriţi să vă trăiţi veacul în deplină înţelegere cu stăpâna mea, atunci ascultaţi-o fără cârtire.

— Adevărat. Aşa m-am gândit şi eu, spuse bătrânul, şi-şi luă tălpăşiţa cu pas nesigur, încovoindu-şi spatele şi frecându-şi ochii lipiţi de somn.

Akogi trase uşa şi se grăbi să ajungă cât mai repede în odaia ei, ca nu cumva să bage de seamă cineva unde îşi petrecuse noaptea. Peste puţin timp, primi o scrisoare de la bărbatu-său.

„Noaptea trecută am răzbit cu greu să ajung la casa noastră, scria purtătorul de spadă, dar poarta era închisă şi nimeni nu mi-a deschis. A trebuit să fac cale întoarsă. Tânărul meu stăpân, străin de mi-ar fi şi tot m-ar durea inima când îl văd cum se chinuie şi se mistuie. Trimit şi de la el o scrisoare. La noapte voi încerca să vin iar”.

„Trebuie să duc scrisoarea, se gândi Akogi. Acum

parcă-i momentul potrivit”.

Se întoarse în fugă la magazie, dar vai, maştera tocmai punea lacătul la uşă! Necăjită, Akogi făcu cale întoarsă, în drum însă îl întâlni pe teniaku-no suke, care şi el aducea pentru Otikubo o scrisoare de dragoste. Ce noroc! Akogi îi luă scrisoarea şi alergă înapoi.

— Iată un răvaş de la domnul teniaku-no suke, îi spuse ea maşterii. M-a rugat stăruitor să i-l dau doamnei Otikubo.

Doamna din odăile dinspre miazănoapte nu-şi ascunse mulţumirea şi spuse zâmbind:

— Vrea să afle cum se mai simte logodnica lui? Asta-i foarte bine. Fie ca logodnicii să se îndrăgească reciproc!

Şi deschise uşa.

Akogi, bucuroasă că izbutise s-o amăgească pe bătrâna stăpână, îi duse lui Otikubo scrisoarea de la Mitiori împreună cu cea de la moşneag.

Otikubo citi mai întâi ce-i scria iubitul ei:

„O, cât de trist sunt. Cu fiecare zi de despărţire, iubirea mea pentru tine sporeşte.

Nelinişti grele mă frământă Departe de iubita mea.
Noaptea mă chinuiesc cumplit
Voi ştiţi cele dintâi aceasta.
O, mâneci ale hainei mele, scăldate de lacrimi.
Ah, ce va fi cu noi acum?”

Citind scrisoarea, Otikubo simţi o duioşie nesfârşită faţă de iubitul ei, şi-i răspunse:

„Dacă dumneavoastră suferiţi atât de mult numai compătimindu-mă, atunci eu ce v-aş mai putea spune despre chinurile mele?

Mă doare inima cumplit.
Perlele tristeţii-mi de moarte. Se *preschimbă în râuri de lacrimi*…
Dar cel mai mult mă doare că *încă mai sunt în viaţă*”.

La scrisoarea moşneagului îi era şi silă să se uite. Nu-i răspunse decât atât: „O las pe Akogi să vă răspundă în locul meu.

Akogi luă scrisorile şi ieşi din magazie. Iată ce citi Akogi în scrisoarea moşneagului:

„Ah, ah, sărăcuţa de tine, cât ai suferit toată noaptea! Mă bântuie gândul că un destin rău şi-a râs de mine. O, scumpa mea, la noapte să mă întâmpini cu chipul voios. Când sunt lângă tine, îmi pare că mă nasc a doua oară şi că mi se întorc tinereţile. O, comoara mea!

Oamenii răi râd de mine şi-mi zic – «*Copac uscat*».

Nu da crezare acestor vorbe goale – Căldura-mbietoare-a primăverii Mă face să-nfloresc din nou”.

Scrisoarea moşului o umplu pe Akogi de dezgust, totuşi ticlui următorul răspuns:

„Stăpâna mea tot se mai simte tare bolnavă şi nu este în stare să vă răspundă personal. Iar eu vă spun de la mine:

Uscat de-a binelea-i copacul.

Zilele-i sunt numărate.

Spune, e oare cu putinţă să mai înflorească vreodată Crengile-i moarte?”

Pe Akogi o prinse teama că teniaku-no suke se va supăra că-i scrisese atât de sincer ce gândea, însă moşul se arătă mulţumit.

Pe urmă, Akogi îi trimise şi purtătorului de spadă o scrisoare:

„Şi eu aş fi vrut să mă văd cu tine noaptea trecută ca să-ţi povestesc toate câte se petrec aici şi să aud o vorbă de mângâiere, dar, dacă n-ai izbutit să ajungi la mine, ce să fac? Scrisoarea de la stăpânul tău am reuşit s-o transmit cu mare greutate. Aici la noi s-a întâmplat o nouă nenorocire. Trebuie să mă sfătuiesc cu tine numaidecât”.

Maştera, liniştită acum că o dăduse pe Otikubo în

seama moşneagului, nu se mai dovedi atât de riguroasă cu încuiatul lacătului la magazie. Aşa că Akogi se bucură. Mai apoi însă, pe măsură ce se apropia noaptea, începu s-o cuprindă îngrijorarea: „Vai, ce are să se întâmple la noapte!”

Se gândea întruna cum s-ar putea înţepeni mai cu nădejde uşa pe dinăuntru.

Moşneagul, întâlnind-o pe Akogi, se interesă:

— Ei, cum se mai simte stăpâna ta?

— O, e încă foarte bolnavă.

— Da ce-o fi având? se alarmă moşul, de parcă Otikubo ar fi şi trecut în proprietatea lui deplină.

Lui Akogi i se făcu greaţă.

Între timp, Kitanokata, în dârdora pregătirilor, nu-şi găsea locul. Era ajunul mult aşteptatului hram al templului Kamo.

— Vreau s-o duc negreşit pe fiică-mea, Sannokimi, la praznicul de mâine. Întrucât, oricum, printre dansatori va fi şi soţul ei.

Când o auzi, Akogi gândi imediat: „Iată prilejul pe care-l aşteptăm!” Inima sta să-i sară din piept de bucurie. „Numai de-am izbuti să scăpăm de nenorocirea din noaptea aceasta”. Găsi o bucăţică de lemn de dimensiuni potrivite şi, ascunzând-o la subsuoară, aşteptă un moment prielnic.

Pe urmă, când în casă se auziră câteva îndemnuri „E timpul *să* aprindem luminile! „Akogi se furişă până la uşa magaziei şi înfipse bucata aceea de lemn în şanţul din grinda de sus pe care alunecă uşa, în aşa fel ca noaptea, pe întuneric, să nu poată fi găsită prea lesne pe pipăite.

Otikubo, la rându-i, îşi frământa mintea tot gândind la vreun chip de scăpare. Din fericire, în magazie se afla o ladă uriaşă din lemn de criptomerie[12]. Fata, târând cu greu

12 Cryptomeria japonica„ arbore peren din familia coniferelor, originar

lada, blocă pe dinăuntru uşa magaziei. Apoi, tremurând din tot trupul, se ruga de toţi zeii şi de toţi Buddha: „O, fie-vă milă de mine, faceţi aşa ca moşneagul să nu poată deschide uşa”.

Maştera îi încredinţă bătrânului cheia de la magazie.

— Ia-o! După ce vor adormi toţi, strecoară-te tiptil în magazie.

Şi se sculă mulţumită.

Când totul se linişti în casă, teniaku-no suke plecă la magazie şi descuie cu cheia lacătul. Auzind zgomotul cheii, pe Otikubo o cuprinse groaza.

Teniaku-no suke încercă să deschidă uşa, dar deschide-o dacă poţi! Uşa nici nu se clintea din loc. Moşneagul se trudi în fel şi chip, dar nu izbuti.

Akogi, pitită prin preajmă, auzise şi ea zgomotul şi aştepta să vadă ce se va întâmpla. Taniaku-no suke cerceta pe pipăite, căutând să descopere de ce rămâne uşa înţepenită, dar nu reuşi în niciun fel să dea de pana de lemn.

— Ciudat lucru. Oare să se fi încuiat pe dinăuntru? Hei, fetiţe», nu cumva vrei să-ţi baţi joc de mine? Păi, eu mă aflu aici din voinţa binevoitoare a părinţilor tăi, ei mi te-au dăruit. N-ai să-mi scapi! se burzului moşneagul.

Începu să bată cu pumnii în uşă, o îmbrânci cu umărul, o zgâlţâi, se trudi în fel şi chip s-o împingă în lături, dar uşa era bine înţepenită, iar pe deasupra mai era şi proptită pe dinăuntru. Aşa că nu numai că nu remşi s-o deschidă, dar n-o clinti nici măcar cu un deget.

„Acuşi o deschid!” se îndemna teniaku-no suke, dar întunericul nopţii sporea, picioarele îi îngheţaseră pe scândurile reci ale podelei, frigul iernii îl pătrundea până la oase.

De multă vreme suferea teniaku-no suke de

---

clin Extremul-Orient.

pântecăraie. Acum, îmbrăcat cam subţire, cu picioarele sloi pe podeaua de scândură, dârdâind de frigul aprig, deodată mormăi: „N-a, c-am păţit-o! Am dat de belea!... Vai, vai, vai!” Ţinându-se de brăcinari, o tuli la fugă cât îl ţineau picioarele. Dar tot nu uită să încuie mai întâi lacătul şi să ia cheia cu el.

Akogi îl blestemă în sinea ei că nu uitase să ia cheia, dar se şi bucură că uşa totuşi nu cedase. Îşi lipi buzele de uşă şi şopti:

— Moşneagul a fugit. L-o fi apucat pântecăraia lui, aşa că nu se ştie dacă o să se mai întoarcă. Culcaţi-vă liniştită. Mie mi-a venit bărbatul şi mă aşteaptă. Scrisoarea dumneavoastră va fi transmisă tânărului domn.

Purtătorul de spadă o aştepta nerăbdător pe Akogi.

— De ce ai întârziat atâta? Ce se petrece acolo? Tot o mai ţin pe stăpână închisă în magazie? Mi-e inima grea de griji! Cât despre stăpânul meu, nici nu-ţi poţi închipui ce zbuciumat e. Vrea să vină şi s-o fure pe la miezul nopţii. Mi-a poruncit să pregătesc totul!

— Pe la noi e tot mai rău. Uşa de la magazie du se mai deschide decât o dată pe zi, cât să i se dea de mâncare stăpânei mele. Afară de asta, au mai năpădit-o şi cu alte necazuri. Maştera are un unchi, un prăpădit de moşneag, şi i-a făgăduit că-l însoară cu stăpâna mea, i-a şi dat cheia de la magazie şi i-a poruncit să-şi petreacă noaptea aceasta cu ea. Deocamdată nu i-a mers treaba, că noi am înţepenit bine uşa din amândouă părţile. Moşul s-a tot frământat pe lângă uşă, până a îngheţat lemn. E şi bolnav de pântecăraie, aşa că până una alta a dat bir cu fugiţii. Stăpâna mea, când a înţeles ce pune la cale maştera, s-a speriat aşa de rău, încât a început s-o doară pieptul, şi au lăsat-o puterile... îi povestea Akogi cu lacrimi în ochi purtătorului de spadă întâmplările din noaptea aceea.

Tânărul fierbea de indignare, dar când Akogi îi

povesti păţania de la urmă a boşorogului, izbucni în hohote de râs.

— Bine zice stăpânul meu: „Am s-o fur pe iubita raea, apoi am să mă răzbun pe maştera cea crudă, am să mă răzbun fără milă! u

— Mâine întreaga familie se duce la templul Kamo, să asiste la dansurile în cinstea praznicului, îi spuse Akogi purtătorului de spadă. E timpul cel mai potrivit să veniţi s-o luaţi pe stăpâna mea. Acasă nu va mai rămâne aproape nimeni…

— Minunat! Prilej mai bun nici că se putea găsi. De-ar veni mai repede ziua de mâine.

Aşa îşi petrecură noaptea Akogi şi purtătorul de spadă, sporovăind cu însufleţire.

În sfârşit, afară se lumină de ziuă.

Între timp, teniaku-no suke, uitând de zorurile drăgostelilor, îşi spălase nădragii, apoi îl podidise somnul.

De cum se iviră zorii, purtătorul de spadă dădu fuga la tânărul lui stăpân.

— Ce zice soţia ta? îl întrebă el.

— Iată ce m-a însărcinat să vă spun.

Şi purtătorul de spadă îi înşiră vorbă cu vorbă tot ce-i spusese Akogi.

Povestea cu moşneagul fu pentru Mitiori ceva de neîndurat mai, mult a suferit Otikubo!… Este de neînchipuit…”

— O vreme n-am să mai locuiesc aici, în casa părintească, spuse Mitiori, ci am să mă mut în Palatul cel Mic – Nidzedono. Du-te acolo, deschide ferestrele, aeriseşte bine şi fă curat peste tot.

După ce îl trimise cu această poruncă pe purtătorul de spadă, tânărul rămase singur. Era cuprins de emoţia plină de bucuria aşteptării. „Ah, de-aş elibera-o mai repede pe Otikubo!”

În vremea asta, ascunzându-şi neliniştea faţă de privirile străine, Akogi îşi făcea şi ea planuri în legătură eu scăparea lui Otikubo.

*

Pe la amiază, în casa tiunagonului se stârni zarvă mare. Doamna Kitanokata, însoţită de două dintre fiicele sale cele mai mici şi de câteva slujnice, era gata de plecare la templul Kamo. La scară traseră două căleşti. îi ciuda zorului, maştera nu uitase totuşi să trimită la teniaku-no suke după cheia de la magazie.

— Mi-e frică să nu descuie cineva uşa în lipsa mea. La mine stă mai bine, zise ea, şi luă cheia cu sine.

Akogi o blestemă aprig pe maşteră pentru simţul ei de prevedere.

Tiunagonul însuşi ţinuse şi el să meargă la praznic, ca să-l vadă pe ginerele său cum dansează. Aşa că întreaga familie purcese la drum.

Akogi, fără a mai zăbovi nicio clipă, trimise un călăreţ la purtătorul de spadă, să-i ducă vestea cea fericită.

Mitiori nu mai stătu nici el pe gânduri. Alese o caleaşcă pe care o folosea numai la prilejuri rare, porunci să fie împodobită cu perdele frumoase de culoarea frunzelor căzute şi pomi zorit la drum, înconjurat de o pază alcătuită dintr-o mulţime de slugi. Purtătorul de spadă mergea călare în frunte.

La casa tiunagonului era pustiu şi domnea tăcerea. Aproape toate slugile plecaseră odată cu stăpânul.

Caleaşca lui Mitiori opri în faţa porţii. Purtătorul de spadă intră pe uşa tainică şi o anunţă pe Akogi:

— Caleaşca a sosit. Unde să tragem?

— Veniţi la intrarea dinspre miazănoapte, în dosul casei.

Auzind gălăgie, singurul slujitor care fusese lăsat să păzească locuinţa ieşi afară şi întrebă nedumerit:

— A cui este caleaşca aceasta? Stăpânii tocmai au binevoit să plece…

— E-a noastră, e a noastră, nu-ţi face grijă!… Le duce pe femeile din suita' stăpânei noastre…

Şi trăsura intră cu zgomot în curte.

— Hai, repede! strigă Akogi.

Mitiori sări din trăsură şi se repezi la magazie. Uşa însă era sub lacăt.

— Aşa va să zică, Otikubo e încuiată aici!

La acest gând, inima sta să-i sară din piept. Încercă lă smulgă lacătul, dar acesta nu cedă. Atunci Mitiori îl chemă pe purtătorul de spadă şi împreună sparseră uşa. Purtătorul de spadă se trase apoi respectuos la o parte.

Când Mitiori o văzu pe iubita sa Otikubo, o luă în braţe şi aşa o duse până la caleaşca.

— Akogi, suie şi tu, porunci el.

Lui Akogi îi era ciudă ca maştera să fi rămas încredinţată că între stăpâna ei şi teniaku-no suke ar fi fost ceva. Aşa că făcu sul cele două scrisori pe care moşneagul i le trimisese lui Otikubo, le aşeză în aşa fel încât să poată fi văzute lesne de către maşteră, luă sipeţelul de piepteni şi hainele de la mătuşă-sa şi alergă la caleaşcă.

Trăsura zbură pe poartă afară, parcă pe aripile bucuriei. Inimile celor din caleaşcă erau pline de fericire. Dincolo de poartă aşteptau slujitorii lui Mitiori. Sub paza lor, caleaşca se îndreptă spre palatul Nidzedono.

Acolo nu existau priviri străine, prin urmare nu era niciun motiv de jenă. Îndrăgostiţii, plângând şi râzând, îşi povesteau toate câte li se întâmplaseră de când nu se mai văzuseră. Când Otikubo povesti cum îl apucasc pe moşneag durerea de burtă, Mitiori se tăvălea de râs.

— Un iubit nu prea curăţel. Dar ce ochi va face

maştera când va afla totul!

După ce îşi spuseră tot ce aveau de spus, adormiră în patul lor conjugal.

— Acum s-a terminat cu zbuciumul nostru, răsuflară uşuraţi purtătorul de spadă şi Akogi.

Seara, tinerilor stăpâni li se servi cina. Purtătorul de spadă se îngriji gospodăreşte să nu le lipsească nimic.

Tiunagonul, de cum se întoarse de la praznic, se duse în primul rând să cerceteze magazia. Văzu uşa spartă cu cadru cu tot… înmărmuriră toţi. Înăuntru, nici suflet de om! Ce-i asta? Tâlhărie în nămiaza mare! Se stârni o zarvă nemaipomenită.

— Oare n-a rămas nimeni de pază acasă? urlă tiunagonul mâniat. Răufăcătorii s-au strecurat la magazia tainică, au spart uşa, au scos ce-au vrut, şi nimeni nu i-e oprit. Sine a păzit casă, răspundeţi!

De supărare, maştera îşi pierduse graiul. Câte măsuri luase, şi totuşi Otikubo a fugit. Se repezi s-o caute pe Akogi, dar ia-o de unde nu-i. Deschise odaia lui Otikubo

— Odaia goală. Totul pierise, ca un vis: şi paravanele, şi perdeaua cea bogată, şi sipeţelul de piepteni.

Maştera se năpusti cu gura asupra fiicei sale, Sannokimi:

— Hoa ta de Akogi a ta abia a aşteptat să lipsim de-acasă. De mult a-mi vrut eu s-o alung, dar tu m-ai rugat s-o iert, încredinţându-mă că te slujeşte bine. Iată rezultatul! împotriva voinţei mele, ai ţinut în casă o ticăloasă care n-are nici ruşine, nici inimă, nici nimic faţă de stăpânii ei!…

Tiunagonul începu să-l descoasă pe slujitorul lăsat de pază acasă. Acesta îi răspunse:

— Nu ştiu nimic. Am văzut numai că a sosit o caleaşca necunoscută, cu acoperişul împletit şi cu perdelele lăsate. Din ea au coborât câţiva inşi şi pe dată sau şi suit îndărăt şi au plecat.

— Păi ăştia au fost! Oare puteau nişte femei singure, fără ajutorul cuiva, să spargă o uşă atât de zdravănă? E limpede că au primit ajutor de la nişte bărbaţi. Dar cine-s ei, şi cum de-au îndrăznit să pătrundă în casa mea în plină zi şi să săvârşească asemenea jaf fără de pereche?

Oricât se înfuria tiunagonul, acuma era prea târziu. Răpitorilor le pierise urma.

Între timp, Kitanokata găsi scrisorile pe care le lăsase Akogi anume la locul cel mai vizibil. Citindu-le, maştera pricepu că moşneagul nici nu se atinsese de Otikubo, şi se înciudă şi mai tare. Îl chemă pe teniaku-no suke şi începu să-l certe:

— Otikubo a fugit. Ţi-am dat fata pe mână bizuindu-mă pe dumneata. Şi iată că n-ai ştiut s-o păzeşti. Nevolnicule, n-ai reuşit nici să te bucuri de ea!

Şi îi arătă scrisorile >

— Ia uite ce-am găsit. Scrisorile dumitale către ea… Le-a azvârlit aici, când a fugit…

Moşul se supără:

— Degeaba mă certi. Ieri noapte, când m-ai trimis la ea, suferea de nişte junghiuri în piept, aşa de grele, încât nu mi-a îngăduit nici s-o ating. Akogi nu s-a îndepărtat nici cu un pas de lângă ea şi m-a rugat întruna: „Aveţi răbdare în noaptea asta, numai în noaptea asta, stăpâna mea este în post şi în rugăciune”. Ce puteam să fac, dacă fata se chinuia aşa de rău din cauza durerilor? M-am aciuat uşurel lângă ea şi am adormit. Şi mă gândeam că noaptea următoare am s-o înduplec cu binişorul. Dar azi-noapte, când am dat să deschid uşa de la magazie, n-am reuşit, pesemne că o înţepenise pe dinăuntru. Am stat la uşă, pe scândurile reci de lemn, până noaptea târziu, tot căznindu-mă să deschid uşa, de-am răcit până la oase. Apoi m-au apucat nişte junghieturi prin burtă, după care m-au lăsat puterile. Am răbdat o dată, de două ori, tot gândind că voi

reuşi să deschid uşa. Şi deodată mi s-a întâmplat beleaua. Am luat-o la fugă, fără a mai şti de mine. Până să-mi spăl îmbrăcămintea, sau şi ivit zorile. Nu, nu sunt de osândit pentru nicio vină. Ce să-i faci, aşa a ieşit, se apăra teniaku-no suke.

Cu toată ciuda ei, Kitanokata nu se putu abţine să nu zâmbească. Cât despre slujnicele ei, ce să mai spunem?

— Gata! Du-te de-aici. Degeaba m-am bizuit pe dumneata.

Moşneagul se supără cumplit:

— Mă cerţi degeaba. Sufletul mi-era plin de avânt tineresc şi gata de orice, dar, din păcate, am destui anişori şi lesne mi se poate întâmplă o anume scăpare. Cu ce-s vinovat? Şi toate numai din pricină că eu, om bătrân, m-am tot căznit să deschid afurisita aceea de uşă.

Şi moşneagul plecă bombănind întruna.

Toţi cei de faţă râdeau cu lacrimi.

Însă micul Saburo spuse grav, ca un om matur:

— Mamă, ai procedat rău. De ce ai încuiat-o pe surioara noastră în magazie şi de ce ai vrut s-o dai de soţie acestui bătrân prăpădit? Pe bună dreptate poate să creadă că ai fost crudă cu ea. Noi suntem mulţi fraţi şi surori, şi noi, copiii voştri, mai avem o viaţă întreagă în faţă, aşa încât vom avea destule ocazii să mai auzim de sora noastră, Otikubo, şi să ne întâlnim cu ea. Cum vom mai da ochii cu sora noastră? Are să ne crape obrazul de ruşine.

— I-auzi ce nenorocire! răspunse maică-sa. Ce ne doare pe noi pe unde i-or sticli ei ochii? De-o fi să vă întâlniţi cine ştie cum, vreodată, cu ticăloasa, vouă, copiilor mei, n-are ce să vă pese de ea.

Se cuvine să spunem că micul Saburo era cel de-a] treilea fiu al doamnei din odăile dinspre miazănoapte. Fiul cel mai mare îndeplinea funcţia de cârmuitor al provinciei Etidzen şi locuia departe de capitală, iar cel de-al doilea fiu

se călugărise. Numai Saburo rămăsese în casa părinţilor săi.

Multă vreme a durat zarva în casă, dar ce ţi-a scăpat din mână e bun scăpat. Treptat s-au liniştit cu toţii şi s-au dus să se culce.

În acest timp, la palatul Nidzedono se aprinseră făcliile. Mitiori o rugă apoi pe Akogi:

— Povesteşte-mi acum în cel mai mic amănunt ce vi s-a întâmplat în aceste zile. Stăpâna ta a lăsat multe lucruri nespuse…

Akogi prezentă în cele mai vii culori faptele lipsite de omenie ale maşterii. Mitiori asculta, gândind în sinea lui: „Ce femeie rea! Nu poate fi iertată!” Şi setea răzbunării creştea în el.

— În casa de aici nu am niciun slujitor, îi spuse el lui Akogi. Caută-mi, te rog, nişte slugi destoinice. Cândisem să aduc câteva slujnice din casa părinţilor mei, dar e plicticos să vezi mereu tot aceleaşi feţe cunoscute. Tu vei fi la noi şefa slujitorilor casei. Deşi ca ani eşti tânără, ştii să te descurci.

Mitiori urmă a da multe asemenea dispoziţii pline de chibzuinţă, pe care îţi făcea plăcere să le îndeplineşti.

Trecu şi noaptea, dar toţi cei din casă, scăpaţi în sfârşit de griji şi de necazuri, dormiră fără grijă până la amiază.

La amiază, Mitiori plecă la părinţii săi, la Palatul principal.

— Rămâi în preajma doamnei, îi porunci el purtătorului de spadă. Eu am să mă întorc repede.

Akogi îi scrise iar mătuşi-şi:

„În ultimul timp am avut atâtea griji, încât n-am putut să vă mai dau nicio veste despre mine. Iar acum vă plictisesc din nou cu o mare rugăminte. În casa dumneavoastră aveţi multe slujnice frumoase. Vă rog să

găsiţi printre ele o femeie sau o fată cu înfăţişare plăcută şi să mi-o trimiteţi pentru un timp foarte scurt, ca să-i servească pe stăpânii mei. Am să vă spun toate amănuntele când ne vom vedea. Vă rog să-mi faceţi o vizită, tare mult aş vrea să vă povestesc totul”.

Când Mitiori intră în casa părinţilor săi, peţitoarea care venise la el pentru fiica cea mică a tiunagonului, Sinokimi, îi spuse:

— Vă rog să-mi acordaţi o clipă de luare-aminte, în legătură cu treaba despre care v-am vorbit nu demult... Părinţii fetei ar vrea Isă încheie înţelegerea încă înainte de Anul Nou. Vă roagă să-i scrieţi fiicei lor cât mai repede o scrisoare.

Mama lui Mitiori, care se afla de faţă, făcu următoarea observaţie:

— De obicei, neamurile mirelui sunt cele care fac asemenea rugăminţi, aici însă treburile se petrec invers. Dar dacă dumnealor au pus la cale peţitul, refuzul ar însemna pentru ei o jignire de moarte. Iar tu, fiule, eşti la o vârstă când nu se mai cade ca un bărbat să stea neînsurat.

— O, mamă, dacă doreşti acest lucru, atunci am să mă însor neîntârziat, răspunse Mitiori râzând. Mă roagă să trimit logodnicei o scrisoare? O scriu numaidecât. Acest lucru însă e de modă veche. În zilele noastre nu se obişnuieşte să scrii scrisori de dragoste logodnicei, tinerii se însoară direct, fără ocolişuri...

Mitiori se retrase în iatacul lui şi porunci să fie trimise la Nidzedono toate instrumentele pe care de obicei le folosea la scris, împreună cu dulăpiorul în care le ţinea.

„Cum te simţi acum? îi scrise el lui Otikubo. Mă frământ tot timpul pentru tine. Trebuie să trec pe la palatul împăratului, iar de acolo mă voi grăbi să ajung la tine.

Largi şi tari sunt mânecile Hainelor mele chinezeşti.

Dar se vor rupe-ndată când *voi ascunde-n ele Fericirea de fi împreună cu tine*.

Noi ne-am unit pentru veşnicie, şi nu ştiu de ce aştept întâlnirea noastră cu un fel de sfială ciudata...”

Răspunsul lui Otikubo glăsuia:

„La cele ce mi-ai scris îţi spun:

De-atâta amar de vreme sunt ude Mânecile hainei mele chinezeşti, încât pesemne că au şi putrezit.

Spune, ce fericire

Mai pot ascunde în ele acum?”

Această scrisoare i se păru lui Mitiori tare înduioşătoare.

Akogi şi purtătorul de spadă se simţeau la noua locuinţă cum nu se poate mai bine. Purtătorul de spadă o slujea cu sârg pe stăpâna lui, ghicindu-i fiecare dorinţă.

Nu după mult timp, Akogi primi o scrisoare de la mătuşa ei, soţia cârmuitorului provinciei Idzumi:

„Nemaiavând nicio veste de la tine, scria mătuşa, ieri am trimis pe cineva acasă la stăpânii tăi, care i-au spus că ai fugit de la ei, făcându-le multe răutăţi. Pe trimisul meu numai că nu l-au bătut, abia a scăpat cu fuga. Nici nu-mi mai găseam locul din cauza neliniştei: ce s-a întâmplat? în sfârşit, au sosit veştile de la tine – eşti întreagă şi sănătoasă – ce fericire! Am răsuflat uşurată. Am pentru voi o slujnică demnă de casa voastră. Am să ţi-o trimit pe vara soţului meu, care se află în ospeţie la noi. Ea, după credinţa mea, ar fi potrivită pentru voi”.

Când începu să se întunece, se întoarse şi Mitiori.

— Părinţii tăi mă peţesc de zor pentru sora ta, Sinokimi, începu el să-i povestească lui Otikubo. Eu am să le spun că mă însor cu ea, dar de fapt am să trimit în locul meu pe altcineva.

— O, să nu faci asta! exclamă Otikubo. Dacă nu vrei să te însori cu ea, refuză cu blândeţe. Gândeşte-te ce

disperată ar fi, ce reproşuri ar putea să-ţi facă.

— Nu, trebuie să mă răzbun pe maşteră! răspunse Mitiori.

— Uită de răzbunare. Ce vină are fata?

— O, tu ai o inimă bună şi iertătoare. Tu nu eşti în stare să ţii minte răul, zise el. De aceea mă simt atât de bine cu tine.

Peţitoarea îl înştiinţase precum se cuvine pe tiunagon că izbutise să obţină acordul mirelui pentru nuntă, aşa încât în casă domnea o atmosferă de mare bucurie. Începură numaidecât pregătiri pentru eveniment, iar maştera regreta că nu o mai are pe Otikubo, căreia putea să-i încredinţeze orice fel de lucru şi totul să fie gata la timp, ca în poveste.

„Ah, milostivule Buddha, dacă mai este în viaţă, fă aşa ca Otikubo să se întoarcă la noi!” se ruga în sinea ei maştera. Iar când ginerele ei preferat, kuradoul, începu să bombăne spunând că nu va îmbrăca hainele noi, pentru că nu-i place cum sunt cusute, doamna din odăile dinspre miazănoapte îşi pierdu capul de tot. Căută pretutindeni o croitoreasă bună, dar nu e uşor să găseşti aşa ceva.

— Trebuie să facem nuntă cât se poate de repede, până nu se răzgândeşte mirele, stăruia neliniştit tiunagonul, grăbind şi el pregătirile de nuntă.

*

Ceremonia nunţii fusese stabilită pentru cea de-a cincea zi din luna a douăsprezecea, dar luna a unsprezecea încă nu se încheiase când în casă se întronase forfota de dinainte de nuntă.

— Dar cine-i alesul? o întrebă ginerele cel mai mic, kuradoul, pe soţia lui.

— Fiul şefului principal al Gărzii de stânga. Se pare că el însuşi are un rang nu prea mic… răspunse

Sannokimi.

— O, dar e o partidă strălucită. Dacă ne vom înrudi cu el, îmi va fi de folos… spuse kuradoul bucuros.

Maştera nu mai ştia de ea de mândră ce era.

Mitiori o ura atât de mult pe maşteră, încât se gândi să-i pricinuiască cea mai mare amărăciune cu putinţă, şi îşi dăduse consimţământul pentru căsătorie anume spre a-şi îndeplini gândul viclean.

Nu trecuseră decât vreo zece zile de la fuga lui Otikubo, şi palatul Nidzedono iată că era plin de oameni şi de viaţă. Îşi făcuseră apariţia o mulţime de slujitori şi de slujnice.

Akogi fusese pusă în fruntea alaiului de femei şi primise un nume nou: Emon Mărunţică, gingaşă şi încă foarte tânără, trebăluia veselă prin casă, reuşind în toate. Nu-i de mirare că stăpânul şi stăpâna o răsplăteau cu preţuirea şi cu dragostea lor.

Odată, când Mitiori se duse în vizită la mama sa, aceasta îl întrebă:

— Este adevărat ce spun oamenii, că ai fi adus în palatul nostru Nidzedono o persoană apropiată inimii tale? Dacă-i aşa, de ce ţi-ai dat consimţământul pentru căsătoria cu fiica tiunagonului?

— Încă de multă vreme am vrut să-ţi vorbesc despre tânăra mea soţie şi s-o aduc la dumneata spre a o cunoaşte. Însă întrucât la Nidzedono nu locuieşte nimeni, mi-am permis s-o instalez acolo pentru un timp fără a-ţi cere mai întâi consimţământul. Mă întrebi de ce m-am logodit cu fiica tiunagonului? Dar din câte am auzit, tiunagonul însuşi a fost întotdeauna de părere că un bărbat nu se poate mărgini doar la singura lui soţie legitimă, râse Mitiori. Ce plăcut o să ne fie să discutăm ca între neamuri despre prietenele noastre drăgălaşe.

— Vai, vai, nu pot să aud aşa ceva! Crede-mă, mai

multe soţii înseamnă mai multă bătaie de cap şi un potop de neplăceri. Ai să fii foarte nefericit. Dacă o ai la inimă pe iubita ta, nu-ţi mai lua altă soţie. Vreau s-o cunosc cât mai curând.

După această discuţie, mama lui Mitiori îi trimise nurorii sale nişte cadouri minunate, urmate de un schimb de scrisori.

— Soţia ta, se vede numaidecât, este dintr-o familie bună. Are un stil frumos şi un scris elegant. Cine sunt părinţii ei? Ţine-o bine, fiul meu, n-o schimba cu alta. Şi eu am fiice şi ştiu cât poate să sufere o inimă lovită…

Aşa îşi sfătuia mama lui Mitiori fiul. Era o femeie cu suflet tare bun, tânără încă şi foarte frumoasă.

Mitiori îi răspunse râzând:

— Nu-ţi fie teamă, n-am de gând să-mi părăsesc soţia, nici să mai iau încă una.

Maică-sa nu se putu abţine şi râse şi ea:

— Nu, e revoltător! Eşti un fluşturatic fără obraz!

*

Veni şi ultima lună a anului

— Poimâine este fixată nunta. Ştiai asta? îl întrebă pe Mitiori maică-sa, care o compătimea din inimă pe Otikubo.

— Cum să nu ştiu? N-am să pierd ocazia de-a mă prezenta, răspunse Mitiori. Iar în sinea lui gândea: „Vor avea o nuntă veselă!”

Unchiul dinspre mamă al lui Mitiori fusese pe vremuri şeful departamentului ceremonialului, era un limbut şi un sâcâitor de pomină. Fiul mai mare al acestui pisălog era cunoscut sub numele de hebu-no se şi era un neisprăvit şi un nevolnic cum puţini sunt pe lume.

Mitiori se duse să-i facă o vizită.

— Hebu-no se e acasă? îl întrebă Mitiori pe unchiul său.

— Stă ca un sihastru în camera lui. Că nu-şi arată nasul pe nicăieri. Cică oamenii fac haz pe socoteala lui… Iată, ar fi bine ca voi tinerii să-l învăţaţi şi pe fiul meu manierele elegante şi purtarea aleasă, ca să nu se înstrăineze de societate. La anii lui şi eu eram la fel. Fiul meu e foarte sensibil când este luat în derâdere. Dacă şi-ar impune să nu le acorde atenţie, atunci ar putea să slujească chiar şi la palatul împăratului.

— N-am să-l las eu, bizuiţi-vă pe mine, îl linişti Mitiori pe moşneag, şi se duse în camera vărului său.

Acesta încă nu se sculase din pat. Avea o înfăţişare caraghioasă şi tâmpă.

— Hai, scoală-te, scoală-te mai repede! Am ceva de discutat cu tine, spuse Mitiori.

„Hebu-no să se întinse, căscă o dată cât îl ţinu gura, în sfârşit se ridică din pat fără niciun chef şi începu să se spele.

— De ce nu vii niciodată pe la mine?

— Păi, oamenii îşi bat joc de mine, aşa că mă prinde sfiala, răspunse hebu-no se.

— De ce să te prindă sfiala în casa mea, doar nu suntem străini? îl certă Mitiori. Dar de ce nu te-ai căsătorit până acum? Nu-i prea vesel să trăieşti de unul singur.

— Nimeni nu s-a gândit să-mi peţească o soţie. Şi apoi, drept să-ţi spun, mă simt bine şi singur.

— T-Nu cumva vrei să rămâi toată viaţa neînsurat?

— Ba nu, dar aştept să-mi găsească cineva o nevastă…

— Atunci, hai să-ţi fiu eu naşul. Am pentru tine o fată bună.

După cum era de aşteptat, hebu-no să se bucură, rânjind cu gura până la urechi. Obrajii lui albi ca zăpada îţi făceau silă. Chipu-i aducea a cap de cal, cu gâtul incredibil de lung şi cu nasul enorm ieşit în afară în modul cel mai

curios. Părea că hebu-no se are să necheze din clipă în clipă, are să muşte zăbala şi s-o ia la galop. Nu-i de mirare că tuturor a le stârnea un râs nestăpânit.

— Asta-i o veste bună! Şi-a cui e fata?

— E cea de-a patra fiică a tiunagonului Minamoto. Drept să-ţi spun, au peţit-o pentru mine, dar eu am o iubită de care sunt legat prin legături de nedesfăcut şi de aceea m-am hotărât să-ţi cedez ţie această mireasă. Nunta e fixată pentru poimâine.

— Da dacă părinţii miresei n-au să mă vrea, dacă au să înceapă să râdă de mine, atunci ce va fi? întrebă şovăielnic hebu-no se.

„Prost, prost, dar ia uite ce simţitor e să nu fie luat peste picior”, gândi Mitiori. Îi apucă râsul, dar totodată i se făcu şi milă de tânărul acela neisprăvit.

— Vezi-ţi de treabă, nimeni n-are să facă haz, spuse el cu un ton cât se poate de liniştitor. Iată ce ai să le spui: „Eu încă de pe la începutul toamnei acesteia o vizitez în taină pe fiica voastră, Sinokimi. Deodată însă au ajuns la mine nişte zvonuri, cum că părinţii iubitei mele vor s-o mărite. Mirele ei este o rudă a mea apropiată, aşa că m-am dus la el să discutăm deschis. «Vor să-mi ia iubita», m-am plâns eu lui. Iar el mi-a spus: «O, dacă-i aşa, atunci renunţ la mireasă în folosul tău. Iată însă care-i primejdia: părinţii ei, care nu ştiu nimic, s-ar putea, aflând că eu am renunţat, s-o dea altuia. În cazul acesta, vei rămâne cu buzele umflate. Aşa că este mai bine să păstrăm secretul până la timpul potrivit, iar la nuntă să te prezinţi tu în locul meu». Şi am dat ascultare acestui sfat bun”. Asta ai să le spui tu. Cine va mai râde de tine atunci? Pe urmă ai să începi să trăieşti cu soţi4 ta, Sinokimi, iar ea se va deprinde treptat cu tine şi are să te îndrăgească.

— Aşa e, aşa e! îngână dând din cap hebu-no se.

— Aşadar te vei duce în casa tiunagonului poimâine

seară în calitate de mire, spuse Mitiori.

Şi, după ce obţinu consimţământul vărului său, plecă.

Cugetând la ruşinea care o păştea pe biata Sinokimi, Mitiori se simţi năpădit de milă pentru fată, însă ura împotriva maşterei era atât de mare, încât până la urmă ieşi biruitoare ura şi nu mila.

Când ajunse la Nidzedono, o văzu pe Otikubo stând la gura sobei şi privind cum ninge afară.

Copleşit de frumuseţea plină de vrajă a tinerei lui soţii, şezu jos dinaintea ei şi o urmări cum scria pe cenuşă:

Dacă în închisoarea mea

Ar fi să mor de-o moarte timpurie.

Spune, ce s-ar întâmpla cu tine?

Mitiori citi emoţionat aceste cuvinte izvorâte din adâncul inimii, şi scrise în continuare:

Atunci m-ar face scrum văpaia Dragostei fără răspuns în veci.

Şi, terminând în acel fel pentastihul, scrise pe cenuşă încă unul:

Nu, viaţa nu s-a stins în tine Mocneşte ca focul sub strat de cenuşă în gerul cumplit.

Te strâng la pieptul meu, şi blând Somnul mă poartă, fericit, în vise…

Otikubo râse:

— Dar asta-i foarte primejdios. Cum poate fi ţinut focul la piept?

Mitiori o îmbrăţişă pe soţia lui strâns, strâns.

Veni şi ziua nunţii. În casa tiunagonului totul era pregătit ca festivităţile să se desfăşoare în chipul cel mai strălucit. Mitiori trimise la vărul său un slujitor ca să-i aducă aminte:

„Evenimentul despre care ţi-am vorbit alaltăieri va avea lor diseară. Să fii în casa ştiută la ora Câinelui”.

„Sunt pe deplin hotărât să mă duc. Mă voi duce numaidecât”, veni răspunsul.

Când hebu-no să îi spuse tatălui său ce are de gând, hăbăucul cel bătrân nici măcar nu se gândi câtă amărăciune va pricinui fapta feciorului lui.

— Tu niciodată n-ai să ajungi un om de societate, dar trebuie să ieşi în lume. Iată un prilej minunat. Du-te, du-te degrabă, îl zori el pe fiul său.

În sfârşit, hebu-no se plecă la nuntă, îmbrăcându-se cât mai frumos.

Toate rudele miresei precum şi oamenii casei erau adunaţi de mult, fălindu-se care mai de care cu fastul veşmintelor lor. De cum se anunţă sosirea mirelui, acesta fu poftit să intre.

În seara aceea, înfăţişarea lălâie a lui hebu-no să nu şocă pe nimeni. Dimpotrivă, la lumina slabă a lumânărilor, flăcăul cu chip de cal păru un aristocrat elegant. Femeile din casă auziseră destule despre faptul că mirele se bucură în lumea bună de faima unui om de societate strălucit, aşa încât erau gata de mai înainte să se entuziasmeze la ivirea lui.

— Ah, ah, ce chipeş şi ce elegant e! şuşoteau ele.

Doamna din odăile dinspre miazănoapte era toată numai zâmbete.

— Da, am făcut o treabă bună. În de-al de-astea îmi merge. Toţi ginerii mei sunt aleşi pe sprânceană. Cât despre acesta, se spune că în curând va fi ministru, se lăuda ea în dreapta şi-n stingă.

— Aşa e, aşa e, o aprobau cu toţii.

Sinokimi, nebănuind pe ce mână de neisprăvit îi fusese sortit să ajungă, urcă în patul nupţial cu el. Când se lumină de ziuă, tânărul soţ se întoarse acasă la el.

Mitiori se veselea straşnic, imaginându-şi caraghioslâcul stupid de la nunta aceea.

— Aseară în casa tatălui tău a fost întâmpinat solemn noul ginere, îi spuse el soţiei sale.

— Dar cine este ginerele acela? întrebă Otikubo.

— Se numeşte hebu-no se E fiul unchiului meu, şeful departamentului ceremonialului şi solemnităţilor. Frumos bărbat are sora ta! Numai nasul lui facp cât o comoară!

Otikubo râse:

— De ce anume nasul? Ciudată laudă.

— Păi, nasul e tot ce are el mai bun. Nimeni pe lume nu are un nas ca al lui. Ai să te convingi singură.

Şi cu aceste cuvinte se duse în camera slujitorilor ca să scrie un bileţel către văru-său:

„I-ai trimis soţiei tale nişte versuri de dragoste, aşa cum se obişnuieşte a doua zi după nuntă? Dacă nu, iată câteva gata scrise; sunt foarte frumoase:

Am auzit ce spune lumea că *în dimineaţa de după nuntă Iubirea este şi mai mare*.

Eu însă încep să mă îndoiesc De adevărul acesta acum...

Iar jos ar fi bine să adaugi o oarecare aluzie, cum ar fi de pildă aceste cuvinte dintr-un cântec:

Zadarnică-i frumuseţea

Frunzelor tomnatice.

E greu să înduri atare pedeapsă”.

Scrisoarea sosi chiar în clipa când hebu-no se îşi frământa zadarnic capul, fără a fi în stare să ticluiască măcar un vers. Aşa că se bucură de cele trimise de văru-său, transcrise stihurile, fără a-şi da seama de conţinutul lor şi se grăbi să le expedieze tinerei soţii.

Pe urmă îi scrise lui Mitiori:

„Aseară totul mi-a reuşit cum nu se poate mai bine. Nici prin cap nu i-a trecut cuiva să râdă de mine. Am să-ţi dau amănunte atunci când ne vom întâlni. Nu izbuteam să ticluiesc scrisoarea către soţia mea, aşa că stihurile tale au

picat la timp”.

Mitiori se veseli grozav de toată isprava. Nu s-ar putea spune că nu-i păsa de soarta lui Sinokimi. Dar, cu toată mila lui faţă de fată, care nu avea nicio vină, era hotărât să se răzbune pe maşteră.

„După ce mă voi răzbuna, se gândea Mitiori, o să am eu grijă de soarta lui Sinokimi”. Temându-se că Otikubo, dacă ar afla de nenorocirea surorii sale, ar putea să se amărască rău, nu scăpă faţă de ea niciun cuvânt. Se lăsă în voia râsului numai când rămase singur cu purtătorul de spadă şi când începu să-i povestească acestuia toate câte se petrecuseră în ajun.

— Grozav le-aţi ticluit! se bucură purtătorul de spadă.

De cum se înfăţişă trimisul lui hebu-no se în casa tiunagonului cu scrisoarea de dragoste, numaidecât răvaşul fu prezentat miresei. După ce îl citi, Sinokimi se făcu, de ruşine, ca pământul şi, tremurând, strângea hârtia în mâna rece.

— Ce scris are ginerele? o iscodi Kitanokata curioasă.

Citi şi simţi că moare.

Năprasnică ruşine îi fusese dat maşterii să păţească. Până şi Otikubo poate că nu suferise atâta ruşine în clipa nenorocită când Mitiori auzise pentru prima dată ce poreclă umilitoare i se dăduse ei.

Liniştindu-se puţin, Kitanokata mai citi odată cu atenţie scrisoarea. Nu semăna deloc cu mesajele de dragoste pe care le trimiseseră în împrejurări asemănătoare ceilalţi gineri ai ei. „*Ce* înseamnă asta?” se alarmă maştera.

Tiunagonul porunci slugilor să iasă afară din odaie şi încercă să citească scrisoarea, dar ochii lui erau slăbiţi de bătrâneţe şi nu izbuti să descifreze niciun cuvânt.

— Tinerii de azi însăilează în tuş nişte linii atât de

subţiri, încât ochii mei nu sunt în stare să le citească. Citeşte-mi tu ce scrie, o rugă el pe soţie.

Doamna din odăile dinspre miazănoapte smulse hârtia din mâinile soţului şi îi citi din memorie scrisoarea pe care o trimisese kuradoul soţiei sale a doua zi după nuntă.

— Iată ce scrie aici, se prefăcu ea că ar citi:

„*Ştiu bine*:
Şi azi ca în orice zi se va face seară.
Nu-i veşnică nici ziua asta!
Dar inima-mi plină de bucurie
Nu mai are răbdare să aştepte seara".

Tiunagonul zâmbi liniştit.

— Ginerele nostru e om de lume, se pricepe să compună stihuri măgulitoare. Fetiţa mea, răspunde-i cu nişte versuri cât mai frumoase şi trimite-i-le cât mai repede.

Cu aceste cuvinte, bătrânul se ridică şi se duse la el în odaie, iar Sinokimi, zdrobită, se ascunse în camera ei, cât mai departe de privirile curioase ale tuturora.

— De ce i-o fi trimis o scrisoare atât de îngrozitoare? se jeluia Kitanokata faţă de cea de-a treia fiică, Sannokimi.

— Aşa ceva nu se face nici dacă mireasa nu a fost pe plac. Cine a mai făcut aşa? zise Sannokimi. Poate*ră o fi socotit obiceiul de a scrie despre dragostea lui pătimaşă a doua zi după prima întâlnire un obicei învechit şi s-o fi gândit să inaugureze el o modă nouă? Oricum ar fi, nu pricep nimic. Ciudat gest!

— Ai dreptate. Tinerii de azi mereu caută să inventeze câte ceva, care unui om obişnuit nici prin cap nu i-ar trece, o aprobă Kitanokata, şi-i porunci mezinei: Scrie-i pe dată un răspuns.

Dar Sinokimi, văzând cât de uluiţi, cât de tulburaţi şi îngrijoraţi sunt părinţii ei, nu se simţi în stare nici măcar

să pună mâna pe pensulă.

— Atunci am să-i răspund eu, se hotărî Kitanokata, şi scrise:

„Dacă aţi fi fost un om bătrân.

Cu sufletul domolit de ani.

Puteaţi atunci să nu înţelegeţi Cum tremură sufletul A doua zi *după întâlnire*.

Fiica mea regretă că nu a avut fericirea să placă soţului ei”.

Răsplătindu-l pe trimisul lui hebu-no se Kitanokata înmână scrisoarea.

Contrar tuturor aşteptărilor, tânărul soţ veni îndată după ce începuse să se însereze.

— Vedeţi! exclamă triumfătoare doamna din odăile dinspre miazănoapte. Dacă fiica mea nu i-ar fi plăcut, de ce s-ar mai fi grăbit să vină! Pur şi simplu aşa se obişnuieşte azi; iar noi încă n-am ştiut!

Şi îl întâmpină pe ginerele său cu mare bucurie.

Sinokimi se simţea sfârşită, dar vrând-nevrând trebui să iasă în întâmpinarea soţului. Acesta începu să vorbească monoton şi tărăgănat, părea fâstâcit şi nu prea arăta dezgheţat la minte. Amintindu-şi de laudele pe care kuradoul nu precupeţea să le aducă mirelui, Sinokimi nu ştia ce să mai creadă. îi venea să-i strige în faţă soţului ei: „Nu, n-am să te iubesc!”

Hebu-no se plecă înainte de ivirea zorilor.

Toată ziua care urmă, în casa tiunagonului se făcură pregătiri deosebite pentru ospăţul falnic al sărbătoririi celei de-a treia nopţi de nuntă.

Ginerele cel drag, kuradoul, binevoi să vină acasă în seara aceea mult mai devreme. Ardea de nerăbdare să facă cunoştinţă cu tânărul mire, vlăstar al unui neam din cele mai vestite şi care, după cum se zvonea, se bucura de favoarea împăratului. Însuşi tiunagonul se ivi şi el din

încăperile lui şi, nerăbdător, îşi aştepta proaspătul ginere.

Îndată* ce hebu-no se apăru, fu condus în sala de ospăţ şi poftit la locul de onoare. Sala era luminată de o mulţime de luminări. La lumina lor clară se putea vedea fără mare greutate cum arăta ginerele: capul mic şi lunguleţ, trupul deşirat şi anapoda, obrajii parcă acoperiţi cu un strat gros de vopsea albă, nasul enorm, gros, cu nări largi, năzuind spre cer…

Toţi cei de faţă înmărmuriră. În sală se auzeau şuşoteli: „Nu e el. Asta nu e el!” Şi deodată se dumiriră: „Păi da, ăsta-i hebu-no se!” Şi se dezlănţui un râs general. Dar cel mai tare râdea kuradoul. Dând zgomotos din evantai, exclamă:

— Asta-i Căluţul-Bot-Alb! Asta-i Căluţul-Bot-Alb I

Apoi se ridică şi părăsi încăperea.

Trebuie spus că la palatul imperial hebu-no se era ţinta unor batjocuri necurmate.

„Căluţul-Bot-Alb a scăpat din pripon şi a venit în galop la palat”, se distrau curtenii.

Şi acasă la el se întâmplă ca, povestind despre vreo întâmplare hazlie cu hebu-no se kuradoul să repete întruna: „Se nasc pe lume şi asemenea caricaturi!”

Tulburat peste măsură, tiunagonul nu era în stare să îngâne niciun cuvânt. „Cineva a făcut o glumă proastă pe seama noastră!” gândea el cu amărăciune şi mânie, dar faţă cu mulţimea de oaspeţi fu nevoit să păstreze o înfăţişare calmă.

— Ce înseamnă asta? Cum aţi îndrăznit să intraţi în casa mea neinvitat? începu el să-l întrebe sever pe nebuno se Cum poate fi justificat un asemenea gest grosolan din partea dumneavoastră? Vă rog să vă explicaţi!

Hebu-no se începu, bâlbâindu-se să îndruge ceea ce îl învăţase Mitiori.

— Nu mai vorbi ca un nerod.

Şi tiunagonul se ridică şi ieşi, fără a-i oferi mirelui nici măcar o cupă cu vin.

Între timp, mulţimea de slugi, fără să aibă habar de cele întâmplate, se şi aciuaseră prin diferite odăi pe unde erau pregătite mese pentru ele, şi se înnădiseră la chef.

Dar sala cea mare, destinată musafirilor de vază, se goli cu totul. Hebu-no se plictisindu-se singur, plecă pe drumul cunoscut spre încăperile lui Sinokimi.

Kitanokata aproape că îşi pierduse minţile. Tiunagonul, pocnind din degete furios, exclamă:

— Iată ce ruşine mi-a fost dat să păţesc la bătrâneţe!

Şi se încuie în iatacul său.

Sinokimi încercă să se ascundă după perdea, dar hebu-no se fără a cere voie, intră în camera ei şi se culcă în pat alături de ea, aşa că fata nu avu cum să mai fugă. Slujnicele îi plângeau de milă. Peţitoarea nu-i era vreo duşmancă de moarte, ori vreo prefăcută, ci era însăşi doica ei devotată. Nimeni n-o putea bănui de vreo intenţie rea. Toţi aicasei erau amărâţi şi trişti, numai hebu-no se dormi somn netulburat până dimineaţa târziu, şi la trezire hotărî că n-ar fi rău să se mute chiar de azi în casa bogatului său socru.

Kuradoul nu se sfii să facă nişte observaţii acre:

— De ce l-aţi adus pe Căluţul-Bot-Alb să pască aici? Ce, nu se mai găseau bărbaţi pe lume? Dacă nevolnicul acesta va locui aici, are să-mi fie silă să mai dau pe acasă! Da cum de l-aţi nimerit tocmai pe nerodul ăsta pe care toţi l-au poreclit „Căluţ de curte!” Că el nici nu îndrăzneşte să se arate în lume! Pesemne că strălucita dumneavoastră alegere a fost făcută pe nevăzute…

Sannokimi îl asigura pe soţul ei că ea nu ştiuse chiar nimic şi că e adânc mâhnită de soarta nenorocită a surorii ei mai mici. „Înseamnă că hebu-no. Se a trimis scrisoarea aceea numai din prostie, gândea Sannokimi. Biata mea

soră!”

E lesne de priceput ce se petrecea în sufletul doamnei din încăperile dinspre miazănoapte.

Până la prânz nimeni nu se sinchisi de tânărul soţ, nu i se aduse apă pentru a se spăla, şi nici micul dejun. La dispoziţia lui Sinokimi erau multe slujnice, dar toate ziceau: „Cui îi face plăcere să-l slujească pe acest prostănac?” Şi nu apăreau nici când erau chemate. În timp ce hebu-no se dormea somn adânc, Sinokimi îl examină pe îndelete. Era tare urât, cu nările lui largi ca nişte porţi, că puteai zice că un om ar putea să intre pe-o nară şi să iasă pe cealaltă. Hebu-no se sforăia din greu, apoi scotea pe nas un şuierat prelung. Nemaiputând să îndure priveliştea, Sinokimi ieşi încetişor din cameră, dar în prag o aştepta Kitanokata, care se şi năpusti cu gura asupra sărmanei de ea:

— Dacă mi-ai fi mărturisit totul de la început, dacă mi-ai fi spus că hebu-no se vine tainic la tine, aş fi ştiut eu cum să întorc lucrurile aşa ca să nu afle nimeni. Tu însă ai tăcut. Ai tăcut până s-a descoperit totul, şi în ce împrejurări! La ospăţul din cea de-a treia noapte. Ce necaz, vai! Ce ruşine ne-a fost dat să păţim! Ia să-mi spui, cine v-a făcut legătura? o iscodi Kitanokata pe fiică-sa

Uluită de învinuirea aceea neaşteptată, Sinokimi nu găsi un cuvânt de răspuns şi doar lăsă lacrimile să-i curgă şiroaie. Ea nici măcar nu ştiuse că există pe lume un asemenea om, însă din nenorocire istorisirea lui părea atât de veridică! Cum să-şi dovedească biata fată nevinovăţia?

Vai, ce are să mai spună acum kuradoul. „Nu există soartă mai tristă pe lume decât aceea a femeii”, gândea fata.

Iar tânărul ginere sforăia mai departe în pat.

— Sărmanul, mi-e şi milă de el, spuse tiunagonul. Duceţi-i apă să se spele, serviţi-i micul dejun. Dacă va

începe să se spună că până şi un asemenea soţ de neinvidiat a fugit de Sinokimi, atunci pentru noi nu jboate fi ruşine mai mare. Pesemne că aşa i-a fost ei scris. Lacri – mile nu ajută la nimic.

— Cum adică? se supără Kitanokata. Oare chiar o vom da pe copila noastră acestui nevolnic?

— Nu spune vorbe necugetate. Mai rău ar fi dacă s-ar stârni vorba că fiica noastră a fost părăsită şi de un astfel de prostănac.

— Când va înceta să ne mai treacă pragul, poate ca voi. avea pricină să regret, răspunse Kitanokata. Deocamdată însă nu-i doresc decât să uite drumul ce duce la casa noastră.

Aşa că nimeni nu se îngriji de tânărul mire până pe la prânz, când hebu-no se plecă amărât la el acasă.

Seara se întoarse din nou. Plină de lacrimi, Sinokimi refuză să-l întâmpine, însă tiunagonul îi spuse sever:

— Dacă acest tânăr îţi este atât de neplăcut, de ce îl primeai noaptea pe ascuns? Iar acum, când toţi au aflat acest lucru, îl alungi pe iubitul tău... La urma urinei ce vrei, să mă faci cu totul de ruşine, şi pe mine, tatăl tău, şi pe toţi ai tăi?

Oricât de greu îi era lui Sinokimi să-i facă pe voie, trebui totuşi, înghiţindu-şi lacrimile, să-l întâmpine pe soţul cel nedorit. Hebu-no se rămase nedumerit când îşi văzu soţia înlăcrimată, dar nu se opri s-o întrebe nimic, ci se duse fără a scoate o vorbă în dormitorul ei. Din clipa aceea tot aşa aveau să se petreacă lucrurile.

Sinokimi plângea mereu şi sta tristă. Drept e că doamna din încăperile dinspre miazănoapte ar fi fost bucuroasă să-l alunge, dar Sinokimi, supusă poruncii severe a tatălui, îşi petrecea uneori nopţile cu bărbatul ei nesuferit. Însă cel mai adesea se ascundea de el. Soarta cea rea vru ca în scurt timp tânăra soţie să poarte sub

inimă un prunc.

— Să vedeţi! spuse Kitanokata. Ginerele meu, kumdoul, frumos şi deştept, doreşte foarte mult să aibă copii, dar Sannokimi, nu se ştie de ce, nu rămâne însărcinată, şi uite că spiţa asta de neisprăvit se înmulţeşte!...

Sinokimi auzi cuvintele mamei sale şi, dându-i dreptate, îşi dori să moară cât mai curând.

Kuradoul nu scăpă de ce-i fusese teamă; tinerii de la curte începură să-l ia peste picior:

— Cum o mai duce Căluţul-Bot-Alb? Anul Nou nu e departe. Puneţi frâul pe bidiviu şi aduceţi-l la ceremonialul prezentării cailor albi. Spuneţi, pe care ginere îi iubeşte cel mai mult tiunagonul: pe dumneavoastră sau pe celălalt?

Această batjocură lovi dureros în amorul propriu al kuradoului. Întotdeauna el a fost sensibil la cea mai mică jignire, darmite acum când era ţinta unei asemenea batjocuri? Nici n-o iubea cine ştie ce pe Sannokimi, soţia lui, însă în casa socrului său era înconjurat de atâta atenţie, încât n-ar fi vrut să se despartă de ea. Acum însă hotărî să-şi părăsească soţia, sub pretextul că povestea cu Căluţul-Bot-Alb îi este de nesuportat, şi începu s-o viziteze din ce în ce mai rar. Sannokimi suferea cumplit.

La Nidzedono, dimpotrivă, viaţa curgea tot mai fericit şi fără griji. Tinerii soţi se iubeau până peste fire.

— Angajează câte slujnice vrei, îi spunea Mitiori soţiei sale. Când o soţie nobilă este înconjurată de slujitoare frumoase, faptul acesta dă casei strălucire şi face a domnească o atmosferă caldă.

Conform dorinţei tânărului domn, căutară peste tot slujitoare bune şi, pentru început, găsiră vreo douăzeci le femei. Tinerii stăpâni erau atât de buni şi de mărininoşi, încât era o plăcere să-i serveşti. În casă totul se săvârşea

conform obiceiurilor din lumea cea mai bună. Când trebuiau să apară în faţa stăpânilor, slujitoarele se îmbrăcau cu hainele cele mai frumoase. Akogi, cu numele ti cel nou, Emon, fusese pusă în fruntea alaiului de: emei al stăpânei.

Când purtătorul de spadă îi istorisi lui Akogi povestea ru Căluţul-Bot-Alb, ea îşi aduse aminte cum visa cândva să se înalţe în societate numai ca să se poată răzbuna pe naşteră. „S-ar zice că visul meu începe să se împlinească!” gândi Akogi, bucurându-se, dar cu voce tare spuse doar atât.

— Ah, ce nenorocire! îmi închipui ce furioasă este doamna Kitanokata. Pesemne că nimeni nu are zi bună în casă de mânia ei.

*

*

Sfârşitul anului se apropia fără întâmplări deosebite. Pe la palatul părinţilor lui Mitiori sosi următoarea scrisoare:

„Pregătiţi neîntârziat haine noi de primăvară pentru tânărul domn. Noi, aici, suntem peste măsură de ocupaţi, roasem toalete pentru sora lui, soţia împăratului”.

După scrisoare, la Nidzedono au sosit nişte mătăsuri minunate, atlazuri cu desene, pânzeturi scumpe de cife

1 te culori: trandafirii, vişinii, purpurii...

Otikubo, care nu avea egal în meşteşugul cusutului se şi apucă de treabă.

Apoi, un bogătaş de la ţară, care dobândise prin intervenţia lui Mitiori titlul de funcţionar inferior la departamentul grajdurilor, trimise drept recunoştinţă cincizeci de bucăţi de mătase. Stăpânii dăruiră slugilor toată mătasea aceea. I se porunci lui Akogi s-o împartă, şi ea făcu acest lucru conştiincios, fără a părtini şi fără a nemulţumi pe nimeni.

Palatul Nidzedono aparţinea mamei lui Mitiori. Una din fetele ei era soţia împăratului, alta abia împlinise vârsta de măritiş. Fiul cel mare, Mitiori, dobândise de mult rangul de şef al Gărzii de stânga; al doilea fiu, căruia îi plăcea grozav să cânte la diferite instrumente muzicale, era paj pe lângă împărat; al treilea, încă băieţel, frecventa şcoala de la curte pentru copiii celor mai de seamă familii.

Tatăl lor, sadaise, şeful principal al Gărzii de stânga, îl iubea pe fiul său cel mai mare cu o dragoste nemărginită. De altminteri, toţi erau ca vrăjiţi de acest tânăr, împăratul însuşi manifesta atâta bunăvoinţă faţă de ei; încât tatăl îi dăduse lui Mitiori întreaga libertate şi îi îndeplinea orice dorinţă.

Îndată ce venea vorba despre fiul lui cel mare, sadaiseul se lumina de bucurie, drept care toate slugile casei, până la ultimul ciurdar de tauri, se străduiau care mai de care să-i intre în voie lui Mitiori.

Sosi şi prima dimineaţă a Anului Nou. Toate odăjdiile de sărbătoare ale lui Mitiori fuseseră cusute cu mult gust şi cu mare măiestrie de către tânăra lui soţie Desfătau ochiul cu îmbinarea pricepută a culorilor.

Mitiori îşi puse cu plăcere hainele cele noi, şi primul lucru pe care-l făcu fu de a se duce la palatul părinţilor săi.

Soţia sadaiseului nu-şi putea lua ochii de la fiul ei.

— Ah, ce frumuseţi! exclamă ea. Soţia ta are mâini de aur. Am s-o rog să mă ajute, când va trebui să coasem hainele de sărbătoare pentru fiica mea, soţia împăratului.

Cu ocazia înaintărilor în grad şi a ridicărilor în rang prilejuite de Anul Nou, lui Mitiori i s-au acordat distincţiile cele mai înalte. I-a fost conferit titlul de *tiudze*[13] şi a fost înălţat în rang. Bunăvoinţa împăratului faţă de el creştea.

Pe neaşteptate, kuradoul, soţul lui Sannokimi, o peţi

---

13 Al doilea grad militar, şef al gărzii imperiale, un grad înalt de rangul patru.

pe sora mai mică a lui Mitiori.

Mitiori se strădui în fel şi chip s-o convingă pe mama sa:

— Este o partidă bună. Dacă-i vorba să alegem un mire din nobilimea noastră de rang, altul mai bun n-o să găsim. E un om cu viitor.

De fapt Mitiori avea în minte un gând ascuns. El ştia că maştera îl consideră pe acest ginere ca pe o comoară nepreţuită. Dar cât de mult au chinuit-o pe Otikubo din cauza lui! Aducându-şi aminte de necazurile ei, Mitiori hotărî cu orice preţ să facă totul, încât kuradoul s-o părăsească pe Sannokimi şi să ia o altă soţie.

Mama lui Mitiori credea că dacă fiul ei îl laudă atât de mult pe kuradou înseamnă că într-adevăr tânărul e plin de merite, aşa că o îndemnă pe fată să răspundă la scrisorile lui de dragoste. Mânat de speranţă, kuradoul începu să se înstrăineze treptat de Sannokimi.

Chiar şi hainele pentru Anul Nou, care pe vremea când în casă se afla iscusita Otikubo erau aşa de lăudate, acum cădeau strâmb pe el. Kuradoul fu bucuros că are pricină să-şi exprime nemulţumirea şi nu îmbrăcă hainele ce se pregătiseră.

— Ce-s astea? Cu asemenea haine ţi-e şi ruşine să ieşi în lume. Unde a dispărut meşteriţa care cosea atât de bine?

— A plecat din casa noastră la soţul ei, răspunse Sannokimi.

— A plecat la soţ? Zi mai bine că n-a mai vrut să rămână aici! Oare în casa asta poate sta să trăiască un om cumsecade?

— Da, se pare că printre noi nici nu se află vreun om de valoare deosebită. Mai cu seamă dacă se uită cineva în ochii dumneavoastră, răspunse Sannokimi, jignită profund de cuvintele soţului.

— Cum să nu fie? Păi nu-i Căluţul-Bot-Alb? Pe mine mă podideşte bucuria că o persoană atât de anapoda v-a luminat casa cu prezenţa sa, răspunse kuradoul în batjocură şi se grăbi să plece.

Venea pe acasă tot mai rar şi pentru tot scurtă vreme, dar şi în acele clipe fugare izbutea să arunce destule cuvinte acre. Sannokimi se amăra şi se supăra, dar asta nu-i ajuta la nimic.

Turbată din pricina fugii lui Otikubo, maştera visa la o răzbunare ciuntă dacă fata i-ar mai fi căzut vreodată în mină. Până la fuga lui Otikubo s-ar putea spune că Kitanokata fusese tare norocoasă. Toate îi mergeau din plin şi se mândrea pe drept cu ginerii ei. Acum însă ginerele cel mai bun, cel mai iubit, comoara casei ei, kuradoul, arăta tot mai multă răceală faţă de soţia lui. Kitanokata pusese atâta sârg ca să facă o nuntă strălucită pentru fiica ei cea mai mică, şi ce s-a ales? Nunta aceea i-a făcut de râs în tot oraşul. Gândindu-se la nenorocirile care o năpădiseră pe neaşteptate, maştera suferea atât de mult, încât era să se şi îmbolnăvească.

t

*

La sfârşitul primei luni a anului, veni ziua de sărbătoare a pelerinajului la templu, potrivit datinii. Kitanokata se urcă în trăsură împreună cu fiicele ei şi plecă la templul Kiemidzu.

Fireşte că şi Otikubo împreună cu tânărul ei soţ plecară tot acolo, dar familia tiunagonului, plecând mai devreme, le-o luase înainte. Kitanokata făcea pelerinajul în secret, fără multă pompă, însoţită numai de câteva slugi. Ieşirea tinerilor soţi, dimpotrivă, fu plină de fast. Slujitori iuţi de picior mergeau înainte, eliberând calea pentru caleaşca lor. În curând ajunseră din urmă trăsura tiunagonului, obligând-o să circule mai repede, spre marea

nelinişte a femeilor care se aflau în ea.

Acestea, de după perdelele împletite, văzură la lumina făcliilor de smoală că boul înhămat la trăsura lor grea şi supraîncărcată cu oameni nu putea să urce panta.

Caleaşca lui Mitiori venind din urmă trebui să se oprească. Slujitorii lui Mitiori începură să răcnească în gura mare.

Mitiori îl chemă pe unul din ei şi îl întrebă:

— A cui e trăsura aceea?

— Ea soţiei tiunagonului, care merge în pelerinaj la templu, răspunse slujitorul.

Mitiori se bucură. Ce ocazie minunată!

— Hei, slujitori! strigă el. Spuneţi-le celor din trăsura de dinainte să mâie mai repede, iar dacă nu-s în stare, daţi harabaua la o parte, pe marginea drumului.

Slugile cele iuţi de picior, care precedau alaiul, dădură fuga la trăsura tiunagonului.

— Vă e boul nevolnic! Nu poate să meargă repede, aşa că daţi-vă la o parte, eliberaţi calea, eliberaţi drumul!

Mitiori strigă şi el, cu vocea lui sonoră şi frumoasă:

— Dacă boul de la trăsura voastră a obosit, înhămaţi-l pe Căluţul-Bot-Alb alături, ca să-l ajute!

— Vai, ce bătaie de joc! Cine-i insul acesta? icniră soţia şi fetele tiunagonului.

Dar în clipa aceea, în sfârşit, trăsura lor se urni din loc.

Oamenii lui Mitiori începură să arunce cu pietre în ea.

— De ce nu Vă daţi la o parte, cum vi s-a poruncit?

Slugile tiunagonului se mâniară:

— Cum adică: „De ce nu vă daţi la o parte?;< Vă umflaţi în pene, de parcă aţi fi slujitorii nu ştiu cui… în trăsura noastră binevoieşte să călătorească familia domnului tiunagon. Îndrăzniţi numai să vă atingeţi de noi!

— Ba bine că nu! Chiar o să ne şi închinăm acuma în faţa tiunagonului, răspunseră în zeflemea slujitorii lui Mitiori şi, puşi pe harţă, împroşcară trăsura străină cu o ploaie de pietre mărunte şi o traseră în lături, ca să elibereze drumul pentru stăpânii lor. Văzând atâţia duşmani, oamenii tiunagonului pricepură că nu le-ar putea ţine piept şi se dădură la o parte resemnaţi, în vreme ce slugile lui Mitiori împingeau trăsura în şanţ.

— Nu trebuie să ne certăm, spuneau hlizindu-se cei care porniseră cearta.

Femeile din trăsură, mai cu seamă Kitanokata, fierbeau de indignare şi de ciudă.

— Cine sunt pelerinii aceştia? întrebă ea.

— Fiul cel mare al şefului principal al Gărzii de itânga, domnul tiudze, împreună cu soţia lui. Ia uite câţi ilujitori îi însoţesc! N-aveam cum să le ţinem piept, aşa: a ne-am dat deoparte, răspunseră slugile.

— Pesemne că ne urăşte cu cea mai neagră înverşunare, dacă ne aduce o jignire atât de cumplită. Şi-apoi tot el ne-a făcut de râs când ne-a trimis în locul său un alt ginere. Ar fi putut să renunţe la mireasă fără zarvă şi totul s-ar fi terminat cu bine. Dar aşa-i viaţa! Deodată, ca din senin, te trezeşti că nişte oameni pe care nici nu-i cunoşti îţi sunt duşmani înverşunaşi. De ce ne-o fi urând aşa de mult? se tânguia Kitanokata, frângându-şi mâinile.

Trăsura se împotmolise în noroiul adânc de lângă drum. Slugile se opintiră, se zbătură din greu s-o împingă şi s-o urnească din loc, până ce obezile roţilor se desprinseră din lăcaşurile lor.

— Uf, ce nenorocire! se văicăreau slugile şi târâş-grăpiş scoaseră trăsura la drum şi începură să lege obezile cu frânghii.

— Nici vorbă să mai ajungem la templu! spuneau slugile măsurând din ochi roţile strâmbe.

În sfârşit, încet-încet trăsura porni pe pantă în sus.

Mitiori ajunsese de mult la templul Kiemidzu şi poruncise ca trăsura, lui să fie trasă chiar lângă podiumul pe care urmau să aibă loc reprezentaţiile. După o vreme, destul de lungă, se ivi şi trăsura tiunagonului, aplecată pe-o rână şi scârţâind, încât părea că dintr-o clipă în alta se va risipi.

Slugile lui Mitiori o întâmpinară cu un potop de batjocuri.

— Ia uitaţi-vă colea ce roţi straşnice! Şi dintr-odată sau şi stricat!

O mulţime fără număr de pelerini venise să ia parte la festivităţile de la templu. Lângă podium nu se mai găsea niciun loc liber. Peste tot, de jur-împrejur, în picioare sau cocoţaţi pe ce puteau, şedeau privitorii. Trăsura tiunagonului trase ceva mai departe, pentru ca femeile să poată coborî neobservate.

Mitiori îl chemă pe purtătorul de spadă.

— Fii atent unde o să li se ofere loc, ca să le-o luăm înainte.

Purtătorul de spadă se strecură în preajma trăsurii. Kitanokata îl chemă pe un călugăr cunoscut şi începu să i se plângă:

— Am plecat de acasă dis-de-dimineaţă, împreună cu familia mea, dar ne-a ajuns din urmă acest cum i se spune, tiudze, aşa mi se pare, care şi-a pus slugile să ne răstoarne trăsura în şanţ, încât ni s-au desfăcut roţile. Din această pricină am întârziat. Nu cumva aveţi în templu vreo chilie liberă, unde să ne putem odihni oleacă?

— Vai, vai, vai! exclamă călugărul. V-am pregătit nişte locuri bune chiar lângă scenă, aşa cum ne înţelesesem. Toate celelalte locuri sunt ocupate. Da nu cumva tânărul acela obraznic să le poruncească oamenilor săi să vă ocupe locurile! Chiar că v-ar paşte nenorocul!

— Trebuie să coborâm îndată din trăsură. Dacă mai întârziem, n-o să mai vedem nimic, le grăbea Kitanokata pe fete.

Unul dintre slujbaşii templului o luă înainte, spunând:

— Vi s-au pregătit nişte locuri bune!

Purtătorul de spadă, strecurându-se în urma lor fără a-i pierde din ochi, văzu unde sunt locurile destinate familiei tiunagonului. Se întoarse repede şi-i raportă lui Mitiori:

— Poftiţi, vă rog, trebuie să ajungem înaintea lor, şi o ajută pe stăpâna sa să coboare din caleaşcă. În acelaşi timp, alte slugi ţineau perdeaua în faţa ei, iar soţul nu se depărta deloc de dânsa, atât de mult o iubea pe Otikubo.

Kitanokata, însoţită de fiicele şi de slujnicele ei, se îndreptă cu paşi mărunţi spre templu, grăbindu-se să-şi ocupe locul până a nu ajunge acolo duşmanul ei. Dar nici acesta nu zăbovea. Cu înfăţişare vădit de mare importanţă, foşnind din mătăsurile hainelor lui bogate, Mitiori, călcând spornic, o conducea pe Otikubo. Purtătorul de spadă înlătura din calea lor mulţimea de pelerini. Kitanokata cu suita ei se străduia în fel şi chip s-o ia înaintea duşmanului, dar slugile lui Mitiori îi tăiară calea. Femeile se strânseră grămadă, privind uluite împrejur.

— Ia uite ce pelerini păgubaşi se bagă peste noi înainte, şi mereu întârzie! îşi băteau joc de ele servitorii lui Mitiori.

Kitanokata şi fiicele ei nu mai ştiau ce să facă.

Prea mult nu izbutiră să înainteze. Un călugăraş le păzea locurile, dar când Mitiori cu soţia lui se iviră, călugăraşul crezu că ei sunt oaspeţii pe care îi aşteaptă şi plecă liniştit.

Mitiori îl chemă pe purtătorul de spadă şi-i şopti:

— Trebuie s-o facem de râs pe maşteră.

În sfârşit, apăru şi Kitanokata cu fiicele şi cu

slujnicele lor. O aştepta o primire nebănuită.

— Ce vă tot împingeţi aşa? Aici este locul domnului tiudze! strigară slujitorii acestuia.

Kitanokata se opri, neştiind ce să facă.

Mulţimea începu s-o ia peste picior:

— Mai rău nici că se poate. Trebuia să-i rugaţi pe călugări să vă arate unde puteţi ocupa nişte locuri bune. Singure, cum să le găsiţi? Ia uite câtă lume-i aici. Ni-i tare milă de voi, sărmanelor! Ar fi mai bine să vă duceţi uite hăt colo, la poalele muntelui, unde e templul Nio. Acolo e loc cât vrei.

Ferindu-se ca nu cumva să fie recunoscut, purtătorul de spadă stătea la o parte, îndemnându-i pe tinerii slujitori s-o batjocorească straşnic pe bătrâna soaţă a tiunagonului. Aceştia nu se lăsară prea mult rugaţi.

Kitanokata cu fiicele ei şedeau nehotărâte, iar oamenii care treceau pe lângă ele le îmbrânceau fără milă, nproape să le doboare din picioare. Cititorul îşi poate închipui cu ce sentiment au luat calea îndărăt, spre trăsura lor, bietele femei.

Dacă ar fi fost însoţite de o suită numeroasă, slugile lor ar fi izbutit să-i alunge pe ofensatori. Dar acum nici vorbă de aşa ceva. Cu gândurile răvăşite, mişcându-se ca în vis, se urcară în trăsură, fără a fi văzut nimic din spectacolul sărbătoresc.

— Omul acela ne duşmăneşte rău. Pesemne că l-a supărat tiunagonul cu ceva. De la un duşman atât de înrăit te poţi aştepta la orice! îşi spuneau între fie femeile.

Cea mai jignită fusese Sinokimi – cu vorbele acelea despre Căluţul-Bot-Alb.

Kitanokata îl chemă pe mai-marele templului, căruia i se adresă cu următoarea rugăminte:

— Am fost ofensate rău, iar locurile noastre au fost ocupate cu forţa. Nu ni s-ar putea găsi nişte locuri libere?

— Cum vă închipuiţi? Nici vorbă să mai găsiţi locuri acum. Tinerii aristocraţi alungă de lângă podium până şi pe spectatorii care aşteaptă aici din primele ore ale dimineţii. Ne pare tare rău că aţi venit atât de târziu. Vedeţi câtă lume s-a adunat... Ce putem să mai facem acum? Va trebui să vă petreceţi noaptea în trăsură. Altă soluţie nu există. Dacă acest tiudze ar fi un om de rând, aş fi încercat să-l conving şi poate că ar fi dat ascultare cuvintelor mele. Dar a ajuns o persoană atât de sus-pusă, încât până şi primul ministru ar sta să se gândească dacă e cazul să-i spună vreo vorbă de reproş. Una din surorile lui mai mici se bucură de bunăvoinţa deosebită a împăratului. E peste putinţă să te înfrunţi cu cineva care ştie bine că împăratul nu-l va asculta decât pe el.

Spunând aceste cuvinte care nu aveau darul să le consoleze, călugărul se îndepărtă. Trăsura era arhiplină, în ea veniseră şase femei, care nu se gândiseră că vor trebui să doarmă acolo. Era atât de strâmt, încât nici să-ţi tragi sufletul nu se putea, cu mult mai strâmt decât în odăiţa lui Otikubo.

În sfârşit, trecu şi noaptea aceea grea pentru ele. Kitanokata se grăbea să plece acasă înaintea duşmanului ei cel nesuferit, dar mai întâi trebuiau reparate roţile stricate. În timp ce le reparau, Mitiori se şi sui în caleaşca lui. Temându-se ca nu cumva pe drum să se întâmple iar vreo neplăcere, Kitanokata se hotărî să aştepte să plece el mai întâi.

Mitiori gândi: „Kitanokata o să-şi facă fel de fel de presupuneri, s-ar putea însă să nu înţeleagă nimic. Ca să priceapă limpede dumneaei că aceasta nu a fost o jignire întâmplătoare, trebuie să-i dăm un semn”. Chemă un slujitor şi-i porunci:

— Du-te la trăsura de colo şi întreabă: Vă e de ajuns lecţia?

— Cine spune asta? se auzi o voce din trăsură.
— Domnul care stă iată acolo, răspunse băiatul.
Femeile începură să şuşotească între ele: „Da, aşa este. Se răzbună pe noi pentru ceva”.
— Nu încă! strigă Kitanokata ca răspuns.
Băiatul transmise întocmai cele ce auzise.
„Proastă femeie, dacă mai îndrăzneşte să răspundă atât de obraznic! «Nu încă!» zâmbi Mitiori. Ea nu ştie că Otikubo este aici cu mine”.
Şi trimise iarăşi sluga cu următoarele cuvinte: „Aşadar, lecţia nu vă ajunge? Atunci luaţi seama! Data viitoare am să vă dăscălesc mai bine”.
Kitanokata vru să răspundă iarăşi arţăgos, dar fiicele o opriră:
— Nu mai răspunde nimic. Nu-i de glumă.
Otikubo începu să-l mustre pe soţul ei:
— De ce le spui asemenea cuvinte? Tatăl meu are să te creadă un om crud!
— Dar ce, tiunagonul se află în trăsură?
— Nu, dar sunt fiicele şi soţia lui.
— Dacă le-aş fi acoperit cu dovezi de atenţie respectuoasă, el ar fi fost desigur mulţumit. Află însă că eu n-am de gând să renunţ la ceea ce mi-am propus.
Când ajunse îndărăt acasă, Kitanokata îi povesti totul soţului ei.
— Este adevărat că tiudze, fiul şefului Gărzii de stânga te duşmăneşte?
— Da’ de unde! Nici vorbă de aşa ceva. Când ne întâlnim la palat, tânărul se arată foarte politicos cu mine.
— Nu mai înţeleg nimic. M-a jignit îngrozitor. În viaţa mea nu mi-a fost dat să îndur de la cineva ofense atât de crude. Dacă ai şti ce cuvinte a poruncit să-mi fie transmise, când ne pregăteam să ne întoarcem acasă! Aş vrea să-i plătesc şi eu la fel.

Kitanokata tremura de furie.

— Din păcate sunt mult prea bătrân, iar influenţa mea în lumea înaltă nu mai e ce a fost. Pe când tânărul acela e în plină ascensiune şi n-ar fi de mirare să ajungă ministru. Nu mă pot măsura cu el. Aspră pedeapsă îmi trimite soarta pentru păcatele pe care le-oi fi săvârşit în vieţile mele anterioare! Oamenii vor spune că v-aţi bucurat de acest tratament atât de răuvoitor pentru că nimeni nu mă mai socoteşte bun de ceva, se amăra tiunagonul, frângându-şi mâinile.

După primăvară veni şi vara. Era a şasea lună a anului.

Mitiori stăruise cu atâta însufleţire pe lângă părinţii săi să accepte peţitul kuradoului, încât până la urmă aceştia s-au învoit. Când aflară vestea, tiunagonul şi soţia lui mai-mai să moară de ciudă şi de amărăciune.

— Ginerele nostru ne-a înşelat, ticălosul! Ah, tare-aş vrea să fiu duhul răzbunător ca să-l sting din viaţă! turba de furie Kitanokata, frângându-şi mâinile.

Lui Otikubo îi era milă de tatăl şi de mama ei, gândindu-se cât de greu le este să-l piardă pe ginerele lor cel mai scump, pe care-l iubeau din tot sufletul.

Mama lui Mitiori o rugă pe Otikubo să coasă hainele de nuntă pentru mire, fiindcă nimeni n-ar fi în stare să facă acest lucru mai bine decât Otikubo. Trebuia să se vopsească mătasea, să se croiască şi să se coasă cât mai grabnic. În timp ce Otikubo lucra la toate acestea, în memoria ei reînviară grijile şi amărăciunile de altă dată, pe vremea când sta în odăiţa ei şi cosea zi şi noapte odăjdii pentru acelaşi om.

Şi fără să vrea rosti:

Iarăşi sunt cu acul în mînă!

Şi tot haine de nuntă Cos pentru acelaşi om.

Soarta nu-mi îngăduie să uit Amarul tinereţii mele.

Când trimise hainele de nuntă, cusute minunat, mama lui Mitiori nu mai contenea să le admire, iar Mitiori se simţea foarte mândru de arta soţiei sale.

Când îl întâlni pe kuradou, Mitiori îi spuse:

— Se spune că aveţi o soţie pe care o iubiţi, eu însă, de mult, vrând să leg o prietenie strânsă cu dumneavoastră, i-am rugat pe părinţii mei să v-o dea de soţie pe sora mea cea mică. Vă rog s-o iubiţi la fel de mult ca şi pe prima dumneavoastră soţie.

— Ah, nu vorbiţi aşa. Dacă aţi vedea-o pe soţia mea, atunci aţi înţelege. Nici scrisori n-am să-i mai trimit! Acum, când mi-aţi spus cât de mult aţi dorit să mă căsătoresc cu sora dumneavoastră, mă bizui în totul pe dumneavoastră, îl asigură kuradoul, şi din clipa aceea încetă să mai pomenească de Sannokimi. Ce să mai caute la ea, când în casa noului său socru găsise şi o primire mai bună, şi o soţie mai bună?

Kitanokata parcă îşi ieşise din minţi. Ura o sugruma până într-atâta, că nici să înghită nu mai era în stare.

Între timp, Senagon, cea care slujea în casa tatălui lui Otikubo, auzi că în palatul Nidzedono au fost primite o mulţime de slujnice în suita doamnei şi că stăpânii se poartă foarte bine cu ele. Fără să-i treacă prin cap cine este de fapt stăpâna de la Nidzedono, se duse acolo, cu o recomandare din partea unei cameriste pe nume Bennokimi.

Când, prin perdeaua împletită, văzu cine venise la ea, Otikubo se bucură:

— Mă aşteptam să dau cu ochii de vreo femeie necunoscută. Să nu crezi cumva că am uitat de bunătatea dumitale faţă de mine, însă sunt nevoită să mă păzesc de gura lumii, şi numai din cauza asta nu ţi-am dat niciun semn de viaţă până acum. Sunt tare bucuroasă! Hai, vino mai repede încoace.

— A cui e vocea aceasta? Cine vorbeşte cu mine? o întrebă Senagon pe Akogi.

— Oare nu bănuieşti, de vreme ce eu mă aflu aici? răspunse Akogi. Stăpâna mea se numea înainte Otikubo. Mă bucur tare-tare mult că te văd. Aici nu am pe nimeni din vechile mele prietene, şi încă mă simt ca într-o casă străină.

În sfârşit, Senagon îşi reveni:

— O, ce bucurie! Ce fericire! Iată deci unde se ascundea tânăra noastră doamnă. Iar eu îi purtam grija, nu putea să-mi iasă din cap. Se vede că însuşi milostivul Buddha a adus-o aici.

Strălucind de bucurie, Senagon alergă la tânăra doamnă Nidzedono. Dar, fără să vrea, în ochii ei apăru chipul de odinioară al prigonitei Otikubo, închisă între cei patru pereţi ai unei odăiţe mohorâte.

Acum Otikubo era greu de recunoscut: arăta ca o doamnă desăvârşită şi înflorise într-o nouă frumuseţe.

„Chiar că a avut parte de un noroc nemaipomenit!” gândi Senagon.

Foşnind din mătăsurile hainelor de vară, slujnicele lui Otikubo, peste zece la număr, sporovăiau vesele. Era un tablou minunat.

Pe urmă însă începură să şuşotească:

— Femeia aceasta nici nu a intrat bine pe uşă, că a şi fost primită de stăpână. Cu noi n-a făcut aşa.

— Într-adevăr. Însă ea are nişte merite deosebite! zâmbi Otikubo.

Ce minunată era! Mult mai frumoasă decât surorile ei, ai căror părinţi şi-au pus tot sufletul să le educe.

„Nu-i de mirare că s-a ridicat mai presus de surorile sale”, gândi Senagon. Cât timp se mai aflară de faţă şi alte urechi, Senagon nu rosti decât cuvinte obişnuite de bucurie pentru revederea după o despărţire atât de lungă,

dar când nicio persoană străină nu mai rămase în cameră, începu să istorisească tot ce se întâmplase în casa tiunagonului după fuga lui Otikubo.

Akogi se tăvălea de râs ascultând povestea disputei care avusese loc a doua zi dimineaţa între maşteră şi unchiul ei teniaku-no suke.

— În ultimul timp, bătrâna doamnă îşi iese mereu din fire. „Ce nuntă de ocară! Pesemne că asta-i pedeapsa pentru păcatele mele din vreo existenţă anterioară”, se tânguia ea. Iar sora dumneavoastră a şi rămas gravidă, de parcă ardea de nerăbdare să nască repede-repede. Doamna Kitanokata se mândrise grozav cu viitorul ei ginere, iar acum umblă ca o curcă plouată.

— Curios luci u, zise Otikubo. Soţul meu spune că e încântat de frumuseţea acelui ginere, numai că nu ştiu de ce tot repetă că lucrul cel mai frumos la el e nasul. Oare de ce tocmai nasul?

— Îşi permite să glumească. Nasul tânărului ginere e înspăimântător, răspunse Senagon.

— Vai, vai! Sărmana Sinokimi! îmi închipui cât suferă când aude astfel de batjocuri.

În toiul discuţiei lor, se întoarse de la palat Mitiori, destul de ameţit de vin. Faţa i se rumenise straşnic.

— Am fost invitat la palatul imperial. M-au silit să beau pahar după pahar, de mi se învârteşte capul: Am cântat la flaut, iar împăratul m-a dăruit cu haina de pe umerii lui.

Şi le arătă cadoul primit de la mikadou: o mantie de culoarea purpurei, mirosind a parfumuri scumpe. Mitiori o puse pe umerii lui Otikubo.

— Iată cadoul meu pentru tine.

— De ce mă împodobeşti astfel? zâmbi Otikubo drept răspuns.

Deodată, Mitiori o observă pe Senagon.

— Oare n-am mai văzut-o pe femeia aceasta în casa tatălui tău? întrebă el.

— Ba da, răspunse Otikubo.

— Ha, ha! Şi cu ce treabă a binevoit să vină pe la noi? Aş ascultă-o cu mare plăcere de mi-ar istorisi povestea cea plină de haz despre domnul Kata-no…

Uitând ce povestise atunci despre domnul Kata-no, Senagon nu ştia ce să facă şi doar asculta, într-o atitudine respectuoasă.

— M-am îmbătat, şi beţia mă trage la somn, spuse Mitiori.

Soţii se retraseră în iatac.

„Ce frumos este soţul lui Otikubo! se gândi Senagon. Şi se vede imediat că o iubeşte la nebunie!”

*

—

Ministrul de dreapta nu avea decât o fiică, iar fata ajunsese la vârsta măritişului.

— Aş fi vrut s-o ofer împăratului pe fiica mea, spunea el, dar mi-a fost frică pentru soarta ei, când nu voi mai fi în viaţă. Iată însă că tânărul tiudze, din câte am putut să-mi dau seama de când îl cunosc, pare un om de nădejde şi cinstit. I-aş da-o cu plăcere pe fiica mea. Cedrept, umblă zvonul că ar avea o iubită. Dar iubita aceea nu se trage din vreun neam nobil, va să zică nu poate fi socotită soţie legală în adevăratul înţeles al cuvântului. În zilele noastre, un mire mai bun nu poţi găsi. Îl observ de mult şi mi-a mers la inimă. E om de mare viitor.

Ministrul de dreapta chibzui îndelung pe cine ar putea să se bizuie şi până la urmă o rugă pe doica lui Mitiori să fie ea peţitoare.

Doica se duse la fiul ei de lapte şi începu să-i depene:

— Ministrul de dreapta m-a rugat cutare şi cutare lucru… Propunerea lui este ademenitoare şi foarte

onorabilă.

— Dacă aş fi singur, răspunse Mitiori, aş accepta bucuros, dar am o iubită pe care n-am s-o părăsesc niciodată. Comunică-i, doică, refuzul meu hotărât, îi spuse Mitiori şi ieşi din odaie.

Doica se gândi: „Se pare că doamna de la Nidzedono nu are nici tată, nici mamă. Tot sprijinul ei e tânărul nostru domn. Iar fiica ministrului de dreapta are o mulţime de rubedenii sus-puse. Ar avea cine să se îngrijească de ginere să trăiască în lux şi belşug14.

Şi în loc să-i transmită ministrului de dreapta refuzul categoric al lui Mitiori, doica spuse în numele lui următoarele:

— Minunat, sunt foarte bucuros. O să găsesc o zi fericită cât se poate de repede şi o să-i trimit logodnicei o scrisoare.

Când auzi că Mitiori este de acord, ministrul de dreapta nu mai pierdu vremea şi se apucă să se pregătească de nuntă. Înnoi toate obiectele casnice, aranjă somptuos încăperile pentru tineri, angajă slujnice noi, într-un cuvânt nu lăsă nimic uitării.

Curând, cineva îi şopti lui Akogi:

— Oare doamna dumneavoastră ştie că domnul tiudze se va căsători cu fiica ministrului de dreapta?

Akogi rămase uluită:

— Nu, la stăpânul nostru nu s-a observat nicio schimbare. Da nu glumeşti? Să fie oare adevărat?

— E adevărul cel mai adevărat! Cică nunta este fixată în cea de-a patra lună a anului. În casa ministrului de dreapta e o vânzoleală de nu-şi mai găseşte nimeni locul…

Akogi îi relată totul tinerei sale stăpâne:

— Iată ce spun oamenii. Ştiţi cumva că stăpânul nostru vrea să se însoare?

„Să fie într-adevăr aşa?” se gândi Otikubo. Şi întrebă

cu voce tare:

— De la cine ai auzit? Soţul meu nu mi-a spus nimic.

— Am auzit de la slujnica din casa ministrului de dreapta. Se ştie până şi luna în care a fost fixată nunta.

Otikubo presupuse că Mitiori se supunea poruncii severe a mamei lui. „N-avea cum să nu dea ascultare părinţilor”, cugetă ea, dar, oricât de greu îi era sufletul, nu-şi trăda prin nimic tristeţea, ci, cu nepăsare aparentă, aştepta ca Mitiori să-i dezvăluie adevărul. Vremea trecea, dar el tăcea mereu. Iar Otikubo se străduia degeaba să-şi tăinuiască sentimentele, pentru că tristeţea ascunsă îi alunga de pe faţă culorile de mai înainte.

— Spune-mi ce ai pe suflet? De ce eşti tristă? Eu nu mă pricep să înşir vorbe dulci, ca: „Te iubesc, te ador, nu pot să trăiesc fără tine!” în schimb, de la bun început, am hotărât să nu-ţi pricinuiesc niciodată nici cel mai mic rău. Iar tu, de la o vreme, nici nu mai semeni cu tine, îi spunea Mitiori. Îţi aminteşti cum am venit la tine pe o ploaie torenţială numai ca să nu te amărăsc? Râdeau de mine pe drum, îmi ziceau că sunt „hoţ cu picioare albe”. Aceasta s-a întâmplat în cea de-a treia noapte după prima noastră întâlnire, pe care n-am s-o uit cât voi trăi. Oare de atunci am greşit cu ceva faţă de dragostea noastră?

— Dar nu am nimic pe suflet.

— Bine, fie cum spui, şi totuşi nu sunt în stare să îndur înfăţişarea ta tristă şi îngândurată. Te-ai închis în tine şi parcă ai ridicat o stavilă între mine şi tine... îi reproşa Mitiori.

Otikubo îi răspunse în versuri:

Cum să zugrăvesc inima ta?

Există un rodiu frumos Pe malul lacului Mikumano:

Potop de flori poartă pe ramuri – Inima înşelătoare le iubeşte pe toate...

Ducă ce ascultă pentastihul ei, Mitiori îi răspunse:

Rodiul cel frumos

De pe malul lacului Mikurvmo

Oglindească-şi în apele luminoase Potopul de flori de pe ramurile-i toate – Tu pentru mine eşti unică în lumea întreagă.

Probabil că ţi-o fi spus cineva niscaiva minciuni despre mine. Spune-mi, despre ce este vorba?

Însă Otikubo nu era sigură că zvonurile sunt adevărate, aşa că nu-i spuse nimic.

A doua zi, Akogi se năpusti asupra soţului ei:

— Stăpânul tău se însoară, iar tu nu-mi spui nimic! E revoltător! Cât ai să-mi mai poţi ascunde asemenea ispravă?

— Aud pentru prima oară de aşa ceva, se miră sincer purtătorul de spadă.

— Vin la noi oameni străini să-şi exprime părerea de rău, iar tu te prefaci că nu ştii nimic.

— Ciudat lucru. Bine, am să-l observ pe stăpânul meu.

Odată, întorcându-se acasă, Mitiori o găsi pe soţia lui admirând livada în plină floare. Rupse atunci o ramură din cel mai frumos pom, i-o oferi lui Otikubo, şi spuse:

— Priveşte cât e de frumoasă. Poate că ea îţi va risipi tristeţea;

Otikubo îi răspunse:

Nenorocirea pare-se m-a ocolit.

Necazul nu s-a atins de mine.

Mă doare însă cel mai mult când *văd inima omului nestatornică Cum trecătoare-i floarea de prun*.

Versurile acestea îl încântară pe Mitiori şi-i ameţiră sufletul. „Probabil că i s-a povestit că în tinereţe am fost un tânăr uşuratic… * gândi el cu tristeţe.

— Va să zică şi acum mai ai îndoieli în ce mă priveşte! Eu însă nu mă ştiu vinovat cu nimic faţă de tine.

O, priveşte în străfundul inimii mele, ai să vezi că e curată.

Nejiindu-i teamă de necazuri, în plină iarnă a-njlorit Floarea prunului gingaşă.

Vântule, umblă cu grijă şi respiră încetişor!

Încearcă să citeşti în inima mea. Nu o tulbura cu îndoieli neîntemeiate.

Otikubo răspunse:

De va zbura departe.

În voia vântului.

Floarea gingaşă de prun.

Inima singuratică va pieri de tristeţe.

Iată tot ce pot să-ţi spun. Fii bun cu mine, te rog. T'ău uita că soarta mea depinde de tine.

Mitiori făcea tot felul de presupuneri, cugetând la ce ar fi putut să audă Otikubo. Dar iată că pe neaşteptate veni la el doica:

— I-am transmis ministrului de dreapta răspunsul dumneavoastră cuvânt cu cuvânt. Iar el a spus aşa: „Iubita tânărului tiudze pare-se că nu este din neam mare. Şi chiar dacă o iubeşte mult, va putea să se ducă pe la «a ori de câte ori va voi. Am să vorbesc cu părintele lui, iar în luna a patra se va face şi nunta”. Aşa mi-a spus. Şi se grăbeşte cu nunta. Iar dumneavoastră să fiţi pregătit.

Mitiori zâmbi încurcat:

— De ce insistă atât de mult? Mă sileşte să-i spun că nu vreau să mă însor cu fata lui. Eu nu sunt ca tinerii cei strălucitori din societatea înaltă, nu am un titlu prea falnic, aşa că nu sunt un mire prea de râvnit. În ce situaţie m-ai pus! Te rog să curmi orice discuţie în legătură cu peţitul. Dar ce-i cu vorbele tale că doamna de la Nidzedono n-ar fi demnă să-mi fie soţie? Doamna de la Nidzedono nu este nicidecum dintr-un neam atât de neînsemnat cum îţi închipui…

— Vai, ce nenorocire L începu să se văicărească

doica. Şi părintele dumneavoastră doreşte căsătoria aceea, pregătirile de nuntă se desfăşoară din plin… Vai, mai gândiţi-vă! Oricât v-aţi încăpăţâna, tot va trebui până la urmă să vă însuraţi, dacă asta-i dorinţa părinţilor. În timpurile noastre se cere ca tânărul să-şi ia de soţie o fată de neam puternic şi cu zestre bună, pentru ca să aibă cu ce-l îngriji şi cu ce să-l ţină în răsfăţ. Drăguţa dumneavoastră va rămâne drăguţa dumneavoastră, iar logodnicei îi veţi trimite o scrisoare. Doamna de la Nidzedono se vede dintr-o ochire că are sânge nobil, dar ce nume de rând poartă: „Otikubo”! înseamnă că a fost ţinută în *otikubo*, lângă poartă, ca cea mai de pe urmă slujnică, iar dumneavoastră aţi înălţat-o până sus, la dumneavoastră, şi vă purtaţi cu ea de parcă i» r fi cine ştie ce lucru de preţ! Nu pot să pricep. Şi cât este de plăcut să ai o soţioară cu părinţi bogaţi şi nobili! Ce poate fi mai bine?

Mitiori se făcu stacojiu de mânie:

— Poate că nu sunt în pas cu timpul, dar nici nu aspir să trăiesc după moda de azi. N-am nevoie de soţie cu neamuri bogate. De s-ar numi soţia mea nu doar Cămăruţă, ci chiar Magherniţă, sau oricum, puţin îmi pasă! M-am jurat că n-am s-o părăsesc niciodată, şi nimeni pe lume n-are să ne despartă. Faptul că unii o vorbesc de rău nu e de mirare, dar tu, doică, să nu te pui în rând cu ei. Poate crezi cumva că soţia mea nu te preţuieşte? Greşeşti! în curând, la Nidzedono şi serviciile tale vor fi necesare.

Mitiori, cu chipul mohorât de jignire, se sculă şi plecă. Purtătorul de spadă, care ascultase totul, pocni furios din degete.

— Ce-i cu vorbele astea? se năpusti el asupra maică-sii. Te-ai întâlnit de atâtea ori cu doamna, stăpâna mea, oare cum de n-ai izbutit să vezi ce suflet ales are? Stăpânii mei se iubesc atât de mult, încât nicio putere omenească

nu i-ar putea despărţi. Iar tu te dai bine pe lângă ministru şi vrei, pentru folosul tău, să-i peţeşti stăpânului nostru o nevastă bogată. Dar tu n-ai suflet deloc? Chiar dacă nu eşti de neam nobil, totuşi cum de-ai ajuns să cazi atât de jos? Şi cum de îndrăzneşti s-o numeşti pe stăpâna mea cu porecla ruşinoasă de „Otikubo”? Ţi-ai ieşit cu totul din minţi? Ce va gândi doamna despre tine când va auzi? în viaţa ta să nu-i mai zici aşa! Mi-e ruşine de stăpânul meu. Gândeşte-te ce-i acum în sufletul lui. Oare chiar ţi-ai pierdut minţile, grăbindu-te să primeşti pomana de la ministrul de dreapta? Cu ce preţ ai câştigat-o? Doar ai un fiu, iată-l, pe Korenari, care poate să-ţi asigure pâinea cea de toate zilele. Lăcomia este un mare păcat. Dacă ai să mai pomeneşti vreodată despre peţitul tău blestemat, mă lepăd de lume şi mă călugăresc ca să mă rog pentru iertarea păcatelor tale. Da cum de te-ai hotărât la asemenea ticăloşie V Nu e păcat mai mare pe lume decât să desparţi nişte îndrăgostiţi!

— Nu-mi dai răgaz să spun nici măcar un cuvinţel, exclamă doica. Răstălmăceşti totul… Oare l-am îndemnat cumva: „Părăseşte-ţi soţia, lasă-ţi soţia”?

— Păi da nu aşa vine treaba? Dacă iei altă soţie…

— Hei, hei, ce tot strigi? Şi chiar dacă am pus problema peţitului, ce-i rău, mă rog? Eşti şi tu îndrăgostit până peste urechi de Akogi a ta, de-aia te-ai înfuriat aşa.

În sinea ei, doica se şi căia că se apucase de afurisita de peţitorie, totuşi mai încerca să-i închidă gura lui fecioru-său.

— Ei, gata, gata! râse purtătorul de spadă. De bună seamă că tu şi în viitor ai să-l îndemni pe stăpânul meu la asemenea fapte. Numai să ţii minte că dacă ai să-i desparţi pe stăpânii mei, eu mă călugăresc. Mare păcat ai să-ţi iei pe suflet! Va trebui, ca un fiu bun ce-ţi sunt, să am grijă de mântuirea sufletului tău. Purtătorul de spadă scoase

briciul şi-l ascunse la subţioară. Dacă te mai apuci vreodată de peţit, mă rad pe cap, cum se cuvine unui călugăr, o ameninţă el.

Doica se sperie, dat fiind că el era singurul ei fiu:

— Ah, nu mai spune asemenea vorbe înfricoşătoare. Am să mă străduiesc să-ţi stric briciul prin puterea credinţei mele. Am să încep să mă gândesc şi iar să mă gândesc, încât până la urmă poate că chiar am să-l fac să se rupă în două.

Purtătorul de spadă zâm oi pe ascuns.

„Tânărul domn nu va accepta niciodată, se gândi doica, iar fiul meu cel drag iată ce-a ajuns să-mi spună, mi-e şi frică să-l ascult!”

Şi grăbi să-i ducă ştire ministrului de dreapta că toată strădania ei se dovedise zadarnică.

„În ultimul timp Otikubo s-a schimbat tare mult faţă de mine, gândi Mitiori. Oare nu cumva i-o fi ajuns] a ureche zvonurile despre peţitorie?”

Se duse la Nidzedono şi-i spuse soţiei:

— În sfârşit, am aflat de ce eşti atât de tristă.

— Ce ai aflat?

— Toată supărarea vine de la fiica ministrului de dreapta.

— O nu, nu-i adevărat! zâmbi Otikubo.

— Ce nebunie! Dacă însuşi mikadoul mi-ar fi cerut să mă însor cu fiica lui, eu şi pe mikadou l-aş fi refuzat. Ţi-am mai spus că singura mea grijă este să nu-ţi pricinuiesc nici cea mai mică amărăciune. Iar cel mai amarnic chin pentru o femeie, din câte am auzit, este să fie înşelată de iubitul ei. Şi de aceea am renunţat chiar să mă mai gândesc la o altă dragoste. Pe viitor, dacă cineva are să-ţi spună că te voi înşela, să nu-i dai crezare!

— Chiar dacă n-am să-i dau crezare, mie tot are să-mi fie teamă că tu „eşti malul care ameninţă să se surpe”,

răspunse Otikubo, făcâni aluzie la cuvintele cântecului:

„Iubitul nestatornic E malul ce ameninţă să se surpe Deasupra pantei, în abis.

** îmi spui «te iubesc, te iubesc».*

Iar inimii îi este frică să te creadă u.

— Fie, eu am să-ţi vorbesc despre iubirea mea, iar tu mă ceartă cât pofteşti! Şi, oricum, am să mă străduiesc să nu te amărăsc cu nimic. Socoate singură cât de adâncă este iubirea mea.

Purtătorul de spadă îi spuse lui Akogi:

— Degeaba îl bănuieşti de nestatornicie pe stăpânul nostru. Te încredinţez că el până la capătul vieţii nu-şi va schimba sentimentele faţă de Otikubo.

Doica, după ce purtătorul de spadă o certă atât de aspru, nu mai pomeni nimic despre peţitorie. Ministru] de dreapta, auzind că Mitiori nu are de gând să rupă legăturile cu iubita lui, renunţă şi el la dorinţa de a-şi da fiica după dânsul.

După această mică neînţelegere, îndrăgostiţii începură iarăşi să-şi trăiască viaţa lor fericită, lipsită de griji, în deplină înţelegere sufletească. Otikubo rămăsese însărcinată, aşa încât era înconjurată de o şi mai mare atenţie plină de gingăşie.

În cea de-a patra lună a anului urma să aibă loc „Sărbătoarea nalbei” la templul Kamo. Mama lui Mitiori dori ca împreună cu fiicele sale şi cu nepoatele-prinţese să asiste de la înălţimea unui balcon special la procesiunea festivă.

— Adu-o şi pe doamna de la Nidzedono, spuse ea fiului său. Tinerelor doamne le plac spectacolele. De mult vreau s-o văd pe soţia ta.

Mitiori se bucură foarte mult de cuvintele mamei sale.

— Nu ştiu de ce, spuse el, dar soţia mea nu prea ţine

să meargă la spectacole, ca alte femei. Totuşi voi încerca s-o conving.

Şi dădu fuga la palatul Nidzedono, să-i transmită lui Otikubo invitaţia soacrei.

— Nu prea mă simt sănătoasă şi, în starea în care mă aflu, nu arăt nici frumos... Dacă aş merge, s-ar putea să le stric cheful tuturor, fiind o povară pentru toţi, încercă Otikubo să refuze.

— Nu te vor vedea decât mama şi sora mea mai mică, aşa încât e ca şi cum ai fi numai cu mine, îi spuse Mitiori.

— Fie cum vrei tu, acceptă până la urmă Otikubo.

De la mama lui Mitiori sosi o scrisoare:

„Vă rog să veniţi neapărat. Vom vedea un spectacol interesant şi, în plus, vom fi împreună”.

Citind scrisoarea, Otikubo îşi aminti cum odată, demult, surorile ei o lăsaseră singură în casă, iar ele plecaseră la templul Isiyama, şi durerea vechii jigniri zvâcni din nou în inima ei.

Pe bulevardul principal era înălţat un balcon superb, acoperit cu coajă de chiparos. Terenul din faţa lui fusese nivelat, presărat cu nisip şi plantat cu pomi, de parcă acea construcţie era menită să dureze ani îndelungaţi.

În dimineaţa zilei de sărbătoare, Otikubo sosi acolo, ca să-şi ocupe locul în balcon. Akogi şi Senagon o însoţeau şi li se părea că nimeriseră în împărăţia cea fericită a paradisului. Amândouă înduraseră cândva obide şi ocări din pricina devotamentului lor faţă de Otikubo, iar acum purtarea tuturor faţă de ele era plină de respect ca faţă de confidentele unei doamne nobile. Frumoasă schimbare!

Chiar şi doica, aceea care până nu de mult rostise nişte vorbe atât de jignitoare, se grăbi să vină la musafire şi se tot învârtea pe lângă ele cu temeneli şi slugărnicii:

— Unde-i soţioara fiului meu, Korenari?

Tinerele slujnice pufniră în râs.

Mama lui Mitiori îi spuse nurorii sale:

— De ce ne ferim una de alta de parcă am fi nişte străine? între părinţi şi copii trebuie să existe o prietenie strânsă şi statornică. Să ne iubim unii pe alţii, şi atunci nimic nu va putea să tulbure liniştea noastră sufletească.

Cu aceste cuvinte o aşeză pe Otikubo alături de dânsa şi de fiica ei.

Privind-o pe Otikubo, soacra luă aminte că nu era întru nimic mai puţin frumoasă nici decât fiicele ei, nici decât nepoatele-prinţese. Purta o rochie uşoară de vară din mătase purpurie, ţesută cu broderii, iar peste ea o alta de culoarea florilor roz-albastre, şi încă o haină de sărbătoare făcută din cel mai fin crep de culoarea indigoului şi a purpurei. Ce minunat arăta Otikubo în tulburarea ei! Revărsa atâta măreţie şi atâta bun gust, încât se vedea limpede că în vinele ei nu curgea sânge obişnuit. Părea încă foarte tânără, aproape un copil de vreo doisprezece ani, nu mai mult. Frumuseţea ei avea ceva înduioşător, ceva copilăresc şi drag.

Sora mai mică a lui Mitiori, se uita la Otikubo cu admiraţie, legă apoi cu ea o discuţie lungă ca de la suflet la suflet. Când spectacolul se sfârşi, porunciră să fie aduse trăsurile la scară pentru ca toţi să plece acasă. Mitiori vru să se întoarcă la Nidzedono cu soţia lui, dar maică-sa, zâmbind vesel, îi spuse lui Otikubo:

— Aici e mult zgomot, nu se poate discuta în voie. Să mergem la mine acasă. Vom sta de vorbă pe îndelete o zi, două… De ce se grăbeşte atâta fiul meu? Nu mă ascultă deloc, nesuferitul! Te rog să nu-l iubeşti prea mult.

Caleaşca trase la scară. Fiica cea mică se aşeză în faţă, împreună cu micile prinţese* iar în spate mama lui Mitiori cu Otikubo. După ce toate îşi luară locurile ceremonios, Mitiori se sui şi el în altă trăsură laolaltă cu toată suita feminină de la Nidzedono.

În aripa dinspre apus a clădirii principale se pregătiră pentru tineri încăperi somptuoase. Pe slujnicele lui Otikubo le instalară în pavilionul vestic, unde locuise Mitiori până nu de mult. Toţi se bucurară de o primire plină de cinstire.

Însuşi stăpânul casei, tatăl lui Mitiori, se purtă foarte grijuliu nu numai faţă de Otikubo, soţia fiului său preferat, dar şi faţă de toate slujitoarele din suita ei.

Otikubo petrecu în palatul părinţilor soţului câteva zile fericite şi se întoarse la Nidzedono după ce făgăduise că îi va mai vizita de îndată ce va trece perioada cea grea în care intra.

După această întâlnire, mama lui Mitiori rămase pătrunsă de o dragoste mare pentru nora ei.

*

* * *

Încredinţându-se că Mitiori o iubeşte fără de asemuire, Otikubo încetă în sfârşit să se mai teamă că el şi-ar schimba vreodată atitudinea faţă de dânsa! într-o bună zi, îi spuse lui Mitiori:

— Aş vrea să-i dau de veste tatălui meu despre mine. E atât de bătrân, în & t se poate prăpădi azi-mâine. Aş rămâne cu o mare greutate pe suflet dacă nu l-aş mai vedea niciodată.

— Te înţeleg, răspunse Mitiori, dar mai rabdă un pic. Încă nu este timpul să ne dăm taina în vileag. Când ai să-l vezi, are să ţi se facă atât de milă de el, încât nu voi putea s-o umilesc pe maşteră, iar eu încă nu mă simt răzbunat pe deplin. Şi aş mai vrea ca până a te întâlni cu tatăl tău să ajung la un rang şi mai înalt. Şi-apoi ce-ar avea tiunagonul să moară aşa, dintr-odată?

Otikubo îl rugase deseori pe soţul ci să-i permită să-şi vadă tatăl, dar de fiecare dată primise acelaşi răspuns, aşa că până la urmă nu a mai încercat să aducă vorba. Astfel,

fără evenimente deosebite, se sfârşi anul şi veni Anul Nou.

În a treizecea zi din prima lună, Otikubo născu uşor primul ei fiu. Mitiori era nespus de fericit. Îngrijorat de faptul că în casa lui erau doar slujnice tinere şi fără experienţă, îi spuse doicii.

— Te rog pe tine, doică, să ai grijă de soţia şi de copilul meu, ca şi cum ai fi mama mea cea adevărată.

Şi i-a lăsat-o în seamă pe soţia lui şi conducerea întregii case.

Mai întâi, doica spălă cu apă caldă lăuza. Văzând-o cât de blând şi de prietenos se arată Otikubo faţă de ea, bătrâna gândi: „Nu-i de mirare că tânărul domn nu se desparte de o asemenea soţie”.

N-am să descriu în amănunt ce daruri bogate i-au fost trimise noului născut, las asta la voia închipuirii cititorului. Am să spun doar că toate lucrurile erau din argint curat. Toate neamurile lui Mitiori petrecuseră straşnic, cântând la flaute şi la citere. Un singur lucru o amăra pe Akogi: Kitanokata nu ştia nimic despre triumful lui Otikubo. Ah, dacă doamna din încăperile dinspre miazănoapte ar fi putut să vadă totul cu ochii ei! Ce-ar mai fi turbat de invidie.

Senagon, care nu de mult născuse şi ea, a fost aleasă doică a copilului.

Sadaiseul, tatăl lui Mitiori, împreună cu soţia lui îl adorau pe micul nepoţel, sorbindu-l din ochi ca pe o comoară fără preţ.

Cu prilejul ridicării în ranguri de sărbătorile Anului Nou, Mitiori, înaintea multora, primi titlul de tiunagon, iar tatăl său deveni ministrul de stânga, păstrându-şi şi funcţia de şef principal al Gărzii din stânga.

Cu acel prilej el a spus:

— Abia a venit pe lume nepoţelul meu, că tatăl şi bunicul lui au şi primit funcţii înalte. Acest copil ne aduce

noroc.

Într-adevăr, lui Mitiori i se deschidea un viitor dintre cele mai strălucite. Lăsând la o parte că ajunsese tiunagon, mai fusese pus şi în fruntea Gărzii imperiale de dreapta, dându-i-se titlul de *emon-no kami*.

Distincţii înalte i s-au conferit şi kuradoului, care a primit titlul de tiudze şi a fost înălţat la rangul de consilier de stat. Când în familia tiunagonului cel bătrân se auzi că fostul său ginere a urcat atât de sus, fosta lui soţie, Sannokimi, şi doamna din încăperile dinspre miazănoapte s-au întristat până la lacrimi, copleşite de durere şi obidă. Şi înainte Sannokimi mai începea uneori să plângă, văzându-l pe soţul ei gata s-o părăsească pentru alta, totuşi căsătoria încă nu fusese desfăcută. Acum însă totul era pierdut, nu mai avea nicio speranţă, aşa că rămăsese doar cu sentimentul inutil al unor invidii arzătoare!

Mitiori se bucura de atâta trecere la împărat, influenţa lui crescuse atât de mult, încât putea acum să le umilească şi să le persecute pe maşteră şi pe surorile lui Otikubo în fel şi chip. Dar ca să nu-l plictisim pe cititor, n-o să povestim despre aceasta.

În toamna anului următor, Otikubo născu din nou un băieţel minunat. Cu această ocazie doamna soacră spuse:

— Tânăra noastră nu pierde timpul în zadar. În fiecare an naşte un copil frumos. De data aceasta eu însămi am să cresc copilul – şi îl mută pe nepoţel împreună cu doica lui în palatul ei.

Nici pe purtătorul de spadă nu l-a ocolit norocul: dobândi funcţia de secretar la cancelaria Gărzii imperiale de stânga şi titlul de kurado.

Totul se desfăşura atât de bine şi de fericit, încât ceva mai bun nici nu se putea dori. Un singur lucru rămăsese neîmplinit: tiunagonul, tatăl lui Otikubo, nu ştia nimic de soarta fiicei sale, şi de aceea Otikubo avea mereu

sentimentul că încă nu a ajuns la deplina ei fericire.

Între timp tiunagonul slăbise mult din pricina bătrâneţii. Adâncit în gânduri negre, aproape că nici nu mai ieşea în lume şi îşi trecea zilele încuiat în iatacul său, Snţi-o singurătate tristă.

De la mama lui Otikubo, prinţesa care pe vremuri stăpânise multe bogăţii, rămăsese minunatul palat Sadzedono. Într-o zi, tiunagonul zise:

— Otikubo nu se mai află pe lume, am să iau palatul Sadzedono în stăpânirea mea.

— Bineînţeles, aşa să faci, se bucură Kitanokata. Şi chiar dacă, cine ştie cum, Otikubo se mai află în viaţă, unei femei care a decăzut atât de mult nu i se cuvine să stăpânească un palat princiar. E un palat foarte încăpător, s-ar potrivi de minune pentru mine şi fiicele mele.

Maştera cheltui toate veniturile strânse vreme de doi ani de pe moşiile tiunagonului, ca să reclădească din temelii întregul palat, începând cu îngrăditura de pământ din jurul lui. Au fost înălţate clădiri noi în locul celor vechi – cu alte cuvinte, banii nu au fost cruţaţi.

Între timp se auzi că în anul acela „Sărbătoarea nalbei” se va ţine cu ian fast deosebit. Mitiori promise că le va duce să se distreze la spectacol pe toate slujnicele din casă.

Pregătirile începură din vreme. Se reparară trăsurile, slujnicelor li se dăruiră haine noi şi frumoase.

— Vedeţi ca totul să fie cum se cuvine, poruncară tinerii stăpâni.

În casă era o zarvă grozavă. În sfârşit sosi şi ziua mult aşteptată.

Lângă bulevardul principal, care era destul de larg şi pe care urma să treacă toate carele împodobite ale templului, s-au bătut pari în pământ ca nimeni altul să nu-şi tragă trăsurile acolo. Va să zică lumea putea să fie

liniştită, nefiind nevoie să vină la serbare prea din timp. Douăzeci de slujnice mai în vârstă se aşezară în cinci trăsuri, iar în alte două căruţe veneau slujnicele mai tinerele şi slujitorii de rang mai mic.

Tânărul domn venea însoţit de o suită strălucitoare, alcătuită din curteni de rangul patru şi cinci, iar înaintea alaiului alergau să dea lumea la o parte oameni iuţi de picior. împreună cu Mitiori veneau şi fraţii lui: fratele mijlociu, fostul paj al împăratului, iar acum şef al gărzii, şi fratele cel mic, care dobândise prima sa funcţie la departamentul ceremonialului şi al festivităţilor.

În total se întocmiseră vreo douăzeci de trăsuri. Ţinându-se lanţ şi în ordine desăvârşită, au tras la locurile dinainte stabilite lângă primul bulevard, de unde se putea vedea foarte bine cortegiul sărbătoresc.

Privind în jur, Mitiori văzu, chiar faţă în faţă cu locul lor marcat de pari, două trăsuri: una foarte veche, cu acoperişul împletit din frunze de palmieri, iar a dous ceva mai nouă, cu acoperişul împletit din bambus.

Mitiori le porunci oamenilor săi:

— Puneţi de ambele părţi ale drumului, una în faţa celeilalte, trăsura mea şi a fraţilor mei, astfel ca să putem discuta în voie între noi şi cu femeile din familia noastră şi să putem vedea mai bine totul…

Oamenii săriră să împlinească porunca:

— Daţi-vă mai îndărăt trăsurile! Aici le tragem pe ale noastre, strigară ei către cei de pe partea cealaltă, dar aceştia, socotindu-se jigniţi, nici nu se clintiră.

Mitiori întrebă:

— Ale cui sunt trăsurile?

— Ale tiunagonului Minamoto.

— O fi tiunagon, poate să fie chiar dainagon, dar nu trebuia să-şi tragă trăsurile în acest loc îngrădit, de parcă n-ar fi loc şi-n altă parte. Împingeţi-le mai înapoi.

Oamenii lui Mitiori se bulucirӑ sӑ împingӑ înapoi trӑsurile strӑine, dar sӑrirӑ împotriva lor slujile tiunagonului, şi se stârni un schimb aprig de cuvinte:

— Ce vӑ faceţi de cap, repeziţilor! Oare stӑpânul vostru care se umflӑ în pene nu este şi el tot tiunagon, ca şi al nostru? Ori poate cӑ bulevardul de la un cap la altul o fi moşia lui?

Dar în clipa aceea unul din slujitorii lui Mitiori, cunoscut pentru limba lui ascuţitӑ, le aruncӑ rӑspunsul:

— Şi fostul nostru împӑrat, şi viitorul nostru împӑrat, moştenitorul tronului, şi prinţesa-fecioarӑ, toţi se dau la o parte din calea stӑpânului nostru, iatӑ cine-i el, oare voi nu ştiţi?

Iar un altul continuӑ:

— Dar cum de îndrӑzniţi sӑ-l comparaţi pe stӑpânul vostru cu al nostru? „E tiunagon şi el!” I-auzi la ei, gugumanii!

Slugile bӑtrânului tiunagon nu se lӑsarӑ mai prejos, rӑspunserӑ la ceartӑ cu ceartӑ şi nu se clintirӑ din loc.

Mitiori îl chemӑ pe purtӑtorul de spadӑ şi-i spuse:

— Trebuie scoase numaidecât trӑsurile de colo.

Oamenii lui, fӑrӑ a se mai sinchisi de ceva, împinserӑ înapoi trӑsurile. Potrivnicii lor, mai puţini la numӑr, nu se puturӑ împotrivi. Cei câţiva oameni ai bӑtrânului tiunagon chibzuirӑ astfel:

— La ce ne-ar sluji cearta? Mai cuminte e sӑ nu ne luӑm la bӑtaie, putem sӑ dӑm de belea. Nu ne-am sfii sӑ-i dӑm un picior în fund pânӑ şi primului ministru, dar cu tânӑrul acesta falnic e altceva, nu-i bine sӑ ne atingem nici mӑcar cu un deget chiar de ultimul dintre slujitorii lui.

Şi bӑgarӑ trӑsurile în prima curte la întâmplare. Iar femeile din trӑsuri doar se uitau printre perdelele împletite şi tӑceau.

Iatӑ cum tremurau oamenii în faţa lui Mitiori.

Soţia şi fiicele bătrânului tiunagon oftau:

— Degeaba ne-am gâlcevi. N-avem putere să-i răspundem.

Lucrurile s-ar fi terminat aici, dacă prostovanul de moş teniaku-no suke n-ar fi răcnit:

— Cum de-au îndrăznit să bage trăsurile noastre aici, într-un fund de curte? Cine le-a dat acest drept? Şi, ieşind în faţă, începu să cârâie: Ce vă grozăviţi aşa! Dacă aţi îngrădit dinainte locul cu pari, fireşte că sunteţi liberi să vă ţineţi acolo trăsurile, dar în virtutea cărui drept aţi poruncit ca ale noastre să fie scoase? Că erau peste drum? Ha, staţi, că vă arăt eu! Vă fac eu să plângeţi amarnic!

Când îl zări pe teniaku-no suke, purtătorul de spadă gândi: „Aha! Iată o faţă cunoscută… Se pare că ne-am mai întâlnit undeva cu dumnealui…” Şi deodată îşi aduse aminte: „A, ce chilipir! în sfârşit, eşti al meu”.

Mitiori îl zărise şi el pe moşneagul cel nesuferit.

— Hei, Korenari! strigă el. De ce-i permiţi să facă atâta zarvă?

Purtătorul de spadă înţelese totul îndată şi făcu semn din ochi slugilor, iar acestea, bucuroase de ocazie, se şi năpustiră asupra lui teniaku-no suke.

— He, he! Ghiujul ăsta îndrăzneşte să ne ameninţe. Iar pe stăpânul nostru nici nu vrea să-l ia în seamă! Aşa-i, ori ba?

Agitându-şi evantaiele cu minere lungi, tăbărâră asupra moşneagului şi-i smulseră căciuliţa de pe cap, lăsându-i la vedere cele câteva şuviţe de păr, înnodate pe creştet într-un mic mănunchi, şi fruntea goală strălucind ca o tipsie. Spectatorii îngrămădiţi pe ambele părţi ale drumului se prăpădeau de râs.

Teniaku-no suke se făcuse roşu ca racul de ruşine. Acoperindu-şi capul chel cu mâinile, încercă să se ascundă în trăsură, dar slugile lui Mitiori puseră mâna pe el şi

începură să-i care lovituri de picior, care pe unde nimerea, spunând:

— Aşa-ţi trebuie! Aşa-ţi trebuie! mai ameninţă-ne!

Moşneagul urla cât îl ţinea gura:

— Mor! Mi-a venit ceasul morţii!

Dar slugile tot nu se astâmpărau. Până la urmă moşneagul chiar rămase lat.

Mitiori strigă doar de ochii lumii:

— Staţi. Opriţi-vă. Destul!

Slugile lui Mitiori îl aruncară pe teniaku-no suke bătut măr în trăsura principală, în oare se afla însăşi Kitanokata, apoi se dezlănţuiră cu totul, pornindu-se să împingă şi să lovească trăsura cu înverşunare. Iar slugile tiunagonului tremurau de frică şi nu cutezau nici să se apropie. Stăteau nepăsători, de parcă treaba aceea nu-i privea în niciun fel, şi numai de departe urmăreau trăsura. Oamenii lui Mitiori o împinseră într-o ulicioară înfundată şi o lăsară acolo în drum. Numai atunci slugile tiunagonului se încumetară să se apropie de trăsura care zăcea pe-o rină cu hulubele în sus. Jalnică privelişte!

Femeile din trăsură, şi mai cu seamă Kitanokata, strigau într-un glas:

— Nu vrem să rămânem aici. Acasă! Cât mai repede acasă!

Dar când boul fu înhămat la trăsură, văzură că oamenii lui Mitiori tăiaseră frânghiile care leagă de dric coşul împletit al trăsurii, aşa încât coşul căzu în mijlocul drumului, iar boul trăgea mai departe numai dricul descoperit şi roţile. Prostimea bulucită pe uliţă ca să vadă procesiunea se ţinea cu mâinile de burtă de atâta râs… Hohote, ţipete. Uluite, slugile tiunagonului, care veneau după trăsură, se împiedicară şi căzură, şi câtva timp nici nu mai izbutiră să se ridice de la pământ… Dând din mâini, se văicăreau:

— Azi avem parte de o zi afurisită. N-ar fi trebuit să ieşim din curte. Vai, ce ruşine pe capul nostru!

Las în voia cititorului să-şi închipuie ce era în sufletul femeilor din trăsură. Am să spun doar că toate plângeau de ciudă şi de spaimă.

Când coşul se răsturnă şi căzu, Kitanokata, care se afla în spatele fiicelor sale, se prăvăli şi ea de-a dura în drum. În vremea asta, boul îşi vedea de cale netulburat, trăgând cuminte la ce mai rămăsese din trăsură. Maştera, cu chiu cu vai, se aburcà la locul ei, dar în cădere îşi zdrelise coatele şi acum plângea şi se văicărea ca din gură de şarpe din cauza durerii.

— Pentru care păcate oi îndura pedeapsa asta? se văicărea ea.

— Mai încet. Mai încet, o rugau fiicele.

În sfârşit veniră din urmă şi slujitorii. Cercetară cu ochii, văzură că s-a întâmplat o mare belea.

— Ce-i de făcut? Hai să cărăm coşul pe umeri, se îndemnară ei.

— Ce mai călători de trei parale! râdea mulţimea.

De ruşine, slujitorii tiunagonului se pierdură cu firea în asemenea hal, încât doar se uitau unii la alţii fără a scoate o vorbă.

Până la urmă reuşiră să ridice coşul trăsurii pe dricul lui şi să purceadă la drum îndărăt spre casă. Însă Kitanokata, speriată de moarte, ţipa mereu:

— Mai încet! Văleu, o să ne răsturnaţi iar!…

Trebuiră să meargă încet. Târâş-grăpiş, ajunseră şi acasă. Faţa doamnei din încăperile dinspre miazănoapte se umflase de plâns. O duseră în casă pe braţe, atât de râu se lovise.

— Ce s-a întâmplat? Ce s-a întâmplat? bâlbâia tiunagonul speriat.

Când auzi cele pătimite de soţia şi de fiicele lui, mai

să moară pe loc. „Amarnică ruşine! Să fiu umilit în aşa hal! Mă călugăresc!” se tânguia el. Însă, de mila soţiei şi a fiicelor lui, nu-şi puse gândul în aplicare.

Multă vreme se vorbi şi se făcu haz în legătură cu această întâmplare. Tatăl lui Mitiori îl judecă sever pe fiul său:

— Oare să fie adevărat? Mi-a ajuns la ureche că nişte slugi au părăduit trăsura în care călătoreau nişte femei, şi că între scandalagiii aceia s-au evidenţiat în mod deosebit slujitorii tăi de la Nidzedono. Cum de ai putut să îngădui asemenea ticăloşie?

— O, nici vorbă! Zvonurile sunt exagerate, răspunse Mitiori. Nu s-a întâmplat nimic deosebit. Poruncisem din timp să se îngrădească cu pari locul pentru trăsurile noastre. Şi-atunci de ce oare slugile tiunagonului au tras chiar acolo trăsurile stăpânilor lor, parcă înadins, cu toate că în lungul drumului erau destule locuri libere? Se înţelege că slujitorii mei n-au îngăduit acest lucru şi iată că s-a iscat gâlceavă. Până la urmă, ai mei s-au înfierbântat atât. de rău, încât, în focul certei, au tăiat frânghiile care legau coşul de dricul trăsurii lor. Unul dintre oamenii tiunagonului a început să-i înjure pe slujitorii mei, iar aceştia i-au dat pălăria jos şi au început să-i care la pumni, fără a mai da ascultare nimănui Fraţii mei amândoi au fost acolo şi au văzut totul şi pot adeveri cele spuse se mine. Oamenii v-au prezen>it lucrurile în culori mult mai negre decât s-au petrecut de fapt.

— Străduieşte-te totuşi ca pe viitor să nu mai dai loc la asemenea fapte, îi spuse tatăl. Nu sunt mulţumit de tine.

Când auzi despre cele întâmplate, Otikubo se întristă cu totul, fiindu-i milă şi de surori şi de maşteră.

— Nu vă faceţi prea multe griji cu ele, îi spuse Akogi. Nu aveţi de ce. Dacă s-ar fi aflat tatăl dumneavoastră în trăsură, atunci da. Însă aşa, ce mai încolo-încoace, l-au

ciomăgit pe ghiujul de teniaku-no suke, şi aşa şi trebuia.

— N-ai inimă bună, îi răspunse Otikubo. Poţi să treci în slujba soţului meu, iar pe mine să mă laşi. El este la fel de răzbunător ca şi tine.

— Bine! De acum încolo îl voi sluji pe soţul dumneavoastră. El înfăptuieşte tot ce mi-ar fi plăcut mie să fac dacă aş fi avut putere, şi de aceea mi-a devenit mai scump decât dumneavoastră, răspunse Akogi.

După această întâmplare, soţia tiunagonului se îmbolnăvi rău de tot. La patul bolnavei s-au strâns toţi copii ei şi au început să se roage tuturor zeilor să-i trimită vindecarea. Rugăciunile lor au fost auzite şi doamna Kitanokata treptat-treptat s-a înzdrăvenit.

Pe când toate aceste nenorociri curgeau una după alta asupra familiei tiunagonului, lucrările de restaurare la palatul Sadzedono înaintau spornic. În a şasea lună a anului urma să aibă loc inaugurarea.

Socotind că vechea lor casă le purtase nenoroc, tiunagonul împreună cu soţia lui îşi ziseră că, alungă năpasta dacă se vor muta în noul şi strălucitorul palat, aşa că grăbiră prin toate mijloacele pregătirile de mutare. Plănuiseră, fireşte, să le ia cu ei pe toate fiicele lor.

Zvonul acesta ajunse şi la urechile lui Akogi, care pândi un moment prielnic, când Mitiori se odihnea în încăperile soţiei sale, spre a-i spune vestea:

— Palatul Sadzedono a fost reconstituit în toată strălucirea lui de odinioară. Umblă vorba că familia tiunagonului are să se mute acolo. Însă răposata mamă a soţiei dumneavoastră, prinţesa, îi spunea adeseori micuţei sale fiice: „Ia seama, când ai să creşti să nu dai casa noastră nimănui, să locuieşti tu în ea. Casa aceasta îmi este tare scumpă. Mă doare inima de ea. Îmi aminteşte ce frumoasă era viaţa în preajma tatălui meu”. Aşa spunea răposata doamnă despre Sadzedono! Şi-acum, vin nişte

străini şi vor să pună mâna pe palat, fără niciun drept… Cum să-i împiedicăm oare?

— Păi, are soţia mea vreun act de proprietate asupra palatului? întrebă Mitiori.

— Cum să nu aibă? Are, şi este bine păstrat.

— A, dacă-i aşa, atunci poate să se-ntâmple o istorie foarte interesantă. Află la ce dată este fixată mutarea, porunci Mitiori.

— Ah, ce mai pui la cale? se auzi glasul lui Otikubo din odaia de alături. N-o mai asculta pe Akogi, care s-a făcut foarte rea. Ştiindu-ţi firea aprigă, înadins vorbeşte aşa, ca să te stârnească.

— A, va să zică m-am făcut rea? Da' cum să tac când se săvârşesc asemenea ticăloşii!

— Pe viitor, caută să nu mai vorbeşti despre asemenea lucruri de faţă cu stăpâna ta, îi spuse Mitiori mai târziu între patru ochi. Are o inimă prea miloasă, îi e milă până şi de cei care îi pricinuiesc numai rău. Dacă ar fi s-o asculţi pe soţia mea, ar reieşi că a te răzbuna pe astfel de oameni ar însemna în primul rând s-o chinui pe biata de ea.

Akogi îl aprobă:

— Chiar aşa! Nu e bine să discutăm despre asemenea lucruri în prezenţa doamnei.

În cea de-a şasea lună a anului, Akogi o întrebă ca din întâmplare pe una din vechile ei cunoştinţe, slujnică la tiunagon:

— Când vă mutaţi în noua casă?

— Destul de curând, la nouăsprezece ale lunii, i se răspunse.

Akogi dădu fuga să-l înştiinţeze pe stăpânul ei.

— Minunat. În aceeaşi zi, nici mai devreme, nici mai târziu, am s-o mut şi eu acolo pe soţia mea. Mai angajează încă vreo câteva slujnice tinere. Vezi dacă nu se găsesc

astfel de fete şi în casa tiunagonului. Dacă se găsesc, momeşte-le să vină în slujbă la noi. Să moară maştera de necaz…

— Bun gând! zise Akogi.

Văzând ce bucurie îi luminează faţa, Mitiori se gândi mirat: „O arde setea de răzbunare la fel ca şi pe mine”. Şi de atunci începu să se consulte cu ea, interzicându-i cu cea mai mare stricteţe să discute cu Otikubo ce puseseră la cale. Soţiei sale nu-i spuse decât atât:

— Am cumpărat o casă minunată şi vreau să te mut acolo numaidecât. Ziua de nouăsprezece este o zi norocoasă pentru inaugurarea unei locuinţe noi. Ai grijă ca până atunci să fie gata hainele cele noi pentru slujitori. Aş vrea să reclădesc palatul Nidzedono din temelii imediat după plecarea ta. Grăbeşte pregătirile, că n-a mai rămas prea mult timp.

Apoi îi trimise lui Otikubo o mulţime de viguri de mătase de culoare ruginie şi purpurie… Nebănuind gândul ascuns al soţului ei, Otikubo le puse numaidecât la lucru pe meşteriţe ca totul să fie gata la termenul hotărât.

Akogi, prin prietena ei, le invită pe slujitoarele cele mai frumoase din casa tiunagonului, în frunte cu însăşi camerista doamnei din încăperile dinspre miazănoapte, pe nume Dzidziu, care avea o înfăţişare neobişnuit de frumoasă şi era şefă peste toate slujitoarele tiunagonului; împreună cu ea fuseseră poftite doamna Suke şi doamna Taiu, slujnicele apropiate ale lui Sannokimi, iar dintre slujnicele de rang inferior, o oarecare Maroi.

„Toate sunt frumoase şi deosebit de alese ca purtare”, se gândi Akogi şi, prin prietena ei, transmise fiecăreia din ele în secret:

— În capitala noastră există un palat al unui om influent, unde purtairea faţă de slujitori este foarte binevoitoare şi plină de grijă… Vedeţi să nu scăpaţi această

ocazie!

Slujnicele erau tinere şi nu le plăcea că, din cauza bătrâneţii, stăpânului lor îi cam slăbise mintea. Şi iată că tocmai când îşi căutau mai cu sârg alt stăpân, sosi vestea aceea ispititoare. Auzind că sunt poftite în casa unui om care se bucură de mare faimă în societate, toate se învoiră bucuroase să intre în slujba lui. Părăsiră aşadar casa tiunagonului, se întoarseră la casele lor părinteşti, pentru ca de acolo să poată trece apoi în casa noului stăpân.

Nici în vis nu şi-ar fi închipuit ele, desigur, că stăpâna lor va fi Otikubo şi că toate vor servi în una şi aceeaşi casă. De aceea, chiar prietenele cele mai apropiate ţinură în cel mai strict secret una faţă de cealaltă locul noii sale slujbe.

După fiecare în parte veni trăsura de la palatul Nidzedono. Întrucât auziseră că în palatul acela domneşte un lux nemaipomenit, femeile se gătiseră cum nu se poate mai bine. Toate sosiră la una şi aceeaşi casă, coborâră din trăsură în acelaşi loc şi, când dădură ochii una cu alta, mai să nu-şi vină în fire de uimire.

Gura lumii spusese adevărul. În casă se aflau nu mai puţin de douăzeci de slujnice tinere şi frumoase. Patru sau cinci femei, după cât se părea cameriste mai vârstnice, erau îmbrăcate deosebit de elegant: fiecare purta două rânduri de veşminte din mătase albă strălucitoare, trene lungi colorate, împodobite cu fireturi roşii şi albastre, *hakama* purpurii… Altele aveau *hakama* de un roşu aprins şi haine împodobite cu broderii, trene lungi din crep; de culoarea purpurei luminoase sau din mătase dantelată… Toate acele frumuseţi, gătite atât de somptuos, făcură cerc în jurul noilor venite. Nu-i de mirare că acestea se simţiră cam stânjenite.

În locul lui Otikubo, care suferea cumplit din pricina arşiţei, însuşi tânărul stăpân al casei ieşi să le vadă pe noile doamne din suita soţiei sale. Plecându-se până.la

pământ în faţa lui, pline de emoţie, ele doar trăgeau cu ochiul una către alta, tăcute. Mitiori le ului cu frumuseţea lui şi cu eleganţa veşmintelor. Avea o *hakama* purpurie şi o cămaşă albă de borangic, peste care purta o haină din atlazul cel mai fin.

Femeilor li se părea că în faţa lor s-a ivit o făptură de basm şi de vis.

Mitiori le privi pe rând şi spuse:

— Toate păreţi destul de frumoase. Şi dacă nu sunteţi chiar întocmai precum aş fi vrut eu, n-am să fac nazuri, de vreme ce aţi fost alese de Emon.

Din camera vecină, Otikubo auzi vorbele lui şi spuse râzând:

— Ia te uită de câtă încredere se bucură Emon la noi!

— Spuneţi că nu arată chiar aşa cum aţi fi vrut? se făcu auzită Emon. Puteţi să-mi spuneţi de ce? Eu, trebuind să stau lângă stăpâna mea, n-am avut răgaz să le gătesc… De vină nu este decât graba.

Cu aceste cuvinte, Emon se ivi în prag, şi toate noile venite o recunoscură. Deci iată cine se ascundea sub numele acela: Akogi, vechea lor cunoştinţă.

Femeile rămaseră înmărmurite.

— Chiar ea să fie, Akogi a noastră? Ce poziţie strălucită ocupă în acest palat!

Akogi se prefăcu şi ea foarte mirată:

— Curios! Parcă ne-am mai văzut undeva?…

— Iar noi v-am recunoscut numaidecât. Ce întâmplare fericită!

— De foarte mult timp n-am mai putut să ne vedem… Tare trist a fost.

Abia începuseră vechile prietene să sporovăiască despre vremurile trecute, când îşi făcu apariţia încă o femeie purtând în braţe un băieţel minunat cu faţa albă, în vârstă de vreo trei ani. Ia uite, păi asta-i chiar Senagon!

— O, parcă întreg trecutul reînvie! În jurul nostru răsună numai voci cunoscute, exclamară noile venite.

Se legă un viu schimb de cuvinte. N-am să-l plictisesc pe cititor, redând discuţia prietenelor care se reîntâlniseră atât de neaşteptat după o despărţire lungă. Am să spun doar că şi-au spus numai cuvinte plăcute, pline de bucurie.

Noile slujitoare erau foarte mulţumite că fostele lor prietene, Akogi şi Senagon, se bucură în casă de mare cinste şi că pot să le acorde protecţia lor.

Între timp, fără să ştie nimic, familia tiunagonului se pregătea de mutare, în ziua următoare, l-ai palatul Sandzedono. Fuseseră transportate acolo toate lucrurile necesari, se puseseră perdele împletite din trestie… Până şi lucrurile slujitorilor fuseseră cărate la noua locuinţă.

Când se auzi despre acest lucru la Nidzedono, majordomii Tadzimo-no kami, Simotuke-no kami şi supraveghetorul principal al palatului, Emon-no suke, chemară slugile cele mai de nădejde şi mai descurcăreţe şi le spuseră:

— Palatul Sandzedono este şi el tot al stăpânului nostru, dar tocmai când stăpânul se gândea să se mute acolo tiunagonul Minamoto a hotărât să-şi însuşească această casă şi chiar a şi reconstruit-o din temelii, fără să ceară aprobarea nimănui. Şi chiar dacă tiunagonul ar fi avut oarecare temei s-o considere a lui, şi în acest caz el tot ar fi trebuit să-l anunţe mai întâi pe stăpânul nostru despre planul său şi să aibă o lămurire cu el, nu să lucreze pe ascuns. Se zice că mâine tiunagonul se mută la Sandzedono împreună cu întreaga familie. De aceea duceţi-vă acolo şi spuneţi-le slugilor lui: „În virtutea cărui drept aţi pătruns samavolnic în casa stăpânului nostru?” Şi să nu-i lăsaţi să ia lucrurile pe care le-au şi adus acolo. Noi înşine ne vom muta mâine la Sadzedono. Cercetaţi cu luare-aminte clădirile palatului pentru a stabili unde este

mai bine să instalăm diversele servicii.

După ce auziră porunca, slugile plecară s-o pună în aplicare fără întârziere. Ajunseră la Sandzedono şi văzură că acela era un palat minunat. Oamenii tiunagonului trebăluiau peste tot, aşterneau nisip pe alei, montau perdelele de trestie… Şi deodată, în dârdora forfotei, năvăleşte cu zarvă ceata de slujitori de la palatul Nidzedono. Oamenii tiunagonului se fâstâciră de-a binelea:

— Ăştia cine-or mai fi? De unde vin?

Se uită mai bine: păi, ăştia sunt slujitorii de credinţă ai tânărului demnitar din partea căruia stăpânele lor au suferit atâtea jigniri şi necazuri.

— Palatul Sandzedono este al stăpânului nostru, strigară slujitorii lui Mitiori. Ce căutaţi aici fără niciun drept? Ni s-a poruncit să vă alungăm, aşa că să vă piară şi urma de pe aici! şi începură să se sfătuiască între ei unde să plaseze diferitele servicii.

— Iată, aici va fi locuinţa bucătarilor, dincolo încăperile pentru slujitorii de rang mai mic… Aici va fi cutare lucru, dincolo cutare.

Uluiţi cum nu se mai poate, oamenii tiunagonului dădură fuga să raporteze cele întâmplate:

— Majordomi şi slugi străine au dat buluc în Sandzedono, iar pe noi ne-au alungat. Cică însuşi emon-no kami se va muta acolo mâine şi toate clădirile palatului le repartizează după bunul lor plac: acolo vor fi odăile pentru slugi, dincolo de camera supraveghetorului principal…

Bătrânul pricepu că nu-i a bine şi se burzului:

— Ce samavolnicie nemaipomenită! Este adevărat că nu am asupra-mi actele de proprietate ale palatului, dar el aparţine netăgăduit fiicei mele. Cine în afară de mine, tatăl ei, poate avea drepturi asupra lui? Dacă fiica mea Otikubo ar mai fi în viaţă, aş putea ci e de că de la ea vine prăpădul, însă urma ei s-a pierdut de mult…

Ce-i de făcut aşadar? Nu are niciun rost să mă cert cu tânărul acela zănatec, mai bine-i să mă adresez cu o jalbă tatălui său.

Tiunagonul nu fu în stare nici măcar să se îmbrace cum trebuie. Abia trăgându-şi sufletul, grăbi să ajungă la ministrul de stânga, tatăl lui Mitiori.

— Trebuie să-l văd îndată pe domnul ministru, le spuse el slujitorilor care îi ieşiră în întâmpinare.

Ministrul îl primi pe tiunagon numaidecât:

— Despre ce este vorba?

— De multă vreme sunt proprietarul casei de pe cea de-a treia stradă. L-am reconstituit din temelii şi aveam de gând ca mâine să mă mut acolo. Oamenii mei au şi început să care lucrurile, când pe neaşteptate au venit slujitorii fiului dumneavoastră emon-no kami şi au declarat: „În virtutea cărui drept vă aflaţi aici? Această casă este proprietatea stăpânului nostru. Cum de aţi îndrăznit să intraţi? Stăpânul nostru însuşi se va muta aici mâine”. Şi i-au izgonit pe slujitorii mei, care au venit nedumeriţi la mine, neştiind ce se cuvine să facă. D-apoi nimeni în afară de mine nu are vreun drept asupra palatului Sandzedono. Ce vrea să însemne asta? Oare va fi dobândit fiul dumneavoastră în vreun chip oarecare actul de proprietate asupra casei?

Aşa se jelui el, aproape plângând

După ce îl ascultă posomorât, ministrul răspunse, arătându-se extrem de nemulţumit:

— Nu ştiu nimic. Dacă cele spuse de dumneavoastră sunt adevărate, atunci fiul meu a comis o fărădelege. Dar poate că a acţionat aşa în virtutea vreunei situaţii speciale. Am să-i cer explicaţii neîntârziat şi am să vă comunic răspunsul. Până atunci nu vă pot spune nimic.

Tiunagonul nu îndrăzni să insiste mai mult şi se întoarse acasă sfârşit.

— Am încercat să mă plâng tatălui lui, iar acesta nici n-a stat să mă asculte, se văicărea bătrânul. Ce să ne facem? De atâta timp tot construim şi construim fără să cruţăm nici banii, nici puterile, şi iacătă… Ce batjocură! Iar avem să ne facem de râsul lumii.

În aceeaşi zi, întorcându-se de la palatul imperial, Mitiori se duse să-şi viziteze părinţii, fără să se mai abată pe-acasă. Tatăl-său îi zise:

— Adineaori a fost la mine tiunagonul şi s-a plâns împotriva ta. Mărturiseşte-mi, te rog, e adevărat ceea ce mi-a spus el?

— Da, este adevărat. De mult mă tot gândeam să mă mut într-o casă de pe cea de-a treia stradă, când iată că aud o ştire neaşteptată: tiunagonul vrea să se instaleze el în casa aceea! N-am fost în stare să-mi revin din uimire şi am trimis imediat slujitorii acolo, ca să vadă care-i adevărul.

— Dar tiunagonul spune că acea casă îi aparţine numai lui şi nimănui altcuiva. De când eşti tu proprietarul acelei case? Şi ai vreun act de proprietate asupra ei? Iar dacă îl ai, de la cine îl ai?

— La drept vorbind, casa este a soţiei mele. Palatul Sandzedono i-a revenit prin moştenire de la răposatul ei bunic pe linie maternă. În această privinţă nu: poate încăpea nicio discuţie! Se pare însă că tiunagonul şi-a cam pierdut minţile la bătrâneţe. O ascultă în toate pe soţia lui şi, aţâţat de ea, a săvârşit o mulţime de răutăţi faţă de fiica lui. Iar acum maştera, din ură faţă de fiicăsa vitregă, l-a convins să-i ia şi casă, fără niciun drept. Actul de proprietate asupra casei se află la soţia mea. Iar tiunagonul afirmă că unicul proprietar este el, cu toate că nu are niciun fel de dovezi… E o neghiobie.

— Atunci nu are rost să te cerţi cu el. Arată-i îndată hârtia, şi gata.

Tatăl lui Mitiori era foarte tulburat.

Bine, am să i-o arăt!

Când se întoarse la Nidzedono, Mitiori stabili cine îi va însoţi a doua zi la mutarea în casa nouă şi cu ce trăsuri aveau să meargă.

Tiunagonul, de supărare, nu reuşi să închidă ochii toată noaptea. Dis-de-dimineaţă îl trimise la ministrul de stânga pe fiul său Kagezumi, cârmuitorul provinciei Etizen.

— Tatăl meu, tiunagonul, voia să vină el însuşi la dumneavoastră, dar de ieri, de când s-a întors acasă, se simte rău şi vă roagă să-l scuzaţi. Care este răspunsul dumneavoastră? întrebă Kagezumi.

— I-am cerut explicaţii fiului meu, şi iată ce mi-a răspuns…

Şi ministrul repetă spusele fiului său.

— Dacă doriţi să aflaţi şi alte amănunte, binevoiţi să vă adresaţi lui personal. Eu nu ştiu nimic mai mult şi nu pot să judec cine este vinovat şi cine nu. Totuşi nu pot să nu mă mir că dumneavoastră aţi vrut să ocupaţi casă, neavând niciun act de proprietate…

Auzind acest răspuns, Kagezumi se duse imediat la palatul lui Mitiori. Mitiori şedea jos lângă o perdea împletită, îmbrăcat simplu într-o haină uşoară de casă. Kagezumi se aşeză respectuos în faţa lui. În spatele perdelei împletite se afla Otikubo… Când îl văzu pe fratele ei stând acolo ca un biet solicitant, i se făcu milă de el.

Senagon şi Akogi îşi aruncau ocheade şi zâmbeau:

— Ia te uită! Pe vremuri tremuram în faţa lui şi nu ştiam cum să-i mai intrăm în voie.

Între timp, fără a bănui ceva, Kagezumi începu să vorbească în felul următor:

— Am fost la respectabilul dumneavoastră părinte şi am vorbit cu el. E adevărat că actul de proprietate asupra casei se află la dumneavoastră? Socotesc că povestea s-ar

putea rezolva numai după ce l-am cerceta cu atenţie. Dacă tatăl meu şi noi toţi, fiii lui. am fi avut vreun temei cât de mic să bănuim că palatul Sandzedono vă aparţine, atunci această neplăcută confruntare nu ar mai fi avut loc. Noi însă, de doi ani încoace, reconstruim din temelii palatul. În tot acest timp, dumneavoastră nu aţi spus nimic, şi dintr-odată, chiar în ajunul mutării noastre, vreţi să ne împiedicaţi cu forţa… Mi-aş permite să-mi exprim părerea de rău că aţi recurs la un mod atât de nepăşnic pentru a rezolva conflictul.

— Actul de proprietate asupra palatului Sandzedono se află la mine de mult timp. Precum ştiu eu, casa nu este decât a aceluia care posedă un astfel de act şi *A* nimănui altcuiva. De aceea am stat liniştit şi n-am socotit necesar să declar unuia şi altuia că este casa mea, dar când v-aţi hotărât să vă mutaţi acolo, am fost nevoit să-mi declar drepturile. Fiindcă veni vorba, aveţi vreo hârtie din care să reiasă că sunteţi proprietarii acelei case?

Mitiori vorbea blând, pe un ton liniştit, jucându-se cu un copil pe care îl ţinea pe genunchi, un băieţel de vreo trei ani, cu faţa albă şi gingaşă, tare frumos.

Kagezumi era indignat şi jignit. O astfel de comportare, în timpul unei discuţii importante! Ce om fluşturatic şi crud. Totuşi se stăpâni.

— Din păcate, deocamdată noi nu am găsit această hârtie… S-ar putea s-o fi vândut cineva. E singurul lucru care mai rămâne de presupus, întrucât nimeni, în afară de noi, nu are niciun drept asupra casei.

— Nu, n-am cumpărat nicio hârtie furată. Casa mi-a parvenit într-un mod cât se poate de cinstit, şi consider că îmi aparţine în exclusivitate. Iată sfatul meu: recunoaşteţi adevărul spuselor mele şi resemnaţi-vă. Iar tatălui dumneavoastră, tiunagonului, comunicaţi-i că am să-i dau posibilitatea să examineze cât se poate de atent actul meu

de proprietate.

Şi, punând capăt discuţiei, Mitiori se sculă şi se îndreptă cu copilul în braţe spre încăperile interioare. Kagezumi se întoarse la taică-său, mâhnit şi fără niciun rezultat.

Otikubo ascultase întreaga discuţie.

— Aşadar au vrut să se mute la Sandzedono? Ar putea să creadă că eu îi urmăresc cu ura mea. De câţi ani tatăl meu reconstruieşte casa aceea din temelii, câte cheltuieli şi câte griji a irosit, şi deodată, în ultima clipă, mutarea e împiedicată cu forţa. Ce amărât trebuie să fie! A-ţi amărî părinţii este un mare păcat. Nu numai că nu-i pot îngriji, dar din pricina mea tatăl şi mama mea sunt obijduiţi şi necăjiţi – iată ce mă doare! Pare-se că Akogi a pus la cale toate astea…

Inima lui Otikubo se frângea de milă pentru părinţii ei.

— Chiar dacă un tată mai bun decât tatăl tău nu s-ar mai găsi nicăieri pe pământ, îi spuse Mitiori, care ins de pe lumea asta l-ar lăsa pe cineva să-i ia casa? Că a fost jignit tatăl tău? Da, e adevărat! Vei putea însă în viitor să-ţi răscumperi păcatul acordându-i îngrijireci ta plină de căldură filială. Dacă tu nu vrei să te muţi la Sandzedono, eu tot am să mă mut acolo, împreună cu toate slujnicele tale. Odată ce aşa am hotărât, ar fi o prostie să mă opresc la jumătate de drum. Vrei să-i dăruieşti tatălui tău palatul Sandzedono? Bine, dăruieşte-i-l, dar numai după ce mă voi fi răzbunat eu, iar tu te vei fi întâlnit cu el faţă în faţă.

Otikubo trebui să tacă.

Întorcându-se acasă, Kagezumi îi povesti tiunagonului totul.

— E inutil să mai insistăm. Oricât de înjositor este pentru noi faptul că n-am fost în stare să ne apărăm dreptul asupra casei, va trebui să renunţăm la ea. Eu

vorbeam cu emon-no kami despre un lucru atât de important pentru noi, iar el în acest timp ţinea pe genunchi un băieţel frumos, pe fiul său, şi se juca fericit cu el, iar argumentele mele le lăsa să-i treacă pe lângă ureche. Apoi m-a refuzat categoric şi a plecat în casă. Ministrul de stânga, tatăl lui, mi-a spus doar: „Nu ştiu nimic. Fiul meu are actul de proprietate asupra casei. Înseamnă că dreptatea este de partea lui”. Nici acolo n-am avut succes. Pentru ce oare, la timpul cuvenit, nu am avut grijă să păstrăm hârtia aceea afurisită? Emon-no kami se pregăteşte să se mute chiar în seara aceasta. Pregătirile? în în plină desfăşurare, s-a stabilit şi ce slujitori vor lua cu ei şi cu ce trăsuri vor pleca…

Auzind această relatare, tiunagonul, copleşit de amărăciune, blestemă întregul univers.

— Mama lui Otikubo, aflându-se pe patul de moarte, i-a dat fiicei sale acea hârtie, iar eu, distrat fiind, am uitat de ea. Din pricina neglijenţei mele am pierdut o casă atât de frumoasă. Ce îndoieli mai pot fi că Mitiori a cumpărat de la cineva hârtia şi că de aceea se comportă acum atât de hotărât. Toată lumea îşi va bate joc de noi. Dacă m-aş plânge chiar şi împăratului, tot n-aş obţine nimic, fiindcă emon-no kami se bucură de mare favoare la curte. Cine să ne dea dreptate dacă el va spune că negrul este alb? îmi pare rău că am irosit atâţia bani… Sunt un om fără noroc toate-mi merg de-a-ndoaselea, necazurile se ţin lanţ de capul meu…

Trist, tiunagonul căzu pe gânduri, cu ochii aţintiţi spre cer.

Înainte de a se muta la Sandzedono, Mitiori dărui fiecărei doamne din suita soţiei sale câte un rând de haine noi minunate. Toate doamnele se bucurară că, la atât de scurtă vreme de la intrarea în slujbă, aveau posibilitatea să se îmbrace după ultima modă.

Tiunagonul trimise câţiva oameni de-ai să-i cucererea de a i se înapoia măcar lucrurile din casă, dar Mitiori poruncise să nu iasă nimic pe poartă. La o asemenea veste, Kitanokata îşi plesni palmele de mânie I

— Emon-no kami este duşmanul nostru cel mai amarnic. Blestematul mi-a zdrobit sufletul.

Kagezumi încercă s-o îmbuneze:

— Linişteşte-te, mamă, ce s-a pierdut nu se mai întoarce. Oamenii noştri s-au rugat să li se îngăduie să ia măcar hainele. „Luaţi-le repede”, au răspuns cu jarecare bunăvoinţă slujitorii lui emon-no kami, pentru ca apoi, deodată, să-i oprească pe toţi la poartă. Oamenii noştri nu puteau să se ia la bătaie…

Şi, într-adevăr, tiunagonului şi familiei lui nu le mai rămăsese decât un singur lucru: să-l blesteme pe asupritor.

În sfârşit se înseră şi veni şi ora Câinelui. Un şir lung de zece trăsuri sosi la palatul Sandzedono.

Când coborî din trăsură, Mitiori văzu că era întocmai precum spusese tiunagonul: încăperile principale ale palatului erau gata să-i primească pe stăpâni. Paravanele erau montate, perdelele puse, rogojinile aşternute… Mitiori înţelese ce trebuie să fie în sufletul tiunagonului şi i se făcu milă de el, totuşi rămase hotărât să-şi ducă răzbunarea până la capăt.

„Tatăl meu probabil că suferă foarte mult”, gândea Otikubo, străină de veselia din jur. Nimic n-o bucura.

Mitiori le spuse slujitorilor:

— Aveţi grijă să nu se piardă nimic din lucrurile străine. Vreau să le înapoiez pe toate în bunăstare.

În timp ce la palatul Sandzedono domnea o atmosferă de bucurie şi de zarvă veselă, în casa tiunagonului toţi erau plini de spaimă şi de nelinişte.

În sfârşit, veni o ştire:

„Mutarea festivă s-a produs. Ce mulţime de slujitori

sunt acolo, câte trăsuri!”

„Înseamnă că totul s-a sfârşit. Acum nu mai e nimic de făcutu, se întrista tiunagonul împreună cu toţi ai lui.

Dar în palatul Sandzedono puţin le păsa de ei. Acolo oamenii se veseleau în voie.

Akogi era plină de recunoştinţă faţă de stăpânul ci pentru faptul că îndeplinise cu atâta pricepere tot ceea ce ea nici n-ar fi putut să viseze.

*

A doua zi, Kagezumi veni el însuşi la Sandzedono cu vorbă bună:

— Vă rog, îngăduiţi-mi să iau lucrurile familiei mele.

— Trei zile nu vom îngădui să fie atins niciun lucru.

A patra zi, trimiteţi pe cineva să le ia pe toate. Vă vor fi înapoiate în perfectă stare, îi răspunseră slujitorii, fără a mai sta să asculte nimic altceva.

În casa tiunagonului se alarmară şi mai rău…

La Sandzedono, de trei zile în şir nu mai contenea muzica veselă. Sărbătoreau inaugurarea palatului în cel mai rafinat stil modern.

În ziua fixată, dis-de-dimineaţă, se ivi din nou Kagezumi şi începu să se roage cu lacrimi:

— Îngăduiţi-mi să iau astăzi lucrurile familiei mele. Am adus aici toate bunurile noastre, până şi mărunţişurile, chiar şi sipetele pentru pieptenii femeilor… E foarte greu să te descurci fără asemenea lucruri…

Mitiori, sărbătorind în suflet victoria, porunci în sfârşit să-i fie înapoiate lui Kagezumi toate lucrurile conform inventarului.

— Ah, mi-am amintit! exclamă deodată Mitiori. Era pe undeva un sipeţel de oglindă vechi. Daţi-i şi sipeţelul acela, întrucât soţia tiunagonului pare-se că îl socoteşte o comoară de mare preţ.

Akogi, gata să îndeplinească porunca, răspunse:

— Cum de nu, cum de nu, sipeţelul se află la mine, şi îl aduse imediat.

Femeile care nu văzuseră până atunci sipetul începură să râdă:

— Uf, că urât mai e!

— Trebuie ataşat la el o scrisorică, spuse Mitiori, gândind că lădiţa singură nu va produce efectul scontat, şi o rugă pe Otikubo să scrie câteva cuvinte.

— De ce? Dacă le-aş da veşti despre mine într-un asemenea moment greu pentru părinţii mei, le-aş pricinui o durere în plus, încercă să refuze Otikubo.

— Totuşi scrie, te rog foarte mult, scrie, insistă Mitiori şi, până la urmă, Otikubo scrise pe dosul scânduricii de pe fundul lădiţei următoarele stihuri:

„Zi şi noapte mi-ai privit Lacrimile şiroind.

Oglindă clară.

Dar anii s-au scurs, şi acum Amintirea trecutului mi-e dragă” .

Înfăşurând lădiţa de câteva ori în hârtie colorată, Otikubo legă de ea o crenguţă de pom şi i-o întinse lui Akogi:

— Iată, dă-o fratelui meu.

Mitiori îl pofti la el pe Kagezumi şi-i spuse:

— Poate socotiţi că n-am fost politicos cu dumneavoastră. Dar, ca să spun adevărul, m-a cuprins o ciudă cumplită când am aflat că vă mutaţi în casa mea, fără ca măcar să mă anunţaţi. Acum m-am potolit şi sunt gata să prezint personal scuzele mele părintelui dumneavoastră. Şi totodată vreau să-i arăt şi hârtia despre care este vorba. Transmiteţi-i tiunagonului să mă viziteze neapărat azi sau mâine. Poate că dumneavoastră şi fraţii dumneavoastră veţi considera inoportun să-l însoţiţi, eu însă aţ şi foarte bucuros dacă vreunul dintre dumneavoastră ai lua parte la întâlnire.

Mitiori avea o înfăţişare plină de bucurie, ceea ce nu se potrivea deloc cu împrejurarea. Kagezumi rămase nedumerit.

— Vă rog deci, neapărat, să-i transmiteţi tatălui dumneavoastră să poftească la mine, şi vă rog şi pe dumneavoastră să veniţi împreună cu el, repetă Mitiori.

Kagezumi făcu o plecăciune şi plecă. Akogi îl aştepta după uşă.

— Roagă-l pe oaspete să treacă pe aici, porunci ea mnei slugi.

Lui Kagezumi i se păru foarte ciudat acest lucru, to „tuşi se duse. De după perdeaua împletită nu se ivea decât mn colţişor din marginea unei mâneci frumoase şi strălucitoare.

— Vă rog să-i înmânaţi acest obiect doamnei din încăperile dinspre miazănoapte. L-am păstrat cu mare grijă, ştiind cât de mult ţine la el. Astăzi, când vi se restituie lucrurile, mi-am adus aminte şi de el...

Kagezumi se miră şi mai tare. Vocea i se părea cunoscută.

— Dar din partea cui porunciţi să i-l înmânez?

— Doamna mama dumneavoastră îşi va da seama singură. Amintiţi-vă ce se spune într-un cântec:

Totul s-a schimbat aici şi numai glasul cucului Mi- aduce-irminte de trecut...

Eu sunt aidoma acelui cuc. Oare vocea mea nu vă spune nimic despre trecut?

„A, dar aceasta-i Akogi! Cea care a slujit cândva la noi, îşi aminti Kagezumi.

— Cum aş putea să stau de vorbă prieteneşte cu «ceea care a uitat atât de uşor căminul părintesc? Totuşi, când am să mai vin aici, am să vă vizitez.

— Iată încă o veche cunoştinţă de-a dumneavoastră, se auzi o altă voce şi, de după perdeaua împletită, se arătă

o femeie. Era Senagon!

„Cum de se află toate aici, la un loc?” Abia îl fulgeră gândul acesta, când iar se auzi un alt glas cunoscut:

— Iar pe mine, sărmana, cred că m-aţi uitat de tot. Cum să vă mai aduceţi aminte de mine, aici în capitală, unde sunt atâtea femei care se întrec în frumuseţe, ca nişte coşuri încărcate cu flori.

Dar aceasta-i chiar Dzidzin, slujitoarea preferată a celei de-a doua surori a lui, Nakanokimi. Cândva, pe vremuri, între Kagezumi şi Dzidzin fusese o dragoste deplină… Dar ce să însemne oare toate acestea? Aude peste tot numai voci cunoscute. Năuc de uimire, Kagezumi nu găseşte niciun răspuns.

Akogi îl întrebă:

— Spuneţi-mi, ce mai face fratele dumneavoastră cel mic, Saburo? A avut loc ritualul Gempuku?

— O, da, în primăvara aceasta a primit titlul de funcţionar de rangul cinci.

— Spuneţi-i să treacă pe aici. Transmiteţi-i că am multe de vorbit cu el.

— Asta nu-i greu de îndeplinit, răspunse Kagezumi şi se grăbi să plece acasă.

Ardea de nerăbdare să vadă ce era acel obiect atât de misterios pe care i-l dăduse Akogi.

Pe drum îşi perinda prin minte toate câte le văzuse şi le auzise la Sandzedono, şi nu izbutea să se dezmeticească. Mare minune! Nu cumva Otikubo a devenit soţia acestui emon-no kami? Akogi pare că n-o duce rău, arată foarte degajată. Toate fostele slujnice din casa lor s-au adunat la Sandzedono parcă înadins. „Ce se ascunde oare aici?” Kagezumi făcea fel de fel de presupuneri.

Se bucura că întâlnise atâtea cunoştinţe vechi. Nu-l tulbura niciun fel de suspiciune, întrucât pe vremea când doamna din încăperile dinspre miazănoapte o chinuia cu

atâta cruzime pe fiica sa vitregă, el se afla departe, într-o provincie uitată, unde-şi avea slujba, şi nu ştia nimic.

Când ajunse acasă, îi transmise tatălui său cuvintele lui Mitiori, apoi îi duse maică-sii obiectul cel misterios, împachetat bine în hârtie colorată. Începură să-l despacheteze, şi deodată – cine s-ar fi putut aştepta? – ieşi la iveală sipeţelul cel vechi pentru oglindă. Chiar acela pe care maştera i-l dăduse cândva lui Otikubo. „Ce vrea să însemne asta?” se gândi Kitanokata tulburată. Pe fundul lădiţei erau scrise nişte versuri... Cunoscu numaidecât că erau scrise de Otikubo. Înmărmuri cu ochii holbaţi şi cu gura căscată.

„Va să zică toată ruşinea care s-a abătut asupra capetelor noastre, toate necazurile noastre din ultimii ani, toate sunt făcute de mâna ei! Iată cine era duşmanul nostru cel neştiut!”

Nu se poate descrie în cuvinte furia şi ciuda care *a* năpădiră pe maşteră la acest gând.

Toată casa tiunagonului fu cuprinsă de agitaţie.

Dar când află că palatul Sandzedono se află în stăpânirea fiicei lui şi nu a altcuiva, bătrânul uită de toate jignirile şi de toate umilinţele trecute:

— Otikubo s-a dovedit a fi cea mai norocoasă dintre toate fiicele mele... Cum de am putut s-o neglijez atâta? Casa aceea este a ei de drept, îi revine prin moştenire de la mama sa, spuse tiunagonul cu aer liniştit.

Cuvintele lui o mâniară peste măsură pe doamna din încăperile dinspre miazănoapte.

— Bine, să-şi ia casă, dacă altfel nu se poate. Noi însă am cheltuit o groază de bani pentru ea. Să ne plătească măcar boscheţii şi copacii, întrucât avem de suferit pierderi mari. Să ne întoarcă măcar o parte din cheltuieli, ca să ne putem cumpăra o altă casă.

— Ce-s cuvintele astea, mamă! se indignă Kagezumi.

Vorbeşti de parcă ar fi vorba de cineva străin. Nu ştiu din ce pricină, dar în familia noastră nu avem niciun ginere ca lumea. M-am săturat să tot aud vorbe de batjocură pe socoteala Căluţului-Bot-Alb. Şi iată, pe neaşteptate, ne pomenim înrudiţi cu un demnitar tânăr, favorit al împăratului. S-ar cuveni să ne bucurăm.

Se amestecă în discuţie şi fiul cel mic, Saburo:

— Nu-mi pare rău deloc să-i lăsăm surorii noastre casa ei. Îmi părea însă tare rău când vedeam cum o chinuiau pe Otikubo.

— Cum adică o chinuiau? Ce-i făceau? întrebă Kagezumi.

— Da, o chinuiau! Câte suferinţe a trebuit să îndure, sărmana!

Şi istorisi tot ce ştia.

„Vai, ce-o fi spunând despre noi Akogi! Cât despre sora mea, mi-e şi ruşine să mă arăt în ochii ei...”

Kagezumi pufni de mânie:

— Îngrozitor! Eu eram în provincie şi habar n-aveam de nimic. Urât s-au mai purtat cu ea! Nu-i de mirare că soţul ei, emon-no kami, a copt în suflet răzbunarea împotriva familiei noastre şi ne-a pricinuit atâtea recazuri. Ce va fi gândind despre noi? Acum nici nu mai am curaj să mă arăt în lume.

Aşa vorbi Kagezumi, năpădit de o ruşine cumplită.

— Ia mai tăceţi! Ce-a fost a fost... vorbiţi prostii-Nici nu vreau să vă mai ascult. Toate astea r. u fost ticluite numai de ea, din răutate, se îndârji Kitanokata.

Văzând că n-au cu cine vorbi, feciorii tăcură.

Slujnicele, care auziseră discuţia, stăteau să moară de invidie.

— Va să zică, Senagon şi Dzidziu au intrat în serviciul doamnei Otikubo. Fericitele! Iar noi nu ne-am învrednicit să ne ducem acolo, stăm aici să inurim de urât şi de lipsuri.

Gata, ne ajunge! Haidem la Sandzedono. Doamna Otikubo e tare bună, are să ne angajeze numaidecât, şuşoteau fetele între ele.

Surorile lui Otikubo erau uluite de noutatea aceea surprinzătoare. Cel mai mult suferea Sannokimi, căruia îi era greu să ştie că s-a înrudit cu familii care îi furase bărbatul.

O greutate pe suflet avea şi Sinokimi gândindu-se că – acum va trebui să se întâlnească cu cel ce îi trimisese un ginere care a nenorocit-o pentru totdeauna… Ar fi preferat să se înrudească cu primul ieşit în cale, numai cu el nu.

Sinokimi rămăsese însărcinată imediat după nuntă şi copilul ei împlinise de curând trei ani. Era o fetiţă minunată care nu semăna deloc cu tatăl ei. În ceasuri de disperare, Sinokimi se gândea să se călugărească, dar îi era milă de copil. Un lanţ extrem de puternic – dragostea faţă de fetiţă – o ţinea legată de lumea noastră deşartă. Îşi ura soţul şi se purta cu el atât de duşmănos, încât până la urmă prostăvanul de Căluţ-Bot-Alb şi-a dat şi el seama şi a încetat să mai vină pe la ea.

Spre deosebire de fiicele sale. tiunagonul îşi uită numaidecât toate amărăciunile din trecut. De-atâta vreme şi-atât de mult suferise pentru faptul că faima de odinioară a numelui său apusese şi că oamenii îşi băteau joc de el – dar iată că acum, în sfârşit, i se ivea posibilitatea de reabilitare a cinstei şi faimei casei sale. Plin de bucurie, bătrânul ardea de nerăbdare să se ducă în ospeţie la noul şi puternicul său ginere.

— Din păcate, astăzi e prea târziu… Am să-l vizitez mâine.

Când auzi aceste cuvinte, maştera mai să-şi iasă din minţi de furie. Prăpădita aceea de Otikubo – ia uite cât de mult s-a înălţat deasupra propriilor ei surori!

Sannokimi şi Sinokimi îşi spuseră între ele:

— Va să zică, de-aceea emon-no kami în curtea templului Kiemidzu a poruncit să fim întrebate: „Vă ajunge lecţia?” O, dacă am fi înţeles atunci, pe loc, despre ce-i vorba, multe nenorociri am fi evitat. Noi însă n-am priceput nimic. Şi nici slujitoarele n-au plecat întâmplător de la noi, le-a ademenit Otikubo la ea. Mult amar s-o fi adunat în sufletul ei de-a ajuns să ne prigonească cu atâta cruzime.

— Va să zică Otikubo se răzbună pe noi! A, nu! A, sufletul meu nu poate să îndure asemenea ocară. Am să-i plătesc cu aceeaşi monedă, turba de furie doamna din încăperile dinspre miazănoapte.

— Ce-i cu tine? Ce-i cu tine? o linişteau fetele. Să dăm uitării trecutul! Sunt câţiva gineri în casa noastră, pentru ei suntem nevoiţi să răbdăm. Şi-apoi ştii ce tare l-au bătut pe bătrânul teniaku-no suke şi pentru ce? Tot ca s-o răzbune pe Otikubo, din pricina soţului ei. Lucrul este clar acum.

Trăncănind aşa între ele, soţia şi fiicele tiunagonului nu s-au culcat toată noaptea, până în zori.

A doua zi dimineaţă, sosi o scrisoare de la Mitiori:

„V-am transmis ieri prin fiul dumneavoastră, cârmuitorul Etidzenului, invitaţia mea! Dacă dispuneţi de timp liber, vă rog frumos să-mi faceţi o vizită. Trebuie să vă comunic ceva foarte important”.

Tiunagonul răspunse pe loc:

„Ieri, fiul meu mi-a transmis invitaţia dumneavoastră amabilă. Aş fi vrut să vin îndată la dumneavoastră, se făcuse însă prea târziu. Vă rog să mă scuzaţi. Voi fi la dumneavoastră numaidecât”.

Şi începu să se gătească pentru vizită.

Fiul mai mare, Kagezumi, îl însoţi, şezând în trăsură pe locul din spdtele tatălui său.

Îndată ce fu înştiinţat că tiunagonul a sosit la

Sandzedono, Mitiori porunci:

— Poftiţi-l aici!

Îl poftiră pe tiunagon în casă. Mitiori îl primi în galeria de la miazăzi a corpului principal. Otikubo se afla şi ea acolo, în spatele perdelei. Tuturor slujitoarelor li se poruncise să se ducă la încăperile lor.

— V-am invitat ca să vă cer scuze pentru neplăcuta istorie cu această casă, începu Mitiori. Mai am însă şi un alt scop. Trăieşte aici o tânără care de muktă vreme îşi simte sufletul greu din pricina despărţirii de dumneavoastră, şi m-am gândit să vă ofer această ocazie, amândurora, de a vă întâlni. Dumneavoastră, bineînţeles, aţi avut unele motive să consideraţi palatul Sandzedono ca fiind al dumneavoastră, dar, după cum se vede din actul de proprietate al casei, tânăra despre care v-am pomenit are mai multe drepturi decât dumneavoastră. Între timp, aţi hotărât să vă mutaţi aici, fără să anunţaţi pe nimeni, de parcă pe noi nici nu ne puneţi în rând cu oamenii… Ofensat de o asemenea purtare din partea dumneavoastră, am hotărât să ne mutăm noi aici. Ştiu că de multă vreme nu aţi cruţat nici eforturile, nici grijile, străduindu-vă să-i redaţi palatului strălucirea de odinioară, iar eu v-am împiedicat să vă bucuraţi de roadele ostenelilor pe care le-aţi făcut. Este nedrept. Mai mult încă, acea tânără doamnă, scumpă inimii mele, mă roagă să vă las casa. Dacă, deci, sunteţi de acord, puteţi s-o consideraţi chiar de acum ca a dumneavoastră. V-am rugat să veniţi aici spre a vă dărui actul de proprietate asupra palatului Sandzedono.

— Cuvintele dumneavoastră mă tulbură profund, răspunse tiunagonul. Din ziua în care fiier. mea a dispărut de acasă, au trecut câţiva ani buni… Neavând nicio ştire despre ea, am rămas încredinţat că nu se mai află printre cei vii. Dacă eu, Tadaeri, aş fi fost mai tânăr – îmi ziceam – ar mai fi vreo nădejde ca soarta să ne aducă vreodată pe

unul în faţa celuilalt. Dar sunt prea bătrân şi azi-mâine am să părăsesc această lume… Ştiam, că fiica mea n-ar fi putut să mă părăsească aşa pe mine, moşneagul! Iar dacă a dispărut, de parcă-ar fi înghiiit-o pământul, înseamnă că nu se mai află printre cei vii. Acest palat ar fi trecut în proprietatea ei prin moştenire, dară ea s-ar fi aflat în viaţă, dar ce să facem, ea nu mai poate fi întoarsă înapoi. Aşa că, gândeam eu, Sandzedono este proprietatea mea şi se cuvine să-l reclădesc, până nu se ruinează cu totul. Nici în vis nu mi-am închipuit că ar fi proprietatea dumneavoastră. Oricum, mă bucur de schimbarea fericită în ce priveşte soarta fiicei mele şi nu aş fi putut să doresc nimic mai bun pentru ea. Dar de ce nu m-aţi informat despre nimic până acum? Poate că aţi vrut să vă răzbunaţi pe mine? Sau, şi mai rău, aţi considerat umilitor pentru dumneavoastră să mă numiţi deschis, în faţa întregii lumi, pe mine, neînsemnatul bătrân Tadaeri, drept tatăl dumneavoastră? Sunt tare greu de îndurat pentru mine asemenea presupuneri! De ce să vă iau hârtia aceea? La ce mi-ar folosi? Eu însumi aş fi dorit să-i dăruiesc fiicei mele acest palat… Ah, de atâta vreme mă tot mir de faptul că viaţa nu mă părăseşte, şi-abia acuma văd că nu puteam să mor fără a o mai vedea o dată pe scumpa mea fiică. Sunt tulburat până în adâncul sufletului.

Şi tiunagonul îşi plecă fruntea a tristeţe.

Mitiori era şi el foarte emoţionat.

— Soţia mea a fost mereu cu gândul la dumneavoastră. De câte ori nu m-a implorat să-i permit să vă vadă „Ah, dacă în noaptea aceasta i se va întâmpla ceva?” tresărea ea speriată adesea în timpul nopţii. Eu însă m-am împotrivit, pentru că aveam în cap un gând ascuns. Iată despre ce este vorba. Încă pe când fiica dumneavoastră locuia în odăiţa aceea mică – *otikubo* – de lângă poarta casei, am început s-o vizitez din când în când

în secret, şi am băgat de seamă numaidecât că purtarea dumneavoastră faţă de ea este cu totul alta decât faţă de celelalte fiice. Vă spun drept, soţia dumneavoastrăire un suflet plin de cruzime. O prigonea în fel şi chip pe f: ca ei vitregă, o ofensa, o chinuia… Am văzut totul cu ochii mei, am auzit cu urechile mele. De aceea îi spuneam soţiei mele: „Nu se ştie dacă tatăl tău se va bucura când va afla că eşti în viaţă. Mai aşteaptă puţin. Când o să ocup o treaptă mai înaltă în ierarhia socială, atunci tatăl tău se va simţi măgulit să se înrudească cu mine. Va fi mulţumit, iar noi vom putea să-l înconjurăm cu atenţia noastră filială”. Şi încă ceva: n-am putut să vă iert faptul că aţi poruncit să fie încuiată în magazie şi că aţi pus-o la dispoziţia moşneagului teniak. u-no suke. „Dacă tiunagonul ar afla chiar că fiica lui a murit, mă gândeam eu, probabil că puţin i-ar păsa”. Eu, Mitiori, n-am putut să uit această obidă veche, prea rrujite s-au adunat în inima mea. De fapt, întotdeauna nu atât pe dumneavoastră v-am învinuit de cele întâmplate, cât pe rispra şi lipsită de suflet doamnă din încăperile dinspre miazănoapte. Şi mereu m-am tot gândit cum să fac să mă răzbun pe ea. Când, la sărbătoarea de la Kamo, am aflat că maştera soţiei mele se află în acea trăsură care ocupase locul nostru de lângă drum, i-am asmuţit pe slujitorii mei asupra sa şirtumai de ochii lumii mă prefăceam că-i cert. Recunosc, am procedat urât. Sunt vinovat faţă de dumneavoastră. Soţia mea a suferit amarnic că nu poate, la fel cu surorile ei, să se afle în preajma dumneavoastră şi să vă aline bătrâneţile. Văzându-i tristeţea, am înţeles ce putere mare are dragostea ce-i leagă strâns pe copii de părinţi. Şi cum copilaşii mei cresc, aş vrea să-i vedeţi…

Ascultându-l pe Mitiori, tiunagonul îşi aminti cu groază şi ruşine de asprimea sa din trecut faţă de Otikubo. Atât de mult îi apăsa conştiinţa, încât multă vreme nu găsi

un cuvânt de răspuns.

— Nu, n-am socotit-o mai rea decât celelalte fiice ale mele, răspunse el în sfârşit, dar ele o aveau pe mama lor bună, care înainte de toate avea grijă de propriii ei copii. Iar eu îi eram prea supus. Iată de ce s-au întâmplat lucruri atât de triste. Primesc învinuirile dumneavoastră şi nu încerc să mă apăr. A fost crud şi nedrept ca fiica mea să fie cedată bunului plac al unei fiinţe atât de jalnice cum este teniaku-no suke. Ce tată ar fi putut să permită aşa ceva? De-aş fi ştiut… E drept că, într-o clipă de mânie, am poruncit să fie încuiată în magazie, fiindcă mi se spusese că ar fi săvârşit o faptă foarte urâtă. Oricum, aş vrcă s-o văd pe fiica mea. Unde este? Arătaţi-mi-o mai repede, se rugă el.

Mitiori trase perdeaua la o parte.

— Iat-o! Arată-te tatălui tău!

Tulburată, Otikubo se târî în genunchi înainte. Tatăl o privi cu dragoste. Ce frumos înflorise în aceşti ani, era o adevărată frumuseţe! Purta un veşmânt din mătase albă brodată, peste care un alt veşmânt făcea ape de culoare purpurie. Cu cât se uita mai mult tiunagonul la fiica sa, cu atât mai clar vedea că Otikubo le întrece ca frumuseţe şi ca strălucire pe toate surorile ei, de care el se îngrijise cu gingăşie, crezând că ele sunt incomparabil mai bune decât ea. Tiunagonul nu pricepea cum de putuse să se poarte atât de aspru cu ea şi se mira de orbirea lui din trecut.

— Pesemne că nu mi-ai dat niciun semn de viaţă atât amar de vreme pentru că erai supărată pe mine, spuse el. Crede-mă însă că sunt tare bucuros, sunt nemărginit de fericit că te văd…

— O nu, nu sunt deloc supărată pe tine, tată, răspunse Otikubo. S-a întâmplat însă ca Mitiori să se afle în odaia mea chiar atunci când mama s-a supărat cumplit pe mine. Ceea ce i-a fost dat să afle atunci i-a pătruns

acânc în suflet. Multă vreme nu mi-a îngăduit să vă dau vreo veste despre mine. A trebuit să mă supun. Toate ofensele şi necazurile care vi s-au făcut s-au petrecut fără ştirea mea. Mă durea gândul că mă veţi socoti vinovată.

— A, nu, eu nu-mi ziceam decât: „Ce ruşine pe capul meu bătrân! Oare de ce s-o purta emon-no kami atât de neomenos faţă de mine?” Dar, auzindu-l astăzi, am înţeles totul. Ne-a urât atât de mult pentru faptul că în casa mea ai avut parte de atâta asuprire. Crede-mă că acest lucru chiar mă bucură. Înseamnă că te iubeşte mult, spuse tiunagonul zâmbind.

Otikubo se simţi mişcată:

— Oricum, ceea ce vi s-a făcut este de neiertat.

În timp ce tatăl şi fiica şedeau astfel de vorbă, veni Mitiori cu un copil în braţe.

— Uitaţi-vă la el, vă rog. Este un băiat tare bun şi cuminte. Nici chiar cea mai aprigă maşteră din lume nu cred că ar putea să-l urască.

— Vai, ce spui? se tulbură Otikubo.

Când tiunagonul îşi văzu nepotul, deveni numai zâmbet. Inima lui de bătrân trăgea spre copil:

— Vino încoace, micuţul meu, vino încoace!

Vru să-l ia în braţe, însă copilul, sporiindu-se de bătrânul necunoscut, se prinse tare cu mânuţele de gâtul lui Mitiori.

— Ho-ho, nici demonul însuşi n-ar rezista în faţa acestui copil, exclamă tiunagonul. Câţi ani are?

— Trei ani, răspunse Mitiori.

— Şi mai aveţi şi alţi copii?

— Cum să nu, avem un băiat mai mic, care acum se află la părinţii mei. Avem şi o fetiţă, dar astăzi, fiind ziua interdicţiei nu poate fi arătată nimănui. O s-o vedeţi data viitoare.

Curând fu servită masa. Nu se gătise nimic în mod

special, ca pentru un ospăţ, însă toate slugile tiunagonului, până la cel mai de pe urmă grăjdar, se ospătară pe săturate.

— Akogi, Senagon! porunci tânărul stăpân. Aţi face bine să-l trataţi cu nişte vin pe domnul cârmuitor al Etidzenului.

Akogi îl pofti pe Kagezumi în încăperile femeilor. Kagezumi şovăi mai întâi dacă se cade să se ducă sau nu, apoi, gândind că el nu era vinovat cu nimic, porni în urma lui Akogi.

Fu condus într-o cameră atât de mare, încât stâlpii care susţineau acoperişul erau rostuiţi pe trei rânduri. Toată podeaua era frumos acoperită cu rogojini.

În cameră şedeau solemne slujitoarele cele mai alese, nu mai puţin de douăzeci la număr, care de care mai frumoase.

Se retrăseseră acolo din porunca stăpânului, când el a dorit să stea de vorbă între patru ochi cu tiunagonul.

Kagezumi era un mare admirator al femeilor frumoase.

„Admirabil! Minunat!” gândi el, rotindu-şi ochii în toate părţile. Şi înţepeni cu gura căscată. Se aflau acolo o mulţime de prietene de-ale lui, care pe vremuri slujiseră în casa tatălui său. Recunoscu numaidecât vreo patru, cinci… Pare-se că toate fuseseră ademenite să vină în serviciu la Mitiori.

1 Zi în care femeia (fetiţa) era ferită de orice privire străină şi ţinea post.

— Stăpânul a poruncit să vă servim cu vin. Dacă veţi ieşi de aici la fel de palid cum aţi intrat, fără a vă îmbujora de vin, vom avea mustrări de conştiinţă, spuse Akogi. Hai, fetelor, serviţi-l pe oaspete.

Slujnicele începură să-i ofere pocal după pocal, iar el se îmbătă numaidecât.

— Doamnă Akogi, cruţaţi-mă, vă rog! Nu se poate să chinuiţi atât de crud un om…

Încercă să fugă, dar frumoasele fete îl împresurară, alcătuind un cerc în jurul lui şi tăindu-i drumul. Fu nevoit să rămână şi se îmbătă atât de rău, încât se întinse pe jos.

Tiunagonul, la rându-i, cedând îmbierilor ginerelui său, bău şi el câteva pocale de vin şi, ameţindu-se, pomi să povestească fel de fel de istorii.

— De azi înainte am să vă port de grijă, în măsura puterilor mele, îi făgădui Mitiori. Voi fi bucuros să vă îndeplinesc orice dorinţă.

Bătrânul era în culmea fericirii.

În sfârşit, se lăsă noaptea.

La plecare, tiunagonul primi nişte daruri bogate: o ladă plină cu haine frumoase. Era acolo îmbrăcăminte şi pentru ceremonii, chiar şi un brâu de piele cu o lucrătură minunată, o adevărată comoară.

Nu fu uitat nici Kagezumi; i se dărui un rând complet de haine femeieşti pentru soţia lui şi, pe deasupra, nişte haine de mătase dantelată.

Ameţit de-a binelea, tiunagonul repeta cu limba împleticită:

— Mereu mă tot amăram că prea zăbovesc în lumea aceasta, mă tot gândeam pentru ce trăiesc, şi iată ce bucurie astăzi, ce bucurie…

Suita lui nu era prea numeroasă, aşa încât toţi oamenii care îl însoţeau primiră daruri bogate: fiecărui paznic personal de rangul al cincilea i se dăruiră haine de paradă; fiecărui paznic personal de rangul al şaselea – câteva *hakama*, iar slujnicelor de rând – suluri de mătase, răsucite pe beţişoare care să poată fi puse la brâu.

Slujitorii, ştiind că stăpânul lor, tiunagonul, şi tânărul emon-no kami se duşmăneau, priveau năuci şi nu le venea să-şi creadă ochilor.

Când ajunse acasă, tiunagonul îi înşirui soţiei sale, cuvânt cu cuvânt, tot ce-i spusese Mitiori.

— E adevărat că aţi vrut s-o daţi pe fiica mea acelui bătrân nevolnic teniaku-no suke? Când mi-a povestit emon-no kami despre asta, îmi venea să ard de ruşine… Dar ce nepoţel minunat am, o frumuseţe. Fiica mea are o căsnicie fericită!

Doamna din încăperile dinspre miazănoapte începu să tremure de ciudă.

— Nici nu vreau să te ascult! înainte, pe fiică-ta asta nici n-o puneai în rând cu oamenii. Cine a poruncit să fie închisă în magazie? Tu însuţi ai poruncit. Eu n-am avut niciun amestec. Ai lăsat o copilă la voia întâmplării, fără nicio supraveghere – în asemenea împrejurare nu numai teniaku-no suke, dar oricine ar fi putut să profite de ea. Şi-acum, că a luat-o de soţie un om de vază, vrei să arunci păcatul tău asupra altora. Dar nu te prea bucura! O asemenea fericire nemaiauzită nu ţine mult…

Kagezumi, beat şi întins pe jos, începu să povestească ce văzuse şi ce auzise la Sandzedono:

— Şi-aşa că am fost înconjurat din toate părţile de o sumedenie de slujnice frumoase, una mai frumoasă ca alta. De nu greşesc, erau pe puţin vreo treizeci. Fiecare mi-a adus câte un păhărel şi m-a rugat să beau. Şi toate, luaţi seama, erau cunoştinţe mai vechi de-ale mele: unele o slujiseră pe Sannokimi, altele pe Sinokimi. Până şi slujnicuţa Maroi era acolo. Şi toate împodobite ca nişte „crenguţe înflorite. Se vede că o duc bine.

Sannokimi şi Sinokimi, care dormeau împreună în acelaşi pat, auziră cele spuse de Kagezumi.

— Vai, tare-i tristă lumea pentru noi! suspină sora mai mare. Oare-i mult de când locuia în odăiţa mizeră de lângă poartă şi nu îndrăznea să se arate lumii? Toate slujnicele noastre s-au dus la ea… Ne e ruşine să ne

arătăm nu numai în faţa unor străini, dar şi în faţa părinţilor noştri. Cum să trăim mai departe? Mai bine să ne călugărim.

Sinokimi plângea şi ea amarnic:

— Ce ruşine! Ce grea ruşine! Fără a şti ce ne rezervă viitorul, mama s-a îngrijit numai de noi, fiicele ei bune, iar pe fiică-sa vitregă o oropsi i-o cu totul. Acuma oamenii spun pe drept: „După faptă şi răsplată”. După nenorocita mea de căsătorie, am vrut să mă călugăresc, însă am rămas însărcinată. Iar după ce s-a născut fetiţa, mi s-a făcut milă de ea. „S-o cresc, m-am gândit eu, până s-o face mare”. Uite aşa îmi duc zilele.

Şi, năpădită de lacrimi, Sinokimi compuse poezia:

Văzând cum suferă alţii.

Ziceam odinioară:

„Aşa le-a fost scris J”.

Acum destinul potrivnic Pe mine mă bate amarnic.

Sannokimi spuse şi ea larându-l ei:

Pe toţi ne paşte destinul!

Vitrega soartă e schimbătoare la râul Asuka:

Azi clocotindă genune.

Mâine şopot duios.

Toată noaptea, până în zori, surorile sporovăiră aşa, plângându-şi soarta.

În ziua următoare, tiunagonul se apucă să cerceteze darurile primite în ajun.

— Ce culori frumoase! Totul e grozav de elegant. Asemenea haine nu-s pentru un moşneag ca mine. Mai ales brâul acesta trebuie să fie o relicvă de familie… Cum să primesc asemenea dar? Nu, am să-l înapoiez numaidecât.

Chiar atunci veni un sol cu o scrisoare de la Mitiori. Toate slogile se repeziră buluc s-o primească, fiecare dorea să fie primul.

„Îmi pare rău că noaptea ne-a despărţit atât de

repede, se spunea în scrisoare. N-am apucat să ne povestim nici a suta parte din câte ni s-au întâmplat în aceşti ani. Dacă nu veţi veni cât mai curând pe la mine, voi fi tare mâhnit.

De ce nu aţi luat hârtia aceea cu pricina? Veniţi cât mai degrabă, altfel soţia mea va fi mâhnită, temându-se că supărarea care o aveţi faţă de mine nu a fost complet risipită”.

Sinokimi primi şi ea o scrisoare de la Otikubo:

„În toţi aceşti ani, m-am gândit mereu la tine. Dar oricât de mult am dorit să vă dau o veste despre mine, o mulţime de lucruri m-au împiedicat. Îţi mai aduci tu oare aminte de mine? Sau m-ai uitat de mult? Aş fi tare tristă.

Iar dacă am fost uitată.

Iubirea mea nu se teme de timp.

Pe Muntele veşnic Azaleele cresc pururea chiar şi printre pietrele mute.

Transmite mamei şi surorilor mele că aş fi bucuroasă să le revăd”.

Cele trei surori mai în vârstă citiră şi ele scrisoarea, invidioase că Otikubo nu-i scrisese decât lui Sinokimi. Fiecare ar fi vrut să primească de la ea un semn de viaţă. Uite aşa se schimbă oamenii! Însă când Otikubo trăia în odăiţa ei, niciuna dintre surori nu se gândise să-i calce vreodată pragul.

Tiunagonul îi răspunse ginerelui său:

„Nădăjduiam să fiu la dumneavoastră chiar azi, dar din nefericire nu pot. Rog să fiu iertat. Cu mare bucurie mă gândesc la faptul că de acum înainte ne vom vedea adesea. O asemenea fericire are parcă puterea să-mi insufle o nouă viaţă. V-am spus încă de ieri că nu voi primi actul de proprietate al palatului Sadzedono. Generozitatea dumneavoastră mă copleşeşte. Brâul pe care mi l-aţi dăruit este prea falnic pentru un moşneag ca mine, cum s-ar

spune stricaţi orzul pe gâşte. Gândeam să vi-l înapoiez, dar temându-mă să nu vă jignesc am să-l păstrez câtăva vreme44.

Iată ce scrise Sinokimi în scrisoarea de răspuns către Otikubo:

„Se vede că drumul spre casa noastră s-a înfundat, la poarta noastră nu se află niciun indicator, nu ieşistă nici măcar kriptomeriile, cum se spune într-un cântec vechi… M-a bucurat nespus de mult scrisoarea pe care mi-aţi trimis-o. Dar să nu gândiţi despre dumneavoastră: – «Le sunt străină tuturor, măcar că nu trăiesc în cerurile înalte».

Tu. nu eşti străină, nu.
Ne-ai părăsit tu însăţi, fugaro.
Şi drumul l-ai uitat spre casă.
Din cauza ta mulţi ani am fost trişti.
Cine iubeşte mai mult, hai, spune? *a*

*

41 *

Dn ziua aceea, tinerii soţi începură să aibă o grijă; atât de mare de tiunagon, încât nici nu se poate descrie. Bătrânul nici nu mai pleca de la ei. Fraţii lui Otikubo, cel mai în vârstă, Kagezumi, şi cel mai mic, Saburo, veneau şi ei cu mare plăcere la ilustrul lor cumnat. La început cu un pic de sfială, în curând însă începură să se simtă la el ca acasă, bucurându-se că se înrudesc cu o familie atât de vestită. Otikubo se îngrijea de fratele mai mic ca de propriul ei copil, căutând să-l aranjeze în viaţă.

Odată îi spuse lui Kagezumi:

— Aş vrea să mă văd cu mama şi cu surorile mele. Mama mea bună a murit când eu eram încă foarte mică, aşa că am îndrăgit-o pe doamna din încăperile dinspre miazănoapte cu dragoste filială. Dorinţa mea cea mai fierbinte ar fi ş-o răsplătesc pe mama pentru toate grijile

ei, ea însă pare supărată pe mine… Transmiteţi tuturor celor din casă salutări din partea mea.

Când ajunse acasă, Kagezumi le spuse mamei şi surorilor lui:

— Iată ce-a spus surioara noastră. Ea are grijă de noi, fraţii ei, are atâta grijă…

Doamna din încăperile dinspre miazănoapte se gândi că, odată ce fiică-sa vitregă ajuns atât de bogată, poate că spusele ei să fie adevărate. De ce să mintă? Iar dacă Otikubo ar nutri vreun gând rău împotriva ei, atunci nu i-ar ajuta atâta pe fraţii săi. Înseamnă că de toate persecuţiile împotriva familiei tiunagonului nu e vinovat decât soţul lui Otikubo. Fiindcă nimeni altul decât însuşi Mitiori o ajuta să coasă în noaptea aceea nenorocită. El a auzit totul, a aflat totul. Judecând aşa, maştera îşi struni firea urâtă şi începu să întreţină cu Otikubo un schimb de scrisori amabile.

— *9*

Într-o bună zi, Mitiori se sfătui cu soţia sa:

— Tatăl tău e foarte bătrân. Se obişnuieşte ca în cinstea părinţilor, atunci când împlinesc vârsta de cincizeci sau şaizeci de ani, să se dea un ospăţ, înveselindu-l cu o muzică plăcută. Sau li se oferă la început de an nou şapte din primele plante de primăvară. Sau li se fac opt citanii din Sutra Lotusului. Cu alte cuvinte, copiii se străduiesc prin toate mijloacele să-şi bucure părinţii. Tu cum crezi că ar fi mai bine? Unii bătrâni, încă în viaţă fiind, cer să li se slujească patruzeci şi nouă de pomeniri pentru odihna sufletului. Dar mie nu mi se pare prea potrivit să se facă pomenire pentru părinţii încă în viaţă. Spune-mi, ce ţi-ar dori sufletul? Eu am să fac precum, vrei tu.

— Nimic nu e mai plăcut decât muzica, dar cel mai important este să avem grijă de mântuirea sufletului părinţilor noştri. Opt citanii din Sutra Lotusului aduc milostivirea lui Buddha încă în această existenţă, şi

dăruiesc totodată şi o fericire viitoare desăvârşită. Ar fi bine să se citească în cinstea tatii această sfântă Sutra.

— Bine ai judecat, îi aprobă Mitiori vorbele. Şi eu gândeam la fel. Va trebui să orânduim citaniile din Sutra Lotusului încă înainte de sfârşitul acestui an. Tatăl tău arată slab şi trist, citaniile au să-l învioreze.

A doua zi, Otikubo începu pregătirile. Festivitatea fu fixată pentru a opta lună a anului. A fost necesar să se comande o nouă copie a Sutrei. Comandară la nişte meşteri câteva statui noi ale lui Buddha. Mitiori şi Otikubo se străduiră să orânduiască totul cât se poate mai bine. Cârmuitorilor din diferite provincii li se porunci să trimită tot ce era de trebuinţă: ţesături şi fire de mătase, de argint şi de aur. Nu lipsea nimic.

Chiar în dârdora pregătirilor, împăratul s-a îmbolnăvit grav şi a abdicat de la domnie. La tron a urmat primul prinţ de sânge, fiul împăratului de la aceea dintre soţii care era soră bună cu Mitiori. Al doilea fiu al acestei soţ; i favorite a fost numit moştenitor al tronului.

Noul împărat i-a conferit de îndată lui Mitiori titlul de dainagon – consilier superior de stat – iar kuradoul, soţul celei de-a doua surori a lui, a devenit tiunagon. N-a fost uitat nici fratele cel mic al lui Mitiori: a fost numit şi el membru al Consiliului de Stat. Cu alte cuvinte, toţi membrii familiei au fost distinşi cu titluri înalte.

Astfel, noua domnie a început pentru Mitiori sub o zodie cât se poate de fericită. Ceva mai bun nu se putea dori! Bătrânul tiunagon se bucura din tot sufletul de înălţarea ginerelui său, considerând că aceasta este a mare onoare şi pentru el însuşi.

La mijlocul celei de-a şaptea luni, la curte au avut loc o mulţime de festivităţi şi de ceremonii, dar Mitiori, cu toate că era foarte ocupat cu sarcinile noului său post de dainagon, nu uită să se îngrijească de cele opt citanii ale

Sutrei Lotusului. S-a hotărât ca ele să înceapă în *i* douăzeci şi una zi a celei de a şaptea luni. Iniţial, Mitiori se gândise să aranjeze festivitatea în palatul Sandzedono, dar s-a temut că maştera şi surorile lui Otikubo ar fi putut să nu vină. Gândi, deci, că e mai bine ca el şi soţia lui să se ducă la casa tiunagonului.

Mitiori porunci ca palatul socrului să fie reînnoit, iar curtea să fie aşternută cu nisip. Au fost atârnate perdele împletite noi, şi s-au pus pe jos alte rogojini.

Soţul celei de-a doua fiice a tiunagonului, precum şi fiul lui mai mare, Kagezumi, slujeau acum la Mitiori ca administratori. Lor li s-au încredinţat pregătirile pentru ceremonie. Trebuiau înlăturate paravanele şi perdelele care serveau drept îngrădiri, astfel ca încăperea să se transforme într-o sală mare. Pentru dainagon au fost amenajate odăile din galeria nordică, iar pentru soţii lui odăile interioare dinspre miazăzi, unde pereţii erai acoperiţi cu un lac roşu strălucitor.

Mitiori, împreună cu familia, a sosit la palatul tiunagonului în ajunul zilei când urma să înceapă citaniib Sutrei Lotusului. Au luat cu ei mai puţine slujitoare decât de obicei, dat fiind că această casă veche era can strâmtă. Au venit în total cu vreo şase-şapte trăsuri.

Iată că în sfârşit maştera şi fetele ei se aflau faţă în faţă cu Otikubo. Veşmintele lui Otikubo erau de culoare purpurie, iar peste ele purta o haină lungă ţesută din fire albastre şi galbene, căptuşită cu mătase azurie, toate de o strălucire care fermeca ochii prin alegerea măiastră a culorilor. Mulţi din cei ce se aflau acolo şi-au amintit fără să vrea cum îi dăruise maştera cândva lui Otikubo, ca răsplată pentru cusut, nişte vechituri de-ale sale.

Pregătindu-se pentru ceremonia de a doua zi, Oiikubor în timp ce se ocupa de alte treburi, discuta despre vremurile trecute cu surorile ei Sannokimi şi

Sinokimi.

Otikubo era frumoasă şi pe vremea când, desconsiderată de toţi, locuia în odăiţa de lângă poartă, acum însă frumuseţea ei ajunsese la o înflorire deplină. Aerul de demnitate pe care-l degaja în calitate de soţie a dainagonului i se potrivea de minune, făcând-o să pară şi mai strălucită. Alături de ea, surorile ei păreau cu totul şterse, iar gătelile lor nişte jalnice cârpe.

Doamna din încăperile dinspre miazănoapte, împăcându-se cu gândul că nu-i mai poate face niciun rău fiicei sale vitrege, intră şi ea în vorbă:

— V-am crescut de când eraţi atâtica, şi mi-aţi fost ca o fiică adevărată. Din păcate, am o fire cam repezită* uneori nici nu mai ştiu ce vorbesc... Mă tem că sunteţi supărată pe mine.

În sinea ei, lui Otikubo îi veni să râdă.

— Exageraţi, mamă! îi spuse ea blând. Nu sunt deloc supărată pe dumneavoastră. Am uitat demult totul. Acum nu doresc decât un singur lucru: să-mi îngăduiţi să mă îngrijesc de dumneavoastră aşa cum se cuvine să facă o fiică respectuoasă, pentru ca sufletul meu să fie liniştit

— Vă sunt foarte recunoscătoare, răspunse maştera. În casa mea sunt destui cei care nu ştiu să se descurce în viaţă. Uneori mă cuprinde şi disperarea. Cum să nu ne bucurăm cu toţii că dumneavoastră aţi avut parte de atâta noroc? t

A douş zi dis-de-dimineaţă începură festivităţile citirii Sutrei Lotusului. Printre oaspeţi se aflau o mulţime de înalţi demnitari. Iar în ceea ce priveşte funcţionarii de rang mai mic, nici n-aveai cum să-i numeri.

— Cum de-o fi izbutit prăpăditul acesta de moşneag ramolit să-şi mărite fata cu un om atât de influent? se tot întrebau unii. Mai sunt şi oameni norocoşi!

Într-adevăr, Mitiori de-abia împlinise douăzeci de ani

şi era deja dainagon, unul din cei mai de sus demnitari ai ţării, şi apoi era şi nespus de frumos. Tiunagonul, văzând grija cu care este înconjurat, şi înduioşat de atâta cinste, vărsa potop de lacrimi, cum li se întâmplă bătrânilor.

La cititul Sutrei Lotusului asistau şi fratele mai mic al lui Mitiori, şi kuradoul, soţul celei mai mici dintre surorile lui.

Când Sannokimi îl văzu pe kuradou, o copleşiră amintirile trecutului fericit. Fostul ei soţ arăta foarte frumos în noul şi strălucitul său costum. O, de-ar mai fi fost, ca înainte, soţul ei! Cât de mult s-ar fi mândrit Sannokimi, cât de mult s-ar fi bucurat, văzând că el nu se află cu mult mai prejos chiar şi faţă de acest dainagon vestit de frumos. Acum însă nu-i rămânea decât să verse lacrimi, blestemându-şi soarta.

Sannokimi şopti încet în sinea ei:

Şi-aduce el oare aminte de mine?

— *În van mă străduiesc să întrezăresc la el Un cât de vag sentiment*.

Ce slabă sunt!

Mai plâng şi acum după el.

În sfârşit, începu ceremonia. O mulţime din cei mai înalţi preoţi budhişti purceseră la citirea sfintei Sutre a Lotusului. Dat fiind că această Sutră este alcătuită din opt cărţi, s-a hotărât să se citească zilnic câte una, iar în ziua a noua să fie citită sfânta Sutră despre Bodhisattva Amitabhe, care deschide porţile raiului, şi a cărui bunătate este veşnică şi nemărginită.

În fiecare zi înălţară rugăciuni noului chip al lui Buddha, astfel că în total se săvârşiră nouă citanii şi nouă slujbe în faţa a noua statui ale divinităţii.

Patru suluri din Sutra Lotusului fuseseră scrise cu aur şi argint pe hârtie colorată în cele mai diferite nuanţe, iar baghetele pe care fuseseră înfăşurate erau făcute din

lemn negru înmiresmat. Fiecare sul era păstrat într-un sipet aparte, ferecat pe margini cu aur şi argint. Celelalte cinci suluri erau scrise cu aur pe o hârtie de culoare indigo şi înfăşurate pe nişte bastonaşe de cristal. Aceste suluri erau păstraite separat în nişte lădiţe făcute din lac *make*, şi pe capacul fiecărei lădiţe erau scrise cu aur adevărurile principale conţinute în sutre.

La vederea acestor nepreţuite cărţi şi statui, pricepură cu toţii că asistă la o ceremonie religioasă ieşită din comun. Cu greu şi-ar fi putut aminti cineva vreo altă festivitate ca aceasta. Preoţii care citeau din sutre primiră în dar câte o mantie de mătase fumurie. Având grijă să nu lipsească nimic, Mitiori se dovedi de o dărnicie nemaivăzută.

Zi de zi, citaniile deveneau tot mai solemne, iar asistenţa tot mai numeroasă.

În a cincea zi avu loc solemnitatea oferirii darurilor. Toţi cei ce participau la rugăciuni, nu numai demnitarii iluştri, dar şi oameni cu titluri nu prea înalte, aduseră atâtea daruri, că nu mai era loc unde să le pună. Mătăââiile şi eşarfele de rugăciune zăceau mormane.

Chiar în momentul când să înceapă festivităţile, Mitiori primi o scrisoare de la tatăl său: „Gândeam că astăzi, măcar o singură dată, să mă rog împreună cu voi, dar m-a doborât un acces puternic de podagră şi nu mă pot ridica din pat. Vă rog să puneţi pe jertfelnicul lui Buddha şi darul meu modest”.

Darul trimis era un ram de portocal înflorit făcut din aur, pus într-o ulcică de lazurit şi vârât într-un săculeţ albastru legat pe un ram de brad.

Mama lui Mitiori, într-o scrisoare adresată lui Otikubo, comunica:

„Am auzit că v-aţi asumat multe griji, pregătindu-vă pentru aceste solemnităţi. De ce nu mi-aţi cerut şi mie

ajutor? Permiteţi-mi să vă reproşez – oare n-aţi înţeles până acum cât de aproape sunteţi de sufletul meu? Eu, ca femeie, îmi aduc prinosul, modest, însă folositor, ca să invoc pentru păcătoasa de mine binecuvântarea lui Buddhaw.

Şi trimise un veşmânt călugăresc din crep chinezesc de culoarea frunzelor căzute, care făcea ape roşii-galbene.

precum şi cinci re 1 de aţă de borangic purpuriu. La veşmânt era prinsă o floare de ominaesi2, iar aţa de borangic era trimisă pentru confecţionarea şireturilor de mătănii.

În timp ce Otikubo se pregătea să scrie răspunsul, sosi o scrisoare de la sora mai mică a lui Mitiori:

— V-aţi gândit să faceţi o faptă sfântă, dar nu m-aţi anunţat şi pe mine. De ce? N-aţi vrut să mă alăturaţi celor ce caută răsplată în cer? Acest lucru mă întristează”.

Împreună cu scrisoarea trimise o floare de lotus făcută din aur, cu petalele deschise. Petalele, bătând într-o albăstrime subţire, erau împodobite cu stropi de rouă, închipuiţi din argint, în care sclipea lumina.

Sosi un mesaj şi de la cealaltă soră a lui Mitiori – soţia împăratului. Mesajul fu adus de o doamnă de rangul doi de la curte. Doamna aceea fu primită cu mari onoruri şi condusă într-un loc ferit, unde nu putea fi văzută de nimeni.

Fratele mai mare al lui Otikubo, Kagezumi, împreună cu cel mic, Saburo, care la intervenţia lui Mitiori fusese numit nu demult adjunct al şefului Gărzii de stânga, îi oferiră musafirei un potir cu vin, străduindu-se să fie cât mai curtenitori faţă de ea.

Împărăteasa binevoise să scrie:

„Astăzi aveţi o zi plină de treburi, de aceea omit salutul obişnuit. Vă rog să depuneţi darul meu pe jertfelnicul lui Buddha”.

Erau nişte mătănii făcute din lemnul pomului sfânt bodhidruma, puse într-un sipeţel de aur.

Fraţii lui Otikubo şi surorile ei şi toţi cei ce asistau la slujbe erau peste măsură de uluiţi, văzând cum se întrec în dărnicie ilustrele rude ale soţului ei. Această femeie a avut parte într-adevăr de un noroc nemaipomenit, gândea fiecare.

Mitiori îi răspunse mai întâi soţiei împăratului:

1 Unitate antică de greutate; nu se cunoaşte exact câtimea ei.

— *Patrinia*, una dintre cele şapte flori de toamnă cântate în poezia clasică japoneză.

„Cu veneraţie am primit sfintele mătănii trimise de dumneavoastră. Astăzi va avea loc numai ritualul aducerii darurilor. Eu însumi voi îndeplini dorinţa şi voi depune înaltul dar pe jertfelnicul lui Buddha. Îndată ce se va sfârşi ceremonia, mă voi grăbi să vin la palat, ca să vă exprim personal mulţumirile mele”.

Trimisa împărătesei primi în dar următoarele: un veşmânt de mătase dantelată, o *hakama*, o pelerină chinezească de culoarea frunzelor căzute şi o trenă de paradă din crep extrafin.

Începu ceremonia. Înalţii demnitari şi alţi oameni iluştri ai ţării îşi depuseră solemn darurile lor pentru Buddha. Aproape toţi dăruiau flori de lotus lucrate din argint şi aur. Numai kuradoul, spre deosebire de toţi ceilalţi, dărui un obiect de argint lucrat în chip de pensulă pentru scris. Minerul era vopsit ca să aducă a bambus ars, iar săculeţul pentru acest obiect preţios era făcut din crep străveziu.

În ce priveşte lăzile cu haine şi cu eşarfe de rugăciune, pur şi simplu nu le puteai număra!

Beţişoarele erau din lemn de ardei roşu, vopsit uşor în tonuri închise şi legate cu şireturi din fire împletite

frumos. Într-un cuvânt, această zi, cea de-a cincea de la începutul citirii Sutrelor Lotusului, a fost cea mai scumpă. S-au cheltuit bani fără număr.

Văzând cum cei mai nobili bărbaţi ai ţării, cu darurile în mâini, se rotesc, în cadrul procesiunii, în jurul jertfelnicului, toţi cei prezenţi la ceremonie spuneau cu laudă:

— De mare noroc şi de înalte onoruri a avut parte bătrânul tiunagon spre sfârşitul zilelor sale!

— Trebuie să ne rugăm zeilor şi lui Buddha în toate ipostazele lui, ca să ne trimită fiice destoinice, exclamau alţii.

Astfel, cu multă solemnitate se săvârşiră slujbele religioase de-a lungul tuturor celor nouă zile. În tot acest timp, Sannokimi spera în ascuns că fostul ei soţ, kuradoul, dintr-o clipă în alta îşi va aminti de ea. Dar vai, n-a fost aşa! Totuşi, poate că sufletul ei chinuit l-o fi vizitat în chip nevăzut şi el va fi auzit chemarea ei, pentru că, dintr-odată, în pragul casei, kuradoul se opri şi îl chemă la el pe Saburo:

— De ce vă feriţi de mine ca de un străin?

— Cum aş putea să mă comport cu dumneavoastră ca faţă de o rudă? îi răspunse Saburo.

— Înseamnă că trecutul a fost uitat? Dar ea? E tot aici, ca înainte!

— Care „ea”? întrebă Saburo.

— Parcă dumneavoastră nu ştiţi? De care alta aş întreba? Vă întreb de Sannokinii.

— Nu ştiu. Poate că e tot aici, îi spuse Saburo cu intenţionată răceală.

— Atunci spuneţi-i din partea mea:

Am revăzut casa ta.
Atât de cumplit îmi *este totul.*
Totul vorbeşte despre trecut.

Nici timpul pare că nu-i în stare să schimbe dragostea mea.

Dar aşa-i viaţa!

Şi, cu aceste cuvinte, plecă.

„Ar fi păcat măcar să aştepte răspunsul, gândi Saburo. Se pare însă că sufletul lui gol nu e în stare să păstreze amintirea trecutului”. Şi se duse la încăperile femeilor, să-i comunice surorii lui cuvintele kuradoului.

Sannokimi ar fi fost bucuroasă, dacă kuradoul ar fi intrat la ea pentru un timp, oricât de scurt.

„De ce mi-o fi trimis asemenea stihuri! Ce cruzime!” gândi ea cu amărăciune.

Evident, n-avea niciun rost să-i răspundă.

După ce fu citită toată Sutra Lotusului, Mitiori aranjă un ospăţ mare cu ocazia terminării postului, apoi se pregăti de plecare. Fu rugat să mai rămână o zi-două.

— Nu, din cauza noastră e înghesuială în casă, iar copiii mei vă deranjează. Dar am să vă vizitez cât mai curând, singur, spuse Mitiori.

Şi, respingând toate rugăminţile, hotărî să se întoarcă neîntârziat la Sandzedono, împreună cu familia sa.

Tiunagonul nu mai ştia cum să-şi exprime recunoştinţa. Cu lacrimi în ochi, îngâna:

— Nu sunt în stare să mai spun nimic! Citirea sutrelor este ceva sfânt! Dar sunt măgulit de asemenea că atâtea persoane ilustre, începând cu împărăteasa şi cu ministrul de stânga, s-au rugat pentru mântuirea sufletului meu. O bucurie ca asta chiar că poate să-ţi prelungească viaţa. De mare cinste am avut parte la bătrâneţe! Ar fi fost destul pentru bietul de mine dacă s-ar fi citit măcar o singură dată dintr-o sutră oarecare, dar să se roage atâtea zile la rând pentru mântuirea mea…

Otikubo era în culmea fericirii. Mitiori se bucura şi el

de reuşita intenţiei sale.

Tiunagonul îi spuse:

— Am un lucru de preţ, pe care l-am ascuns în mare taină de toţi cei din casă. Cât de mult l-am iubit pe ginerele meu, kuradoul, pe vremea când trăia cu Sannokimi, şi totuşi nici lui nu i l-am arătat. Parcă dinadins l-am păstrat pentru dumneavoastră. Luaţi-l, daţi-l nepotului meu mai mare.

Şi, cu aceste cuvinte, scoase dintr-un săculeţ de brocart un flaut desăvârşit de frumos.

Neppţelul, tot numai zâmbet, primi darul cu un aer atât de serios, de parcă era un muzicant adevărat. Se vede că flautul îi plăcea foarte mult.

În sfârşit, seara târziu, Mitiori împreună cu familia lui plecă la Sandzedono. Pe drum, îi spuse soţiei sale:

— Tiunagonul a fost foarte fericit. Gândeşte-te cu ce am mai putea să-l bucurăm pe bătrân!

Curând după aceste sărbători, ministrul de stânga îi spuse fiului său:

— Am îmbătrânit de tot. Mi-e greu să îndeplinesc slujba mea civilă şi să mai servesc şi în gardă. Asemenea sarcină se potriveşte unui om în plină putere.

Şi-i trecu lui Mitiori funcţia lui militară de şef al Găraii de stânga.

Cine ar fi îndrăznit să se opună acestui lucru, în guvernul împăratului, care era plin de bunăvoinţă faţă de Mitiori şi de toate neamurile lui?

Tiunagonul se bucură din tot sufletul de succesele strălucite ale ginerelui său, dar în acelaşi timp se vedea că se topeşte treptat, şi nu din cauza vreunei boli grave, ci de bătrâneţe. Până la urmă, tiunagonul nu se mai putu scula din pat. Otikubo era adânc întristată. Ajunsese acum să aibă posibilitatea de a-l bucura pe bătrânul ei tată, dar vai,

totul era târziu.

„O, dacă nu s-ar prăpădi prea curând! îşi zicea ea. Visam să-l înconjur cu toată grija mea, cum se cuvine să facă o fată iubitoare”.

Când află că tiunagonul împlinea în cursul anului vârsta de şaptezeci de ani, Mitiori spuse:

— Dacă am şti că tatăl tău va mai trăi încă mulţi ani şi că îşi va mai sărbători de multe ori ziua de naştere, atunci ar fi de înţeles să-i sărbătorim aniversarea în mod obişnuit. Poate că unii au să ne judece aspru pentru prea desele ospeţe, eu însă mă tot gândesc să prăznuim cum se cuvine cea de-a şaptezecea aniversare 9 tatălui tău. De câte ori l-am chinuit amarnic, iar de bucurat nu l-am bucurat decât o singură dată. Asta îmi stă ca o piatră pe inimă. După ce va muri, va fi prea târziu să ne mai facem reproşuri că nu i-am acordat cinstirile cuvenite. S-ar putea ca acum să fie ultima oară când ne este dat să-l mai bucurăm, aşa că hai să facem tot ce ne stă în putere ca să-l sărbătorim.

Şi Mitiori începu să se pregătească numaidecât pentru o nouă petrecere.

Cârmuitorii diferitelor provincii se străduiră să-i îndeplinească orice dorinţă, ca să-i câştige bunăvoinţa. Le poruncise tuturor să trimită câte ceva din cele necesare sărbătoririi, şi astfel, fără să-i îngreuneze prea mult, adună lesne tot ce trebuia.

Nu mult înainte de această aniversare, purtătorul de spadă dobândise o nouă înaintare pe linie de serviciu: fusese numit cârmuitor al regiunii Mikava. Akogi îşi ceruse învoire pentru şapte zile, spre a-l petrece pe soţul ei până la noul lui post.

Otikubo, cu grija şi bunătatea-i obişnuită, le făcuse o mulţime de daruri la despărţire: obiecte pentru călătorie, un serviciu de ceşti din argint, îmbrăcăminte şi altele.

Acum era rândul purtătorului de spadă să-l servească pe stăpânul său. Mitiori trimise la el un sol cu următoarea rugăminte:

— Am nevoie de nişte mătase.

Purtătorul de spadă îi trimise imediat o sută de viguri de mătase albă, iar soţia lui, Akogi, îi trimise din partea ei pentru Otikubo douăzeci de suluri de mătase colorată cu sucul arborelui iubirii[14].

Se dădură porunci să fie aduşi de peste tot flăcăi frumoşi care, cu dansul lor, să-i înveselească pe oaspeţi în timpul petrecerii. Aurul curgea gârlă. Despre cheltuieli, nici nu mai pomenim.

Tatăl lui Mitiori întrebă. nedumerit:

— Ce rost au atâtea sărbătoriri bogate, una după alta?

Pe urmă însă adăugă:

— De altfel, cine ştie cât va mai rămâne bătrânul printre noi… Ca să-l bucur, am să mă ocup de copiii lui, pe măsura puterilor mele, câtă vreme mai este în viaţă.

Şi, după ce se sfătui cu fiul său, începu să se zbată pentru ei. Ministrul de stânga îl iubea atât de mult pe Mitiori, încât era gata să facă orice pe lume pentru dânsul.

Sărbătorirea cele-i de-a şaptezecea aniversări a tiunagonului fu fixată pentru a unsprezecea zi din cea de-a unsprezecea lună. De data asta, Mitiori îi invită pe toţi la el, în palatul Sandzedono.

De teşmă să nu-i plictisesc pe cititori cu amănunte inutile, am să le omit. Voi spune doar că sărbătorirea i-a uluit pe toţi prin măreţia ei.

Paravanele din sala ospăţului erau împodobite cu o mulţime de tablouri minunate. Pentru ca şi cititorul să-şi facă o impresie despre ele, iată stihurile scrise pe canatul paravanelor:

---

14 Cercis SiliquastTitm.

Zorii se învăluie în ceţuri.

Fumegă alb-fumuriu Piscul muntelui Erino.

Azi-noapte, pe cărări abrupte.

A venit la noi primăvara.

A doua lună a anului – Zboară floarea de vişin.

O, flori de vişin efemere l Uitaţi de obiceiul vostru vechi:

Să bucuraţi o clipă doar privirea.

De-acum să înfloriţi prin veacuri şi pildă fiţi de viaţă lungă.

A treia lună a anului – Omul rupe un ram din piersicul înflorit.

Piersicul vrăjit a înflorit…

Ne dăruiesc roadele nemuririi o dată doar la trei milenii.

Voi rupe un ram, să mă împodobească – Să-mi fie viaţa lungă, ca a ta!

A patra Innă a» anului.

Cucuie, ce mult în umbra nopţilor Am aşteptat Cântecul tău potolit.

De somn nu m-am lăsat furat.

Am tresărit, de parcă mă trezisem.

A cincea lună a anului – Cucul cântă în faţa casei al cărei acoperiş este împodobit cu irişi în floare.

Spune-mi, cucuie, de ce

Răsună cântecul tău în tăcerea nopţii?

Ai văzut poate irişii

Cum au năpădit streaşina casei

În semn că, iată, e sărbătoare?

Ce curat este adâncul apei în ziua spălării de păcate.

Limpede-i până la fund.

*Ca-n*tr-*o oglindă clară, apa Răsfrânge chipul tău nemuritor*.

A şaptea lună a anului – Sărbătoarea stelelor Vega şi

Altair.

O, râu al cerului Sclipind pe bolta înstelată Fără de nori şi fără umbre!

În clipa aceasta s-ar putea la Altair să-şi mine luntrea.

A opta lună a anului – Funcţionarii cancelariei imperiale scot flori din câmpia Saga, ca să le răsădească în grădinile lor.

Mulţimi dau buzna în câmpia Saga să scoată flori din rădăcini.

Nu plânge floare de ominaesi când *părăseşti locul natal*.

Nu te-ntrista de spaima deşartă.

A noua lună a anului – O casă lângă care înfloresc în număr mane crizantemele albe.

Ah, a venit prima zăpadă.

Prea devreme anul acesta!

Aşa probabil spune lumea.

Privind prin gardul de nuiele Lanul alb de crizanteme.

A zecea lună a anulai – Un călător merge pe o cărare de munte. Oprindu-se, priveşte cum cad frunzele roşii de arţar.

Toamna târzie
Acoperă potecile de munte
Cu frunze roşii de arţar…
Despre frumuseţea lor
Aş povesti până la capătul veacului!

A douăsprezecea lună a anului – De la o fereastră, o femeie priveşte cu tristeţe drumul troienit de zăpezi.

Zăpada groasă, viscolită.
Se adună în troiene înalte!
Drumeagurile toate-s înfundate.
Ah, în sătucul de munte Nimeni n-o să mai vină!

Toiag de drum
Rugatu-m-am, tăind acest toiag.
Ca pe colina „Celor opt deceniia
Să-ţi fie sprijin.
Ajute-ţi el
Să urci şi piscul cel mai înalt.

Se orândui şi o plimbare pe luciul de oglindă, al unui lac mare, în nişte bărci împodobite la proră cu sculpturi în lemn, reprezentând dragoni şi păsări de apă mitologice. În bărci se aflau şi muzicanţi ce desfătau auzul cu muzica lor. Atâţia înalţi demnitari şi curteni veniseră, că nu se găsiră locuri pentru toţi.

Însuşi ministrul de stânga a onorat cu prezenţa lui sărbătoarea şi a oferit oaspeţilor nenumărate daruri. De la împărăteasă, Bora mai mare a lui Mitiori, au fost trimise o mulţime de rochii, iar de la kuradou, soţul celei de-a doua surori, haine scumpe şi încă multe alte lucruri de preţ. Toate femeile din suita împărătesei, precum şi alte doamne de la curte au venit la Sandzedono, să asiste la splendidul spectacol.

Părea că boala l-a iertat pe bătrânul tiunagon, atât era de fericit.

Sărbătorirea a durat câteva zile la sfârşit, seara târziu la plecare, n-a fost oaspete care să nu fi primit în dar veşminte scumpe. Iar persoanelor de rang înalt li s-au oferit şi alte daruri.

Ministrul de stânga i-a dăruit bătrânului doi cai mie nunaţi, şi două citere vechi, neasemuit de frumoase. Iar oamenilor din suita tiunagonului le-a oferit, după rang. fie veşminte, fie câte un sul de mătase.

După ce a petrecut ca oaspete câteva zile la palatul Sandzedono, tiunagonul Minamoto s-a întors la el acasă cu întreaga familie.

Otikubo era plină de recunoştinţă faţă de soţul ei că-i

adusese atâta „bucurie bătrânului ei tată.

Mitiori se simţea foarte mulţumit.

Tiunagonul se topea, văzând cu ochii. Mitiori porunci ca în toate templele să se facă rugăciuni pentru însănătoşirea lui.

— La ce mi-ar mai folosi acum? spuse bătrânul. Eu m-am şi lepădat de gândul acestei lumi. Voi pleca într-o lume mai bună. De ce să-i mai împovărăm pe bieţii oameni, silindu-i să se roage pentru unul care nu mai poate fi ajutat?

În curând simţi că i se apropie sfârşitul.

— Eh, zilele-mi sunt numărate. Aş fi vrut totuşi să mai trăiesc puţin… O mulţime de copilandri, nişte flăcăiaşi abia intraţi în slujbe, m-au întrecut în ranguri şi titluri. Iată ce mă amărăşte. Ginerele meu e şeful Gărzii de stânga, în mare cinste la împăratul nostru. Am tot sperat că va implora pentru mine bunăvoinţă împărătească. Dacă voi muri acum, n-am să mai ajung dainagon. Este singurul lucru pe care-l mai râvnesc. Altceva ce să-mi mai doresc. Se poate spune că niciun moşneag n-a avut parte de cinstirile de care m-am bucurat eu în timpul vieţii, şi sunt pe deplin încredinţat că şi după moarte mă aşteaptă alte bucurii.

Când i se relatară aceste cuvinte, Mitiori fu cuprins de o mare duioşie faţă de bătrân.

Otikubo începu să-l roage:

— Străduieşte-te să-l facă dainagon pe tatăl meu. Dacă măcar o singură zi ar fi dainagon, i s-ar împlini tot ce şi-a visat în viaţă.

Mitiori dorea din tot sufletul să-i împlinească rugămintea, dar, ca un făcut, toate titlurile de dainagon fuseseră acordate. Şi nu era cu putinţă să i se ia cuiva cu de-a sila acest titlu

„Ce să fac, se hotărî el, am să i-l cedez pe-al meu”. Şi

se duse numaidecât la tatăl său.

— Iată ce intenţionez să fac, îi făcu el cunoscută hotărârea sa. Eu am mulţi copii mici, însă bătrânul, socrul meu, n-are să mai ajungă să trăiască până când nepoţii lui vor creşte şi vor putea să aibă grijă de el. Doreşte să ajungă dainagon, şi m-am hotărât să-i cedez titlul. Care-i povaţa ta părintească?

— Te temi că aş fi împotrivă? Ba sunt chiar foarte bucuros. Străduieşte-le ca împăratul să dea un decret, prin care socrul tău să fie înălţat la acest rang cât se poate de repede.

Când vestea îi ajunse la urechi, moşneagul plânse de fericire. Da, se poate spune că, făcându-i tatălui său o asemenea bucurie, Otikubo săvârşise una din acele fapte lăudabile care nu rămân nerăsplătite nici în viaţa de acum şi nici în cele viitoare!

În atare stare de fericire, noul dainagon găsi puteri să se ridice din pat.

Sorocul fiecărei vieţi este dinainte hotărât de sus. Ştiind aceasta, dainagonul Minamoto porunci totuşi să se înalţe rugăciuni pentru sănătatea sa, el însuşi rugându-se fierbinte zeilor şi lui Buddha să-i prelungească viaţa. Moşneagul îşi reveni întrucâtva, se învioră sufleteşte şi chiar hotărî să se ducă la palatul imperial, ca să-i mulţumească mikadoului pentru bunăvoinţă. Se stabili şi fericita zi a vizitei. Dar, pentru orice eventualitate, presimţind apropierea morţii, moşneagul se îngriji să dea ultimele dispoziţii.

— Soţ-a mea mi-a dăruit şapte copii, dar care din ei m-a bucurat atâta în această viaţă, care din ei s-a îngrijit de mântuirea sufletului meu ca fiica mea Otikubo? Toate nenorocirile câte le-am avut mi s-au tras de la faptul că odinioară am umilit-o pe ea, nepreţuita mea fiică, divinitate cu chip omenesc. În casa mea am câţiva gineri, dar toţi îmi

fac numai griji. Şi, ca şi cum. atâta n-ar fi de ajuns, ginerele cel mai mic e aşa de urit, încât ţi-e şi ruşine să ieşi cu el în lume. Cum să-l compar cu soţul lui Otikubo? Pentru Mitiori n-am cheltuit nici cea mai mică fărâmă din avutul meu, iar el mi-a luminat bătrâneţea. La gândul acesta mă mustră conştiinţa atât de mult, că nu găsesc cuvinte. Copiii mei, când n-am să mai fiu, să nu uitaţi binefacerile lui şi să-i fiţi întotdeauna credincioşi. Aceasta este ultima mea poruncă.

Se vedea că spune toate acestea cu convingere. Kitanokata simţi o ură adâncă faţă de soţul ei.

„Măcar de s-ar căra mai repede pe lumea cealaltă”, gândi ea.

Sosi şi ziua stabilită pentru audienţa la palatul imperial. Dainagonul Minamoto, îmbrăcat în costumul de mare paradă, trecu mai întâi pe la palatul lui Mitiori. Din întâmplare, îl găsi pe ginerele său acasă. Când moşneagul tocmai se pregătea să facă plecăciunea îndătinată, ginerele îl opri:

— Ce faceţi? Pentru ce asemenea temeneli?

— Eu nici împăratului nu-i port atâta stimă ca dumneavoastră, răspunse moşneagul. În ochii meu, sunteţi cel mai bun, cel mai nobil om de pe pământ. Câte zile oi mai avea, n-am să vă pot răsplăti pentru bunătatea dumneavoastră, dar, după moartea mea, duhul meu are să vă păzească.

Pierind de la ginerele său, noul dainagon se duse să-i mulţumească împăratului şi, în cinstea acestei împrejurări fericite, împărţi funcţionarilor de la curte daruri câte se cuvin după obicei.

Şi bătrânul, parcă încheindu-şi atunci toate socotelile pământeşti, se întoarse acasă, se culcă iar în pat şi nu se mai ridică.

— Toate dorinţele mi s-au împlinit, repeta el. De-

acum nimic nu mă mai leagă de lume. Acum pot să şi mor…

La vestea aceasta tristă, Otikubo se grăbi să vină la tatăl ei. Bătrânul fu foarte mişcat şi bucuros de venirea ei.

Toate cele cinci fiice ale dainagonului se strânseră în jurul patului, ca să aibă grijă de tatăl bolnav, el însă nu primea mâncare şi apă decât din mâinile lui Otikubo. Numai pe ea era bucuros s-o ştie la căpătâiul lui, iar pe celelalte fiice nici să nu le vadă.

Dainagonul Minamoto se gândi: „Între fiii mei nu există o adevărată prietenie frăţească, nici fetele nu se împacă între ele. Dacă n-am să arăt eu însumi ce anume le las moştenire fiecăruia, vor fi mari certuri şi discordii în familie după moartea mea”.

Aşa că îi chemă pe fiul său mai mare, Kagezumi, şi-i porunci să aducă actele de proprietate asupra moşiilor „precum şi brâurile împodobite cu pietre preţioase, ca să le împartă între fraţi şi surori; la împărţeală însă bătrânul punea de partea lui Otikubo tot ce era mai de valoare.

— Ceilalţi copii ai mei să nu fie pizmaşi. Toţi s-au achitat cinstit de îndatoririle filiale faţă de tatăl lor, dar partea cea mai bună a moştenirii se cuvine să fie lăsată aceluia dintre copii care ocupă în societate situaţia cea mai înaltă. Voi aţi beneficiat de grijile mele mulţi ani… Oare asemenea lucru nu este destul?

Dainagonul vorbea cu atâta hotărâre, încât copiii îl aprobară.

— Casa noastră s-a învechit de tot, are însă mult pământ împrejur, iar locul fe bun… spuse el, şi hotărî să lase casa lui Otikubo.

Maştera nu mai fu în stare să îndure şi începu să plângă în hohote:

— S-ar putea să ai; dreptate, dar cum să nu mă supăr pe tine? Din cei mai fragezi ani ai tinereţii ţi-arrr fost soţie

iubitoare. De ce nu vrei să-mi laşi mie casa? Asta nu-i drept. Şi doar n-ai de gând să te lepezi de propriii tăi copii, acuzându-i de lipsă de dragoste faţă de tatăl lor? Un părinte iubitor nu procedează aşa, se îngrijeşte mai cu seamă de soarta acelor copii care nu au avut noroc în viaţă. Domnului şef al Gărzii de stânga nu-i trebuie casa noastră, se descurcă el foarte bine şi fără ea. Ginerele tău, dacă vrea, poate să-şi înalţe palate minunate. Îi ajunge că noi, pe cheltuiala noastră, ana construit pentru el palatul Sandzedono, frumos ca piatra de jasp. De feciori nu am grijă, se descurcă ei şi fără casă proprie. Fiicele noastre mai vârsnice, căsătorite, nu au, niciuna, casă proprie. Însă şi-au rostuit viaţa. Dar unde să mă duc eu, la bătrâneţe, cu cele două fiice mai mici, dacă vom fi izgonite de-aici? Nu cumva vrei să ne vezi cu mâna întinsă, cerşind la drumul mare?

— Nu-mi las eu copiii pe drumuri, răspunse bătrânul la tânguirile ei. Dacă nu le dau o casă falnică, nu înseamnă că var ajunge să cerşească la drumul mare. Kagezumi, fiul meu drag! Ţie ţi-o las în grijă pe maică-ta. Ia seama să nu-mi simtă lipsa. Iar palatul Sandzedono este fără nicio îndoială proprietatea lui Otikubo. Domnul soţul ei m-ar socoti lipsit de cuviinţă, dacă după marea bunătate pe care mi-a arătat-o nu i-aş lăsa moştenire ceva măcar cât de cât valoros. Orice-ai spune, casa de aici nu ţi-o las ţie. Nu-l chinui cu atâtea rugăminţi zadarnice pe un bolnav, care din clipă în clipă aşteaptă să se mute într-o lume mai bună. Te rog, niciun cuvânt mai mult. Ah, tare greu îmi e!

Kitanokata încercă iar să se ia la harţă cu soţul ei, însă copiii o opriră, implorând-o şi liniştind-o, iar ea, vrând-nevrând, tăcu.

Lui Otikubo i se făcu milă de maşteră şi începu să-l roage pe taică-său:

— Mama are dreptate! Nu-mi lăsaţi mie nimic,

împărţiţi tot ce aveţi fraţilor şi surorilor. Ei au trăit mult timp în această casă, nu e bine s-o daţi pe mâini străine. Vă rog să lăsaşi casa moştenire mamei.

Dar bătrânul, încăpăţânat, nici nu vini să audă.

— Nu, pentru nimic în lume! Am hotărât! După ce voi muri, să îndepliniţi întocmai ultima mea dorinţă.

Brâiele sale minunate, cu pietre preţioase, toate câte erau, le lăsă moştenire lui Mitiori.

Kagezumi, în sinea lui, nu prea era mulţumit, dar nu îndrăzni să conteste drepturile fiicei care ştiuse mai bine ca toţi ceilalţi să aline inima părintelui său, aşa că îl lăsă pe taică-său să-şi împartă avutul după plac. Moşneagul îşi pusese în Otikubo toate speranţele. Ea îi umpluse de lumină ultimele zile.

— Datorită ţie mi-am restabilit onoarea pierdută, repeta el la nesfârşit. Când am să mor, voi lăsa în urma mea câteva femei neajutorate. Te rog pe tine să nu le laşi în voia sorţii, să le fii sprijin în viaţă.

— Voinţa ta e sfântă pentru mine, răspunse Otikubo. Am să fac pentru ele tot ce-mi stă în putere.

— Îţi mulţumesc, m-ai liniştit.

Şi bătrânul dainagon se adresă celorlalte fiice ale lui, povăţuindu-le:

— Copilele mele! S-o ascultaţi în toate pe doamna sora voastră şi s-o cinstiţi, ca pe cea mai în vârstă dintre voi.

Rostindu-şi ultima dorinţă, moşneagul se lăsă încet-încet purtat spre lumea cealaltă.

Toate rudele şi apropiaţii rămaseră cuprinşi de-o mare tristeţe.

În ziua a şaptea a celei de-a unsprezecea luni a anului, dainagonul muri. Era la acea vârstă înaintată când moartea devine un dat natural al omului, însă cu toate că ştiau aceasta fiii şi fiicele lui îl plânseră mult.

Mitiori, împreună cu copiii lui, locuia tot la Sandzedono, dar în fiecare zi venea la casa socrului răposat. Ca să nu se prihănească de vecinătatea morţii, nu intra în casă, ci vărsa lacrimi de întristare stând la uşă. Mitiori dorise să-şi ia în sarcină toate grijile înmormântării, însă tatăl său, ministrul de stânga, se opuse categoric:

— Noul împărat s-a urcat pe tron abia de curând. Nu se cade să lipseşti prea mult de la palat.

Otikubo, din parte-i, se împotrivi şi ea:

— Nu vreau să-i aduc aici pe copiii noştri, spuse ea. Ar trebui să postească împreună cu noi. Iar să-i laşi singuri pe nişte copii atât de mici, fără supravegherea tatălui şi a mamei, înseamnă să n-ai linişte nicio clipă. Te rog să stai cu ei la Sandzedono, pentru ca eu să fiu liniştită.

A trebuit până la urmă ca Mitiori să rămână acasă. Era trist, despărţit fiind de Otikubo, şi doar câteodată* lucindu-se cu copiii, uita pentru o clipă de singurătatea sa.

„Ce repede s-a stins bătrânul, se gândea Mitiori. Bine că am putut să-i îndeplinesc dorinţa mult visată”.

A fost aleasă o zi potrivită pentru ritualul înmormântării, la două zile după moartea dainagonului. Înmormântarea a avut loc în prezenţa unei mulţimi imense, între cei prezenţi, se aflau mulţi dintre demnitarii cei mai de vază ai statului. După cum spera şi răposatul dainagon, a avut parte la moarte de onoruri nemaiîntâlnite.

Pe durata doliului, întreaga familie s-a mutat într-o căsuţă mică şi joasă, iar în încăperile goale ale palatului o mulţime de preoţi înălţau rugăciuni zi şi noapte pentru izbăvirea sufletului răposatului.

Mitiori venea în fiecare zi să dea poruncile necesare, însă fără a trece pragul casei.

Otikubo purta un veşmânt de doliu de culoare cenuşie, ţesut din fire de glicină. Obrajii ei îşi pierdură strălucirea din cauza postului îndelungat.

Mitiori îi spuse cu o voce plină de compătimire:

O, *râu de lacrimi şi tristeţe*!

Dar dacă şi tristeţea mea S-*ar uni cu lacrimile-ţi multe*.

Ar încăpea în mânecile tale Ale durerii lacuri şi mâhniri?

Otikubo îi răspunse:

Din cauza şiroaielor de lacrimi Mânecile mele-au putrezit, învinuiri aduc destinului năprasnic... *De-aceea din uscată coajă Ţesută-i haina mea de doliu*.

Au urmat să se vadă tot aşa, numai de departe, până ce au trecut cele treizeci de zile de doliu.

— Întoarce-te la noi mai repede, o ruga Mitiori. Copiilor li s-a făcut dor de tine.

— O, mai aşteptaţi puţin... Am să mă întorc numai după ce vor trece toate cele patruzeci şi nouă de zile de pomenire.

De nevoie, Mitiori începu să-şi petreacă nopţile în casa socrului răposat, atât de mult îl cuprinse dorul de Otikubo.

Timpul trecea. În curând veni şi cea de-a patruzeci şi noua zi, ultima. Mitiori voi ca în acea zi răposatul să fie pomenit cu strălucire deosebită. Toate neamurile şi apropiaţii dainagonului luară parte la pomenire, fiecare pe potriva rangului. Ceremonialul fu măreţ!

Când slujba luă sfârşit, Mitiori îi spuse soţiei lui:

— Ei, acum mergem acasă. Ia seama că dacă mai rămâi mult pe aici, iar au să te încuie în magazie.

— Ah, cum poţi să glumeşti aşa? Să nu-mi mai spui asemenea cuvinte niciodată, niciodată! Dacă te-ar auzi mama, ar putea să creadă că n-am uitat trecutul şi ar începe să se ferească de noi. Iar eu vreau să mă apropii mai mult de ea, fiindcă ţine în familie acum locul răposatului meu tată.

— Asta se înţelege de la sine. Şi faţă de surorile tale trebuie să te porţi cu dragoste.

Când auzi că Mitiori împreună cu soţia lui se vor întoarce acasă la ei, Kagezumi, îndeplinind voinţa răposatului, aduse actele de proprietate asupra diverselor terenuri şi i le înmână lui Mitiori, dimpreună cu brâiele cu pietre scumpe.

— E adevărat, sunt nişte nimicuri, dar nu ne judecaţi aspru, acesta este ultimul dar al răposatului meu tată.

Mitiori privi darurile. Trei brâie scumpe, unul dintre ele, cel mai bun, i-l dăruise el însuşi cândva socrului său. Actele pentru pământuri, planul casei…

Era vădit că acestea erau partea cea mai de preţ a moştenirii.

— Bune pământuri a avut tatăl tău, îi spuse el lui Otikubo. Dar de ce n-o fi lăsat palatul ca moştenire soţiei sau fiicelor lui? O mai fi având oare şi alt palat?

— O, nu, altul nu a mai avut. Întreaga familie a locuit aici foarte mulţi ani. Nu primi casă, te rog foarte mult, dă-i-o mamei.

— Bine, sunt de acord… Ţie nu-ţi trebuie, doar locuieşti la mine. Iar dacă ai primi-o, toate rudele tale s-ar putea să te urască de moarte.

După ce se sfătui astfel cu nevasta, Mitiori îl chemă pe Kagezumi şi îi spuse, râzând:

— Bănuiesc că dumneavoastră cunoaşteţi toate amănuntele. Oare de ce ne-o fi lăsat tatăl dumneavoastră drept moştenire atât de multe lucruri? Nu cumva ne cedaţi cea mai mare parte din moştenire spre a-i face pe plac unui om influent ca mine?

— Nu, nicidecum! Tatăl meu, înainte de moarte, a dispus singur de moştenire. Eu îndeplinesc numai voinţa lui.

— Zău că s-a ostenit degeaba! Cum să vă iau casa

părintească! N-o primesc! S-o stăpânească mama dumneavoastră! Iar aceste două brâie păstraţi-le, unul pentru dumneavoastră, unul pentru Saburo. Nu primesc decât actele de moştenire asupra pământurilor din provincia Mino şi brâul acesta. A renunţă la el ar însemna să fiu nerecunoscător faţă de bunele sentimente ale părintelui răposat.

— Nu prea e bine… Chiar dacă tata nu v-ar fi lăsat el însuşi casă, ea tot vi s-ar cuveni, de drept la împărţirea moştenirii. Cu atât mai mult, dacă aşa a fost şi voia răposatului… Nu trebuie să vă împotriviţi. Ceilalţi copii au şi ei de primit fiecare câte ceva, se împotrivi Kagezumi.

— Nu spuneţi copilării. Chiar eu dacă v-aş fi cerut ceva, aveaţi tot dreptul să vă împotriviţi. Soţia mea, s-ar putea spune, şi-a primit moştenirea: tatăl ei şi-a arătat iubirea faţă de ea, şi acesta-i lucrul cel mai de preţ. Cât voi fi eu în viaţă, soţiei mele nu-i va lipsi nimic. Iar dacă voi muri, va avea cine să-i poarte de grijă, doar avem trei copii. Dar, după câte am auzit, surorile dumneavoastră Sannokimi şi Sinokimi au rămas singure pe lume. Sunt gata că le iau în grija mea. Daţi-le lor partea noastră de moştenire. În ce le priveşte pe surorile mai mari, voi avea grijă ca soţik lor să capete funcţii mai bune.

Kagezumi îşi exprimă respectuos bucuria.

— Mă duc să le comunic alor mei hotărârea dumneavoastră, spuse el, ridicându-se să plece.

— Dacă vor vrea să-mi înapoieze aceste lucruri, vă rog să nu mi le aduceţi înapoi. Ar fi de prisos… spuse Mitiori.

— Dar poate cineva din familia dumneavoastră ar vrea să poarte brâul bătrânului. Aveţi nişte fraţi. Vă rog să-l daţi vreunuia dintre ei.

— Dacă are să-mi trebuiască brâul acesta vreodată, am să vi-l cer. Altcineva nu are niciun amestec în treburile

noastre…

Şi-l sili pe Kagezumi să ia brâul înapoi.

Kagezumi se grăbi să comunice mamei şi surorilor lui voinţa lui Mitiori.

Kitanokata se prefăcu foarte mulţumită:

— Ce bine! Mi-ar fi părut rău să pierd casa.

De fapt însă nu putea să se împace cu gândul că Otikubo îi dăruise, de milă, propria ei casă.

— Treaba asta a aranjat-o Otikubo înadins! îi scăpă vorba la un moment dat.

Kagezumi îşi ieşi din fire:

— Nu eşti în toate minţile, mamă? Aminteşte-ţi cât jrău i-ai pricinuit! Cum poţi să spui asemenea cuvinte? /Sau ţi-ai pus în cap să ne nenoroceşti pe toţi? Câtă amărăciune o fi adunat în suflet, sărmana de ea, dacă ai prigonit-o atât de crunt? Şi cum te-a răsplătit? Numai cu bine. Iar tu nu simţi pentru ea niciun fel de recunoştinţă, ba o mai şi blestemi în gura mare. Se poate să te porţi atât de nesocotit? Repeţi întruna: „Otikubo”, „Otikubo”… Numai porecla asta ticăloasă îţi stă pe limbă… Dar dacă te-ar auzi?

— Şi cu ce îi sunt datoare? Că mi-a dăruit propria mea casă? Chiar şi asta a făcut-o nu pentru mine, ci din dragoste pentru răposatul ei tată. Grozav mai eşti! Dacă întâmplător m-a luat gura pe dinainte, şi am spus din obişnuinţă „Otikubo”, gata, mă şi socoteşti nebună…

— N-ai suflet, iată care-i adevărul! exclamă Kagezumi înciudat. Crezi că nu ţi-a făcut nicio favoare. Treaba ta. Dar spune-mi, te rog, oare nu soţului ei îi datorează fratele meu mai mic situaţia pe care o are în slujba lui? Eu am devenit administrator la o familie ilustră, dar datorită cui această favoare? Iată de câte binefaceri am avut noi parte în ultimul timp. Toţi fiii tăi au primit funcţii bune datorită protecţiei soţului ei. Dar dacă el ar fi acceptat ca

moştenire casă, fără a ţinş cont de tine, unde te-ai fi dus acum? Iată la ce ar trebui să te gândeşti. Când ai să te dezmeticeşti un pic, ai să vezi singură că trebuie să te bucuri de norocul pe care l-ai avut. Eu, fiul tău, Kagezumi, agonisesc desigur un mic venit în calitate de cârmuitor al regiunii, dar eu, în primul rând, trebuie să am grijă de soţia mea. N-aş fi în stare s-o ajut şi pe mama mea. Vezi doar că nu se poate spune că aş fi un fiu prea grijuliu. Iată că în timpurile noastre 3 înă şi propriii copii nu-şi prea fac griji cu părinţii lor. În timp ce ginerele tău se gândeşte mereu cum să te ajute. Ar trebui să fii mulţumită. Ce răspuns zici să-i dăm ginerelui tău? o întrebă Kagezumi.

— Nici eu nu mai ştiu. N-apuc bine să scot o vorbă, că voi o şi răstălmăciţi. Faceţi un scandal, de mă şi asurziţi. Eşti bărbat cu capul pe umeri, pricepi cum vine treaba, hotărăşte tu ce să răspunzi.

— Doar eu nu-ţi vorbesc ca un străin, spuse înmuiat Kagezumi. Îţi doresc bjnele. Dacă domnul şef al Gărzii de stânga îşi asumă grija ta, a lui Sannokimi şi Sinoki îi o face numai pentru că aşa doreşte soţia lui. Chiar dacă nu suntem decât copiii aceluiaşi tată, trebuie să recunoşti că un asemenea exemplu de iubire între rude este o raritate în zilele noastre.

— Poate că domnul ginere ne-a promis doar marea cu sarea... Dar se va ţine oare de cuvânt? De fapt, ce-am primit eu moştenire? Nişte fărâme nenorocite, nişte fleacuri, pământurile din provincia Tambo, care nu aduc venit niciun tot de orez pe an. Şi încă o moşie în Etiu, departe de capitală – încearcă să aduci ceva de acolo! Iar soţul lui Nakonokimi a primit o moşie cu un venit de trei sute şi ceva de *koku* 2. Tu eşti acela care a făcut împărţeala, ai ales pentru mine pământurile cele mai îndepărtate şi mai rele, începu Kitanokata să-l învinovăţească pe fiul ei, cu toate că la împărţirea

moştenirii luaseră parte şi ceilalţi copii ai tiunagonului.

— Ce tot vorbeşti, mamă! Am fi îngăduit noi oare să fii obijduită, aşa cum spui? săriră într-un glas toţi fiii şi fiicele ei. Membrii aceleiaşi familii trebuie să se ajute unii pe alţii. Cum poate o mamă adevărată să fie atât de lacomă? Noi toţi îi suntem foarte recunoscători surorii noastre…

— Da mai tăceţi odată! ţipă Kitanokata. Nu te mai poţi auzi de ei. Toţi sunteţi împotriva mea. Sunteţi nişte sărăntoci şi vă târâţi în faţa bogătaşului.

În clipa aceasta, intră Saburo. Cuvintele mamei lui îl indignară.

— Nu-i adevărat! Omul recunoscător îşi păstrează frumuseţea sufletească şi în sărăcie, spuse el. Când doamna sora noastră trăia în casă la noi, a auzit-o cineva măcar o singură dată plângându-se? Tu, mamă, ai certat-o de-atâtea ori nemeritat, iar ea ţi-a dat ascultare întotdeauna. Toţi spuneau despre ea: „Ce blândă e!” Oare tu nu spuneai la fel?

— Aşa deci, începu să plângă Kitanokata. Şi tu eşti împotriva mea. Îmi vine să mor. Toţi copiii mei mă urăsc, mă învinovăţesc, mă ponegresc… Am să mor, şi păcatul o să cadă pe capul vostru.

— Ce cuvinte îngrozitoare! Mal. bine să încheiem discuţia!

Amândoi fiii se sculară şi porniră spre ieşire.

Dintr-odată, bătrâna îşi reveni:

— Staţi puţin, staţi puţin, încotro vă duceţi? Dar răspunsul referitor la casă? Trebuie să-i fie transmis ginerelui răspunsul meu.

Ei însă plecară, prefăcându-se că nu aud nimic.

Saburo îi spuse fratelui său:

— Cârcotaşă mamă mai avem! Şi rea… Păcat! Trebuie să ne rugăm zeilor şi lui Buddha să-i îmblânzească

inima. Iar de rugăciunile noastre se va ţine seama în ceruri.

Sfătuindu-se între ei, fraţii hotărâră să-i înapoieze lui Mitiori drepturile testamentare asupra palatului părintesc.

Văzând că fiul ei, Kagezumi, a luat cu sine hârtia, Kitanokata se sperie ca nu cumva într-adevăr să i-o dea.

— Unde te duci? Întoarce-te şi dă-mi hârtia, îl chemă ea înapoi. Dă-mi actul de proprietate.

— Ah, ce prostie, dădu el din mina. Un document atât de important, iar tu – ba să i-l înapoiez, ba să ţi-l dau ţie. Nici tu nu ştii ce vrei.

Dându-i lui Mitiori hârtia, Kagezumi îi spuse:

— Vă suntem foarte recunoscători pentru bunătatea dumneavoastră. Familia noastră îşi pune acum toate nădejdiile numai în dumneavoastră. Ne-aţi înapoiat dispoziţiile testamentare asupra moşiilor Noi am dori să le refuzăm, ca să îndeplinim voinţa răposatului nostru părinte, însă n-am îndrăznit să ne opunem dorinţei dumneavoastră, aşa că primim mărinimosul dar. Însă răposatul nostru tată a dorit ca palatul lui să vă revină dumneavoasti a… Vă rugăm să primiţi acest act în memoria părintelui nostru

Mitiori răspunse:

— O, nu, dimpotrivă, duhul răposatului dainagon nu-şi va găsi liniştea dacă această casă va intra pe mâini străine. Lăsaţi-o pe Kitanokata să-şi petreacă aici zilele pe care le mai are de trăit, apoi palatul va trece fiicelor ei, Sannokimi şi Sinokimi. Luaţi-vă hârtia înapoi.

Şi se întoarse împreună cu familia lui la Sandzedono.

Luându-şi rămas bun înainte de plecare, Otikubo spuse:

— Am să mai vin pe aici cât de curând, iar voi vizitaţi-mă la rându-vă. Am să vă port de grijă în locul tatălui meu. Cereţi-mi, fără. a vă stingheri, tot ce vă trebuie, doar nu vă

sunt străină.

Apoi, aproape zilnic, începu să le trimită surorilor sale veşminte noi, frumoase, iar maşterii îi trimitea lucruri folositoare în gospodărie. Nici pe vremea răposatului dainagon nu primiseră ele asemenea daruri bogate.

Treptat, maştera începu să preţuiască bunătatea lui Otikubo. «Am copii mulţi, se gândea ea, dar fiii mei nu se prea îngrijesc de mama lor, numai fiică-mea vitregă se îngrijeşte cu adevărat de mine şi de fiicele mele”.

Şi aşa se scurse şi anul acela.

*

Cu prilejul înaintărilor în grad şi acordării de titluri, la sărbătorile de Anul Nou, tatăl lui Mitiori s-a bucurat de răsplata supremă, fiind ridicat în funcţia de prim-ministru, iar Mitiori a devenit ministru de stânga în locul lui.

Soţul lui Nakanokimi, care era foarte sărac, ceru protecţia lui Otikubo şi primi funcţia de cârmuitor al regiunii Mino, care aducea venituri bune.

Termenul slujbei lui Kagezumi în provincie se terminase, dar, prin intervenţia surorii lui, primi fără mare greutate noul post de cârmuitor al provinciei Harima...

Nici Saburo nu fu uitat: i se conferi gradul de şef al Gărzii.

Fraţii se adunară la mama lor şi începură să vorbească bucuroşi despre felul cum Otikubo îi copleşise cu bunăvoinţa ei şi cum, cu ajutorul surorii lor, mai urcaseră câteva trepte în societate.

— Ei, mamă, iar ai să spui că nu ai nicio obligaţie faţă de fiica ta vitregă? Nici acum n-ai să încetezi să mai spui despre ea tot ce-ţi trece prin minte? o tachinară ei.

Mărturisindu-şi că aveau dreptate, Kitanokata, în sfârşit, „îşi lepădă coarnele inimii”. Într-adevăr, toată familia ei se afla acum la mare cinste.

Mulţi chiar începuseră să cârtească:

— În acest an, norocul nu a fost darnic decât cu o singură familie. Numai fiii şi ginerii dainagonului Minamoto s-au bucurat de distincţii… Alţi n-au primit nimic.

Mitiori nu dădu nicio atenţie unor asemenea cârteli. Întreaga putere din ţară se afla de fapt în mâinile lui. Chiar primul-ministru nu se lansa în nicio problemă de stat fără a se sfătui cu fiul său. Dacă fiul lui îi spunea: „Cutare sau cutare măsură nu face două parale44, primul ministru renunţa imediat la propria părere. Şi dimpotrivă, dacă ceva i se părea îndoielnic, însă Mitiori stăruia, întotdeauna primul ministru ceda. De aceea conferirea rangurilor, de la cele mai înalte şi până la cele mai mici, depindea întru totul numai de bunăvoinţa lui Mitiori.

Ca unchi de sânge al împăratului, se bucura de favoarea lui deosebită, strălucea cu talentele sale şi, măcar că era tânăr, avea înaltul titlu de ministru de stânga. Cine din ţară ar fi îndrăznit să se opună voinţei lui? Primul ministru devenise în aşa măsură prizonierul dragostei sale nemărginite pentru fiul său, încât încerca în faţa lui un sentiment de sfială. Tată şi fiu îşi schimbară în curând funcţiile între ei. În societate s-a observat repede acest lucru.

— Mai bine să te duci cu cererea la ministrul de stânga, decât la tatăl lui. Fiul te va înţelege mai uşor, spuneau oamenii.

Toţi cei care doreau să ceară o favoare cât de mică i se adresau lui Mitiori, în casa lui se îmbulzeau solicitatorii.

Când soţul lui Nakanokimi se pregătea să plece la noua sa slujbă, Otikubo îi trimise o mulţime de daruri de rămas-bun. Mitiori, la rându-i, se arătă şi el foarte binevoitor faţă de această rudă a soţiei sale, mai cu seamă că, atâta vreme cât fusese administrator la Sandzedono, se

achitase mai bine decât toţi ceilalţi de obligaţii.

Dăruindu-i la plecare un cal şi o şa, Mitiori îl povăţui:

— V-am acordat protecţie, întrucât soţia mea a pus o vorbă bună pentru dumneavoastră. Străduiţi-vă ca în noua slujbă să justificaţi încrederea mea. Dacă voi auzi că vă comportaţi neglijent faţă de îndatoririle pe care le aveţi, să nu mai aşteptaţi de la mine nimic.

Soţul lui Nakanokimi ascultă respectuos povaţa, bucurându-se că soarta îi dăruise un protector atât de influent. Întorcându-se acasă, îi spuse soţiei sale:

— La despărţire, domnul ministru de stânga mi-a poruncit să-mi îndeplinesc sârguincios serviciul. Soarta noastră depinde numai de bunăvoinţa lui…

Nakanokimi împărtăşea bucuria soţului ei.

Mitiori nu le uită nici pe celelalte surori.

— Cât de mult aş dori să găsesc nişte soţi buni pentru Sannokimi şi pentru Sinokimi? repeta el mereu. Dar, oricât mă străduiesc, nu găsesc nimic convenabil…

Kitanokata şi fiicele ei primiră de la el atâtea veşminte de vară şi de iarnă, câte nu avuseseră nici când trăia dainagonul. Nici chiar veşnic nemulţumita maşteră nu mai avea ce să cârtească.

Otikubo i-a născut soţului ei câţiva fii. Nu voi descrie cât s-au bucurat părinţii când a venit vremea ca unul dintre ei să îmbrace *hakama*

Fiul cel mai mare, Taro, era un copil inteligent şi bine dezvoltat pentru vârsta lui. Îndată ce a împlinit zece ani, Mitiori s-a gândit că n-o să se facă de ruşine la palatul imperial şi l-a inclus în numărul tinerilor care deprindeau serviciul de curte în suita moştenitorului tronului.

Băiatul ajunsese să citească dificilele cărţi chinezeşti şi era foarte dotat de la natură. Tânărul împărat l-a remarcat şi l-a luat în anturajul său. Atât de mult l-a îndrăgit pe băiat, încât măria sa, care cânta minunat la

flautul cu mai multe ţevi, l-a învăţat şi pe băiat această artă.

Din toate aceste pricini, Mitiori îl iubea pe fiul lui cel mare mai mult decât pe toţi ceilalţi copii ai săi.

Al doilea fiu, Dziro, era Crescut în casa bunicului său, primul ministru. Tocmai împlinea nouă ani şi, în felul lui copilăresc, îl invidia pe fratele său pentru succesele dobândite:

— Vreau şi eu să ajung la palat.

Bunicul nu mai putea de dragul lui.

— De ce ai tăcut până acum? exclamă el, şi numaidecât îşi duse nepotul la curte.

— Oare nu-i prea devreme? Dziro e încă mic! spuse Mitiori cu îndoială.

— Nicidecum. E mult mai isteţ decât celălalt, se burzului bunicul.

Mitiori râse de felul în care se aprinsese bătrânul şi nu mai zise nimic.

Bunicului i se păru prea puţin ceea ce făcuse, aşa că se duse chiar la împărat să-i spună:

— Cer favoarea deosebită a măriei voastre pentru cel de-al doilea nepot al meu. Băiatul îmi este mai drag ca lumina ochilor. Are să vă slujească mai bine decât fratele lui mai mare.

Şi, acasă, bătrânul repetă:

— Consideraţi-l pe Dziro ca pe cel mai mare dintre nepoţii mei.

De aceea, în familie, băiatul a fost poreclit: „Taro cel mic”.

Fetiţa cea mai mare împlinise opt ani. Era atât de frumoasă, încât părinţii o păzeau ca pe o comoară fără de preţ.

Mai erau în familie încă doi copii: o fată de şase ani şi un băiat de patru ani. Se aştepta în curând încă un

eveniment fericit. Nu e de mirare că Mitiori o iubea nespus de mult pe soţia sa, care îi dăruise atâţia copii minunaţi.

În acel an, bătrânul, primul ministru, împlinea vârsta de şaizeci de ani. Cu prilejul aniversării, Mitiori aranjă e sărbătoare cum nu s-a mai văzut. O las la închipuirea cititorilor.

Amândoi nepoţii mai mari luară parte la dansuri. Niciunul nu se lăsa mai prejos în arta de a dansa. Bunicul îi sorbea din ochi, vărsând lacrimi de bucurie.

Toţi îl lăudau pe Mitiori pentru faptul că nu lăsase să-i scape prilejul de a-l cinsti cum se cuvine pe tatăl său. Bunul lui renume crescu şi mai mult.

e *

Se împlinise un an de la moartea dainaganului Minamoto. Numai atunci Otikubo îşi dezbrăcă hainele de doliu.

Fiii răposatului, care în acest scurt timp urcaseră atâtea trepte sociale, îşi făcuseră datoria pe deplin faţă de memoria tatălui lor.

Mitiori se străduise să le mărite cât mai repede pe Sannokimi şi pe Sinokimi. Începuse însă să nu mai creadă că va reuşi să le găsească miri, când deodată îi parveni ştirea că guvernatorul general de la Dadzaifu, înainte de a pleca din capitală, îşi pierduse soţia. După câte se spunea, guvernatorul era un om deosebit.

„Iată omul care îmi trebuie!” gândi Mitiori şi, întâlnindu-se cu guvernatorul chiar la palatul imperial, nu se sfii să aducă vorba despre o nouă căsătorie.

— Nu am nimic împotrivă! căzu de acord guvernatorul.

— În sfârşit, am găsit un mire, spuse Mitiori când se întoarse acasă. Este un om bun şi are un rang înalt. Pentru care dintre surori să-l peţesc: pentru Sannokimi sau pentru Sinokimi?

— Cum vei hotărî tu, răspunse Otikubo. Eu aş înclina să-l peţeşti pentru Sinokimi. Ştii cât de mult am obijduit-o, sărmana. Ah, dacă soarta i-ar fi mai prielnică!

— La sfârşitul lunii, guvernatorul pleacă la Dadzaifu, trebuie să ne grăbim. Scrie-i mamei tale şi întreab-o dacă este de acord. Dacă îşi dă consimţământul, atunci, fără a pierde mult timp, o să serbăm nunta în palatul meu.

— În scrisoare nu poţi să spui totul, iar dacă m-aş duce eu la mama ca să vorbesc cu ea, treaba ar stârni un potop de discuţii. Mai bine să-l invităm la noi pe unul din fraţii mei.

A doua zi, Otikubo îl invită pe Saburo şi îi comunică:

— Am vrut să vin eu la voi, ca să discutăm o problemă importantă, dar m-am temut să n-o dăm la iveală înainte de vreme… Ascultă ce-ţi spun şi sfătuieşte-mă cum să procedăm. Soţul meu mi-a spus: „Viaţa unei femei singure nu este lipsită de unele avantaje, dar cine ştie ce se poate întâmpla în viitor? Pentru Sinokimi s-a găsit un mire minunat. Dacă rudele tale nu se vor împotrivi, aş invita-o pe Sinokimi în casa noastră şi m-aş îngi iji de soarta ei”.

— Eu nu pot decât să-mi exprim recunoştinţa, răspunse Saburo. Noi în niciun caz nu ne-am permite să refuzăm un peţitor. Cu atât mai mult dacă s-a ivit o partidă strălucită… Cred că mama se va bucura.

Saburo se duse la doamna din încăperile dinspre miazănoapte şi îi comunică:

— Iată ce a spus doamna surioara mea. Este un mare noroc pentru Sinokimi. Dacă un om atât de puternic ca ministrul de stânga o mărită pe Sinokimi în casa lui, ca – pe o fiică a sa, atunci niciun mire, oricât de ilustru ar fi, nu va îndrăzni s-o părăsească. Toată lumea îşi bate joc de Sinokimi din cauza Căluţului-Bot-Alb… Pesemne că Mitiori s-a hotărât să spele această ruşine. Mirele are vreo

patruzeci de ani şi ocupă un post înalt. Chiar tata, dacă ar fi în viaţă, n-ar fi găsit pe cineva mai bun. Nici nu ştiu cum vom putea să-i mulţumim ministrului de stânga. Las-o pe Sinokimi să plece chiar acum la Sandzedono. Nu e cazul să mai zăbovim.

— Nu-mi găseam locul când mă gândeam ce se va alege de Sinokimi după moartea mea, răspunse Kitanokata. M-aş fi bucurat dacă ar fi luat-o de soţie chiar şi cel mai simplu funcţionar provincial. Iar tu spui că mirele este un demnitar de seamă? Asta-i lucru mare. Mulţumim ginerelui meu pentru grija pe care ne-o poartă. îi sunt recunoscătoare, mai mult decât fiicei mele vitrege.

— El însă ne acoperă cu favoruri numai din dragoste pentru soţia lui. Ea îl roagă destul de des: „Dacă mă iubeşti, atunci ajută-i pe fraţii mei să fie oameni. Nu uita şi de surorile mele!” De aceea ne-a şi surâs norocul. Nouă nişte prăpădiţi, ne sticlesc ochii după prima fustă, pe când ginerele. tău, în culmea strălucirii şi a puterii, se poartă de parcă în lumea întreagă nici n-ar mai exista o altă femeie afară de soţia lui. La palat, sunt femei frumoase câtă frunză şi iarbă, el însă niciodată nu glumeşte cu ele, nu le aruncă nicio privire. Toate nopţile şi le petrece acasă… Abia scapă de treburi şi se şi grăbeşte la soţia lui. Iată un exemplu de iubire adevărată! Dar destul despre asta! întreab-o pe sora mea dacă este de acord.

— Chemaţi-o aici pe fiica mea mai mică, poruaci Kitanokata slujnicelor.

— Domnul ministru de stânga a peţit pentru tine un mire bun, îi comunica ea fiicei sale. Pentru tine, cea dezonorată şi de care râde toată lumea, este nu mare noroc. Aşa socotim noi, dar spune-ne ce zici tu despre aceasta?

Sinokimi se înroşi toată:

— Eu aş fi bucuroasă, dar poate că mirele acela nu

cunoaşte adevărul despre mine… Dacă ar fi să audă despre năpasta mea… Cum să-l iau de bărbat? Are să-mi fie ruşine de dânsul, dar şi de soţul surioarei mele, pe care, drept răsplată pentru bunătatea lui, am să-l fac de râs în faţa tuturora. Nu, pentru nenorocita de mine nu există decât calea mănăstirii. Cât timp mai trăieşte mama, am să rămân printre mireni, ca s-o răsplătesc prin grija mea filială pentru bunătatea ei faţă de sărmanul meu copil, dar după aceea…

Şi Sinokimi începu să plângă. De milă, şi lui Saburo îi dădură lacrimile.

— Ah, nu mai cobi, ţipă Kitanokata. Cum să te faci călugăriţă? De vei trăi cât de cât în bogăţie şi strălucire, lumea îşi va schimba îndată părerea. Toţi te vor pizmui.

Ascultă-mă pe mine, primeşte ce ţi se spune şi nu te mai codi!

— Deci ce răspuns să le duc? întrebă Saburo.

— Văd că ea se codeşte, eu însă socot că nici în vis n-aş fi nădăjduit ceva mai bun! Aşa că du-le răspunsul cuvenit.

— Bine, zise Saburo, şi plecă la Sandzedono.

Când află de îndoielile lui Sinokimi, pe Otikubo o cuprinse mila:

— Nu-i de mirare că şovăie, dar tu stăruie s-o înduplеci, spune-i să judece limpede, că în viaţă se pot întâmpla multe…

Mitioi-i adăugă şi el:

— Dacă mama dumneavoastră este de acord, vom face nunta fără a ţine seamă de şovăielile fetei. Guvernatorul trebuie să – plece la sfârşitul lunii şi ne roagă să grăbim nunta. Adu-o pe Sinokimi cât mai repede aici.

Cercetară calendarul şi găsiră că în luna aceea ziua cea mai potrivită era ziua a şaptea.

„Ce piedici să mai fie? chibzui Mitiori. Hainele de

paradă pentru slujnice sunt pregătite de mult. Nunta se poate face în pavilionul dinspre apus”. Şi porunci de îndată să fie împodobit pavilionul.

— Aduceţi-o cât mai curând pe Sinokimi la palatul meu, trimise el vorbă rudelor.

Toţi, în frunte cu doamna din încăperile dinspre miazănoapte, se apucară s-o gătească de drum pe Sinokimi, ea însă tărăgăna plecarea, apăsată de gândul că e silită să se căsătorească iar.

— Cum să nu te duci, când aşa a hotărât domnul ministru! o îndemnau cei din jur. Eşti o încăpăţânată!

În sfârşit, o suiră în trăsură. Era însoţită de o suită nu prea numeroasă: două slujnice mai în vârstă şi una mai tinerică.

Fiica lui Sinokimi împlinise nu de mult vârsta de zece ani. Era o copilă frumuşică, nu semăna deloc cu tatăl său. Fetiţa ţinea morţiş să plece cu maică-sa, de-abia izbutiră s-o desprindă de lângă ea, iar Sinokimi vărsă multe lacrimi despăiţindu-se de copila dragă.

Mitiori, care aştepta nerăbdător sosirea lui Sinokimi, o primi de îndată, ea însă se tulbură mai rău ca atunci când se măritase prima oară.

Sinokimi era încă tânără. Se căsătorise la paisprezece ani, iar la cincisprezece devenise mamă. Acum abia împlinise douăzeci şi cinci de ani. Otikubo, care era mai mare cu trei ani şi se afla la vârsta cea mai înfloritoare, se îngriji de ea ca o mamă.

Sosi şi ziua nunţii. Sinokimi împreună cu suita ei trecu în pavilionul dinspre soare-apune, împodobit bogat. Otikubo, băgând de seamă că slujnicele miresei nu sunt prea bine îmbrăcate pentru o asemenea ocazie, le dărui tuturor a câte un rând de veşminte de sărbătoare. Orândui apoi ca sora ei să aibă o suită numeroasă, cum se cuvine unei doamne alese. Odăile miresei te orbeau cu strălucirea

lor. Toate rudele lui Sinokimi se adunară în pavilionul dinspre soare-apune.

La începutul serii, stăpânul casei veni în pavilion să conducă ceremonialul nunţii. Fratele miresei, Saburo, se simţi măgulit. Când coborî amurgul pe pământ, sosi şi mirele. Saburo îl întâmpină respectuos la intrare.

Sinokimi a înţeles că nu mai putea să dea îndărăt. Împotriva mirelui n-a avut ce să zică şi, pe deasupra, peţitor fusese însuşi Mitiori.

Aşa că s-a supus sorţii şi a ieşit în întâmpinarea celui ce-i fusese ursit.

Guvernatorului i-a plăcut mireasa. A apreciat că era frumoasă la înfăţişare şi cu maniere elegante. Mirele şi mireasa au purtat între ei o discuţie îndelungată, dar conţinutul ei nu a ajuns până la mine, aşa încât n-am ce să spun despre ea.

În zori, guvernatorul a plecat la el acasă.

„I-o fi plăcut Sinokimi?” se gândea. Otikubo îngrijorată.

— Cunosc destule cazuri de căsnicie fericită, măcar că mirele şi mireasa nu-şi scriseseră niciun fel de scrisori înainte de nuntă şi nu avuseseră prilejul să ştie ce au în suflet, o liniştea Mitiori. N-ai de ce să crezi că guvernatorul ar putea să se poarte nerespectuos faţă de soţia lui, însă fireşte că nu iese nimic bun dacă tânăra soţie va sta ca un sloi de gheaţă, încât să-i fie teamă omului să se apropie de ea. Când am început să-ţi trimit scrisori de dragoste – mai ţii minte? – eu, ca tot curtezanul, nici nu ştiam ce e iubirea adevărată, voiam doar să-i fac puţină curte unei fete drăguţe. Dar după prima întâlnire totul s-a schimbat. Mă cutremura gândul că, din cine ştie ce pricină, ne vom despărţi vreodată, ori că s-ar fi putut ca niciodată să nu ne fi cunoscut. E înfiorător să te gândeşti la aşa ceva, nu?

Sporovăind astfel, soţii se îndreptară către pavilionul dinspre soare-apune. Sinokimi mai dormea încă după perdea. În timp ce Otikubo o trezea, sosi o scrisoare de la guvernator.

Mitiori răsuci scrisoarea în mână.

— M-ar ispiti s-o citesc, dar poate cuprinde ceva ce nu este scris pentru un ochi străin… Dă-i-o lui Sinokimi, s-o citească ea, pe urmă însă neapărat să mi-o daţi şi mie k

Şi strecură scrisoarea pe după perdea lui Otikubo. Ea i-o trecu surorii ei, care însă nu se hotăra s-o deschidă.

— Lasă-mă să ţi-o citesc eu, îi propuse Otikubo.

Sinokimi simţea că moare, aşa era de speriată, amintindu-şi ce scrisoare groaznică îi trimisese Căluţul-Bot-Alb a doua zi după prima lor întâlnire.

Oare nu se va întâmpla la fel? De spaimă, i se frângea inima în piept.

Otikubo începu să citească:

„Cu *ce-aş putea asemui Sentimentele pe care ţi le port După întâia noastră întâlnire*?

Sunt fără de număr, ca *nisipul De pe ţărmul mării*.

Drept e ce se spune într-un cântec vechi:

Oare cum. de-am ajuns să te-ndrăgesc atât de tare?”

— Scrie-i repede răspunsul, începu s-o îndemne Otikubo, dar Sinokimi tăcea.

De dincolo de perdea, Mitiori cerea să i se arate scrisoarea.

— De ce te grăbeşti atâta s-o vezi?

Şi Otikubo îi dădu scrisoarea.

— O, nu e prea lungă, remarcă Mitiori. Hai, nu întârziaţi răspunsul.

Şi, înapoind scrisoarea, porunci să i se aducă lui Sinokimi o tuşieră şi hârtie.

Pe Sinokimi o stânjenea gândul că Mitiori îi va citi stihurile de răspuns şi nu se putea concentra. Dar Otikubo

îi da ghes:

— Mai repede, mai repede… Soţul tău aşteaptă! Nu e frumos să întârzii!

În sfârşit, Sinokimi începu să scrie, ca prin vis:

Câte întâlniri – Însă, vai, nu cu mine – Păstrează memoria ta!

Alai multe decât nisipul De pe ţărmul mării.

— Daţi-mi să văd! strigă Mitiori. Ard de curiozitate…

Avea o înfăţişare tare hazlie.

Trimisul guvernatorului luă scrisoarea de la Sinokimi şi fu cinstit cu daruri, după datină.

La douăzeci şi opt ale lunii, guvernatorul urma să plece cu corabia la Dadzaifu, aşa că trebuia să părăsească încă înainte de această dată capitala.

Mitiori orândui un ospăţ atât de strălucit cu ocazia celei de-a treia nopţi, de parcă Sinokimi se mărita pentru prima dată.

— Bărbatul îşi preţuieşte mai mult soţia când vede că în casa părintească este înconjurată de grija şi atenţia tuturor, spuse el. Dragostea lui atunci este şi mai mare. Ia seama că Sinokimi să nu ducă lipsă de nimic. Dacă o mărităm din casa noastră, ar fi ruşinos să ne purtăm de parcă am vrea să scăpăm de ea cât mai repede.

Fără să vrea, Otikubo îşi aduse aminte de noaptea când Mitiori a vizitat-o prima oară.

— Îţi aminteşti de prima noastră întâlnire? La ce te gândeai atunci? îl întrebă ea. Akogi se temea tare mult că ai să mă părăseşti. Spune-mi, cum se face că, de cum m-ai văzut, m-ai şi îndrăgit?

Mitiori zâmbi şiret:

— Akogi se temea că am să te părăsesc? N-avea niciun motiv. Şi se trase mai aproape de Otikubo: Mi-ai devenit dragă când am auzit cum te obijduia maştera: „Otikubo aşa! Otikubo pe dincolo!” Toată noaptea, până-n

zori, am tot chibzuit cum să mă răzbun pe ea. Şi am îndeplinit tot ce-am gândit atunci. Ca să mă răzbun, n-am cruţat-o nici pe sărmana Sinokimi – de aceea mă străduiesc eu acum s-o despăgubesc pentru ce a pătimit. Maştera parcă s-a mai îmbunat, iar Kagezumi nu e prost, înţelege totul cât se poate de bine.

— Mama şi-a mărturisit deseori recunoştinţa faţă de tine, îi răspunse Otikubo.

Odată cu întunericul sosi şi guvernatorul. Cu ocazia celei de-a treia nopţi, toţi însoţitorii lui primiră daruri bogate.

În dimineaţa următoare, guvernatorul, conform obiceiului, se întoarse acasă fără a se mai feri de oameni, când soarele era de mult sus pe cer. Arăta chipeş şi avea o ţinută plină de demnitate. Nu încăpea nicio comparaţie între el şi Căluţul-Bot-Alb.

— Se apropie ziua plecării, îi spuse el lui Sinokimi, şi mai am multe de pregătit. În fiecare seară mă grăbesc să ajung aici, iar dimineaţa din nou acasă, lucru care mă face să pierd timp… Mută-te acasă la mine, acolo nu am gospodină. Apoi vom pleca împreună la Dadzaifu. Alege-ţi slujnicele pe care le doreşti şi pregăteşte-te repede de drum. Până la plecare mai avem doar zece zile.

— Cum? exclamă Sinokimi speriată. Să plec atât de departe, părăsindu-mi toate rudele?

— Vrei să mă laşi să plec singur? Nu suntem căsătoriţi decât de câteva zile şi s-a şi terminat totul?

Guvernatorul râdea atât de vesel, că-ţi făcea plăcere să te uiţi la el.

În sine îşi zicea că soţia lui este foarte drăgălaşă, dar parcă îi lipseşte ceva. Totuşi nici nu putea fi vorba s-o părăsească din pricina plecării aceleia, după ce o luase de nevastă din casa unui om atât de ilustru.

— Să fii întotdeauna în bună înţelegere cu mine şi

totul va merge bine, îi spuse el.

Şi hotărî să-şi aducă neîntârziat soţia acasă.

— Iată o pildă pentru toţi ginerii, spuse Mitiori râzând şi-a dus soţia acasă cât ai clipi din ochi, noi nici n-am apucat să ne dezmeticim.

Ca s-o petreacă precum se cuvine pe Sinokimi la noua ei casă, Mitiori îi dădu ca însoţitoare slujnicele lui cele mai destoinice, alese dintre cele cu care ea apucase să se obişnuiască.

Plecară în trei trăsuri.

La început, slujitoarele de la Sandzedono date pe lângă Sinokimi refuzaseră să plece şi se împotriviseră:

— Nu vrem să însoţim o doamnă străină. Nu e îndatorirea noastră.

Însă Otikubo le spuse răspicat:

— Vă rog să daţi ascultare! Şi le trimise cu Sinokiini.

Înalta situaţie pe care o avea în societate mi-i îngăduia lui Otikubo s-o însoţească pe sora ei.

Slujnicele din casa guvernatorului se alarmară:

— A sosit noua stăpână. Cum va fi oare? Nu cumva să înceapă să-i obijduiască pe copii – vai, ce milă ne e de ei, mititeii! Pare plină de ţâfnă, că, de e cumnată cu favoritul împăratului…

De la prima soţie, guvernatorul avea doi fii mari. De la a doua, cea care” murise nu de mult, îi rămăseseră trei: o fetiţă în vârstă de zece ani şi doi băieţi mai mici – iai guvernatorul îi iubea pe toţi la fel de mult.

Cei doi fii mai mari îşi ceruseră învoire de la curte, spre a-l petrece pe tatăl lor la Dadzaifu.

Cu ocazia plecării, guvernatorul trebuia să împartă e mulţime de daruri. Pentru aceasta îi dădu lui Sinokimi două sute de bucăţi de mătase şi încă destule ţesături din care să coasă veşminte pentru daruri. Sinokimi însă nu fusese învăţată acasă nicio muncă folositoare. Întinse

ţesăturile în faţa ei şi se uită la ele abătută, neştiind cum să se apuce de treabă. De nevoie, o chemă în ajutor pe mama sa.

— Mi-a dat soţul meu o mulţime de bucăţi de mătase ca să cos din ele haine. Ce să mă fac? Slujitoarele venite cu mine de la Sandzedono sunt tinere, niciuna nu poate să mă ajute. Vino într-ascuns la mine, mamă, mi-e tare dor de tine şi de fetiţa mea.

Kitanokata apelă la Saburo:

— Mă cheamă Sinokimi. La noapte am să-i duc pe ascuns fetiţa. Pregăteşte trăsura.

— Oricât te vei ascunde de ochii lumii, tot au să te vadă. Sinokimi nu trebuie s-o ia pe fată cu ea, se opuse Saburo. Când va porni solemn la drum, ca soţie a guvernatorului, însoţită de o suită aleasă, fetiţa are s-o stingherească. Am auzit că guvernatorul nu se desparte de propria-i fiică, o copilă minunată de vreo zece anişori. De ce să i se aducă pe cap, de la început, o copilă străină? De fapt, mai bine sfătuieşte-te cu soţia ministrului de stânga. Dacă ea va fi de acord, atunci duceţi-vă.

„Asta mai lipsea”, gândi Kitanokata şi se dezlănţui într-un torent de tânguiri:

— Socot că şi fără aprobarea luminăţiei sale am dreptul să-mi iau rămas-bun de la fata mea înainte de o despărţire atât de lungă. Ia uite unde au ajuns lucrurile, să nu fac un pas fără învoirea nu ştiu cui! Cândva le porunceam eu altora, acum mă comandă cine vrea. Cât sunt de nenorocită! Până şi copiii mei, sânge din sângele meu, se ridică împotriva mea.

Saburo văzu că Kitanokata îşi ieşise din fire.

— Cum de nu ţi-e ruşine, mamă? În afară de mine, n-ai cu cine să te sfătuieşti. Eu îmi spun părerea, şi tu te năpusteşti asupra mea…

Şi fugi cât putu de repede.

Kitanokata nu pregeta nici zi, nici noapte să spună cât le este de recunoscătoare binefăcătorilor ei, acum însă iar îşi dăduse arama pe faţă cu firea ei arţăgoasă şi nestăpânită.

Saburo alergă la palat şi-i spuse lui Otikubo că bătrâna se pregăteşte să se ducă într-ascuns la fiica ei şi, trecând sub tăcere adevăratul motiv al vizitei plănuite, îi spuse doar:

— Mamei i s-a făcut tare dor de Sinokimi.

— Bineînţeles, bineînţeles, doar e vorba de fiica ei preferată. Să se ducă, fireşte!

— Guvernatorul însă n-a invitat-o pe mama. Oare-i bine să apară aşa, nepoftită, la el în casă?

— Şi asta-i adevărat. Atunci, iată ce să faci, Du-te tu acasă la guvernator, sub pretextul că aduci o scrisoare pentru Sinokimi de la mama ei şi spune-i: „Mamei i s-a făcut dor de Sinokimi. Vă roagă să-i permiteţi fiicei sale să vină, pe la ea, doar pentru foarte scurtă vreme, ca să-şi ia rămas-bun înainte de despărţire. Cu cât se apropie mai mult ziua plecării, cu atât mai mult mama se amărăşte şi plânge. O sperie gândul că fiica ei pleacă în locuri atât de îndepărtate. Lăsaţi-o pe Sinokimi să stea cu ea ultimele zile şi să-i aline inima de mamă”. Vezi ce-ţi răspunde guvernatorul şi atunci veţi şti ce să faceţi. Păstraţi în secret trecutul surorii noastre. Când guvernatorul o va vedea pe micuţa fiică a lui Sinokimi, să nu-i spuneţi cine este mama ei. Dacă totuşi Sinokimi o să vrea să-şi ia fetiţa cu ea la Dadzaifu, să-i spună guvernatorului că mama o trimite pe fetiţă cu ea.

„Ce deşteaptă e şi ce minte pătrunzătoare are! se gândi Saburo. Oare mai are egal în lume? Iar mama se tot supără pe ea fără nicio pricină”. Cu voce tare spuse:

— Minunat sfat! Aşa am să fac.

Lui Saburo nu-i venea deloc să se ducă la guvernator

cu asemenea rugăminţi, însă din milă faţă de mama sa îşi călcă pe inimă.

Din fericire, guvernatorul tocmai se afla în încăperile soţiei sale.

— Am o rugăminte faţă de dumneavoastră, începu Saburo.

— Vă rog să nu vă sfiiţi! Vă ascult! răspunse amabil guvernatorul.

Saburo vorbi cum îl învăţase Otikubo.

— Ah, şi eu aş vrea s-o văd pe mama, îşi alătură glasul Sinokimi la rugămintea lui Saburo. Încă de ieri i-am spus soţului meu ce dor îmi este de ea.

— Da, dar atunci iarăşi ar trebui să bat drumul zilnic până la tine. Îmi e cam anevoie. Mai simplu ar fi să vină mama ta la noi. Aici nu sunt oameni străini, doar copiii poate… Dar dacă ar deranja-o, copiii pot fi oricând trimişi în altă parte. Vom pleca în ţinuturi îndepărtate, într-adevăr, n-ai s-o mai poţi vedea pe mama ta o bună bucată de vreme, spuse guvernatorul.

Era tocmai ce dorea Saburo.

— Da, mama va plânge necontenit.

— Aduceţi-o aici cât mai repede. Mi-ar fi greu s-o las pe soţia mea să plece de-acasă acum, în toiul pregătirilor de drum.

— Voi transmite mamei numaidecât dorinţa dumneavoastră.

Cu aceste cuvinte, Saburo se ridică să plece.

— Ai grijă s-o rogi cum se cuvine, ca să vină la mine neîntârziat, îi spuse din urmă Sinokimi.

— Am să mă străduiesc.

Şi Saburo grăbi spre casă.

O găsi pe maică-sa tot mânioasă, cu vinele umflate pe frunte. Avea o înfăţişare îngrozitoare. Saburo îi relată îndată întreaga discuţie avută cu Otikubo.

— N-a făcut cine ştie ce mare lucru, dar vezi acum şi tu de ce o iubeşte lumea atât de mult, e bună şi săritoare întotdeauna.

Kitanokata se bucură că va putea, în sfârşit, să se ducă fără îngrădiri la fiică-sa.

— Într-adevăr, ne-a dat un sfat bun. Zici că Sinokimi mă cheamă? Mă duc, mă duc chiar acum!

— De ce atâta grabă? Acum e prea târziu. Ai să pleci mâine, o opri Saburo.

La primele licăriri ale zorilor, Kitanokata începu să se pregătească pentru intrarea cu fala cuvenită în casa ginerelui ei. Răscolise toate dulapurile, dar, spre regretul ei, nicio haină nu i se păru destul de bună.

— Oare nu s-o găsi în magazie ceva mai acătării? întrebă ea.

Şi iacătă că, în clipa aceea chiar – ce noroc! – îi sosi de la palatul lui Otikubo un rând de veşminte noi, minunate. Pentru fetiţă, de asemenea, fuseseră trimise nişte haine frumoase.

— Acestea sunt pentru nepoţica dumneavoastră. În timpul călătoriei poate să fie văzută de oameni, transmise trimisul lui Otikubo cuvintele stăpânei sale.

Maştera fu mişcată până la lacrimi.

— Şapte copii am născut, dar singura care-mi poartă într-adevăr de grijă este fiica mea vitregă. Eram atât de amărâtă că nepoţica mea nu are decât nişte hăinuţe vechi…

Spre seară, două trăsuri porniră la drum.

Sinokimi o întâmpină pe maică-sa cu bucurie. Sporovăială nu se mai sfârşea. Fetiţa parcă mai crescuse între timp, iar în hăinuţele cele noi îi şedea tare frumos.

— Tot timpul mă frământ ce să născocesc ca s-o iau cu mine? spunea ea, mângâindu-şi fetiţa. Mi-e frică să-i mărturisesc soţului meu adevărul…

— Iată ce sfat ne dă doamna ministrului de stânga, îi aduse la cunoştinţă Kitanokata cuvintele lui Otikubo. Un sfat mai bun nici că se poate. Şi hainele de pe mine şi cele de pe fetiţa ta tot ea ni le-a dăruit.

— Iată, vezi cât e de bună! Nu e răzbunătoare. Îmi poartă de grijă ca o mamă. Mi-a trimis în dar o garnitură de masă minunată. Dar parcă numai atâta!… Haine pentru slujitoarele mele, perdele, paravane… Gândeşte-te ce ruşine mi-ar fi fost de slujinicele vechi de aici…

— Asta aşa este! Aşa este! Vezi să nu-i obijduieşti pe copiii soţului tău. Ocroteşte-i mai cu sirg decât, pe al tău. Dacă eu n-aş fi obijduit-o pe fiica mea vitregă, n-aş fi ajuns să păţesc atâta ruşine la bătrâneţe.

— Niciodată n-am să-i obijduiesc, mamă, îi făgădui Sinokimi.

Noul ginere îi plăcu doamnei din încăperile dinspre miazănoapte. Găsea că are o înfăţişare falnică şi aleasă. „Se vede îndată omul de neam”, cugeta Kitanokata, în timp ce îşi ajuta fiica.

În casă nu se mai potolea vânzoleala. Tot timpul veneau să se angajeze slujnice noi. Asistând la fericirea surorii sale, sensibilul Saburo se gândea, cu lacrimi de recunoştinţă în ochi, cât bine le-au făcut Mitiori şi soţia sa.

Îi scrise fratelui său mai mare, Kagezumi, care se afla cu slujba în provincia Harima:

„Domnul ministru de stânga a măritat-o pe sora noastră Sinokimi. În cea de-a douăzeci şi opta zi din luna aceasta trebuie să plece cu corabia în provincia Tsukusi, împreună cu soţul ei, guvernatorul din Dadzaifu. Când vor trece pe lângă ţărmurile Harimei, te rog să le faci o primire demnă de ei”.

Kagezumi, inimos şi bun la suflet cum era, se bucură mult de norocul surorii sale. Îşi puse la treabă toţi subor* donaţii, străduindu-se să-i organizeze guvernatorului

primirea cea mai bună.

Între timp, pregătirile pentru călătorie erau în toi. Slujitoarele venite de la Sandzedono cerură voie să se întoarcă acasă, însă Otikubo le trimise poruncă severă:

— Rămâneţi în casa guvernatorului până la plecarea lui. Dacă vreuna dintre voi doreşte, poate chiar să plece cu el la Tsukusi.

În casa guvernatorului, slujnicele nu erau împovărate cu cine ştie ce treburi, însă noii stăpâni, după părerea lor, nu se puteau compara în niciun fel cu stăpânii de la Sandzedono.

„Dacă l-am fi slujit pe guvernator de la bun început, gândeau ele, de bună seamă că eram datoare să-l urmăm; dar aşa, cum să-i lăsăm pe stăpânii noştri dragi, cum să lăsăm Sandzedono unde trăim ca în rai, şi să ne ducem într-un ţinut îndepărtat, cu nişte oameni necunoscuţi! Ar fi pur şi simplu o nebunie! „Toate au refuzat categoric, chiar şi slujnicele angajate pentru muncile de rând.

S-a învoit să plece numai slujitorimea guvernatorului, vreo treizeci de inşi cu toţii.

În timp ce în casă aveau loc aceste pregătiri şi se apropia din ce în ce mai mult ziua plecării, surorile lui Sinokimi s-au adunat la ea să-şi depene amintirile.

Uitândube la slujitoarele îmbrăcate în veşminte noi, una dintre ele oftă:

— S-ar putea spune că, după soţia ministrului de stânga, Sinokimi este cea mai fericită dintre noi toate.

Alta observă:

— Dar cui îi datorează Sinokimi măritişul său? Asupra – ei s-a răsfrânt lumina fericirii doamnei din palatul Sandzedono.

Sinokimi plecă să-şi ia rămas bun de la Otikubo. Se duse la ea numai cu trei trăsuri, vRând să nu facă prea multă zarvă.

Otikubo o întâmpină cu braţele deschise, dar n-am săinsist prea mult asupra discuţiei lor. Am să spun numai: că fiecare dintre femeile care o însoţeau pe Sinokimi primi daruri bogate: douăzeci de evantaie cu lucrătură minunată, piepteni de sidef, farfurii în cutii de lac. Otikubo porunci să li se transmită din partea ei slujnicelor

— Sunt pentru voi, ca să vă aduceţi aminte de mine.

Slujitoarele ei au înmânat cu mare bucurie aceste daruri oaspeţilor.

Femeile din suita lui Sinokimi luară darurile, exprimându-şi devotamentul lor. Când se întoarseră acasă, începură să şuşotească între ele:

— Şi noi care credeam că nu există casă mai bogată decât a noastră! Dar nu se compară în nicio privinţă cil Sandzedono! Ce bine ar fi să lucrăm acolo!

A doua zi sosi o scrisoare de la Otikubo:

„Atât de multe aveam ieri să-ţi spun, înainte de a ne despărţi pentru multă vreme… Niciodată încă nu mi s-a părut noaptea atât de scurtă. Ah, viaţa omului este plină de surprize, cine ştie dacă ne vom mai întâlni vreodată!

Cum norul alb pluteşte Spre piscuri îndepărtate.
Tu părăseşti locul natal.
Şi presimţind o despărţire lungă
Fără să vreau îmi simt ochii înlăcrimaţi…

Îţi trimit câteva lucruri folositoare la dramK.

Otikubo trimitea câteva lăzi de drum: într-una erau rochii şi *hakama*, pentru a fi dăruite slujitoarelor; în cealaltă se aflau trei rânduri de haine pentru Sinokimi.

Pe capacul acestei lăzi era prins un sac-mare de mătase, de dimensiunile lăzii, conţinând o sută de evantaie pentru zeii protectori ai călătorilor. Două lăzi mici erau pentru fetiţa lui Sinokimi. Într-una erau găteli, în cealaltă era un sipeţel de aur cu farduri, vârât într-o cutiuţă frumoasă, mai măricică, pentru piepteni, şi alte multe

lucruri minunate.

Otikubo îi scria fetiţei:

„Ce se va întâmplă cu mine
Cină. va zbura spre piscurile îndepărtate
Norul alb?
Tot timpul mă gândesc la tine.
Ţi-e greu să pleci.
Dar să rămâi nu depinde de tine…
Aproape este clipa despărţirii.
Ah, inima mea E gata să te însoţească

Văzând cadourile, guvernatorul exclamă:

— O, dar multe mai sunt! Prea ne-aţi trimis multe! Şi îi răsplăti cu mărinimie pe trimişii lui Otikubo. Drept răspuns, Sinokimi îi scrise:

„Su*pus* c*apriciilor vântului.*
Norul alb se îndepărtează De locul natal…
Ah, cine ştie încotro?
Nici el măcar nu ştie.

Toţi slujitorii noştri nu mai contenesc să se minuneze de darurile dumneavoastră”.

Fetiţa lui Sinokimi, nevrând să fie mai prejos de mama ei, compuse scrisoarea aceasta, adresată lui Otikubo:

„Şi eu, înainte de a pleca, aş fi avut să vă spun multe, scumpă mătuşă.

Un poet se plânge în stihurile sale că, plecând, nu-şi poate lăsa inima iubitei sale. Cât de mult îl înţeleg acum!

O, de ce nu pot acum
Inima s-o smulg din piept
Şi s-o las lângă tine pentru totdeauna.
Nu m-aş mai întrista atunci în ţinuturile străine”.

Când citi aceste scrisori de rămas-bun, Kitanokata fu cuprinsă de amărăciune şi vărsă şiroaie de lacrimi. Sinokimi fusese totdeauna slăbiciunea ei.

— În curând am să împlinesc şaizeci de ani. Cum mai pot eu să nădăjduiesc că voi trăi încă cinci-şase ani? Se vede că-mi este scris să mor despărţită de tine.

— Dar eu am vrut acest măritiş? îi răspunse printre lacrimi Sinokimi. Tu ai vrut. Acum e prea târziu să mai dau înapoi. Linişteşte-te, mamă, doar nu ne despărţim pe vecie.

— Dar ce, eu te-am măritat? răspunse îmbufnată Kitanokata. Toate le-a pus la cale ministrul de stânga, înadins, ca să-mi facă în ciudă. Iar eu, proasta de mine, m-am bucurat!

— La ce-s bune acum tânguielile! Se vede că ne-a fost scris de la început să ne despărţim, nu te poţi împotrivi sorţii, încerca s-o liniştească Sinokimi pe maică-sa.

La rându-i, Saburo interveni şi el:

— Linişteşte-te, mamă! Oare eşti prima femeie care se desparte de fiica ei? Şi altor părinţi li se întâmplă să-şi petreacă odraslele în călătorii îndepărtate, dar nu se văicăresc atâta.

Guvernatorul se duse în vizită de rămas-bun la Ministrul de stânga. Mitiori primi cu bucurie pe noua sa rubedenie şi, în discuţia ce urmă, spuse:

— Am nutrit faţă de dumneavoastră un sentiment de caldă prietenie încă de pe când eram străini unul faţă de celălalt. Acum vă iubesc şi mai mult. Vă rog să nu-mi refuzaţi o dorinţă. împreună cu soţia dumneavoastră merge şi o fetiţă, aveţi grijă de ea. A fost slăbiciunea răposatului dainagon, şi eu însumi am vrut s-o iau şi s-o cresc în casa mea, însă văduva dainagonului se teme ca fiicăsa să nu se plictisească departe de ai săi şi o trimite pe fetiţă împreună cu dânsa, ca s-o bucure şi s-o aline.

— Voi avea grijă de fetiţă pe cât îmi stă în putinţă”, îl asigură guvernatorul.

Către seară, se pregăti să plece acasă. La despărţire, Mitiori îi dărui doi cai minunaţi şi multe alte lucruri

trebuincioase la drum.

— Ministrul de stânga m-a rugat foarte mult să am grijă de fetiţa pe care o iei cu tine, îi spuse guvernatorul soţiei sale. Câţi ani are?

— Merge pe al unsprezecelea.

— Pesemne că dainagonul a făcut-o din flori, la bătrâneţe. Ce nostimadă! Un moşneag ca el să aibă o fiică atât de micuţă, râse guvernatorul fără a bănui nimic. Dar ce daruri intenţionezi să faci slujitoarelor de la Sandzedono? în curând vor părăsi casa noastră.

— Ce daruri să le fac? Nu am nimic la îndemână…

— Nu vorbi aşa. Doar nu te-ai gândit că le-am putea trimite cu mâinile goale din casa noastră, după ce te-au slujit atâta? spuse guvernatorul, luând o înfăţişare de parcă s-ar fi ruşinat cu soţia sa. În sinea lui îşi zise cu tristeţe că Sinokimi nu pare prea deşteaptă, şi el înâuşi porunci să se aducă tot ce mai rămăsese din obiectele destinate darurilor. Slujitoarelor mai de seamă le dărui câte patru bucăţi de mătase simplă şi încă o bucată de mătase dantelată de culoare roşu-aprins, iar slujitoarelor de rang inferior, ceva mai puţin. Toate au fost foarte mulţumite.

În sfârşit, veni şi ultima zi dinaintea plecării. Odată cu primele raze de soare, se stârni în casă o forfotă nemaipomenită.

Kitanokata plângea în hohote, ţinând-o îmbrăţişată strâns pe Sinokimi, pe care nu o lăsa să plece. Chiar în clipa când să se dea plecarea, un om necunoscut aduse un sipet mare de aur cu desen ajurat, legat frumos cu panglici purpurii şi învelit în crep de culoarea frunzelor căzute.

— De la cine este? întrebară slujitorii, primind darul acela de preţ.

— Stăpâna voastră va înţelege de la cine e, răspunse scurt necunoscutul şi dispăru.

Sinokimi nu izbutea să-şi revină din uluială. Deschise sipetul şi văzu că era căptuşit cu o mătase foarte fină de culoarea apei de mare. În sipet, strălucea o tavă de aur în mijlocul căreia era montată cu multă artă o insuliţă, semănând întru totul cu o insulă adevărată, plină de pomi, şi o bărcuţă făcută din lemn aromat de aloe.

Sinokimi începu să scotocească după vreo scrisoare însoţitoare şi văzu că lângă bărcuţă era prinsă o bucată de hârtie împăturită, scrisă mărunt cu tuş. O desfăcu şi citi:

„*Curând, în semn de despărţire*.

Ai să fluturi eşarfa ta albă, în timp ce corabia se va îndepărta.

Eu am să rimân singur, nemângâieit.

Pe ţărmul pustiu al mării.

Aş fi vrut să te văd pentru ultima oară, dar mi-e teamă de gura lumii. N-am să spun niciun cuvânt mai mult”.

Era scrisul Căluţului-Bot-Alb. Ce surpriză. „Cine l-o fi învăţat pe prostănac?” se sperie Kitanokata. Sinokimi nu-l iubise niciodată pe hebu-no se şi nici nu-l considerase vreodată soţul ei adevărat, acum însă, pentru prima dată după foarte mult timp, îşi aminti de el şi, fără să vrea, sufletul îi fu năpădit de un sentiment de milă.

— Dă-i fiicei celei mici a ministrului de stânga sipeţelul acesta, o sfătui Saburo.

Maştera, lacomă, se alarmă:

— Asta-i „bună! Un lucru atât de scump! Nici nu te gândi să-l dai.

Însă Sinokimi ţinu să-i fie recunoscătoare măcar cu atât surorii ei.

— Am să i-l dau, hotărî ea.

— Aşa să faci, o susţinu Saburo. îl duc i-u personal.

Bineînţeles, Căluţului-Bot-Alb nu i-ar fi trecut prin cap să facă asemenea gest. îl învăţaseră surorile lui mai

mici, care considerau că soţii, dacă au un copil împreună, nu trebuie să uite complet unul de altul.

Târziu, noaptea, Kitanokata se întoarse acasă plângând. Dis-de-dimineaţă, la ora tigrului \ pe poarta guvernatorului ieşea un şir lung de trăsuri. Erau nu mai puţin de zece. Guvernatorul primise poruncă de la împărat să se grăbească la post şi de aceea nu mai putuse să oprească la Iamazaki, să aranjeze, după obicei, o masă de adio şi, la un pahar de vin, să-şi exprime părerea de rău că părăseşte capitala iubită. Răsplătindu-şi oamenii care îl însoţiseră, guvernatorul îi eliberă şi plecă în grabă mai departe. Kagezumi i-a făcut o primire sărbătorească, şi în curând călătorii ajunseră cu bine la ţărmul mării, iar de acolo, cu o corabie, sosiră la Tsukusi.

Întorcându-se din casa guvernatorului la Sandzedono, slujnicele începură să povestească despre tot ce văzuseră şi auziseră.

Când relată ce prostie îi spusese lui Sinokimi maştera

— „Te-au măritat ca să-mi facă mic în ciudă”, Mitiori şi Otikubo începură să râdă în hohote.

Un timp, maştera plânse şi se văicări amarnic, de-ţi făcea rău s-o asculţi, apoi se linişti dintr-odată, de parcă nimic nu s-ar fi petrecut.

— Ei, acum am aranjat-o pe una dintre surori, spuse Mitiori. Rămâne cealaltă.

* * *

Şi iar urmară pentru soţi ani de fericire neumbrită, având parte numai întâmplări vesele, pline de bucurie, în familie, se sărbători solemn, în două rânduri, majoratul copiilor mai mari. Taro împlinise paisprezece ani, iar fata doisprezece.

Primul ministru ţinu să organizeze nişte ospeţe şi în cinstea majoratului nepotului său preferat, Dziro.

— Oh, cum se mai întrec între ei fiii mei! râdea Mitiori.

Dorind ca fiica lor să fie primită la curte, cu prilejul Anului Nou, părinţii o înconjurară cu o atenţie deosebită. Anul trecu repede, ca un vis. Primăvara, fata fu primită în slujbă la palatul imperial. Cu acest prilej, avu loc o ceremonie a cărei strălucire nu mă încumet s-a descriu.

Fiica lui Mitiori şi a lui Otikubo era de o frumuseţe deosebită şi, pe deasupra, mai era şi nepoata bună a împărătesei. Nu e de mirare că le lăsa în umbră pe toate celelalte doamne de onoare.

Între timp, primul ministru simţea că anii îl apasă şi binevoi să-şi ceară demisia, însă împăratul nici nu vru să audă de aşa ceva.

— Sunt prea bătrân şi slăbit. E timpul să mă mai gândesc şi la mântuirea sufletului. Treburile de stat, care nu îngăduie amânare, nu-mi dau răgaz să mă rog în linişte şi singurătate. Slobozeşte-mă, stăpâne, iar în locumi numeşte-l pe fiul meu, ministrul de stânga. Are destulă pricepere şi talent şi vă va sluji mai bine decât bătrânul de mine.

Soţia împăratului începu să-l roage şi ea, încât până la urmă împăratul se învoi:

— Bine, să-l lăsăm să se odihnească. Poate că aşa îi vom prelungi zilele. Şi îl numi pe Mitiori prim-ministru.

Toţi rămaseră uluiţi.

„Cum! A ajuns prim-ministru şi nu are nici patruzeci de ani! Aşa ceva nu s-a mai pomenit!”

Fiica lui Mitiori deveni mai târziu împărătească. Amândoi feciorii lui serveau în gardă. Când cel mai mare dintre el fu înaintat în grad, bunicul începu să bombăne:

— Dar de ce e dat uitării nepotul meu?

— Te superi degeaba, tată, răspunse Mitiori. Nu pot să acord recompense numai fiilor mei. Ce vor spune

oamenii?

— Păi, acum el este mai mult fiul meu decât al tău. Taro a ajuns şef adjunct al Gărzii de stânga, de ce Dziro a fost ocolit? Numeşte-l în aceeaşi funcţie la Garda de dreapta! îi cerea bătrânul cu încăpăţânare.

— Nu! Şi să nu insişti. Nu sunt de acord, îl refuză categoric Mitiori.

Însă tatăl său se adresă direct împăratului şi, până la urmă, obţinu ce dorea. Dziro ocupă funcţia egală în grad cu cea a fratelui său mai mare.

— Ei, acum m-am mai liniştit. De-ar fi fost mai în vârstă, lui Dziro anume i-aş fi cedat postul meu, spuse bătrânul.

Iată până unde ajunsese dragostea lui nebună faţă de nepot.

Pretutindeni se vorbea numai despre fericirea lui Otikubo.

„Oare putea ea să viseze, când, învelită în zdrenţe, tremura de frig în odăiţa ei, că va ajunge soţia primului ministru şi mama împărătesei?” şuşoteau între ele slujnicele, care îşi mai aminteau de vremurile de odinioară.

Sannokimi primi o funcţie de onoare la curtea tinerei împărătese. Obligaţia ei era să se îngrijească de toaletele soţiei împăratului.

Când împuternicirile guvernatorului expirară, acesta se întoarse cu bine în capitală, ini Dieună cu soţia lui.

Se poate. Închipui cât de bucuroasă a fost Kitanokata! Zeii i-au îngăduit să ajungă până la adânci bătrâneţi, pesemne ca să se poată bucura cât mai mult de fericirea copiilor şi nepoţilor săi.

Otikubo încerca s-o convingă:

— La vârsta dumneavoastră e bine să vă gândiţi şi la răsplata care vă aşteaptă în cer.

Până la urină, maştera se lăsă convinsă. Ritualul

călugăririi a fost săvârşit în chipul cel mai solemn. De toate se îngrijise Otikubo.

Uneori, maştera repeta plină de smerenie:

— Oameni buni învăţaţi din pilda mea! Niciodată, niciodată să nu-i obijduiţi pe copiii voştri vitregi. Eu datorez totul pe lume fiicei mele vitrege.

Însă era destul să se supere, că iar începea să bombăne:

— M-a făcut să mă tund călugăriţă, şi eu am tăcut ca un peşte. De mama străină nu te doare sufletul. Fiica vitregă tot vitregă e!

Când Kitanokata trecu în lumea cealaltă, Otikubo îi făcu o înmormântare strălucită.

Akogi avu şi ea o căsnicie fericită şi născu *p* mulţime de copii. Venea adeseori pe la Sandzedono, şi întotdeauna1, era primită cu mare cinstire.

Voi pomeni câte ceva şi despre ceilalţi eroi ai cărţii:

Fiii lui Mitiori continuau să se întreacă între ei şi urcau împreună treptele onorurilor şi ale gloriei.

Bătrânul tată, înainte de a muri, îl rugase de multe ori pe Mitiori:

— Dacă ţii la amintirea mea, atunci să ai grijă ca Dziro să nu rămână întru nimic mai prejos de fratele său mai mare.

Treptat, Mitiori începu să-i iubească în mod egal pe amândoi fiii săi. Când l-a numit pe cel mare şef al Gărzii de stânga, pe cel mai mic l-a făcut şef al Gărzii de dreapta.

Nu-i greu să ne închipuim cât de mult se bucura Otikubo de izbânzile copiilor ei.

Guvernatorul primi titlul de dainagon, Saburo avu şi el funcţii înalte.

Numai pe doi i-a vitregit destinul. Căluţul-Bot-Alb s-a îmbolnăvit rău şi s-a călugărit. Nimeni nu ştie unde i-a fost dat să moară.

În ce-l priveşte pe moşneagul teniaku-no suke, el se stinsese din viaţă curând după ce fusese cotonogit.

— Nu i-a mai fost dat să vadă cât de sus a ajuns fata obijduită de el, spuse Mitiori. Şi-mi pare rău! L-au bătut degeaba, putea să mai fi trăit…

Toţi ceilalţi eroi ai povestirii noastre ar putea sluji ca pildă de viaţă lungă şi fericită.

— Se spune chiar că Akogi a trăit până la două sute de ani.

CUPRINS

Lector: NICOLAE ILIESCU Tehnoredactor: VICTOR MAŞEC

Bun de tipar: 14.02.1986 Coli de tipar: 18

Tiparul executat sub comanda nr. 705 la întreprinderea Poligrafică „13 Decembrie 191B”. str Grigore Alexandrescu nr. W-97 Bucureşti.

Republica Socialistă România

1 Consilier superior de stat; titlu înalt din anturajul curţii.

— Consilier secund de stat.

1 îmbrăcăminte necăptuşită, pe care o purtau atât bărbaţii, cât şi femeile.

1 Paravan glisant în interioarele japoneze.

I Femeile nu aveau nume, ci poreclă – după funcţia pe care o îndeplineau, după funcţia tatălui etc. – porecla ce se schimba odată cu funcţia sau situaţia respectivă.

1 Unitate de măsură egali cu 18 kg.

1 Conform unui vechi ritual, băiatul îmbraci *hakama* la împlinirea vârstei de trei ani.

1 Conform tradiţiei japoneze, nomele Taro di fiului celui mai. mare, iar numele Dziro, celui de-al doilea fiu.

1 Ora patru dimineaţa.